Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 44

ARCHIWUM HERMANA DIAMANDA

59. Materiały na temat działalności Hermana Diamanda jako deputowanego sejmu –1927 (118)

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

ДІАМАНД.Г.
п.№59

MINISTERSTWO SKARBU
Departament Prezydjalny.

Drawicz

MATERJAŁY STATYSTYCZNE

do exposé

Pana Ministra Skarbu

na posiedzenie Komisji Budżetowej Sejmu
w dniu 19 stycznia 1925 r.

Treść:

1. Wpływy preliminowane i rzeczywiste z danin publicznych i monopolów w latach 1922, 1923 i 1924
2. Wpływy z danin publicznych i monopolów 1922 - 1924
Wpływy i wydatki państwowe 1922 - 1924
3. Wpływy z danin publicznych i monopolów w 1924 w porównaniu z preliminarzem na 1925 r.
4. Dochody i wydatki państwowe za 1924 r.
5. Wpływy podatków bezpośrednich w r.1924
6. Obciążenie podatkami bezpośredniemi w 1924 r.
7. Ważniejsze pozycje bilansów P.K.K.P. i Banku Polskiego
8. Bank Gospodarstwa Krajowego. Bilans porównawczy
9. Stan rachunków Państwowego Banku Rolnego
10. Główne pozycje bilansów 16 największych banków akcyjnych.
Wkłady oszczędnościowe
11. Sytuacja gospodarcza w Austrji w latach 1922, 1923, 1924
12. " " w Czechosłowacji w latach 1921,1922,1923,1924
13. " " w Niemczech " " 1923 i 1924.

------- o ------

Diamond

Ważniejsze pozycje-bilansów
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej /do dnia 27.IV.1924 r./
i Banku Polskiego.

Data	Zapas złota	Waluty i dewizy zagraniczne		Obieg banknotów	Dług Skarbu Państwa w P.K.K.P.	Portfel wekslowy	Stopa procentowa od dyskonta weksli	Obieg pieniężny /banknoty, bilety zdawkowe i bilon/ /w tysiącach złotych.
		Brutto	Netto					
	w tysiącach złotych							
Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa								
31.XII.1923	67.890	-	12.302	102.182 /m/	90.739	16.928	-	102.182
31.I 1924	81.717	64.769	29.432	171.868 /m/	130.521	24.330	9	171.868
29.II. "	82.345	114.157	83.675	294.168 /m/	162.236	37.389	12	294.168
31.III. "	83.924	147.257	88.225	331.247 /m/	162.056	77.001	12	331.247
27.IV. "	88.235[a]	190.266	110.941	317.054 /m/	162.056	110.681	12	317.054
Bank Polski								
10.V. 1924	89.087[b]	207.164	179.436	111.117 /z/ 252.013 /m/	-	118.185	12	375.914
20." "	89.520[c]	203.530	175.264	138.047 /z/ 211.084 /m/	-	120.535	12	363.306
31." "	90.403[d]	214.191	186.515	244.977 /z/ 166.299 /m/	-	126.523	12	439.992
10.VI. "	91.140[e]	223.434	191.768	256.957 /z/ 138.717 /m/	-	130.341	12	433.194
20." "	91.492[f]	224.445	192.848	267.103 /z/ 109.624 /m/	-	136.193	12	428.150
30." "	92.062[g]	256.972	197.097	334.406 /z/ 78.810 /m/	-	138.862	12	489.652
10.VII "	92.429[h]	258.997	211.683	351.876 /k/	-	147.557	12	485.945
20. " "	92.905[i]	250.641	210.629	344.549	-	157.969	12	442.980
31. " "	93.683	272.138	217.892	394.263	-	166.713	12	511.789
10.VIII "	95.930	280.515	218.229	390.339	-	176.828	12	507.295
20. " "	97.548	278.398	208.211	377.833	-	181.489	12	491.192
31. " "	98.288	266.791	200.765	430.263	-	199.711	12	553.388
10.IX "	99.446	256.418	229.139	419.485	-	212.825	12	540.041
20." "	99.566	237.947	211.108	403.031	-	222.938	12	517.141
30." "	99.900	233.647	214.764	460.384	-	233.788	12	585.101
10.X. "	100.018	240.522	218.047	451.438	-	236.411	12	572.612
20." "	100.333	237.555	215.487	438.427	-	234.748	12	558.248
31." "	100.687	241.895	227.466	503.702	-	245.055	12	639.727
10.XI. "	101.396	245.413	231.053	473.860	-	242.628	12	602.557
20." "	101.936	249.303	233.290	442.784	-	244.686	12	562.549
30." "	102.809	247.035	229.448	497.600	-	249.561	10	626.934
10.XII "	102.976	266.128	240.177	484.164	-	244.911	10	606.335
20. " "	103.117	260.642	243.825	480.434	-	255.652	10	594.477
31. " "	103.363	269.046	254.081	550.874	-	256.955	10	673.980

a/ w tem 19.524 tys.złotych, wydzielonych z zapasu złota na pokrycie subskrypcji akcyj Banku Polskiego dla Skarbu i urzędników.
b/ " " 18.712 " " część złota nie sprzedana przez Skarb Bankowi Polskiemu.
c/ " " 18.716 " " " " " " " " " "
d/ " " 18.718 " " " " " " " " " "
e/ " " 18.798 " " " " " " " " " "
f/ " " 8.669 " " " " " " " " " "
g/ " " 8.669 " " " " " " " " " "
h/ " " 8.669 " " " " " " " " " "
i/ " " 116 " " " " " " " " " "
k/ Od dnia 1.VII.1924 r. banknoty markowe przestały być prawnym środkiem płatniczym.
/m/ W banknotach markowych /przeliczone na złote według przeciętnych kursów fr.zł./
/z/ " " złotowych.

Wpływy podatków bezpośrednich w r.1924 /według tymczas.zestawień Departamentu Podatków i Opłat/

Izba Skarbowa	Podatki gruntowe poz.1	Podatek od nieruchomości miejsk.i niektórych wiejskich poz.2.	Podatek przemysłowy poz.3.	Podatek od skrzynek depozytowych poz.4	Podatek dochodowy poz.5	Podatek od kapitałów i rent poz.6.	Zaległości podatków zniesionych poz.7.	Odsetki, zwłoki, kary, należytości egzekucyjne i grzywny poz.8.	Razem poz. 1 - 8	Podatek majątkowy poz.9	Ogółem poz. 1 - 9	Stosunek % wpływów z poszczególnych Izb Sk. do ogólnej kwoty wpływów.
	w t y s i ą c a c h z ł o t y c h											
b.Król.Polsk.i obw.Białost.												
Warszawska	7.033	2.498	52.329	24	11.273	788	16	3.456	77.416	43.647	121.062	25,9
Łódzka	4.156	714	26.907	12	5.453	91	6	2.495	39.835	27.734	67.569	14,5
Kielecka	3.569	495	12.278	2	3.116	15	5	1.222	20.703	13.106	33.809	7,2
Lubelska	3.952	256	6.636	2	1.313	9	4	1.044	13.217	11.206	24.423	5,2
Białostocka	2.244	244	4.957	0	749	11	2	683	8.890	4.764	13.655	2,9
Razem	20.954	4.207	103.107	40	21.904	914	33	8.900	160.061	100.457	260.518	55,8
Ziemie Wschodnie												
Polska	2.112	80	3.663	-	684	3	0	676	7.218	3.682	10.900	2,3
Wołyńska	2,143	85	3.120	-	443	0	0	668	6.459	3.916	10.375	2,2
Wileńska	1.588	366	4.776	1	736	35	1	547	8.050	3.771	11.822	2,5
Razem	5.843	531	11.559	1	1.863	38	1	1.891	21.727	11.369	33.096	7,1
Małopolska												
Krakowska	2.822	513	13.934	1	3.141	61	54	1.038	21.565	9.809	31.374	6,7
Lwowska	8.581	1.219	20.637	7	5.839	958	67	3.496	40.804	18.329	59.132	12,6
Razem	11.403	1.732	34.571	8	8.980	1.019	121	4.534	62.369	28.138	90.506	19,3
b.dzielnica pruska												
Pomorska	2.622	322	6.311	3	1.403	62	13	479	11.213	8.432	19.646	4,3
Wielkopolska	7.298	1.296	20.379	16	5.728	324	13	1.104	36.158	27.008	63.166	13,5
Razem	9.920	1.618	26.690	19	7.131	386	26	1.583	47.371	35.440	82.812	17,8
O g ó ł e m	48.120	8.088	175.927	68	40.218	2.357	181	16.908	291.868	175.404	467.272	100,0
Województwo Śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.003	23.003	
Ogółem łącznie z Woj.Śląsk.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	198.407	490.275	
Kwota preliminowana na 1924 r.	55.000	4.000	150.000	100	77.000	1.600	90	10.000	297.790	333.000	630.790	
Stosunek wpływów w 1924 r. do kwot preliminow.w %	87,5	202,2	117,2	68,1	52,2	147,3	201,6	169,1	98,4	59,6	77,7	

A u s t r j a .

	obieg banknotów w miljard. K.	Zapas kruszcu w tys. K	Stopa dyskontowa.	Cena 1k złotej	wskaźniki cen hurt.	wskaźniki koszt.utrz.	wskaźniki koszt.żywn.	Liczba poszukując.pracy w tys.
					1914 r. = 1			
1922 r.								
I.	227	44	7	622		669	748	54,5
II	259	44	7	699		770	871	
III	304	45	7	1.328		792	904	
IV	347	45	7	1.515		875	1.043	42,2
V	398	45	7	1.795		1.093	1.374	
VI	550	45	7	2.911		1.871	2.421	
VII	786	45	7	5.332		2.645	3.287	38,0
VIII	1.353	45	7	11.257		5.932	7.224	
IX	2.277	45	9	14,473		11.306	13.531	
X	3.971	45	9	14.473		10.368	11.907	54,6
XI	3.417	45	9	14.473		9.730	11.145	
XII	4.080	46	9	14.473		9.375	10.519	
1923r.								
I	4.110	3.800	9	14.473	16.986	9.454	10.718	98,8
II	2.208	6.500	9	14.473	17.215	9.601	10.784	100,7
III	4.459	6.700	9	14.473	18.521	10.151	11,637	155,0
IV	4.577	5.700	9	14.473	18.758	10.897	12,935	131,9
V	4.837	5.700	9	14.473	18.945	11.440	13,910	108,0
VI	5.433	5.700	9	14.473	18.339	11.513	14.132	92,8
VII	5.684	5.700	9	14.473	17.893	10.903	12.911	87,3
VIII	5.895	5.700	9	14.473	16.574	10.496	12,335	83,9
IX	6.225	5.700	9	14.473	17.794	10.841	12,509	78,8
X	6.608	4.800	9	14.473	17.597	11.027	12,636	75,8
XI	6,578	4.800	9	14.473	17.795	11.149	12,647	77,8
XII	7.126	6.500	9	14.473	18.181	11.249	12,860	95,1
1924 r.								
I	6.375	6.300	9	14.473	18.748	11.740	13.527	119,3
II	7.364	7.300	9	14.473	19.158	11.940	13.821	126,7
III	7.145	7.400	9	14.473	19.120	11.996	13.930	106,3
IV	7.315	7.400	9	14.473	19.465	11.973	13.838	82,6
V	7.555	7.500	9	14.473	19.465	12.209	14.169	68,5
VI	7.775	7.500	12	14.473	18.282	12.442	14.457	63,5
VII	7.996	7.500	12	14.473	19.133	12.391	14.362	66,4
VIII	8.002	7.500	15	14.473	20.136	13.142	15.652	74.4
IX	7.998	7.600	15	14.473	19.373	13.162	15.623	77,5
X	8.213	7.600	15	14.473	20.009	13.307	15.845	89,0
XI	8.072	7.700	13	14.473	20.766	13.574	16.198	115,1

Stan rachunków
Państwowego Banku Rolnego
/w tysiącach złotych/

A k t y w a	30/IV	31/V	31/VII	30/IX	30/XI	31/XII
Gotowizna i banki	73,8	536,8	5,064,4	8,940,6	9,828,6	8,466,2
Weksle zdyskontowane	508.4	850,5	3.849,6	3,726,6	3,684,9	4,020,6
Dłużnicy banku	74,1	110,3	931,5	2,677,8	3,612,2	3,847,1
Papiery %	9,9	9,9	19,7	19,7	996,4	949,6
Zaliczki Okr.U.Z.	25,6	451,1	4,472,0	2,352,6	3,022,0	3,036,8
Otwarty kredyt	-	-	31,9	2,063,8	2,167,4	2,213,1
Inne aktywa	196,5	247,8	1,712,6	3,211,5	4,007,5	5,641,4
R a z e m	888,3	2,206,4	16,051,7	22,992,6	27,319,0	27,174,8
P a s y w a						
Kapitał zakładowy	1,4	1,4	1,401,4	1,401,4	3,001,4	3,001,4
Inne kapitały własne	0,1	0,1	0,1	48,6	48,6	48,6
Wkłady czekowe	9,0	15,4	43,1	23,2	62,2	158,8
Lokaty terminowe	-	-	4,000,-	6,000,-	6,000,-	3,025,6
Fundusze administrowane	12,5	744,6	1,460,1	1,024,7	3,422,1	13,202,9
Fundusz obrotowy reformy rolnej	391,4	727,2	882,5	1,245,6	2,874,-	163,8
Sumy zadyspon. zaliczkowo O.U.Z.	25,6	451,1	4,472,0	2,358,6	3,022,-	3,036,8
Inne pasywa	448,0	266,6	3,792,5	10,890,5	8,888,7	4,536,9
R a z e m	888,-	2,206,4	16,051,7	22,992,6	27,319,-	27,174,8

Dromunt 6

A. Główne pozycje bilansów 16 największych banków akcyjnych

Koniec miesiąca	Kasa i sumy do dyspozycji	Dyskonto weksli	Otwarty kredyt	Pożyczki terminowe	Wkłady terminowe	Wkłady bezterminowe	Redyskonto
	w tysiącach złotych						
styczeń 1924	3.134	2.908	6.177	69	367	4.136	1.194
luty "	5.121	5.272	10.781	160	816	8.012	2.241
marzec "	5.872	18.865	12.489	396	1.691	13.085	9.967
kwiecień "	8.176	33.044	12.216	555	3.280	18.107	19.031
maj "	7.228	43.462	18.881	980	5.883	20.841	27.263
czerwiec "	9.637	50.773	22.134	572	7.046	23.745	33.560
lipiec "	10.711	66.695	22.308	451	8.719	36.366	43.344
sierpień "	12.460	75.705	24.929	479	12.565	39.673	50.515
wrzesień "	10.991	87.687	33.007	402	13.716	45.798	54.783
październ. x/	13.492	98.969	36.494	394	15.322	48.346	60.895

x/ dane tymczasowe

B. Wkłady oszczędnościowe

Koniec miesiąca	Pocztowa Kasa oszczędności	Kasy Oszczędności		Spółdzielnie kredytowe		Wkłady w 16 największych bankach akcyjnych	
		34 kasy	39 kas	12 spółdzielni	43 spółdzielnie	wkłady terminowe	wkłady bezterminowe
	w tysiącach złotych						
styczeń 1924	1.359	-	-	-	-	367	4.136
luty "	1.554	-	-	-	-	816	8.012
marzec "	1.676	-	-	-	-	1.691	13.085
kwiecień "	1.950	548	-	149	-	3.280	18.107
maj "	2.044	716	-	208	-	5.883	20.841
czerwiec "	2.441	1.038	-	240	-	7.046	23.745
lipiec "	3.240	1.517	"	313	-	8.719	36.366
sierpień "	4.253	1.786	1.946	372	760	12.565	39.673
wrzesień "	4.791	2.080	2.250	415	861	13.716	45.798
październ."	5.536	2.936	3.199	472	1.047	15.322	48.346
listopad "	6.168		3.549				

Wpływy z danin publicznych i monopolów w latach 1922, 1923 i 1924.

Wyszczególnienie	Wpływy za dwanaście miesięcy			Wpływy w 1924 roku w stosunku do wpływów w roku		Wpływy za dwanaście miesięcy w stosunku do całorocznych preliminarzy		
	1922	1923	1924	1922	1923	1922	1923	1924
	w tysiącach złotych			w odsetkach				
Daniny publiczne i monopole ogółem	308.180	248.916	1.195.159	388	480	73.4	39.0	111.5
Podatki bezpośrednie /oprócz podat.majątk./ogółem	29.384	52.322	293.052	997	560	54.8	19.8	98.4
w tem Gruntowe	3.116	6.789	48.262	1549	711	41.5	6.0	87.7
Przemysłowy	10.525	24.454	177.070	1682	724	83.1	25.2	118.0
Dochodowy	8.040	15.810	40.370	502	255	37.1	60.4	52.4
Pozostałe	7.703	5.269	27.350	355	519	65,3	18.3	173.2
Majątkowy	85.077	1.938	199.025	234	-	63.8	-	59.8
Opłaty stemplowe	27.558	29.591	79.333	288	268	204.1	75.2	162.1
Cło	23.510	41.448	226.168	962	546	48.9	44.0	188.5
Opłaty wywozowe	1.067	6.788	10.745	1007	158	64.0	32.4	112.3
Podatki pośrednie ogółem	101.499	78.557	233.262	230	297	86.9	49.9	134.2
w tem od spirytusu	62.456	42.556	133.080	213	313	119.0	44.5	133.1
" cukru	27.243	15.324	54.207	199	354	65.4	47.4	120.5
" węgla	1.535	9.830	8.494	553	86	13.2	101.5	141.6
" oleju skalnego	5.034	2.746	10.744	213	391	75.5	28.4	107.4
Pozostałe	5.231	8.101	26.737	511	330	121.5	80.9	209.7
Monopole ogółem	40.085	38.272	153.574	383	401	79.1	62.2	172.5
w tem Soli	5.666	5.398	16.466	291	305	52.0	29.5	109.8
Tytoniowy	34.207	32.801	133.505	390	407	87.3	77.1	190.7
Pozostałe	212	73	3.603	1699	4936	35.3	10.0	89.7

cło 226.168
pośrednie 233.262
monopole 153.574
613.004
majątkowy 177.070
790.074
opłaty stemplowe 79.333
869 407

ogółem 1.195.159
pośrednie 869 407
325 752
majątkowy 199 025
126 727

1.195.159
177.070
1.018.089
293.052 pośrednie wedle wpływu
177.070 obrotowy
115 982 rozpisanie pośrednie

1924

Niemcy

	Obieg banknotów		Zapas kruszcu w miljon mk.	Stopa dyskont	Cena 1 mk. złotej w miljon mk.	wskaźniki /przy podst. I.1914 r. = 1/				Liczba upadłości	Liczba bezrobotn. czł. zw. zawodow.		Handel zagraniczny w miljon. mk.		
						cen hurtowych		kosztów utrzym.							
	marki papier. w tryljonach	marki rentowe w miljon				markowy w tysiącach	złoty	markowy w tysiącach	złoty		bezwzgl. w tys.	% ogółu członk.	import	eksport	saldo
1923 r.															
I	2		1.005	12	0,003	0,003		0,001		24	255,6	4,4	563,8	311,4	- 252,4
II	3½		1.005	12	0,007	0,006		0,003		17	319,1	5,7	446,2	360,6	- 85,6
III	5¾		1.005	12	0,005	0,005		0,003		30	338,3	5,7	503,1	435,8	- 67,3
IV	6½		920	18	0.006	0,005		0,003		45	417,4	7,0	539,1	417,9	- 121.2
V	9		758	18	0,011	0,008		0,004		32	331,0	5,9	512,1	580,4	+ 68,3
VI	17		717	18	0,026	0,019		0,008		35	238,4	4,1	512,1	580,4	+ 68.3
VII	44		596	18	0,1	0,075		0,038		18	169,7	3,1	512,1	580,4	+ 68,3
VIII	663		510	30	1,-	0,944		0,586		13	330,3	6,3	512,1	580,4	+ 68,3
IX	28.229		444	90	26,-	24,-		15,-		9	500,4	9,9	512,1	580,4	+ 68.3
X	2.496.823		467	90	7450,-	7095,-		3657,-		15	919,1	19,1	434,9	562,2	+ 127.3
XI	400.267.640	598	467	90	961342,-	1336265,-	139,0	657000,-		8	1.112,7	23,4	432,8	513,2	+ 70,4
XII	496.507.425	1.049	467	90	1064908,-	1341784,-	126,2	1247000,-	107,1	17	1.304,2	28,2	489,2	559,8	+ 70,6
1924 r.															
I	483.674.521	1.196	467	10	1052367,-	1231269,-	117,3	1100000,-	96,3	29	1.158,4	26,5	562,6	429,8	- 132,8
II	587.874.527	1.564	465	10	1093179,-	1268088,-	116,2	1040000,-	92,2	46	1.052,4	25,1	714,8	464,8	- 250,0
III	689.864.440	1.760	465	10	1084775,-	1312578,-	120,7	1070000,-	93,4	58	674,6	16,6	688,6	455,8	- 232,8
IV	778.948.838	1.709	442	10	1082267,-	1330699,-	124,1	1120000,-	98,9	139	396,9	10,4	800,4	480,9	- 819,5
V	926.873.544	1.729	442	10	1045796,-		122,5		101,7	326	317,4	8.6	869,4	519,9	- 349,5
VI	1.097.308.572	1.772	462	10	1016775,-		115,9		98,7	586	340,8	10,4	734,3	474,5	- 259,8
VII	1.211.038.485	1.803	484	10	996221,-		115,0		101,7	1.125	427,7	12,5	539,3	572,2	+ 32,9
VIII	1.391.895.246	1.832	516	10	1000882,-		120,4		100,0	895	419,4	12,4	437,2	588,0	+ 150,8
IX	1.520.510.653	1.853	578	10	1000882,-		126,9		103,3	850	363,0	10,5	618,5	562,3	- 56 2
X	1.781.000.000		694	10	1000882,-		131,2		108,7	750			847,4	610,3	- 237,1
XI	1.863.000.000	1.980	695	10			128,5		108,4	599					
XII															

Obciążenie podatkami bezpośredniemi w 1924 r.

Izba Skarbowa	Podatki gruntowe: na 1 mieszkańca /w stosunku do ludności wiejskiej/	Podatki gruntowe: na 1 ha powierzchni użyt. roln., podlegających podat. gruntow.	Podatek przemysłowy na 1 mieszkańca /w stosunku do ludności miejskiej./	Podatek dochodowy na 1 mieszkańca / w stosunku do ogółu ludności./	Ogółem podatki zwycz. /poz.1-8/ na 1 mieszkańca /w stosunku do ogółu ludności/	Podatek majątkowy na 1 mieszkańca /w stosunku do ogółu ludności/	Razem podatki zwyczajne i nadzwyczajne /poz.1-9/ na 1 mieszkańca /w stosunku do ogółu ludności./
	w złotych						
b.Król.Polsk.i obw.Białost.							
Warszawska	4,2	2,9	38,3	3,7	25,4	14,3	39,7
Łódzka	2,9	2,7	32,3	2,4	17,7	12,3	30,0
Kielecka	1,8	1,7	21,6	1,2	8,2	5,2	13,3
Lubelska	2,3	1,5	19,1	0,6	6,3	5,4	11,7
Białostocka	2,25	0,95	16,0	0,6	6,8	3,6	10,5
R a z e m	2,7	1,9	30,3	1,95	14,25	8,9	23,2
Ziemie Wschodnie							
Poleska	1,5	0,6	14,6	0,4	4,2	2,2	6,4
Wołyńska	1,7	1,1	15,2	0,3	4,5	2,7	7,2
Wileńska	1,9	0,9	23,9	0,7	7,9	3,7	11,6
R a z e m	1,7	0,8	17,7	0,4	5,2	2,7	7,95
Małopolska							
Krakowska	1,8	1,7	30,5	1,6	10,8	4,9	15,8
Lwowska	1,9	1,4	19,8	1,1	7,4	3,3	10,8
R a z e m	1,9	1,5	23,9	1,2	8,3	3,75	12,1
b.dzielnica pruska							
Pomorska	3,7	1,9	27,8	1,5	11,9	9,0	20,9
Wielkopolska	5,6	3,1	30,1	2,9	18,3	13,7	32,0
R a z e m	4,9	2,7	28,4	2,4	16,3	12,2	28,4
O g ó ł e m	2,5	1,6	27,1	1,55	11,3	6,8	18,1
Województwo Śląskie	-	-	-	-	-	23,3	23,6
Ogółem łącznie z Woj.Śląsk.	.	.	.	.	.	12,4	.
Kwota preliminowana na 1924 r.	2,8	1,8	23,1	3,0	11,5		

CZECHOSŁOWACJA

	Obieg banknotów w miljonach K.c.	Zapas kruszcu w miljonach Fr.złotych	Stopa dyskontowa	Cena 1 kor. złotej w K.c.	Wskaźniki kosztów żywności /I.1914 r.= 1,00/	Wskaźniki cen hurtowych /I.1914 r.= 1,00/	Liczba upadłości	Liczba bezrobotnych
1921 r. I	10.888	22	6	16.12	16.43	14.58 /a		57.017
II	10.915	23	6	15.91	14.94	14.60 /a		
III	10.922	24	6	15.54	14.23	13.17 /a		
IV	10.929	25	6	14.75	14.50	13.23 /a		48.623
V	10.851	26	6	14.02	14.56	13.26 /a		
VI	11.168	43	6	14.48	14.45	12.70 /a		
VII	11.134	44	6	15.46	13.46	12.59 /a		40.814
VIII	11.455	47	6	16.49	13.62	13.61 /a		
IX	11.571	48	5 1/2	17.45	14.74	16.53 /a	44	
X	12.327	59	5 1/2	19.19	15.19	16.54 /a	52	19.748
XI	11.872	62	5 1/2	19.59	15.44	16.81 /a	57	
XII	12.130	65	5 1/2	16.38	15.44	16.75	67	
1922 r. I	11.230	65	5 1/2	11.86	14.67	15.20	85	42.000
II	10.744	66	5 1/2	10.86	14.61	15.52	119	
III	10.324	68	5 1/2	11.63	14.14	14.91	149	
IV	10.076	70	5	10.32	14.15	14.71	127	32.300
V	9.718	72	5	10.55	14.44	14.71	178	
VI	9.838	73	5	10.53	14.75	14.64	153	
VII	9.916	75	5	9.29	14.30	13.86	162	55.072.
VIII	10.171	76	5	7.25	12.90	11.55	141	
IX	10.197	98	5	6.21	11.05	10.59	249	
X	10.139	98	5	6.14	10.16	10.17	402	225.397
XI	9.997	99	5	6.38	9.84	9.99	532	
XII	10.064	106	7	6.52	9.62	10.03	568	
1923 r. I	9.222	106	5	7.10	9.41	10.19	616	254.019
II	8.948	106	5	6.88	9.34	10.28	426	
III	9.157	106	5	6.82	9.26	10.32	409	369.520
IV	9.567	115	5	6.80	9.27	10.30	366	310.683
V	9.328	131	4 1/2	6.80	9.28	10.02	273	273.234
VI	9.376	138	4 1/2	6.77	9.33	9.69	287	246.616
VII	9.448	146	4 1/2	6.76	9.21	9.59	237	216.720
VIII	9.218	146	4 1/2	6.91	8.92	9.58	195	197.641
IX	9.311	146	4 1/2	6.77	9.03	9.74	166	210.535
X	9.279	146	4 1/2	6.82	9.01	9.65	201	176.333
XI	9.251	142	5 1/2	6.97	8.96	9.84	219	177.367
XII	9.599	140	5 1/2	6.93	9.09	9.91	239	191.978
1924 r. I	8.810	138	5	6.99	9.17	10.29	243	193.105
II	8.506	138	5	6.98	9.17	10.36	247	195.872
III	8.280	139	6 1/2	6.98	9.08	10.22	223	180.002
IV	8.199	139	6 1/2	6.85	9.07	10.15	192	140.001
V	8.078	139	6	6.89	9.16	9.81	234	108.363
VI	8.081	139	6	6.90	9.23	9.65	194	85.966
VII	8.090	139	6	6.86	9.09	9.97	179	79.036
VIII	8.140	139	6	6.80	8.97	9.97	171	78.774
IX	8.223	139	6	6.77	9.08	10.08	169	73.006
X	8.586	139	6	6.80	9.16	10.20	202	
XI	8.501	139	6					
XII								

/a index prof.Mildschuha

WPŁYWY Z DANIN PUBLICZNYCH I MONOPOLÓW W 1924.
w porównaniu z preliminarzem na 1925.

W Y S Z C Z E G Ó L N I E N I E	Budżet na rok 1924	Wpływy w 1924	Preliminarz na 1925
	z ł o t y c h		
DANINY PUBLICZNE I MONOPOLE	**1.072,053.000**	**1.195,158.517**	**1.358,226.800**
DANINY PUBLICZNE	**983,038.000**	**1.041,584.898**	**1,046,635.000**
P o d a t k i b e z p o ś r e d n i e /bez podatku majątkowego/	**297,790.000**	**293,052.608**	**325,085.000**
Podatki gruntowe	55,000.000	48,261.699	55,000.000
Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich	4,000.000	8,145.902	18,000.000
Podatek przemysłowy	150,000.000	177,070.430	165,000.000
" od skrzynek depozytowych	100.000	66.054	75.000
" dochodowy	77,000.000	40,370.147	75,000.000
" od kapitałów i rent	1,600.000	2,170.307	2,000.000
Zaległości podatków zniesionych	90.000	184.496	10.000
Odsetki zwłoki,kary,należytości egzekucyjne i grzywny	10,000.000	16,783.573	10,000.000
Podatek majątkowy	**333,000.000**	**199,024.785**	**333,000.000**
P o d a t k i p o ś r e d n i e	**173,750.000**	**233,261.917**	**98,550.000**
Podatek od spirytusu	100,000.000	133,080.466	---
" " wina musującego	200.000	284.061	1,750.000
" " wina	400.000	1,329.534	
" " piwa	4,000.000	6,746.576	6,500.000
" " cukru	45,000.000	54,207.458	60,000.000
" " drożdży	2,400.000	3,710.619	5,000.000
" " węgla	6,000.000	8,494.163	---
" " oleju skalnego	10,000.000	10,743.857	15,000.000
" " zapałek	3,000.000	3,969.479	5,000.000
" " kwasu octowego	150.000	217.159	200.000
Opłaty od patentów na wyrób trunków,drożdży,cukru,zapałek,bibułki cygaretowej oraz na sprzedaż trunków	1,200.000	7,043.382	3,000.000
Podatek wojewódzki od wyszynku i drobnej sprzedaży trunków	---	72.434	---
Odsetki zwłoki,kary i grzywny	600.000	1,968.114	2,000.000
Podatek od soli w b.Dzielnicy Pruskiej	800.000	1,399.615	---
Podatki zniesione	---	---	100.000
C ł o	**120,000.000**	**226,167.809**	**205,000.000**
Cło przywozowe	---	---	190,000.000
Wpływy uboczne od cła przywozowego	---	---	10,000.000
Cło wywozowe	---	---	4,800.000
Wpływy uboczne od cła wywozowe	---	---	200.000
O p ł a t y s t e m p l o w e /należytości/	**48,930.000**	**79,333.156**	**85,000.000**
Podatek spadkowy	3,000.000	3,074.863	4,000.000
" od darowizn	1,000.000	918.707	1,000.000
Opłaty od ubezpieczeń	300.000	1,556.541	2,000.000
" " weksli	8,000.000	13,192.346	13,000.000
" " sprzedaży przedmiotów zbytku	1,000.000	2,382.000	2,000.000
Podatek giełdowy	1,000.000	1,484.478	2,000.000
Opłaty od dokumentów przewozowych	500.000	2,014.285	2,000.000
" " kart do gry	40.000	234.265	40.000
" " rachunków i poświadczeń odbioru	6,000.000	7,653.803	6,460.000
Należytości sądowe	80.000	553.742	500.000
Koszty postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym	10.000	492	---
Opłaty aljenacyjne	5,000.000	8,715.498	8,000.000
Opłaty/stemplowe,należytości stemplowe i bezpośrednie/ wyżej niewymienione	10,000.000	15,776.802	20,000.000
Sprzedaż znaczków stemplowych	12,000.000	19,709.054	23,000.000
Grzywny,koszty załatwień administracyjnych i odsetki za zwłokę	1,000.000	2,066.280	1,000.000
O p ł a t y w y w o z o w e	**9,568.000**	**10,744.623**	**---**
MONOPOLE	**89,015.000**	**153,573.619**	**311,591.800**
Monopol sacharyny	15.000	84.945	15.000
" soli	15,000.000	16,465.964	28,769.500
" tytoniowy	70,000.000	133,505.270	145,807.300
" spirytusowy	---	---	135,000.000
Loterja Państwowa	4,000.000	3,517.440	2,000.000

Wpływy z danin publicznych i monopolów 1922 - 1924

w miljonach złotych.

	Razem daniny publiczne i monopole	Podatki bezpośrednie zwyczajne					Podatek majątkowy	Opłaty stemplowe i należytości	Cło	Opłaty wywozowe	Podatki pośrednie						Monopole			
		Ogółem	w tem								Ogółem	w tem					ogółem	w tem		
			gruntowe	przemysłowy	dochodowy	inne						od spirytusu	od cukru	od węgla	od oleju skalnego	inne		soli	tytoniowy	inne
1922 r.I -XII	308.3	29.3	3.2	10.4	8.0	7.7	85.3	27.6	23.5	1.0	101.6	62.5	27.2	1.4	5.1	5.4	40.0	5.6	34.3	0.2
1923 I -XII	248.8	52.2	6.9	24.5	15.7	5.1	2.0	29.6	41.5	6.6	78.6	42.6	15.4	9.8	2.8	8.0	38.3	5.4	32.9	0.0
1924 I -XII	1.195.2	293.0	48.4	177.0	40.4	27.2	199.2	79.3	226.3	10.7	233.2	133.0	54.1	8.5	10.7	26.9	153.5	16.6	133.4	3.5
I	27.8	6.0	0.3	4.6	0.7	0.4	1.8	2.5	5.4	0.3	8.3	4.1	1.9	0.5	0.7	1.1	3.5	0.4	3.1	0.0
II	63.3	7.3	0.3	5.5	0.9	0.6	28.0	3.9	8.0	0.4	11.7	7.3	1.4	0.7	1.3	1.0	4.2	0.1	4.1	0.0
III	103.7	12.5	1.0	9.1	0.8	1.6	46.6	6.0	13.1	2.0	15.3	9.6	2.2	1.3	0.9	1.3	8.2	0.6	7.6	0.0
IV	108.6	32.4	10.8	15.7	3.8	2.1	18.0	6.2	21.1	3.3	17.0	9.2	4.5	0.8	0.9	1.6	10.6	0.9	9.6	0.1
V	83.9	25.3	7.0	11.1	5.8	1.4	4.3	6.4	17.6	1.7	15.9	9.1	4.0	0.4	0.8	1.6	12.7	0.5	12.1	0.1
VI	84.7	26.5	4.8	16.2	4.2	1.3	3.8	6.2	14.8	0.5	18.7	12.7	3.2	0.2	0.6	2.0	14.2	0.6	13.5	0.1
VII	111.1	17.3	1.3	11.9	2.7	1.4	23.2	7.4	22.3	0.6	21.5	9.8	8.5	0.1	0.8	2.3	18.8	1.3	17.4	0.1
VIII	92.3	19.3	0.8	13.0	3.9	1.6	5.6	6.9	22.8	0.2	24.6	11.7	9.9	0.2	0.9	1.9	12.9	2.0	10.8	0.1
IX	88.7	15.1	1.1	10.1	2.2	1.7	7.7	7.7	19.1	1.2	23.2	15.2	3.8	1.2	0.7	2.3	14.7	2.9	11.8	0.0
X	130.1	30.8	2.3	21.4	2.6	4.5	22.4	8.7	22.1	0.5	26.5	15.0	6.7	1.4	0.6	2.8	19.1	3.1	15.3	0.7
XI	137.6	42.3	11.5	20.9	5.2	4.7	11.0	8.4	33.8	0.0	23.5	13.8	5.2	0.8	1.0	2.7	18.6	2.0	16.1	0.5
XII	163.2	58.2	7.2	37.5	7.6	5.9	26.8	9.0	26.2	-	27.0	15.5	2.8	0.9	1.5	6.3	16.0	2.2	12.0	1.8

Wpływy i wydatki państwowe 1922 - 1924

w miljonach złotych.

Rok i miesiąc	Wpływy: Razem wpływy zwyczajne i nadzwyczajne	Wpływy zwyczajne: Ogółem	w tem: Daniny publiczne	Monopole	Wpływy administracyjne	Wpływy z przedsięb. państw. netto	Wpływy nadzwyczajne: Wpływy z pożyczek wewn. i zagranicznych netto	Bilon	Wydatki: Razem wydatki admin. oraz deficyty i nadzw. wydatki przedsięb. państw.	w tem: Wydatki administrac. zwyczajne	Wydatki administrac. nadzwyczajne	Wydatki przedsięb. państw. deficyt	Wydatki przedsięb. państw. nadzwycz. wydatki inwestycyjne
1922 r.I-XII	420.3	391.6	268.3	40.0	83.3		28.7	-	657.4	527.6		129.8	
1923 " I-XII	414.0	378.5	210.5	38.3	129.7		35.5	-	961.5	647.4		314.1	
1924 " I-XII	1702.8	1453.5	1041.6	153.5	243.8	14.6	98.6	150.7	1660.9	1310.4	197.3	-	153.2
I	49.4	38.2	24.3	3.5	10.3	0.1	11.2	-	132.0	90.2	0.4	-	41.4
II	90.9	80.8	59.2	4.2	16.8	0.6	10.1	-	104.1	97.6	6.4	-	0.1
III	127.4	122.7	95.5	8.2	18.5	0.5	4.7	-	117.8	100.1	8.9	-	8.8
IV	129.0	128.8	98.0	10.6	18.3	1.9	0.2	-	112.8	93.8	9.4	-	9.6
V	184.4	106.3	71.2	12.7	20.9	1.5	49.4	28.7	107.7	87.7	10.7	-	9.3
VI	169.5	104.0	70.5	14.2	18.5	0.8	1.1	64.4	153.2	119.0	19.0	-	15.2
VII	146.1	131.9	92.3	18.8	19.3	1.5	0.4	13.8	154.6	115.4	29.4	-	9.8
VIII	114.2	111.9	79.4	12.9	18.5	1.1	1.1	1.2	132.4	100.2	12.7	-	19.5
IX	136.1	111.3	73.9	14.7	21.3	1.4	1.1	23.7	154.3	116.8	18.6	-	18.9
X	176.1	157.2	111.1	19.1	25.9	1.1	-	18.9	159.3	114.4	32.1	-	12.8
XI	180.8	161.5	119.0	18.6	22.7	1.2	19.3	-	168.6	140.7	21.4	-	6.5
XII	198.9	198.9	147.2	16.0	32.8	2.9	-	-	164.1	134.5	28.3	-	1.3

MINISTERSTWO SKARBU
Departament Kasowy

DOCHODY I WYDATKI

na podstawie tymczasowych zestawień

CZĘŚĆ BUDŻETU	Dochody – Kwoty preliminowane na rok 1924			Dochody – Kwoty wpłacone			Wzrost	Kwoty preliminowane na rok 1925
	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem		
		z	ł	o		t		•
A. Administracja								
Prezydent Rzeczypospolitej	165.730	10.000	175.730	97.298	-	97.298	55.3	134.380
Sejm i Senat	2.799	-	2.799	7.236	-	7.236	258.5	23.900
Kontrola państwowa	-	-	-	330	-	330	-	96.598
Prezydjum Rady Ministrów	460.364	-	460.364	157.978	-	157.978	34.3	15.501
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	7.039.200	384.580	7.423.780	8.984.858	-	8.984.858	121.-	7.935.560
" " Wojskowych	11.200.703	4.506.620	15.707.323	6.056.161	430.745	6.486.906	41.2	13.966.734
" " Wewnętrznych	5.818.543	1.269.260	7.087.803	20.278.054	676.791	20.954.845	295.6	25.758.551
" Skarbu	715.423.164	334.066.596	1.049.489.760	906.063.549	199.589.341	1.105.652.890	105.3	1.224.288.801
" Sprawiedliwości	6.644.809	-	6.644.809	19.692.903	-	19.692.903	296.3	21.693.370
" Przemysłu i Handlu	83.070.023	2.792.441	85.862.464	83.316.563	482.897	83.799.460	97.5	108.071.659
" Kolei Żelaznych	41.946	-	41.946	84.972	-	84.972	202.5	153.000
" Rolnictwa i Dóbr Państwowych	11.914.007	-	11.914.007	15.150.524	-	15.150.524	127.1	25.493.208
" Wyznań Religijnych i Ośw.Publ.	4.506.935	-	4.506.935	4.975.261	-	4.975.261	110.3	6.710.352
" Robót Publicznych	5.078.302	30.563.106	35.641.408	2.817.397	9.340.547	12.157.944	34.1	21.561.412
" Pracy i Opieki Społecznej	1.022.279	450.000	1.472.279	1.033.143	-	1.033.143	70.1	697.860
" Reform Rolnych	7.602.678	-	7.602.678	3.863.517	-	3.863.517	50.8	35.742.549
Razem A	859.991.482	374.042.603	1.234.034.085	1.072.579.744	210.520.321	1.283.100.065	103.9	1.491.743.435
B. Przedsiębiorstwa								
Prezydjum Rady Ministrów								
a/Drukarnie państwowe	236.787	-	236.787	103.291	-	103.291	43.6	198.119
b/Monitor Polski	207.182	-	207.182	530.512	-	530.512	256.-	284.930
c/Ajencja Telegraficzna	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Spraw Wojskowych								
Wytwórnie wojskowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych								
Zdrojowiska państwowe	855.165	-	855.165	127.933	-	127.933	14.9	1.057.554
Ministerstwo Skarbu								
Państwowe Zakłady Graficzne	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Przemysłu i Handlu								
a/Przedsiębiorstwa górniczo-hutnicze i przemysłowe	10.593.520	-	10.593.520	1.948.644	22.000	1.970.644	18.6	4.639.451
b/Wytwórnia aparatów telegraficznych i telefonicznych	46.485	-	46.485	122.245	-	122.245	262.9	70.534
c/Radjotelegraf	20.945.000	-	20.945.000	-	-	-	-	86.172.500
Ministerstwo Kolei - Koleje Żelazne								
Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych								
a/majątki państwowe	5.450.070	-	5.450.070	6.532.506	-	6.532.506	119.8	-
b/lasy państwowe	60.164.717	-	60.164.717	7.628.889	-	7.628.889	12.6	40.971.499
Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej								
a/Zakłady dla emigrantów i przemysłowo-szkolne dla inwalidów	58.109	-	58.109	105.606	-	105.606	181.7	62.450
b/Wytwórnia mechaniczno-stolarska w Warszawie	-	-	-	-	-	-	-	-
c/Etap Reemigracyjny w Gdańsku	55.012	-	55.012	-	-	-	-	-
d/Etap Emigracyjny w Wejherowie	1.043.695	-	1.043.695	-	-	-	-	78.122
Razem B	99.664.742	-	99.664.742	17.099.626	22.000	17.121.626	17.1	133.530.159
C. Monopole								
Sacharyna	15.000	-	15.000	86.391	-	86.391	575.9	15.000
Sól	15.000.000	-	15.000.000	16.324.514	-	16.324.514	108.8	28.769.500
Tytoń	70.000.000	-	70.000.000	133.708.330	-	133.708.330	191.-	151.776.300
Spirytus	-	-	-	-	-	-	-	174.050.000
Loterja Państwowa	4.000.000	-	4.000.000	3.517.435	-	3.517.435	87.9	2.000.000
Razem C	89.015.000	-	89.015.000	153.636.670	-	153.636.670	172.5	356.610.800
Razem A.B.C.	1.048.671.224	374.042.603	1.422.713.827	1.243.316.040	210.542.321	1.453.858.361	102.1	1.981.884.394

P A Ń S T W O W E za 1924 rok.

obrotów kasowych

CZĘŚĆ BUDŻETU	W Y D A T K I						Procent wykonania	Nadto wydano z kredytów budż. 1923 /termin ulgowy/	Kwoty preliminowane na r. 1925
	Kwoty preliminowane na rok 1924			Kwoty wydane					
	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
	z ł o t e								
A. Administracja									
Prezydent Rzeczypospolitej	1.113.462	-	1.113.462	1.030.594	-	1.030.594	92.5	1.246	1.414.471
Sejm i Senat	6.077.038	100.000	6.177.038	6.075.697	-	6.075.697	98.3	8.300	6.744.573
Kontrola Państwowa	2.760.171	-	2.760.171	2.734.615	-	2.734.615	99.-	6.204	3.471.366
Prezydjum Rady Ministrów	3.101.774	256.382	3.358.156	2.564.171	246.782	2.810.953	83.7	20.632	1.544.557
Minist. Spraw Zagranicznych	16.776.761	1.435.527	18.212.288	15.639.847	1.512.350	17.152.197	94.1	105.180	18.525.000
" " Wojskowych	501.948.838	186.971.121	688.919.959	485.771.874	151.363.589	637.135.463	92.4	38.329.890	640.500.000
" " Wewnętrznych	143.635.640	19.079.387	162.715.027	130.453.592	10.610.567	141.064.159	86.6	349.790	188.090.907
" Skarbu	245.270.639	4.739.137	250.009.776	180.625.386	2.887.915	183.513.301	73.4	613.244	315.804.151
" Sprawiedliwości	65.515.660	1.125.000	66.640.660	61.013.830	979.888	61.993.718	93.-	184.138	75.400.451
" Przemysłu i Handlu	74.795.145	7.055.004	81.850.149	71.167.942	3.385.824	74.553.766	91.-	140.927	97.741.461
" Kolei Żelaznych	2.471.459	602.500	3.073.959	2.253.413	154.117	2.407.530	78.3	3.090	2.864.600
" Rolnictwa i Dóbr Państwowych	19.719.045	5.600.000	25.319.045	16.687.456	-	16.687.456	65.9	47.958	23.017.551
" Wyznań Religijnych i Ośw. Publ.	259.249.784	320.870	259.570.654	228.435.224	50.000	228.485.224	88.-	1.051.668	311.755.540
" Robót Publicznych	32.951.061	38.517.959	71.469.020	50.260.582	9.827.155	60.087.737	84.-	101.668	75.051.233
" Pracy i Opieki Społecznej	24.448.958	1.671.885	26.120.843	13.409.625	10.597.449	24.007.074	91.9	80.919	18.325.911
" Reform Rolnych	11.453.042	21.467.333	32.920.375	10.744.502	11.751.468	22.495.970	68.3	27.394	49.979.200
Razem A	1.411.288.477	288.942.105	1.700.230.582	1.278.868.350	203.367.104	1.482.235.454	87.1	41.072.248	1.830.230.972
B. Przedsiębiorstwa									
Prezydjum Rady Ministrów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
a/Drukarnie państwowe	-	-	-	-	300.000	300.000	-	-	-
b/Monitor Polski	-	-	-	180.000	-	180.000	-	-	76.755
c/Ajencja Telegraficzna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Spraw Wojskowych									
Wytwórnie wojskowe	-	10.606.000	10.606.000	-	14.502.225	14.502.225	136.7	839.080	15.000.000
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych									
Zdrojowiska Państwowe	-	-	-	-	-	-	-	-	536.000
Ministerstwo Skarbu									
Państwowe Zakłady Graficzne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Przemysłu i Handlu									
/Przedsiębiorstwa górniczo-hutnicze i przemysłowe	-	988.519	988.519	-	-	-	-	-	614.000
b/Wytwórnia aparatów telegraficznych i telefonicznych,	-	489.372	489.372	919.399	-	919.399	187.8	-	20.000 464.779
c/Radjotelegraf	-	89.750.000	89.750.000	-	100.575.298	x/100.575.298	112.-	4.474.264	86.172.500
Ministerstwo Kolei - Koleje Żelazne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państw.									
a/majątki państwowe	-	25.000	25.000	-	-	-	-	-	3.396.388
b/lasy państwowe	-	179.650	179.650	-	-	-	-	-	
Ministerstwo Pracy i Opieki Społeczn.									
a/Zakłady dla emigrantów i przemysłowo-szkolne dla inwalidów	-	58.109	58.109	-	-	-	-	-	62.450
b/Wytwórnia mechaniczno-stolarska w Warszawie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c/Etap Reemigracyjny w Gdańsku	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d/Etap Emigracyjny w Wejherowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem B	-	102.096.650	102.096.650	1.099.399	115.377.523	116.476.922	114.-	4.810.344	106.342.872
C. Monopole									
Sacharyna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sól	-	-	-	-	-	-	-	-	5.969.000
Tytoń	-	50.000.000	50.000.000	-	30.563.972	30.563.972	61.1	-	39.050.000
Spirytus	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Loterja Państwowa	-	-	-	-	-	-	-	-	45.019.000
Razem C	-	50.000.000	50.000.000	-	30.563.972	30.563.972	61.1	-	45.019.000
Razem A B C	1.411.288.477	441.038.755	1.852.327.232	1.279.967.749	349.308.599	1.629.276.348	87.9	45.882.592	1.981.592.844

x/ UWAGI. W Kwocie tej mieści się 40.000.000 zł.zwrotnej dotacji obrotowej.

Oprócz powyższych wpływów budżetowych pobrano nadto w 1924 r.:

z pożyczek wewnętrznych i zagranicznych netto miljonów złotych. . . .98,6

z biletów zdawkowych. . .88,8

z bilonu. 61.9

DYREKTOR DEPARTAMENTU KASOWEGO
/-/ Czauderna

NACZELNIK CENTRALNEJ KSIĘGOWOŚCI
/-/ I.Fiut

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym:		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
	w złotych		
1	2400	2500	1.4
2	2500	2600	1.5
3	2600	2700	1.6
4	2700	2800	1.7
5	2800	2900	1.8
6	2900	3000	1.9
7	3000	3100	2
8	3100	3200	2.1
9	3200	3400	2.2
10	3400	3600	2.3
11	3600	3800	2.4
12	3800	4000	2.5
13	4000	4200	2.6
14	4200	4400	2.7
15	4400	4800	2.8
16	4800	5200	2.9
17	5200	5600	3
18	5600	6000	3.1
19	6000	6400	3.2
20	6400	6800	3.3
21	6800	7200	3.4
22	7200	7600	3.5
23	7600	8000	3.6
24	8000	8800	3.7
25	8800	9600	3.8
26	9600	10400	3.9
27	10400	11200	4
28	11200	12000	4.1
29	12000	13200	4.3
30	13200	14400	4.5
31	14400	15600	4.7
32	15600	16800	4.9

	penad	do	
33.	16.800	18.400	5.1
34.	18.400	20.000	5.4
35.	20.000	22.000	5.7
36.	22.000	24.000	6
37.	24.000	26.000	6.3
38.	26.000	28.000	6.6
39.	28.000	30.000	7
40.	30.000	32.000	7.4
41.	32.000	34.000	7.8
42.	34.000	36.000	8.2
43.	36.000	38.000	8.6
44.	38.000	40.000	9.1
45.	40.000	44.000	9.6
46.	44.000	48.000	10.1
47.	48.000	52.000	10.6
48.	52.000	56.000	11.1
48.	56.000	60.000	11.6
50.	60.000	64.000	12.1
51.	64.000	68.000	12.6
52.	68.000	72.000	13.1
53.	72.000	76.000	13.6
54.	76.000	80.000	14.2
55.	80.000	88.000	14.8
56.	88.000	96.000	15.4
57.	96.000	104 .000	16.1
58.	104.000	112.000	16.8
59.	112.000	120.000	17.5
60.	120.000	128.000	18.2
61.	128.000	136.000	18.9
62.	136.000	144.000	19.6
63.	144.000	152.000	20.3
64.	152.000	160.000	21
65.	160.000	176.000	21.7
66.	176.000	192.000	22.3
67.	192.000	200.000	23

MINISTERSTWO SKARBU
DEPARTAMENT PODATKÓW I OPŁAT
Wydział I.
Referat Statystyki.

Wynik

obciążenia podatkami bezpośredniemi w całem Państwie za rok 1924

L.p.	Izba Skarbowa	Ogólna ilość ludności x/	Ludność wiejska	Ludność miejska	Powierzchnia użyt. roln. podlegających podatk. gruntow. w ha.	Podatek gruntowy			Podatek przemysł.		Podatek dochod.		Pod. od skrzynek depozyt.	Pod. od kapitałów i rent
						Wpływ podatk. gruntowego za rok 1924 /poz.1/ xxx/	Przypada na 1 mieszkańca ludn. wiejsk.	Przypada na 1 ha	Wpływ podatku przemysł. za rok 1924 /poz.3/ xxx/	Przypada na 1 mieszkańca ludn. miejsk.	Wpływ podatk. dochod. za rok 1924 /poz.5/ xxx/	Przypada na 1 mieszk. ludn. ogóln.	Wpływ podatku od skrzynek depozytowych za rok 1924 /poz.4/ xxx/	Wpływ podatku kapitałów za rok 1924 /poz.6/ xxx/
I.	b.Kongresówka z obw.Białostockim.													
	Warszawska	3.048.452	1.669.749	1.378.703	2.391.537	7.032.492	4.2	2.9	52.328.782	38.3	11.272.816	3,7	24.501	787.636
	Łódzka	2.250.534	1.418.397	832.137	1.527.157	4.156.003	2.9	2.7	26.907.034	32.3	5.453.586	2,4	11.573	90.849
	Kielecka	2.535.730	1.968.575	567.155	2.094.283	3.569.310	1.8	1.7	12.278.060	21.6	3.115.974	1,2	1.833	15.081
	Lubelska	2.087.907	1.740.847	347.060	2.701.597	3.952.427	2.3	1.5	6.636.537	19.1	1.312.629	0,6	1.985	9.527
	Białostocka	1.303.437	994.585	308.852	2.352.463	2.243.925	2.25	0.95	4.956.839	16.-	749.166	0,6	56	11.221
	Razem	11.226.060	7.792.153	3.433.907	11.067.037	20.954.157	2.7	1.9	103.107.252	30.3	21.904.171	1.95	39.948	914.314
II.	Kresy Wschodnie													
	Poleska	1.702.031	1.452.375	249.656	3.625.125	2.112.038	1.5	0.6	3.662.958	14,6	684.382	0,4	-	2.445
	Wołyńska	1.437.907	1.233.336	204.571	1.921.888	2.142.904	1.7	1.1	3.120.090	15.2	443.161	0,3	-	258
	Wileńska xx/	1.017.834	817.834	200.000	1.847.718	1.588.045	1.9	0.9	4.776.128	23.9	735.947	0,7	794	34.941
	Razem	4.157.772	3.503.545	654.227	7.394.731	5.842.987	1.7	0.8	11.559.176	17.7	1.863.490	0,4	794	37.644
III.	Małopolska													
	Krakowska	1.990.399	1.533.172	457,227	1.629.477	2.821.741	1.8	1.7	13.933.585	30.5	3.140.935	1,6	1.333	61.445
	Lwowska	5.495.066	4.451.429	1.043.657	5.946.620	8.580.715	1.9	1.4	20.637.021	19.8	5.839.233	1,1	6.869	958.063
	Razem	7.485.485	5.984.601	1.500.884	7.576.097	11.402.456	1.9	1.5	34.570.606	23.9	8.980.168	1,2	8.202	1.019.508
IV.	b.Dzielnica Pruska													
	Pomorska	939.495	712.877	226.618	1.370.000	2.621.778	3.7	1.9	6.310.731	27.8	1.402.459	1,5	3.330	62.000
	Wielkopolska	1.974.057	1.298.013	676.044	2.330.000	7.298.430	5.6	3.1	20.379.278	30.1	5.728.201	2,9	15.806	323.82
	Razem	2.913.552	2.010.890	902.662	3.700.000	9.920.208	4.9	2.7	26.690.009	28.4	7.130.660	2.4	19.136	385,82
	Ogółem	25.782.869	19.291.189	6.491.680	29.737.865	48.119.808	2.5	1.6	175.927.043	27.1	xxxxx/ 40.218.350	1.55	68.080	2.357.29
V.	Województwo Śląskie	986.147	754.948	231.199	-									
	Kwota preliminowana na r. 1924					55.000.000	2.8	1.8	150.000.000	23.1	77.000.000	3.	100.000	1.600.00
	Stosunek % wpływów w roku 1924 do kwot preliminowanych					87.5	-	-	117.2	-	52,2	-	68,1	147.3

zynek	Pod.od kapitałów i rent	Zaległości podatków zniesionych	Odsetki,kary,egzekucje	Podatek od budynków	Razem podat.zwycz. grunt przemysł. dochod.i inne	
tku k ch 4	Wpływ podatku od kapitałów i rent za rok 1924 /poz.6/ xxx/	Wpływ zaległości podatków zniesionych za r.1924 /poz.7/ xxx/	Wpływ odsetek i kar za r.1924 /poz.8/ xxx/	Wpływ podatku od budynków za r.1924 /poz.2/ xxx/	Wpływ podatków za rok 1924 /poz.od 1 do 8/ xxx/	Przypada na 1 mieszk ludn. ogóln.
	787.636	16.167	3.455.533	2.497.665	77.415.592	25.4
	90.849	6.567	2.495.093	714.236	39.834.941	17.7
	15.081	5.433	1.222.221	494.992	20.702.904	8.2
	9.527	3.662	1.044.428	255.802	13.216.997	6.3
	11.221	1.634	683.034	244.343	8.890.218	6.8
	914.314	33.463	8.900.309	4.207.038	160.060.652	14.2
	2.445.	80	675.922	80.132	7.217.957	4.2
	258	269	667.680	85.009	6.459.371	4.5
	34.941	1.081	547.678	365.708	8.050.322	7.9
	37.644	1.430	1.891.280	530.849	21.727.650	5.2
	61.445	54.303	1.038.228	513.161	21.564.731	10.8
	958.063	66.709	3.496.096	1.219.418	40.804.124	7.4
	1.019.508	121.012	4.534.324	1.732.579	62.368.855	8.3
	62.000	12.927	478.597	321.824	11.213.646	11.9
	323.825	12.624	1.103.529	1.295.971	36.157.664	18.3
	385,825	25.551	1.582.126	1.617.795	47.371.310	16.3
	2.357.291	181.456	16.908.039	8.088.261	291.863.328	11.3
					Łącznie z Woj.Śląsk.	
	1.600.000	90.000	10.000.000	4.000.000	297.790.000	11.1
	147.3	201.6	169.1	202,2	98.	-

Podatek majątkowy		Razem podatk.zwycz. i nadz.gr.przem. doch.i majątk.i inne		Stosunek % wpływów z poszczególnych Izb Skarb.do ogólnej kwoty wpływów	U w a g i
Wpływ podat.majątk. za rok 1924 /poz.9/ xxx/	Przypada na 1 mieszk ludn. ogóln.	Wpływ za rok 1924 /poz.1-9/ xxx/	Przypada na 1 mieszk. ludn. ogóln.		
					x/ Hoczpiti statystyki wydanie 1923 str.15
43.646.731	14.3	121.062.323	39.7	25,9	xx/Ludność miejska w Izbie Skarbowej w Wilnie została podniesiona o 35000
27.733.701	12.3	67.568.642	30.-	14,5	xxx/Kwoty wpływów za 11 miesięcy przyjęte na podstawie wyciągów z ksiąg przychodu za 12 miesiąc /grudzień/ na podstawie tymczasowych danych Izb Skarbowych.
13.106.426	5.2	33.809.330	13.3	7,2	
11.205.736	5.4	24.422.733	11.7	5,2	
4.764.353.	3.6	13.654.571	10.5	2,9	
100.456.947	8.9	260.517.599	23.2	55.8	
3.681.813	2.2	10.899.770	6.4	2.3	
3.916.029	2.7	10.375.400	7.2	2.2	
3.771.172	3.7	11.821.494	11.6	2.5	
11.369.014	2.7	33.096.664	7.95	7.1	
9.809.307	4.9	31.374.038	15.8	6.7	
18.328.423	3.3	59.132.547	10.8	12.6	
28.137.730	3.75	90.506.585	12.1	19.3	
8.432.003	9.-	19.645.649	20.9	4.3	xxxx/ Łącznie z Wojew. Śląskiem
27.008.246	13.7	63.165.910	32.-	13.5	xxxxx/ W kwocie tej mieszczą się wpływy O.K.P.i Urzędów celnych.
35.440.249	12.2	82.811.559	28.4	17.8	
175.403.940	6.8	467.272.268	18.1	100.	
23.003.268	23.3	23.003.268	-	-	
198.407.208xxxx/		490.275.536			
333.000.000xxxx/	12.4	630.790.000	23.6		
59.6	-	77.7	-	-	

Do W. W. P. P.

POSŁÓW SEJMOWYCH i SENATORÓW.

W tym paromiesięcznym okresie jaki upłynął od czasu wydania drukiem pracy mojej „Nasi Ministrowie Skarbu i błędy ich polityki" nastąpiła na stanowiskach kierowniczych Ministerstwa Skarbu nietylko zmiana osób, lecz i zapatrywań. Tym ostatnim zamierzam poświęcić parę uwag zawartych w niniejszem piśmie.

Hasło „Sanacji" skarbowej z 1924 r. zostało podjęte po pięcioletniem najzupełniej biernem obserwowaniu dewaluacji marki polskiej i zaniku dochodów Skarbu, pobieranych w tej gwałtownie deprecjonującej się walucie. Jak gdyby chcąc wynagrodzić tę stratę czasu, Ustawa z dn. 11 stycznia 1924 r. ustaliła na przeprowadzenie zrównoważenia budżetu, stabilizację waluty, reformę monetarną i związane z nią utworzenie banku emisyjnego, okres zaledwie sześciomiesięczny. Wszystko to w tak szybkiem tempie miało być dokonane własnemi siłami przez społeczeństwo, wyczerpane wojną i długoletnią inflacją.—W zamierzeniu tem zaznaczył się odrazu brak dokładnego obliczenia, który był wogóle charakterystycznym objawem dla większości poczynań Ministerstwa Skarbu.—

„Sanacja" więc polegała w pierwszej linji na zrównoważeniu budżetu, lecz nie drogą oszczędności, lub przynajmniej utrzymania wydatków budżetowych na poziomie lat 1922 i 1923, które, po potrąceniu deficytów kolejowych w tych okresach, wynosiły około 650 mil. złotych rocznie, lecz na prawie trzykrotnem ich zwiększeniu (w 1924 r.— około 1650.,— a w 1925 r.— około 1.850 milj. złotych.)

Dla pokrycia w przybliżeniu tych kwot należało pobrać podatki bezpośrednie 9-cio krotnie, zaś podatki pośrednie, opłaty stemplowe, monopole i cła $3^1/_2$ razy większe, aniżeli to miało miejsce w 1923 r. Tak raptowne zwiększenie opodatkowania musiało wywołać drożyznę, uszczuplić do minimum kapitały obrotowe przedsiębiorstw i spowodować zastój w przemyśle. —

Na zamieszczonych odwrotnie tablicach uwidoczniłem za okres pięcioletni (1922-1926 r), budżety Państwa Polskiego według dochodów i wydatkowań poszczególnych działów. —

Celem porównania danych pozycji w poszczególnych latach kwoty markowe z lat 1922 i 1923 zostały przeliczone na franki złote=złotym kruszczowym; mogą tam być jednak pewne odchylenia, korzystałem bowiem z urzędowych przeliczeń Ministerstwa Skarbu. — I tak w 1922 r. Min. Skarbu przyjęło dla obliczenia złotego przeciętny kurs według wskaźników cen hurtowych w poszczególnych kwartałach: I-szy kwartał—530,7 mar. pol.; II-gi kwartał— 654.— m. p. III-ci kwartał— 1056. -mar. pol.; IV-ty kwartał —2.230.6 mar. pol. —

W 1923 r. dla przeliczenia na franki złote zostały przyjęte kursy ogłoszone przez Ministerstwo Skarbu.— Rok 1924 i pierwsze półrocze 1925 r. mieliśmy wykazane w złotych parytetowych, natomiast drugie półrocze 1925, odkąd złoty, podlegając fluktuacji przestał być miernikiem wartości, oraz preliminarz budżetowy na r. 1926 r. nie przedstawiają realnej wartości i dla uzyskania kwot o parytecie kruszcowym należy obniżyć dane urzędowe o 35 o/o w przybliżeniu.

Preliminarz budżetowy na 1926 r. złożony Sejmowi przez poprzedni gabinet, pomimo zapowiedzi oszczędnościowych był jednakże wyższym od faktycznie poniesionych w 1925 r. wydatków.—

Dopiero obecny p. minister Skarbu proponuje dalsze obniżenie budżetu o 500-600 miljonów złotych, zamierza jednak korzystać z preliminarza swojego poprzednika, zmniejszając odpowiednio jedne kategorje rozchodów, a powiększając do parytetu 1 dol-6.50 złotego wydatki związane z wypłatą w walucie zagranicznej. — Uważam przedewszystkiem za swój obowiązek zwrócić uwagę kogo należy, że preliminarz budżetowy p. Grabskiego na 1926 r, jest nierealny i niedokładny.—

Nierealny jest w dziale przychodów, przewiduje mianowicie znacznie większe wpływy z podatków majątkowego przemysłowego i dochodowego aniżeli faktycznie uzyskane w 1925 r., co naturalnie nie da się urzeczywistnić i należy raczej spodziewać się dalszej wybitnej ich zniżki. W dziale przedsiębiorstw państwowych, które w ostatnich dwóch latach wykazały bardzo poważne deficyty (w 1924 r. — 99, a w 1925 — 66. — miljonów złotych.), przewiduje się w 1926 r. czysty zysk w kwocie 135 milj. złotych, co uważać należy raczej za przejaw bujnej fantazji.—Podstawą tej zwyżki mają być koleje żelazne, które, czy to w formie dotacji, czy też pożyczek, pobrały ze Skarbu w 1924 r. — 100.5, w 1925 r. zaś— 67.— milj. złotych; obecnie mają przynieść 86.— milj. złotych czystego zysku. Taki wzrost dochodów mógłby być wywołany jedynie wybitną zwyżką taryf kolejowych, która zresztą jest już zaprojektowana.— Również nie uzasadnione jest preliminowanie 40 miljonów złotych zysku na biletach zdawkowych, kiedy z „exposé" p. ministra Zdziechowskiego wiemy, że emisja doszła do 410 milj. złotych, t. j. przekroczyła ustawę o 75 milj. złotych, które coprędzej powinny być wycofane z obiegu.

Niezupełnym zaś jest preliminarz budżetowy dlatego, że nie są nim objęte fundusze: gospodarczy, bezrobocia i rozbudowy miast, jak również pominięte plany gospodarcze Pocztowej Kasy Oszczędności, Banku Rolnego i Banku Gospodarstwa Krajowego.— Dla powyższych względów sądzę, że ten projekt preliminarza nie może być poważnie brany pod uwagę.—

DOCHODY	w 1922 r.	w 1923 r.	Procentowy stosunek wpływów 1924 r. do dochodów 1923 r.	w 1924 r.	w 1925 r.	Preliminowano na 1926 r.
A. Administracja.						
Prezydent Rzeczypospolitej	—	5.630.—	1.727%	97.300.—	205.577.—	227.000.—
Sejm i Senat	1.431.—	2.200.—	327%	7.200.—	28.875.—	52.225.—
Kontrola Państwowa	—	—		300.—	—	117.334.—
Prezydjum Rady Ministrów	587.089.—	302.230.—	52%	158.000.—	20.657.—	19.101.—
Min. Spraw Zagranicznych	5.219.609.—	4.029.950.—	223%	8.984.900.—	8.656 667.—	7.089.866.—
„ „ Wojskowych	7.815.286.—	3.126.010.—	207%	6.486.900.—	9.382.313.—	11.360.989.—
„ „ Wewnętrznych	2.330.296.—	1.661.860.—	1.260%	20,954.800.—	16.908 606.—	15.165.916.—
„ Skarbu	367.997.408.—	285.153.900.—	384%	1.105.692.900.—	936.825.733.—	1.085.546.416.—
„ Sprawiedliwości	3.739.118.—	2.449.440.—	802%	19.652.900.—	32.968.949.—	35.434.990.—
„ Przemysłu i Handlu	8.862.563.—	2.151.850.—	3.900%	83.799.000.—	64.289.942.—	4.207.349.—
„ Kolei Żelaznych	2.651.865.—	—	(łącznie z Pocztą i telegr.)	84.900.—	140.180.—	195.350.—
„ Rolnictwa i Dóbr Państwowych	27.883.192.—	43.517.510.—	350%	15.150.500.—	13,707.293.—	13.043.662.—
„ Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego	276.236.—	277.540.—	1.793%	4.975.300.—	6.152.561.—	20.270.000.—
„ Poczt i Telegrafów	392.033.—	20.811.210 —	—	—	60,105.828.—	—
„ Zdrowia Publicznego	1.190.360.—	942.650.—	—	—	—	—
„ Sztuki i Kultury	5.516.—	—	—	—	—	—
„ Robót Publicznych	754.974.—	911.370.—	1.334%	12.158.000.—	13.390.825.—	35.096.208.—
„ Pracy i Opieki Społecznej	1,051.063.—	614.060.—	168%	1.033.100.—	673.784.—	967.946.—
„ Reform Rolnych	—	157.820.—	2.433%	3 863.500.—	731.730.—	15.107.042.—
Głów. Urząd Likwidacyjny	54.189.—	41.410.—	—	—	—	—
„ „ Ziemski	3.315.243.—	—	—	—	—	—
Tymczasowy Wydz. Samorz. w Małopolsce	41.823.—	—	—	—	—	—
Min. b. Dzielnicy Pruskiej	432.740.—	—	—	—	—	—
Najwyższy Trybunał Administr.	—	—	—	—	—	—
Renty Inwalidzkie i zaopatrzenia	—	—	—	—	—	25.100.000.—
Długi Państwowe	—	—	—	—	—	—
Razem A.	434.602.034.—	366.156.640 —		1.283.100.100.—	1.164.189.520—	1.269.001.394.—
B. Przedsiębiorstwa:						
Drukarnie Państwowe				103.300.—	138.000.—	61.072.—
Monitor Polski				530.500.—	325.000.—	433.747.—
Polska Agencja Telegraficzna				—	—	—
Wytwórnie Wojskowe				—	—	—
Zdrojowiska Państwowe				127.900.—	3.900.—	1.365.095.—
Państwowe Zakłady Graficzne				—		200.000.—
Przeds. górniczo-hutnicze i przemysłowe				1.970.600.—	1.072.290.—	2.281 282.—
Wytwórnia aparatów telegr. i telef.				122.200.—	—	161.582.—
Radjotelegraf				—	—	154.303.—
Koleje Żelazne				—	—	86.400.000.—
Majątki Państwowe				6.532.600.—	—	—
Lasy Państwowe				7.628.900.—	26.946.012.—	39.652.071.—
Zakł. dla emigr. i przem. szkol. dla inwalidów				105.600.—	—	—
Wytwórnia mechaniczno-stolarska				—	—	—
Etap. reemigr. w Gdańsku				—	—	—
Etap. emigrac. w Warszawie				—	—	—
Poczta i telegraf				—	—	28.382.432.—
Razem B.				17.121.600.	28.485 202.—	159.091.584.
C. Monopole (netto)						
Sacharyna				86.400.—	182.602.—	50.000.—
Sól			305%	16.324.600.—	31.396.757.—	31.879.900.—
Tytoń			407%	133.708.300.—	183.625.462.—	194.341.000.—
Spirytus				—	175.638.319.—	223.440.000.—
Loterja Państwowa				3.517.400.—	3.286.412.—	6.565.000.—
Zapałki				—	1 580.774,—	5.000.000.—
Razem C.				153.636.700.—	395.710.326.—	461.275.900.—
D. Inne dochody Skarbu.						
Z zadłużenia Skarbu w P. K. K. P. resp. Bku Pol,	203.056.000.—	595.700.000.—		20.700.000.—	29.300.000.—	
Z operacji finansowych i innych dochodów	101.010.000.—	50.246.000.—		98.700.000.—	156.629.405.—	5.000.000.—
Z zysku na bilonie i bilet. zdawkow.	—	—		79.300.000.—	235.000.000.—	40.000.000.—
Z emisji marek wykupionych złotem						
Z spłaty za akcje Bku Polsk. ze Skarbu	—	—		82.600.000.—	—	
opłacone Narodow.	—	—		17.900.000.—	—	
Z zwr. przez przem. części pożycz. „reliefowej“	—	—		12.200.000.—	—	
Razem	304.066.000.—	645.946.000.—		311.400.000.—	420.929.408.—	
Razem: A + B + C + D	738 668.000.—	1.012 102.500 —		1.765.258.400.—	2.009.314.456.—	1.934.368.878.—

17

WYDATKI	w 1922 r.	w 1923 r.	Procentowy stosunek wydatków 1924 r. do rozchodów 1923 r.	w 1924 r.	w 1925 r.	Preliminowano na 1926 r.
A. Administracja.						
Prezydent Rzeczypospolitej	111.425.—	149.670.—	700%	1.035.300.—	1.614.792.—	1.948.600.—
Sejm i Senat	1.620.335.—	2.558.870.—	240%	6.137.600.—	8.601.052.—	9.176.649.—
Kontrola Państwowa	1.346.741.—	1.819.010.—	151%	2.745.800.—	3.624.671.—	4.405.100.—
Prezydjum Rady Ministrów	3.202.608.—	1.798.630.—	170%	3.067.300.—	1.832.027.—	1.681.728.—
Min. Spraw Zagranicznych	22.516.757.—	13.614.880.—	131%	17.775.500.—	26.131.817.—	25.834.767.—
„ „ Wojskowych	289.116.269.—	317.740.120.—	212%	675.568.700.—	648.058.803.—	689.000.000.—
„ „ Wewnętrznych	56.304.950.—	52.989.120.—	290%	152.654.100.—	192.079.572.—	190.222.584.—
„ Skarbu	78.304.709.—	59.120.330.—	313%	185.255.900.—	261.649.151.—	103.757.322.—
„ Sprawiedliwości	21.800.759.—	21.541.310.—	288%	62.114.000.—	83.985.265.—	86.213.562.—
„ Przemysłu i Handlu	7.818.024.—	3.767.970.—	2.032%	76.576.100.—	55.305.132.—	16.039.850.—
„ Kolei Żelaznych	118.358.516.—	314.178.890.—	8%	2.407.700.—	2.949.598.—	6.477.380.—
„ Rolnictwa i Dóbr Państwowych	14.557.752.—	17.586.330.—	98%	17.339.800.—	25.076.574.—	33.044.056.—
„ Wyznań Religijn. i Oświec.	75.541.693.—	75.709.930.—	310%	234.977.400.—	309.178.319.—	315.500.000.—
„ Poczt i Telegrafów	9.178.453.	30.781.170.—	—	—	53.193.659.—	—
„ Zdrowia Publicznego	14.335.182.—	8.499.630.—	—	—	—	—
„ Sztuki i Kultury	91.177.—	—	—	—	—	—
„ Robót Publicznych	35.612.420.—	27.243.780.	430%	62.734.900.—	69.893.724.—	70.907.140.—
„ Pracy i Opieki Społecznej	12.841.959.—	6.377.200.—	400%	25.250.400.—	48.252 227.—	31.327.293.—
„ Reform Rolnych	—	—	—	24.838.600.—	18.352.141.—	41.199.092.—
Głów. Urząd Likwidacyjny	1.044.227.—	1.791.690.—	—	—	—	—
„ „ Ziemski	2.169.445.—	4.788.300.—	—	—	—	—
Tymcz. Wydz. Samorz. w Małopolsce	802.754.—	—	—	—	—	—
Min. b. Dzielnicy Pruskiej	1.041.665.—	—	—	—	—	—
Najwyższy Trybunał Administr.	—	128.710.—	—	—	—	—
Renty inwalidzkie i zaopatrzenia	—	—	—	—	—	145.221.903.—
Długi Państwowe	—	—	—	—	—	75.041.459.—
Razem A	767.717.820.—	962.185.640.—		1.550.480.100.—	1.809.789.524.—	1.846.998.485.—
B. Przedsiębiorstwa:						
Drukarnie Państwowe				—	—	—
Monitor Polski				300.000.—	—	—
Polska Agencja Telegraficzna				—	140.310.—	88.803.—
Wytwórnie Wojskowe				14.502.200.—	16.555.000.—	9.000.000.—
Zdrojowiska Państwowe				—		1.365.090.—
Państwowe Zakłady Graficzne				—		100.000.—
Przedsiębiorstwa górniczo-hutnicze i przemysł.				—		1.700.000.—
Wytwórnia aparatów telegr. i telef.				—		—
Radjotelegraf				204.500.—	627.634.—	906.342.—
Koleje Żelazne				61.663.700.—	13.043.700.— oraz na inwestycje ca 53 milj. złotych	—
Majątki Państwowe				—		—
Lasy Państwowe				—		4.092.533.—
Zakł. dla emigr. i przem. szkoln. dla inwalidów				—	—	—
Wytwórnia mechaniczno-stolarska				—	—	—
Etap reemigr. w Gdańsku				—	—	—
Etap emigr. w Wejherowie				—	—	—
Poczta i telegraf.				—	—	6.912.796.—
Razem B.				76.670.400.—	30.366.644.—	24.165.564.—
C. Monopole.						Wydatki nadzwyczajne
Sacharyna						—
Sól						—
Tytoń						4.341.000.—
Spirytus						12.440.000.—
Loterja Państwowa						—
Zapalki						—
Razem C.						16.781.000.—
Razem: A + B + C	767.717.820.—	962.185.640.—		1.627.150.500.—	1.840 156.168.—	1.887.945.049.—

Tablica wydatków budżetowych zawiera rubrykę, wykazującą w stosunku procentowym zwyżkę rozchodów 1924 r. w stosunku do 1923 r.—Jest ona, jak widziemy, w poszczególnych resortach nierównomierna; przodują w niej Ministerstwa Robót Publicznych, Pracy i Opieki Społecznej, Wyznań Religinych i Oświecenia Publicznego, Skarbu, Przemysłu, i Handlu oraz nowopowstałe Ministerstwo Reform Rolnych.— Zrozumiałem jest, że skutkiem wzrostu w 1924 r. drożyzny w wartości absolutnej świadczenia zarówno osobowe jak i rzeczowe musiały w tymże r. wymagać kwot wyższ. aniżeli w 1923 r. i dlatego uzasadnionem było (przy przeprowadzeniu słusznych oszczędności) zwiększyć budżet o 50% t. j. utrzymać go w granicach jednego miljarda złotych, co przy projektowanym obecnie parytecie 1 dol-6.50 złotych wynosiłoby 160 miljonów dolarów i byłoby zgodne z wskazówkami udzielonemi przez kom. Hiltona Younga, jak również odpowiadałoby przedwojennym wpływom podatkowym w trzech zaborach (168milj. dolarów). — Do tej kwoty musimy powrócić, zmniejszając odpowiednio budżety poszczególnych ministerstw już to przez ich skasowanie, już to przez przeprowadzenie redukcji osobowych i rzeczowych.— Jakkolwiek niepopularnem będzie zmniejszenie wydatkowań na Ministerstwa: Spraw Wojskowych i Oświaty, musimy zdać sobie sprawę, że wynoszą one 37.3% resp. 17.1% naszego budżetu (razem 54.4%) t. j. przeszło 1 miljard złotych i są zbyt wyolbrzymione w stosunku do naszych zdolności podatkowych. We Francji i Czechosłowacji dwa te ministerstwa stanowią 34.9 resp. 31.2% budżetu.-Pierwsza z tych pozycji utwierdza opinję zagraniczną w tem przekonaniu, że jesteśmy państwem militarystycznem.— Dlatego okaże się koniecznem sprowadzić te kwoty wydatkowań do 450.— resp. 110.— milj. złotych, co i tak będzie wyższem o przeszło 50% od rozchodów na te cele w latach 1922 i 1923 i w ogólnym okrojonym budżecie utrzyma tenże sam poziom procentowy co i obecnie.—

Projektowana przez p. min. Zdziechowskiego akcja oszczędnościowa, polegająca na obniżeniu budżetu do kwoty 1.400—1500.—milj. złotych była aktualną przy parytecie 1 dol. = 9 do 10 złotych; obecnie okazuje się półśrodkiem, który nie zapewni nam równowagi budżetowej. Została ona przytem poprowadzona po linji najmniejszego oporu, t. j. ma ona całym swoim ciężarem spaść na barki urzędnicze, jako na grupę najmniej zdolną do czynnego oporu, i ma się wyrazić zarówno w redukcji uposażenia jakoteż i stanu liczebnego urzędników państwowych.— Co do drugiej części tego projektu, to uważam znaczne zmniejszenie liczby pracowników państwowych za konieczne, lecz nie drogą mechanicznego zredukowania o tyle a tyle procentów personelu wszystkich Ministerstw, pod tym bowiem względem mamy już doświadczenie w paru poprzednich redukcjach, że nie prowadzą one do celu.— Usuwa się wtedy przeważnie urzędników nieetatowych i kontraktowych. którzy idą o własnych siłach bez zewnętrznego poparcia i są elementem najbardziej pracowitym. Ponieważ nadmiar urzędników Państwa Pols. spowodowanym jest, nie ich nieróbstwem, lecz formą urzędowania, okaże się następnie koniecznem uzupełnienie elmentem niewyrobionym, lecz protegowanym. Z trzech systemów biurokracji zaborczych wybraliśmy austryjacki t. j. najbardziej zawikłany, a skutkiem tego i najkosztowniejszy. Pomimo całego przywiązania jakie mu okazuje większość naszych biurokratów, musi być on poniechany i zastąpiony nieporównanie b. uproszczonym systemem niemieckim i wtedy dopiero wyłoni się możność redukcji personalnej.—

Pierwsza część oszczędności została przeprowadzona drogą obniżenia poborów urzędniczych o 4 — 6% i zredukowania do połowy wszystkich dodatkowych wynagrodzeń; przypuśćmy że wyniesie to ogółem około 8% t. j. ca 5 milj. złotych miesięcznie.—

Jest to kwota drobna, która nie może mieć dla budżetu decydującego znaczenia, natomiast da się b. boleśnie odczuć stanowi urzędniczemu, który w swojem poczuciu patrjotycznem poniesie i tę ofiarę, uważając ją za czasową i konieczną dla uzdrowienia Skarbu Państwa. — Pokrzywdzenie pracowników państwowych i to w formie nieporównanie bardziej dotkliwej ukrywa się w odrębnej akcji rządu, zapoczątkowanej jeszcze przez poprzedni gabinet p. Wł. Grabskiego:

Ten mąż stanu zupełnie samowolnie ograniczył działanie ustawy uposażeniowej z 1923 r. i stwierdził to ze zwykłym sobie tupetem w przemówieniu z d. 1 kwietnia 1925 r. w komisji budżetowej Sejmu. „Mnożna oddała nam w czasie przejściowym ogromne usługi, dziś już swoją rolę spełniła". W wysokości uposażenia urzędniczego wyraziło się to w ten sposób, że kiedy przy uchwalaniu budżetu na 1924 r. (w połowie lipca tegoż roku) skrócony wskaźnik cen hurtowych wynosił 100. 4,— mnożna uposażeniowa wynosiła 35, to w połowie lipca 1925 r. przy wskaźniku 147.4 winna była stanowić 51 (przyznano 42), w połowie zaś grudnia ubiegłego roku przy wskaźniku drożyznianym 152.8 przekroczyła 53, płace zaś urzędnicze na styczeń 1926 r. obliczono przy mnożnej 43, t. j. pokrzywdzono pracowników państwowych o 25 %, nie licząc nowowprowadzonej redukcji oszczędnościowej.

Ponieważ w drugiej połowie grudnia i w styczniu r. b. ceny zdradzają w dalszym ciągu tendencję zwyżkową, to pogwałcenie ustawy uposażeniowej, której działanie nie zostało ustawowo odwołane, wyrazi się jeszcze dotkliwiej.— Urzędnicy państwowi nie posuną się zapewne po za wysłanie delegacji, ew. protest słowny, natomiast pracownicy samorządowi i t. zw. „użyteczności publicznej" zastosują prawdopodobnie bardziej ostre formy protestu, który sprowadzi rząd w tej dziedzinie na drogę legalną.— Zatem akcji oszczędnościowej, prowadzonej w tym kierunku, długotrwałego istnienia rokować nie można.—

Na wzrost cen musi też wpłynąć przykład rządu, który z początkiem roku bieżącego podniósł przeciętnie o 25% ceny na wyroby tytoniowe, kiedy podrożenie surowca skutkiem spadku waluty złotowej nie wyniesie 10% ceny sprzedażnej.— Projektowane są zwyżka taryf kolejowych i ruchoma skala kar za zaległości podatkowe, która nie będzie niczem innem jak zwaloryzowaniem podatków.

Nie uważam za należycie przemyślane ani wskazane dążenia do podniesienia złotego do parytetu 1dol.-6.50 złot. Powoływanie się na więcej niż statutowe pokrycie emisji i upatrywanie przyczyn dewaluacji jedynie w spekulacji nie jest logicznie uzasadnione. Wiemy bowiem, że dla waluty niewymienialnej na złoto 30% pokrycie kruszcem nie ma praktycznego znaczenia. Stosunek ten został ustalony dla waluty wymienialnej na złoto na mocy długoletniego doświadczenia, że przy „runie" na kasy banku emisyjnego nie jest przedstawiane do wymiany więcej ponad 1/3 część emisji.—

Dla waluty niewymienialnej na kruszec pozostaje tylko zaufanie, które jest pełne o ile waluta danego kraju jest wymienialną bez ograniczeń i trudności na inne waluty wysoko-cenne; wrazie powstrzymania tej wymiany normuje się zrównoważeniem budżetu, utrwalonym dodatnim bilansem handlowym i praworządnością danego kraju. Ponieważ my do tychczas tym warunkom nieodpowiadamy, dlatego załamanie się kursu złotego, z chwilą zaprzestania jego wymiany było objawem zupełnie naturalnym i jak nas o tem przekona poniżej załączona tablica, kurs złotego z połowy grudnia 1925 r. (1 złoty = 10 cent. amer.) odpowiadał pod względem pokrycia położeniu franka francuskiego, który oparty na wybitnie dodatnim bilansie handlowym, praworządności władz i bardziej normalnem ustosunkowaniu bilonu do banknotów, powinien cieszyć się większem zaufaniem od naszego złotego.

Jako punkt wyjścia dla niżej przytoczonych obliczeń przyjąłem dz. 31 lipca 1923 r. t. j. początek hyperinflacji markowej.—

DATA	Zadłużenie Skarbu w P. K. K. P. i Bku Polskim	Ogólny obieg banknotów	POKRYCIE			Stosunek procentowy pokrycia do wartości emisji	Obieg bilonu i bilet zdaw. w milj. dolar. bez pokrycia
			kruszcem	walutami dewizami i należność. zagranicz.	Ogółem		
	miljonów dolarów Stan. Zjedn. Am. Pół.						
31 lipca 1923 r. . .	21.3	22.8	14.8	8.—	22.8	100%	—
31 grudnia „ „ . .	17.4	19.7	15.3	9.9	25.2	128%	—
10 stycznia 1924 r. . .	12.5	15.—	15.4	10.1	25.5	170%	—
31 „ „ „ . .	25.5	31.2	18.—	12.5	30.5	98.c/o	—
10 marca „ „ . .	31.5	58. –	18.2	22.2	40.4	70.o/o	—
31 „ „ „ . .	31.5	64.3	18.6	22.8	41.4	64.o/o	....
10 kwietnia „ „ . .	31.5	63. –	18.7	22.9	41.6	66%	....
27 „ „ „ . .	31.5	61.7	15.7	27.1	42.8	69%	....
10 maja „ „ . .	—	69.2	13.6	38.5	52.1	75%	2.5
10 września „ „ . .	6.1	82.6	19.—	44.2	63.2	76%	25....
31 grudnia „ „ . .	3.9	106.7	20.—	49.1	69.1	65%	29.1
31 marca „ „ . .	—	108.4	22.2	48.2	70.4	65%	36.6
30 kwietnia „ „ . .	6.9	109.5	22.5	39.5	62.—	57%	35.4
31 maja „ „ . .	9.7	107.5	22.9	32.1	55.—	51%	40....
30 czerwca „ „ . .	8.1	97.1	23.2	22.1	45.3	46.7%	47.1
31 lipca „ „ . .	9.7	90.—	23.5	14.—	37.5	42%	55....
31 sierpnia „ „ . .	9.7	76.4	25.5	7.6	33.1	43%	53.2
30 września „ „ . .	9.7	66.1	1.) 25.5	7.2	32.7	49%	51.2
31 października „ .	9.7	63.7	1.) 25.5	1.6	27.1	43%	57.2
30 listopada „ „ . .	9.7	45.2	1.) 25.5	—.3.3	22.2	49%	2.) 51.3
10 grudnia „ „ . .	9.7	38.1	1.) 25.6	—.3.3	22.3	59%	2.) 43.2
31 „ „ „ . .	9.7	43.—	1.) 25.1	—.2.8	22.3	52%	2.) 47.1
15 stycznia 1926 r. . .	9.7	53.2	1.) 25.2	—.2.6	22.6	42.5%	2.) 57.4

Porównanie wyżej przytoczonego zestawienia ze stanem emisji i pokrycia kruszcem w innych bankach emisyjnych przekona nas, że głosy prasy, jak również opinje szeregu naszych ekonomistów, dowodzące że ustawowe pokrycie (30%) emisji jest wystarczające i utrzyma złoty na parytecie kruszcowym, są najzupełniej błędne.

„Bnnque de France" w końcu grudnia 1925 r. posiadał złota w własnych kasach i zagranicą 5.5 miljardów franków (z których 2/3 w kraju, a 1/3 zagranicą, a Bank Polski posiada 59% złota w kraju, zagranicą zaś 41%, co też przemawia na jego niekorzyść), emisja zaś wynosiła 49.9 miljardów franków papierowych, co przy kursie 19% stanowiło 9.5 miljardów franków złotych t. j. pokrycie kruszcem wynosiło 58.4%, czyli było prawie identyczne z pokryciem złotych polskich w dniu 10 grudnia 1925 r. przy parytecie 1 złoty = 10 1/2 centa amerykańskiego.—

1) W kwotach tych mieszczą się zapasy złota zdeponowane zarówno w skarbcu Banku Polskiego, jakoteż i zagranicą, te ostatnie wynoszą około 10 milj. dolarów.

2) Jest to kwota ogólnej emisji bilonu i biletów zdawkowych określona w „exposé" p. Min. Zdziechowskiego na 410 milj. złotych i przeliczona w / g. odpowiedniego kursu dziennego.

Bank emisyjny Rzeszy Niemieckiej, która przechodzi ostry kryzys gospodarczy, ma bilans handlowy wybitnie ujemny i budżet niezrównoważony przy 7 1/2 miljardach marek złotych preliminowanych dochodów, t. j. znajduje się w warunkach nie lepszych od naszych, a jednak utrzymuje swój pieniądz na parytecie złotym.

Jest to możliwe tak długo, jak „Reichsbank" będzie w możności niedobory swego bilansu płatniczego pokrywać z pożyczek zagranicznych i, celem wzbudzenia zaufania zagranicy, przy emisji 2.6 miljardów marek utrzymywać pokrycie w złocie i walutach wysokocennych w wysokości 1.6 miljarda marek, co stanowi 61.6o/o obiegu.

„Bank of England", który również jak i skarb angielski cieszy się bezgranicznem zaufaniem całego świata, w okresie zakazu wywozu złota z Angli (wprowadzonego rozporządzeniem władz administracyjnych jeszcze w 1914 r. i usankcjonowanego wydanym w 1920 tym roku „Gold and Silver Act") posiadał pełne pokrycie kruszcowe dla emisji swoich banknotów, nie mógł jednak przeciwdziałać temu, że w tymże 1920 r. funt szterling osiągnął swój najniższy kurs i w stosunku do parytetu wykazywał disagio 34o/o.

Powodem ku temu była nadmierna emisja „currency notes" (bilety skarbowe po 1/2 i 1 funcie szterlinga), które, chociaż pokryte w całości złotem, banknotami i obligacjami państwowemi, doszły do rekordowej kwoty 360 miljonów funtów szterlingów (przy 135cio miljonowym obiegu banknotów) i stanowiły dla stosunków angielskich prawdziwą inflację. — Z biegiem czasu nastąpiła znaczna poprawa i w połowie kwietnia 1923 r. obiegało już tylko ca 300 miljonów fun. szt. „currency notes" przy 123.2 miljonach banknotów i pokryciu ich w 102 /o kruszcem, disagio wynosiło ówcześnie dla funta szterlinga zaledwie 3o/o.—

W końcu kwietnia 1925 r. zdecydowano się skasować „embargo" i przywrócić „gold-standard", postąpiono jednak z całą ostrożnością, przelano bowiem do „Bank of England" zapas złota zabezpieczający „currency notes" (27 miljonów fun. szt.); w kasach rządowych zebrano fundusz rezerwowy w wysokości 166 miljonów dolarów oraz zapewniono sobie kredyt dyspozycyjny w „Federal Reserve Bank" i u J. P. Morgana w wysokości 300 miljonów dolarów.— W ten sposób przeprowadzone uzdrowienie może budzić wiarę w stabilizację funta szterlinga.—

Przyjrzyjmy się teraz jakim sposobem została u nas przeprowadzona „sanacja walutowa": Utworzono bank emisyjny z kapitałem zakładowym 100 miljonów złotych i przelano do niego zapasy złota ze skarbu Narodowego oraz waluty, i należności zagraniczne zlikwidowanej P. K. K. P.— Według bilansu otwarcia pozycje te stanowiły ogółem w d. 10 maja 1924 r. Zł. 277.543.707.03, co po potrąceniu zobowiązań zagranicznych w kwocie Zł. 27.628.019.29 wyniesie netto Zł. 249.915.687.74 Tak nieznaczna kwota (stanowiąca zaledwie 17 1/20/o rocznych wpływów budżetowych) miała wystarczyć Bankowi Polskiemu na wywiązanie się z wszystkich powierzonych mu zadań.— Wprawdzie p. F. Młynarski w pracy swej „Kryzys i Reforma walutowa" określa fundusz sanacyjny na ca 700 miljonów złotych, to jednak był on, „a priori" przeznaczony na pokrycie deficytu budżetowego i wyrównanie niedoboru bilansu handlowego, który już w chwili tworzenia Banku Polskiego zapowiadał się groźnie.— W rzeczywistości rezerwy te łącznie z pożyczką amerykańską 1925 r. starczyły do mies. lipca 1925 r., kiedy to Bank Polski wprowadził ograniczenia w sprzedaży walut i tem wywołał załamanie się kursu złotego. Nie może to być poczytywane za winę kierownictwa Banku Polskiego, a to w myśl przysłowia „że z próżnego i Salomon nie naleje".

Od tej daty rozpoczęła się dewaluacja złotego powstrzymywana kosztowną, lecz małowydatną interwencją, aż wreszcie kiedy skutkiem braku środków zabiegi te ustają, widzimy gwałtowny spadek ratowanej waluty. Miało to miejsce w listopadzie i grudniu 1925 r., — Obniżenie w wolnym (pozabankowym) obrocie wartości złotego do 8 centów ameryk. było dziełem spekulacji i paniki wynikłej wśród drobnych kapitalistów; objaw identyczny z obserwowanym w drugiej połowie grudnia 1923 r. i pierwszych dniach stycznia 1924 r. kiedy tworzenie przez p. Grabskiego rezerw kasowych dla budżetu 1924 r., wywołało konieczność emitowania przez P.K.K.P. w ciągu niespełna 6 tygodni 212 bilionów marek polskich i naturalną panikę wśród posiadaczów tychże. Wtedy p. Grabski dla oczu maluczkich zdziałał cud, albowiem w połowie stycznia 1924 r. kosztem rozporządzalnych ówcześnie dwóch miljonów dolarów, które odważnie poświęcił na interwencję, stabilizował markę polską. — Przyczyną powodzenia była nietyle niezłomna wola p. Grabskiego, ile okoliczność zupełnie nie brana pod uwagę przez naszych ekonomistów, że wartość kruszcowa całej ówczesnej emisji marek polsich była pokryta złotem, walutami, dewizami i należnościami zagranicznemi w 170o/o (samym kruszcem w 103o/o),—

Stabilizacja marki polskiej okazała się trwałą, przejęta została przez nowowprowadzoną walutę złotową i utrzymaną do mies. lipca 1925 t. j. dopóty, - dopóki Bank Polski wymieniał ją na waluty wysokocenne bez ograniczenia i pokrycie utrzymywał na wysokości powyżej 50 aż do 76o/o emisji.— W tym samym okresie i obieg bilonu oraz biletów skarbowych utrzymywał się w granicach normalnych t. j. przeciętnie wynosił 1/3 obiegu banknotów.— Gdy zaś pokrycie zeszło poniżej 50o/o, Bank Polski wprowadził utrudnienia przy nabywaniu walut, a jednocześnie ogólna kwota bilonu i biletów zdawkowych przekroczyła połowę wypuszczonych banknotów, stało się jasnem, że stabilizacja złotego należy do przeszłości.— Dla powyżej przytoczonych przykładów z działalności zagranicznych banków emisyjnych, jak również własnego naszego doświadczenia z marką polską, uważam twierdzenie naszych ekonomistów, że ustawowe pokrycie banknotów przy ich niewymienialności na złoto lub waluty wysokocenne jest w stanie utrzymać przy dodatnim bilansie handlowym ich stabilizację na kursie parytetowym, jak również, że monstrualny stosunek naszych niczem nie zabezpieczonych państwowych znaków płatniczych do emisji banknotów (wynoszący obecnie 114o/o) jest bez wpływu na kształtowanie się kursu złotego, za przejaw optymizmu nieliczącego się z rzeczywistością.

Również i projektowane przywrócenie i stabilizowanie złotego przy parytecie 1 dol.-6.50 złotych nie wydaje mi się wskazane, ani praktycznie na dłuższą metę wykonalne bez poważnego zwiększenia zapasów złota, walut i dewiz wysokocennych w Banku Polskim.—Jeżelibyśmy chcieli przytem podnieść jeszcze emisję banknotów, to ta połączona akcja

wymagać będzie około 40 miljonów dolarów.— Przedewszystkiem okaże się jednak koniecznem uregulowanie krótkoterminowego zadłużenia Skarbu Państwa zagranicą, które w d. 1 grudnia 1925 r. wynosiło 190 milj. złotych i zwrócenie Bankowi Polskiemu zdeponowanych jako gwarancja 55 milj. złotych w złocie.— Operacja ta przy obecnym kursie wymagać będzie 35 miljonów dolarów, razem więc około 75 miljonów dolarów t. j. rezultatu „netto" tej tak oczekiwanej a niedoścignej pożyczki w kwocie 100 miljonów dolarów. Z czego więc zaczerpniemy na pomoc gospodarczą, budowlaną oraz na inwestycje dla stale kulejących przedsiębiorstw państwowych.—

Pozatem stabilizowanie złotego na tak wysokim parytecie, jak proponowany, jest szkodliwe w pierwszej linji dla budżetu Państwa. O ile preliminarz budżetowy w wysokości 1600 złotych przy kursie 9.50—10.—zł. za 1 dolar nadawał się do bezdeficytowego wykonania i należało jedynie przestrzegać aby faktycznie nie został przekroczony, o tyle przy kursie 6.50 zł. za jeden dolar musi uledz poważnej redukcji, jak to na początku tego pisma wykazałem, co jest już nieporównanie trudniejsze do przeprowadzenia. Również tak wysoki kurs odbije się najfatalniej na naszym bilansie handlowym.

Nie łudźmy się, że zmniejszenie przywozu i powiększenie wywozu zostały wywołane zakazami natury policyjnej i zniżką eksportowych taryf kolejowych.— Wszytko to wywołało minimalny wpływ; decydującem zaś było wybitne podrożenie w naszym kraju wyrobów zagranicznych skutkiem dewaluacji; które zbiegło się z ogólnem zbiednieniem społeczeństwa i zmniejszeniem konsumcji; z drugiej —skutkiem tejże dewaluacji i wybitnego potanienia naszych surowców i fabrykatów, co stanowiło, aż do chwili wyrównania cen, poważną a ukrytą premję eksportową. Obecnie ceny wyrównały się według niższego parytetu, a kurs złotego podniósł się i powróciliśmy do stanu z przed roku, t, j. jesteśmy najdroższym ale zarazem najbiedniejszym krajem w Europie.

Wobec tego stanu waluty pomimo zakazów wwozu, wysokiego opodatkowania wywozu przenicy i nawet ulg przy eksporcie innych surowców i wyrobów krajowej produkcji, urzędowy nasz eksport zamrze; ograniczy się do wywozu pszenicy, koni i bydła do Niemiec, który pomimo obecnie istniejących z tamtej z strony ceł prohibicyjnych potrafi w jakiś magiczny sposób unikać tamtejszych urzędów celnych i posterunków naszej straży granicznej. W ten sposób równie nieskrępowany będzie się odbywał import artykułów zakazanych, których umieszczanie na indeksie wywoła ten pocieszający dla rządu efekt, że nie będą one figurowały w bilansie handlowym, obciążą niemniej jednak nasz bilans płatniczy.

Nawiązując do wykonania budżetu 1925 r. zaznaczam, że wyliczone przezemnie kwoty należy uważać za tymczasowe, niema bowiem jeszcze definitywnego zamknięcia za ubiegły rok. będzie ono w wydatkach koło 55 miljonów wyższe, zawierać bowiem będzie pobory urzędnicze za m. styczeń 1926 r. W ostatecznem tem zestawieniu znajdziemy zapewne wyjaśnienie tej znacznej różnicy, jaka zachodzi pomiędzy dochodami a wydatkami 1925 r. —Z załączonych tablic wynika że dochody 1925 r. wyniosły 2.009 miljon. złotych, co łącznie (na 30/11 1925 r.) z krótko terminowem zadłużeniem Skarbu zagranicą (zapewne na interwencję walut.) oraz w kraju (nieopłacone asygnaty kasowe) w kwocie około 300 milj. złotych wyniesie ogółem Ca 2300 milj. złotych. Wydatki wyniosły około 1.890 milj. złotych, doliczając do tego wydatkowane na Koleje Żelazne i Państwowy Fundusz Gospodarczy Ca 180 milj., otrzymamy około 2070 milj. złotych ogólnych wydatków, czyli rezerwy kasowe powinny wynosić 230 milj. złotych.—

Tymczasem z urzędowych sprawozdań wynika, że na 1/12 1925 r. wynosiły one około 50 milj. złotych (przeważnie w biletach zdawkowych i bilonie) i do końca roku uległy prawdopodobnie zmniejszeniu. —Pozostaje zatem różnica około 200 miljonów złotych, której zużytkowania nie wykazują pozycje budżetowe.— Nie przypuszczam aby koszty akcji interwencyjnej miały dosięgnąć aż tej kwoty.—

Ze względu na tak ujemne horoskopy winniśmy raz nareszcie przestać łudzić siebie i innych, że nasza sytuacja walutowa i gospodarcza poprawia się.— Spojrzeć śmiało smutnej rzeczywistości w oczy i przyznać, że w tak krytycznem położeniu, finansowem nie znajdowaliśmy się nigdy; że stosunek wartości obiegu pieniędzy bankowych i państwowych do pokrycia nie przedstawiał się nigdy tak ujemnie jak obecnie, nawet w końcu 1923 r.; że nie posiadamy żadnych rezerw, bo Skarb Narodowy i remanenty P. K. K. P. zostały zmarnowane już w pierwszym roku t. zw. sanacji; że wreszcie uzyskanie, pożyczki zagranicznej możliwe jest do urzeczywistnienia, lecz w drobnych rozmiarach i na warunkach lichwiarskich, nie lepszych od ostatniej pożyczki dillonowskiej, która faktycznie kalkuluje się na 13% rocznie.

Na pełny wpływ podatków, ani na pożyczkę wewnętrzną liczyć nie można, gdyż oszczędności ludności zostały prawie całkowicie wyczerpane i zużyte ostatnią dwuletnią polityką skarbową.— Te drobne pozostałości, które obliczam niewyżej 20—25 miljonów dolarów, nie dadzą się obecnie tak łatwo wydobyć z ukrycia.—

Uważam więc, że jednocześnie z zabiegami o pożyczkę zagraniczną (raczej za pośrednicwem i pod kontrolą Ligi Narodów, gdyż tą drogą można będzie uzyskać pomoc znaczniejszą i na warunkach bardziej korzystnych aniżeli od konsorcjum prywatnego) należy uruchomić i wszystkie środki własne.— Mam w danym wypadku na myśli w pierwszej linji przedsiębiorstwa państwowe, które w okresie waluty markowej dawały poważne deficyty, niemożliwe do ustalenie wobec łącznego traktowania ich w budżetach razem z działem administracji; w latach zaś 1924 i 1925 (po wyłączeniu stale deficytowych kolei żelaznych) ogólny swój wynik gospodarczy sprowadzały do zera (jak to łatwo sprawdzić z załączonych tablic).

A przecież przedstawiają one wielomiljardowe wartości, które, nie mówiąc już o amortyzacji, nie są ani oprocentowane ani nawet opodatkowane.— Należy więc raz skończyć z nacjonalizacją przedsiębiorstw, które potrafimy prowadzić wysoce nieudolnie i potwierdzać jedynie pogardliwe przysłowie niemieckie o naszych zdolnościach gospodarczych.— Wyzbyć się ich już to drogą aljenacji, czy też długoletniej dzierżawy, przeprowadzonej na zasadach słusznych i uczciwych.—Otrzymane zaś tą drogą fundusze zużytkować na wzmożenie (pomoc zwrotna i oprocentowaną) innych działów gospodarstwa narodowego.

Wydzierżawić monopole tytoniowy i spirytusowy, które dają dochody mniejsze aniżeli opodatkowanie systemem banderolowym, znieść monopol sacharyny, który daje wręcz krotochwilne dochody i nie jest prawnie oparty na żadnej ustawie.— Skasować monopol soli, który jest anachronizmem i nonsensem, uzasadnionym w czasach, kiedy sól była artykułem luksusowym, ogólnie zaś potrawy przyprawiano popiołem. Obecnie na tej samej zasadzie podlegać winny opodatkowaniu wszyskie artykuły spożywcze, co zresztą zostało już uskutecznione pod postacią podatku obrotowego, tym więc sposobem sól podlega podwójnemu opodatkowaniu.

Ze twierdzenie moje co do ujemnych rezultatów monopolów nie jest gołosłownem, postaram się w ogólnych zarysach dowieść na monopolu, uchodzącym za najlepiej prowadzony, stanowiącym zachwyt i chlubę szeregu ministrów i przedstawiającym faktycznie (po za cłami) najwydatniejsze źródło dochodowe Skarbu — monopolu tytoniowym. W ostatnich latach prowadzenia tego monopolu systemem mięszanym fabryki prywatne opłacały tytułem akcyzy, ozy też zysku monopolowego, 55o/o ceny sprzedażnej i przy obecnym cenniku i gatunku mięszanek zgodziłyby się na 60 i więcej procentów za pozostawienie przesiębiorstw w ich rękach.— Wykupiono je i monopol tytoniowy pełny i wyłączny preliminował na 1925 r.— 53/oo czystego zysku, na rok zaś 1926 r., wobec przewidywanego znacznego zwiększenia własnej produkcji, już tylko 47 1/2 o/o. Dla porównania przytoczę; że w latach przedwojennych monopol tytoniowy austryjacki dawał 65 o/o francuski zaś 82 o/o czystego zysku. W okresie powojennym monopol tytoniowy czechosłowacki przy gatunkach mięszanek nieporównanie wyższych i cenach sprzedażnych znacznie tańszych przynosi 59o/o czystego zysku.—

Nie posiadam szczegółowych danych, dotyczących gospodarski tego monopolu, zatrzymam się tylko na jednej pozycji, która zwróciła w swoim czasie uwagę pos. J. Michalskiego mianowicie na kosztach sprzedaży. — Preliminowane one były na rok bieżący w kwocie około 60 miljonów złotych, wobec podwyższenia cennika przeciętnie o 25o/o dosięgną one 75 miljonów złotych, t. j. będą równe 3/4 kosztów produkcji (wyniosą zatem więcej aniżeli zakup surowca tytoniowego). Porównywując, z innymi wydatkami budżetowymi Skarbu będą one równe całorocznemu zredukowanemu uposażeniu (§ 1) wszystkich urzędników Ministerstw: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Robot Publicznych, Pracy i Opieki społecznej. Kwota ta będzie również nieco większą od oszczędności uzyskanych na redukcji uposażenia wszystkich urzędników i funkcjonarjuszów Państwa Polskiego. Wobec stałych skarg uprzywilejowanych sprzedawców na ich upośledzenie materjalne, należałoby zbadać jak dalece dezyderaty hurtowników i detalistów tytoniowych są uzasadnione i czy tak wysoka prowizja nie stanowi „kompensaty" za przymusowy przydział nieudanych i nadpsutych wyrobów tytoniowych (Kurjer Polski № 216 z d. 8/8 1925 r.), lub stosowania w większej rozciągłości systemu ujawnionego aferą łódzkiej fabryki tytoniowej.

Do faktycznego i logicznie przemyślanego uzdrowienia Skarbu musimy przystąpić niezwłocznie; dwa miesiące urzędowania obecnego gabinetu przeszły bez rezultatu, a raczej położenie gospodarcze jeszcze się pogorszyło.

Obyśmy więc z naszemi zamierzeniami sanacyjnemi nie spóźnili się i nie ziściły się prorocze słowa naszego wieszcza Wyspiańskiego: „Miałeś chamie złoty róg, ostał ci się jeno sznur".—

Z głębokiem poważaniem

Warszawa, 25 stycznia 1926 roku.

Krakowskie Przedm.16/18.

Druk. M. S. Abramowicza i S-ka, w Zduńskiej-Woli.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
№ 1824-w.

Dz.kom. skarb. № 20

Druk № 1691.

Min.Skarbu--

projekt ustawy o niepodjętych tytułach na okaziciela, emitowanych na zasadzie rozporządzeń Prezydenta Rzplitej z dn.14 maja 1924/Dz.U.42 poz.441/- z dn. 25-VI-1924 /Dz.U.55 poz.542/ - oraz z dnia 27-XII 1924 r./Dz.U.115 poz.1026/.

do Komisji Skarbowej

Warszawa, d. 19 lutego 19 25 r.

Marszałek

Do Komisji Skarbowej
19.II.25 r.

24

MINISTERSTWO SKARBU

WARSZAWA, DN. 29 stycznia 1925 R.

L. DOP. 9058/III

1691

Do

Pana MARSZAŁKA SEJMU

w miejscu

Dz. Przykładek

SEJM
Biuro
Dnia 4 lutego 1925
№ 1824

Stosownie do art.20 regulaminu sejmowego przesyłam przy niniejszem projekt ustawy o niepodjętych tytułach na okaziciela, emitowanych na zasadzie rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. /Dz.U.R.P.N.42,poz.441/, z dnia 25 czerwca 1924 r. /Dz.U.R.P.N.55,poz.542/ oraz z dnia 27 grudnia 1924 r. /Dz.U.R.P.N.115,poz.1026/. Uzasadnienie załączam.-

MINISTER SKARBU :

Wzór № 69. Min. Skarbu.
Drukarnia Państwowa № 21776. 18-VII 25. 50000.

U s t a w a

z dnia .....1924 r.

o niepodjętych tytułach na okaziciela, emitowanych na zasadzie rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 maja 1924 r. /Dz.U.R.P.N.42,poz.441/ z dnia 25 czerwca 1924 r. /Dz.U.R.P.N.55, poz.542/ oraz z dnia 27 grudnia 1924 r. /Dz.U.R.P.N.115,poz.1026/

Art.1.

Instytucje, emitujące tytuły na okaziciela na zasadzie §§ 12 i 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych /Dz.U.R.P. N.42,poz.441/, § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych /Dz.U.R.P.N.55, poz.542/ oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań terytorjalnych związków samorządowych /Dz.U.R.P.N.115,poz.1026/, winny niepodjęte tytuły na okaziciela, względnie tymczasowe świadectwa, zastępujące przestemplowane akcje i obligacje poprzednich emisji bez osobnego wezwania złożyć do Banku Polskiego jako depozyt Skarbu Państwa.

Złożenie do depozytu winno nastąpić - w wypadkach, gdy emisja ulega zarejestrowaniu przez sąd - w ciągu roku od dnia zarejestrowania, w innych wypadkach - w ciągu roku od dnia ogłoszenia o złotowej emisji.

Członkowie władz wykonawczych instytucji emitujących odpowiadają osobiście i solidarnie za wykonanie przepisu ust.1 niniejszego paragrafu.

Tymczasowe świadectwa winny być na koszt zainteresowanych zamienione na duplikaty przestemplowanych akcji.

Art.2.

Minister Skarbu względnie Minister Przemysłu i Handlu osobiście lub przez osobę przez niego dlegowaną w imieniu i na

rzecz Skarbu Państwa władny jest co do tytułów, wymienionych w art.1,wykonywać i korzystać z wszystkich praw służących właścicielom tytułu z tem zastrzeżeniem, że może zastawiać i aljenować je dopiero po dniu 1 stycznia 1935 r.-

Art.3.

Osoby, które do dnia 31 grudnia 1934 -r.zgłoszą swe tytuły, uprawniające je do podjęcia tytułów, wymienionych w art.1 w oryginale, lub uzyskają zabezpieczenie swoich praw w trybie przewidzianym ustawą z dnia 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela /Dz.Pr.N.67,poz.406/, mają prawo otrzymać:

a/ wspomniane tytuły wraz z ewentualną dywidendą za opłatą za zarządzanie tymiż tytułami z oprocentowaniem w stosunku 12% rocznie,

b/ ewentualnie, na warunkach,przewidzianych w ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. o poborze przez Skarb Państwa akcji nowych emisji /Dz.U.R.P.N.73,poz.723/,uzyskane przez Skarb Państwa na podstawie wspomnianych tytułów akcje nowych emisji,

c/ w razie likwidacji spółki,należność,przypadłą na mocy wspomnianych tytułów za zwrotem sum,w ust.a/ wymienionych.

Art.4.

Z dniem 1 stycznia 1935 r.gasną wszelkie pretensje osób, roszczących prawa do tytułów,wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia.

Art.5.

O ile przewalutowanie nastąpiło w drodze przestemplowania tytułów poprzednich emisji, instytucja emitująca winna najpóźniej do dnia 31 marca 1935 r. ogłosić w Monitorze Polskim numery uznanych za zaginione tytułów,zastąpionych tymczasowemi świadectwami,względnie duplikatami.

Art.6.

Ustawa niniejsza obowiązuje wyłącznie na obszarze b.zaboru rosyjskiego.

Art.7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art.8.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu, Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz Ministrowi Sprawiedliwości.-

U z a s a d n i e n i e

Załączona ustawa obowiązuje wyłącznie na obszarze b.zaboru rosyjskiego, skąd wywieziono do Rosji znaczną ilość papierów wartościowych.

Posiadacze tych papierów nie zawsze są w stanie - z braku tytułów - uzyskać sądowne zabezpieczenie swoich praw.

Obecnie w związku z przeprowadzanem konwertowaniem i przestemplowaniem akcji, obligacji, listów zastawnych nowe tytuły przypadające na rzecz właścicieli dotychczasowych tytułów, którzy się nie mogą wylegitymować ze swoich praw pozyskiwaliby w instytucji emitującej aż do czasu upływu terminu przedawnienia względnie likwidacji tej instytucji. Dywidendy i nowe emisje przypadające na rzecz właścicieli niepodjętych tytułów przechodziłyby na własność pozostałych akcjonarjuszów względnie w instytucji emitującej w bardzo krótkim czasie.

Stan taki oznacza niesłuszne wzbogacenie się jednych kosztem drugich.

Niepodjęte tytuły należy traktować analogicznie do spadku bezdziedzicznego i ustawa przewiduje, że tytuły te mają przejść po 1935 r. na własność Skarbu Państwa.

W szczegółach załączona ustawa wzoruje się na ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. o poborze przez Skarb Państwa akcji nowych emisji /Dz.U.R.P,N.73,poz.723/.-

DRUKARNIA
SPOŁECZNA
PLAC GRZYBOWSKI
—3—

2. Ausfertigung!

Im Mittelpunkt des Interesses steht von steuerlichen Angelegenheiten augenblicklich die Vermögenssteuer und die Einkommensteuer.

Zur Vermögenssteuer:

Unsere Verwaltungen wurden, wenn man die durch ein Gesetz noch zu sanktionierende Herabsetzung der Vermögenssteuer auf die Hälfte vorweg nimmt, zu 61,3 Millionen zł Vermögenssteuer behördlicherseits ~~verlangt~~ anlagt. Die Gesamtsteuer würde also 122,6 Millionen zł betragen. In diesem Betrage sind nicht enthalten die Steuern, welche von der Königs-Laura, Giesche und Hohenlohe bezahlt werden müssen. Diese Verwaltungen waren allein seinerzeit zu 19,2 Millionen bezw. 29 1/2 Millionen, bezw. 18 Millionen zł veranlagt, sodass zunächst eine Gesamtbelastung der oberschlesischen Industrie mit etwa 190 Millionen zł Vermögenssteuer vorlag. Diese drei Verwaltungen haben mit der Regierung gesonderte Abkommen bezüglich der Bezahlung der Vermögenssteuer durch Hingabe von Aktien geschlossen, bezw. stehen sie noch in Verhandlungen.

Die behördliche Veranlagung wurde von uns bisher als ungerecht bekämpft. Dass Oberschlesien von Anfang an anders behandelt wurde von den Finanzbehörden als andere Teilgebiete, mag folgender Ueberblick ergeben: Nach der endgültigen Bemessung der Vermögenssteuer hätte der Finanzausschuss Katowice an Steuern insgesamt aufbringen müssen fast ein Drittel der gesamten auf Polen entfallenden Steuer, nämlich 148 Millionen von 521 Millionen, und die II. Kategorie der Steuerzahler (Industrie und Handel) hätte im Finanzausschussbezirk Katowice allein etwa die Hälfte der gesamten auf die ganze Industrie entfallenden

entfallenden Steuer aufbringen müssen, nämlich 135 Millionen von 301 Millionen, oder 1 Viertel der gesamten auf Polen entfallenden Steuer, nämlich 135 Millionen von 521 Millionen Und das alles, obwohl der Vermögenswert vom Finanzausschuss Katowice nur auf den 8. Teil des gesamten Vermögenswertes in der ganzen Republik geschätzt wurde.

Ein gewisser Ausgleich wurde dann allerdings durch die Erhöhungskoeffizienten (367 % auf das landwirtschaftliche Kontingent, 37% auf das industrielle Kontingent und 120% auf das übrige Kontingent) geschlossen, trotzdem hätte allein die Industrie des Finanzausschussbezirks Katowice weiter fast die Hälfte des gesamten Industriekontingents (etwa 180 Millionen von etwa 400 Millionen zł) aufbringen müssen.Die Verwaltungen selbst haben sich gegenüber der behördlichen Veranlagung, abgesehen von Königs-Laura ,Giesche und Hohenlohe, zu etwa 25,2 Millionen zł veranlagt.Die ganz gewaltigen Differenzen zwischen der behördlichen und der eigenen Veranlagung erwachsen aus der verschiedenen Auffassung, die die Finanzbehörde und wir in wichtigen Fragen ,insbesondere bezüglich der Einschätzung von Grundstücken,Maschinen und technischen Einrichtungen, ferner der Bewertung der Arbeiter- und Beamtenhäuser der Verwaltungen, der Bemessung des Wertes des Bergwerkseigentums, vertraten.Alle diese Streitfragen sind bisher nicht zur Entscheidung gelangt, da wir uns bisher vergeblich bemüht haben, eine möglichst schnelle Einberufung der Berufungskommission zu erwirken,welche über diese Fragen grundsätzlich zu entscheiden gehabt hätte.Das Finanzministerium hat unterdessen verfügt,dass die Berufungskommission ihre Verhandlungen sofort aufnehmen soll und wir haben es mit Genugtuung begrüsst,dass bereits im Laufe der nächsten Woche auch beim hiesigen

Finanzausschuss

Finanzausschuss die Berufungskommission zusammentreten wird, um sich wie wir gehört haben, zunächst mit einigen grossen Verwaltungen, z.B. Giesche, Königs-Laura, zu beschäftigen. Wir hoffen bestimmt, dass unser Standpunkt bezüglich der oben aufgeführten Streitfragen in der Berufungskommission durchdringen wird, und dass dann die Steuer auf einen angemessenen Betrag herabgesetzt werden wird. Dann werden auch die Vorwürfe verstummen, die uns so oft gemacht worden sind, dass wir die Vermögenssteuer nur unwillig bezahlen. Wenn man allerdings von den exorbitant hohen Veranlagungen der Finanzbehörde ausgeht, dann haben wir in der Tat noch grosse Rückstände. Geht man aber von unseren eigenen Veranlagungen oder wenigstens von einer durch die Berufungskommission festzusetzenden Steuer aus, die nicht viel höher liegt als unsere eigene Veranlagung, dann können wir behaupten, dass wir unseren Verpflichtungen voll und ganz nachgekommen sind. Geht man nämlich von der Gesamtheit unserer Verwaltungen aus, so können wir feststellen, dass wir fast die gesamten selbst veranlagten Beträge bezahlt haben. Da sich aber unter unseren Verwaltungen einzelne sehr schwache Zahler befinden, z.B. die Friedenshütte oder Pless, so haben sich 10 unserer Verwaltungen, und zwar die K.A.G., S.A.G., Bismarckhütte, Henckelmarck, Rybniker, Charlotte, Ballestrem, Godulla, Fürst von Donnersmarck und Eminenz, dem Finanzministerium gegenüber nach langen schweren Verhandlungen zu regelmässigen Zahlungen nach einem bestimmten Zahlungsplan verpflichtet und diese Verwaltungen bieten, was die Zahlungen anbetrifft, ein noch günstigeres Bild, indem diese Verwaltungen bereits etwa 120 % der eigenen Veranlagung gezahlt haben. Erwähnt mag noch werden, dass z.B. allein diese 10 eben genannten Verwaltungen in den Monaten

Dezember

Dezember 1925 bis März 1926 3 3/4 Millionen zł allein auf die Vermögenssteuer gezahlt haben.

Zu unserem grössten Bedauern hat das Finanzministerium allerdings jüngst unseren Zahlungsplan verworfen und es verlangt von den genannten 10 Verwaltungen die Bezahlung der Rückstände bis Ende 1926, also in einer so kurzen Zeit, die einfach beim besten Willen nicht eingehalten werden kann. Die ganze Lage ist augenblicklich so trostlos, dass die Bezahlung eines Rückstandes - wohl gemerkt nach der behördlichen Veranlagung - von 21 Millionen zł allein bei den 10 Verwaltungen eine glatte Unmöglichkeit ist, selbst wenn das Finanzministerium sich mit einer Ratenverteilung bis Ende 1927 einverstanden erklären sollte, falls nicht die ganze Lage in den nächsten Monaten einer grundlegenden Wendung zum Besseren unterliegen sollte.Auch die übrigen an der Vereinbarung mit dem Finanzministerium beteiligten Verwaltungen zahlen nach besten Kräften monatlich Raten, aber auch diesen Verwaltungen muss zur Abdeckung ihrer Rückstände ein angemessener Zeitraum gelassen werden.Wir stehen jedenfalls mit dem Finanzministerium wegen der in den nächsten Monaten zu leistenden Zahlungen in Verhandlungen.

Macht die Bezahlung der Vermögenssteuer bei Berechnung von nur 3 statt der ursprünglich im Gesetz vorgesehenen 6 Raten,also bei einer Herabsetzung des Industriekontingents von 375 auf 188 Millionen zł,die allergrössten Schwierigkeiten, so ist es unverständlich, wie im Sejm einer Erhöhung des Industriekontingents von 188 Millionen zł auf die ursprüngliche Höhe von 375 Millionen zł das Wort geredet werden kann.Waren die im Staatsbudget präliminierten Beträge schon bei einer einigermassen noch im Gang befindlichen Wirtschaft unmöglich einzubringen, so ist mit erhöhten Steuereingängen

gängen auch bei weitgehendster Erstreckung der Zahlungsfristen keineswegs zu rechnen. Folgende Zahlen mögen diese Feststellung erhärten:

Im Jahre 1924 erbrachte die Vermögenssteuer, welche auf 333 Millionen zł präliminiert war, lediglich 190 Millionen zł.

Im Jahre 1925 stellte man in das Budget den Betrag von 300 Millionen zł ein und erzielte kaum 60 Millionen zł. Das Finanzministerium ist selbst davon überzeugt, dass mehr als 3 Raten der gesamten Vermögenssteuer nicht einzutreiben sind und hat daher in diesem Jahre die Vermögenssteuer auch nur mit 60 Millionen zł veranschlagt.Man kann mit Recht bezweifeln, ob sogar dieser Betrag aus der Wirtschaft herauszuholen sein wird. Ueberhaupt wird u.E.die Steuerkraft des Landes bei weitem überschätzt und wir haben mit Bedauern feststellen müssen,dass im Staatsetat von einer Anpassung der Ausgabenseite des Budgets an die verminderte Steuerkraft der Wirtschaft noch nicht viel zu spüren ist.Eine Erhöhung des Industriekontingents der Vermögenssteuer auf 375 Millionen zł ist jedenfalls für die Industrie untragbar. Denn selbst wenn das Industriekontingent auf 188 Millionen bleibt,dann hätte allein die oberschlesische Schwerindustriefast die Hälfte des gesamtpolnischen Industriekontingents (90 Millionen von 188 Millionen) zu tragen.

Zur Einkommensteuer:

Die Einkommensteuer für das Steuerjahr 1924 ist noch heute das zweite Schmerzenskind der Industrie.Die Einkommensteuerrückstände, mit denen wir heute noch zu kämpfen haben, rühren ebenso wie die grossen Vermögenssteuerrückstände von einer grundverschiedenen Auffassung der Finanzbehörden und unserer eigenen über die hauptsächlichsten Grundlagen der Einkommensbewertung her.Vor allem spielten damals noch die Valorisierungsbestimmungen eine verhängnisvolle Rolle.Auch hier bilden die Streitpunkte den Gegenstand von Klagen beim

höchsten

höchsten Verwaltungstribunal,ohne dass bisher jedoch eine einzige grundsätzliche Entscheidung gefällt worden wäre . Auch bezüglich der Einkommensteuer haben die Verwaltungen ihrer Selbstveranlagung durchaus Genüge getan und die etwa 16-17 Millionen betragenden Rückstände sind ebenfalls nur aus der ausserordentlich hohen behördlichen Veranlagung zu erklären.

Auch betreffs der Einkommensteuer bemühen sich die Verwaltungen, ihre Rückstände sobald als möglich los zu werden und die Verwaltungen haben sich daher dem hiesigen Finanzausschuss gegenüber ebenfalls zur Bezahlung der Rückstände nach einem bestimmten Zahlungsplan verpflichtet.Leider geht auch hier die Regelung nicht ohne Schwierigkeiten ab, insofern von den Finanzbehörden wieder erhöhte Forderungen gestellt werden, obwohl wir schon seinerzeit den Nachweis erbracht haben,dass die von uns angebotenen Beträge das Aeusserste darstellen, was von uns verantwortet werden kann.Durch Stundungen und sonstige Zwangsmassnahmen wird immer und immer wieder Unruhe in die Industrie gebracht,welche auf lange Sicht unter diesen Umständen überhaupt nicht mehr disponieren kann.Wir hoffen, dass die in den allernächsten Tagen wieder neu aufzunehmenden Verhandlungen zu einem erträglichen Ergebnis führen werden.

Dass die Steuerkraft der Wirtschaft immer kleiner wird, beweist die Tatsache,dass im Steuerjahr 1925 nur ganz wenige Verwaltungen Gewinne und damit ein steuerpflichtiges Einkommen auswiesen.Für 1926 ist die Sachlage noch nicht ganz zu überblicken, da in den meisten Fällen Bilanzen noch nicht vorliegen. Doch kann man heute schon sagen,dass die Steuerkraft eher zurückgegangen ist als zugenommen hat.

Andere Steuern:

Es sind oben nur die beiden Hauptsteuern etwas näher behandelt worden. Damit ist aber die Reihe der Steuerlasten noch keineswegs

keineswegs abgeschlossen.Zu den oben behandelten Steuern kommen die sehr beträchtlichen Zahlungen an Umsatzsteuer,Gebühren für die Einlösung der Gewerbepatente, Grundsteuer, Bergwerksberechtigungsgebühren, dazu kommt die Unmasse von kommunalen Steuern in Form von Zuschlägen zur Gewerbesteuer, in Zuschlägen zu den Gebühren für die Gewerbescheine, Gemeinde-Grundsteuer,Gemeinde-Gebäudesteuer, die 1%ige kommunale Bergwerkssteuer und sonstige Gemeindesteuern, die hier im einzelnen nicht aufgezählt werden sollen. Mögen die einzelnen Beträge, die auf diese gesamten Steuern gezahlt werden,nicht besonders hoch erscheinen, so ergibt die Addierung aller dieser Steuern eine ganz gehörige Belastung der Produktion, die man, sämtliche Steuern incl. Vermögens- und Einkommensteuer zusammengenommen, wenigstens bei einzelnen Verwaltungen getrost auf etwa 2,-- zł steuerliche Belastung pro Tonne Kohle beziffern kann.

Zusammenfassend kann man also sagen,dass die Industrie mit Steuern bis zum äussersten angespannt ist, und dass die Anpassung der Staatsbedürfnisse an die verminderte Steuerkraft des Landes,von der wir bereits oben gesprochen haben, unbedingt in den nächsten Monaten sich stärker durchsetzen muss, wenn man die Industrie mit Steuerlasten nicht ganz ersticken will.

Charles Hilbert
Białystok

Bank Gospodarstwa Krajowego

W tys.złotych. Bilans porównawczy.

Stan czynny				Stan bierny			
	31.V	31.X	30.XI		31.V	31.X	30.XI.
Gotówka	5.085	4.752	3.755	Wkłady	15.210	70.092	73.785
Weksle	9.600	38.791	43.205	Banki	2.984	7.165	8.040
Poż.towarowe	-	17.008	16.247	Oddziały	514	8.146	10.600
Banki	3.464	21.677	21.182	R-ki przech. i			
Oddziały	684	13.070	15.118	różne	658	2.690	3.498
Papiery wart.	391	1.678	8.340	Emisje	8	8	8
Poż.terminowe	17	4.293	6.646	Wierzyciele hipot.	3	3	3
Dłużnicy w roku bież.	2.915	1.665	1.937	Redyskont A	3.197	12.506	10.314
R-ki przech.i różne	343	13.566	3.486	Redyskont B	-	13.391	10.604
Poż.hipoteczne	7	7	7	Kapitały własne	87	136	136
Ruchomości	5	31	37	Zyski	97	3.021	3.804
Nieruchomości	247	620	832	Inkaso	546	2.412	3.640
Inkaso	546	2.412	3.640	Udzielone gwar. i			
Dłużn.zagwar.	6.284	49.603	49.003	żyro	6.284	49.603	49.003
	29.588	169.173	173.435		29.588	169.173	173.435

 Odpis.

31

O P I N J A P R A W N A

w sprawie zamierzonego złączenia Polskiego Banku Krajowego z innemi instytucjami finansowemi pod formą spółki akcyjnej.-

I. Polski Bank Krajowy został pierwotnie powołany do życia jako "Bank Krajowy Królestwa Galicji i Lodomerji" uchwałą Sejmu Galicyjskiego z r. 1881 i zorganizowany na podstawie statutu z r. 1882 "w celu podniesienia dobrobytu kraju".-

Majątek zakładowy w kwocie 1 miljona w wal. austr. otrzymał Bank z funduszu Krajowego, ewentualną nadwyżka dochodów, jakoteż majątek Banku w razie jego rozwiązania miały przypaść Krajowego do dyspozycji Sejmu.-

W statucie nadano Bankowi osobowość prawną.-

Wynika z tego, że Bank ten był od początku swego istnienia osobą prawną prawa publicznego, a mianowicie Instytucją samorządową, przeznaczoną do spełniania pewnych zadań administracji, która byt swój zawdzięczała nie prywatnej inicjatywie, lecz woli ogółu, reprezentowanej przez Sejm i której majątek miał służyć nie interesom prywatnym, lecz interesom ogółu. Jako Instytucja nieobliczona na zysk, Bank Krajowy nie był przedsiębiorstwem krajowem, postanowienie zaś, że nadwyżki dochodów oraz majątek w razie rozwiązania przypadają Krajowi, było konsekwencją publiczno-prawnego charakteru Banku, gdyż Kraj, względnie Sejm Galicyjski był tu reprezentantem interesów publicznych.-

Wskutek powstania Państwa Polskiego i zgaśnięcia kraju Galicji, jako podmiotu publiczno i prywatno-prawnego, w miejsce Kraju i Sejmu Galicyjskiego weszło Państwo Polskie i Sejm Rzeczypospolitej, co stwierdziła ustawa z 30 stycznia 1920 r. Nr. 11 Dz. U. R. P. - W szczególności w stosunku do Banku Krajowego Państwo Polskie i Sejm Rzeczypospolitej zajęły to samo stanowisko, jakie miał kraj i Sejm Galicyjski. Wyrazem tego była ustawa o Polskim Banku Krajowym z 7 kwietnia 1922 r. Nr. 27 Dz. U. R. P. i Statut Polskiego Banku Krajowego z 19 maja

1922 Nr.44 Dz.U.R.P.,które to akty prawodawcze przedstawiają się jako zmiana pierwotnego statutu,bez naruszenia jednak dotychczasowego charakteru Banku i bez zmiany jego dotychczasowej osobowości prawnej,a jedynie tylko jako zmiana poszczególnych postanowień organizacyjnych,wywołana:1./wstąpieniem innego podmiotu,jako reprezentanta publicznych interesów wobec Banku i 2/rozszerzeniem się działalności Banku na całe Państwo.-

Wynika z tego,że i obecnie Polski Bank Krajowy jest osobą prawną prawa publicznego,a mianowicie Instytucją państwową, której majątek ma służyć interesom ogółu/porów.art.1 Statutu z r.1922/.I obecnie Polski Bank Krajowy nie jest obliczonem na zysk przedsiębiorstwem państwowem a przepis §.101 o nadwyżce dochodów i §.115 o losie majątku w razie rozwiązania, mają takie same znaczenie,jak analogiczne postanowienia każdego Statutu.-

II./Z powyżej opisanego charakteru Polskiego Banku Krajowego,jako Instytucji państwowej,nieobliczonej na zysk,wynika,że może on i powinien odegrać wybitną rolę w wielkiem zadaniu sanacji Skarbu Państwa.Może to jednak nastąpić w taki sposób,który by nie pozostawał w sprzeczności z charakterem tej Instytucji, z przeznaczeniem jej majątku,w przeciwnym razie,o ileby tego interes Państwą wymagał musiałoby najpierw nastąpić rozwiązanie Polskiego Banku Krajowego.W szczególności w kwestji ewentualnego połączenia Polskiego Banku Krajowego z innemi instytucjami w nową osobę prawną o charakterze spółki akcyjnej nasuwają się następujące trzy pytania:

1./jak przedstawiałaby się ta zmiana pod względem konstrukcji prawnej?

2./czy do takiej zmiany jest Państwo Polskie wobec Polskiego Banku Krajowego uprawnione?

3./czy w danym razie zmiana ta może nastąpić na podstawie ustawy o naprawie Skarbu Państwa z dnia 11 stycznia 1924 r. Nr.4 Dz.U.R.P.

Ad 1/połączenie majątków dwu lub więcej osób prawnych w jedną całość może nastąpić zasadniczo w dwojaki sposób:Pierwszym sposobem jest fuzja,to jest złączenie tych osób prawnych,w jedną nową osobę prawną,na którą wówczas,jak na dziedzica przechodzą prawa i obowiązki złączonych osób prawnych drogą sukcesji uniwersalnej.Drugim sposobem jest rozwiązanie jednej osoby prawnej i przeniesienie jej majątku drogą aljenacji na inną osobę prawną,bądź już istniejącą,bądź nowopowstającą.-

Przemiana Polskiego Banku Krajowego z innemi instytucjami na spółkę akcyjną da się prawnie skonstruować tylko w ten drugi sposób.Konstrukcja złączenia/fuzji/jest tu wykluczona ze względu na zasadniczo odmienny charakter Polskiego Banku Krajowego,jako osoby prawnej prawa publicznego z jednej,a spółki akcyjnej,jako typowej osoby prawnej prawa prywatnego z drugiej strony.Każda spółka akcyjna nawet Bank Polski,jest osobą prawną prawa prywatnego,gdyż zawdzięcza swe istnienie woli prywatnej/akcjonarjuszów,subskrybujących akcje/ma na celu zysk akcjonarjuszy/dywidenda/,działalność jej kierowana jest ich wolą, oni decydują o rozwiązaniu i im przypada majątek rozwiązanej spółki.Tego charakteru spółki akcyjnej nie zdoła zmienić nawet jej najdalej idące uprzywiljowanie,ani posiadanie większej ilości akcji przez Państwo.Otóż można łączyć,czyli fuzjonować dwie lub więcej osób prawnych prawa publicznego z tym skutkiem, że powstanie z tego również osoba prawna prawa publicznego,np. dwie gminy,kilka kas chorych,dwa uniwersytety i t.p.,jak również mogą się połączyć,czyli sfuzjonować dwie spółki akcyjne w jedną,lub dwie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w jedną spółkę akcyjną,a więc osoby prawne prawa prywatnego z tym skutkiem,że powstanie z tego również osoba prawna prawa prywatnego,chociażby innego typu.Nie da się jednak pomyśleć fuzja osoby prawnej prawa publicznego,np.Polskiego Banku Krajowego z osobą prawną prawa prywatnego np.z jakąś spółką akcyjną, gdyż te dwie różne charaktery wykluczają się nawzajem się i nie mogą wytworzyć wspólnego typu"prywatno-publicznego".-

Nie da się również pomyśleć fuzja kilku osób prawnych prawa publicznego/np.Polskiego Banku Krajowego i Państwowego Banku Odbudowy/z tym skutkiem,aby z tego powstała osoba prawna prawa prywatnego,to jest np.spółka akcyjna.Nie znaczy to,aby ten proceder był niemożliwy,-prawnie wszelki cel gospodarczo wskazany da się osiągnąć.Jednak nie będzie to fuzja,lecz rozwiązanie dotychczas istniejących instytucji prawa publicznego zapomocą aktu woli publicznej/t.j.Państwa/i przeniesienia/aljenacja/ich majątku/chociaż by nawet jako całości drogą ad hoc zarządzonej sukcesji uniwersalnej,a więc ze wszystkiemi nieruchomościami, zobowiązaniami,personalem,klientelą i t.d./na nowy,od nich zupełnie różny podmiot prawny,powołany do życia aktem woli prywatnej,a mianowicie aktem woli akcjonarjuszy,subskrybujących akcje nowego towarzystwa,a więc na instytucję prawa prywatnego.

Ad 2./Uprawnienie Państwa Polskiego do przeprowadzenia takiej operacji pod względem formalnym nie może podlegać żadnej wątpliwości.W myśl art.114 i 115 Statutu Polskiego Banku Krajowego Sejm Rzeczypospolitej może zarządzić zwinięcie Zakładu i może swobodnie dysponować majątkiem,który wówczas Skarbowi Państwa przypada,a więc np.przelać go w sposób odpłatny,lub darmy na nową spółkę akcyjną/np.wzamian za pewną ilość akcji/. Pod względem merytorycznym możnaby mieć pewne wątpliwości ze względu na to,że majątek Polskiego Banku Krajowego z mocy pierwotnej decyzji Sejmu Galicyjskiego przeznaczony był na cel ogólno-pożyteczny,a jest zasadą powszechnie przyjętą w nauce ,że Państwo,obejmując z mocy swego charakteru zwierzchniczego majątek zgasłej osoby prawnej,powinno go użyć na cel podobny,jest zatem do pewnego stopnia związane dotychczasowym przeznaczeniem tego majątku.W danym jednak wypadku Państwo występuje,jako sukcesor b.kraju Galicji,musi być uważane za jedną z nim osobę,a ponieważ kraj dał Bankowi ten majątek,więc Państwo,otrzymując go po rozwiązaniu Banku,odbiera tylko swoją własność i może nią swobodnie dysponować.-

Ad 3/.Przemiana Polskiego Banku Krajowego i ewentualnie innych jeszcze instytucji na nową instytucję o charakterze prywat-

no-prawnym np.na spółkę akcyjną nie może jednak nastąpić drogą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej na podstawie ustawy z 11 stycznia 1924 r.Dz.U.R.P.Nr.4 a to z następujących powodów:

a./ustęp 7 art.1-go.w związku z art.2 upoważnia Prezydenta Rzeczypospolitej do zmiany ustaw i statutów instytucji finansowych państwowych/a więc także Polskiego Banku Krajowego/w kierunku reorganizacji/punkt b/ i d/-/względnie łączenia /fuzji/punkt d./.- Punkt a/i c/tego ustępu nie wchodzą w rachubę,gdyż nie dotyczą zmian w organizacji istniejących instytucji.Jasnem jest,że proponowana zmiana wychodzi poza ramy reorganizacji,gdyż przez reorganizację rozumieć należy zmianę ustroju osoby prawnej,bez naruszenia jej istnienia jako takiej,w danym wypadku chodzi jednak o to,by w miejsce Polskiego Banku Krajowego weszła inna osoba prawna.Ale jak okazuje się z wywodów ad 1/ proponowana zmiana nie podpada też pod pojęcie fuzji,lecz przedstawiałaby się z konieczności jako zwinięcie instytucji publiczno-prawnej i przelanie jej majątku na inny podmiot będący instytucją prywatno-prawną.Takiego upoważnienia ustęp 7 art.1-go.cytowanej ustawy nie zawiera.-

b./Upoważnienie takie nie wynika również z ustępu 6 art.1 cytowanej ustawy,który zezwala na sprzedaż państwowych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych do pewnej wysokości/100 miljonów franków złotych/,albowiem Polski Bank Krajowy nie jest państwową instytucją przemysłowo-handlową.Pomijając bowiem, że w systematyce naukowej skarbowe przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe stanowią równorzędną grupę obok publicznych zakładów kredytowych/porównaj Głąbiński"Nauka Skarbowości"1911 str.245 i 269/a zatem nieobejmują tych ostatnich,pomijając dalej,że w cytowanem ustępie mowa jest nawet nie o przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych,lecz o przedsiębiorstwach przemysłowo-handlowych,Bank zaś ź charakteru przedsiębiorstwa przemysłowego w każdym razie nie posiada,najważniejszym momentem,wykluczającym oparcie się na ustępie 6-ym.jest to,że Polski Bank Krajowy,jak to wykazano wyżej

pod I./nie jest wogóle przedsiębiorstwem, obliczonem na zysk, podczas gdy właśnie w tym ustępie chodziło o przedsiębiorstwa obliczone na zysk i dlatego tylko na ich sprzedaż, jako objektu zarobkowego, ~~xk~~ o doniosłości czysto fiskalnej, zezwolono.-

c./Aljenację majątku państwowego/jakim stałby się majątek Polskiego Banku Krajowego w razie zniesienia tej Instytucji/na rzecz instytucji o charakterze prywatno-prawnym przewiduje cytowana ustawa w jednym tylko wypadku, a mianowicie w ustępie 10 odnośnie do P.K.K.P.i Banku Polskiego. Wynika z tego a contrario, że w innych wypadkach to nie jest dopuszczalnem.-

W rezultacie należy uznać, że proponowana zmiana, o ileby nowa instytucja miałaby mieć charakter spółki akcyjnej, może nastąpić tylko na podstawie osobnej ustawy sejmowej.

Lwów, 30 marca 1924 r.

/-/Dr. Roman Longschamps
Profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza
we Lwowie.

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

38

MONOPOL SPIRYTUSOWY a PRZEMYSŁ WÓDCZANY

Ustawa o monopolu spirytusowym z dn.31 lipca 1924 r.wyraźnie skazywała na zagładę w Polsce cały prywatny przemysł wódczany. Do takiego wniosku dojść musi każdy,kto wejrzy w treść artykułów ustawy,określających ceny sprzedażne wódek czystych oraz ceny sprzedażne spirytusu monopolowego.

Art.98 pozwala fabrykom prywatnym wyrabiać wódki czyste tylko w tych województwach,które nie są objęte pełnym monopolem spirytusowym.

Art.21 w punktach I-ym i 2-im mówi,że Minister Skarbu określa ceny detaliczne i hurtowe wódek czystych monopolowych jednolicie dla całego państwa.

Art.23 głosi: "cena wódek czystych,wyrabianych w okręgu,nieobjętym zupełnym monopolem,nie może przenosić sprzedażnej ceny detalicznej czystych wódek monopolowych więcej niż o 10%".

Ponieważ żaden artykuł ustawy nie mówi,że ceny hurtowe,ustalone przez Ministra Skarbu mogą być przez prywatne fabryki podniesione i ponieważ we wszystkich rozporządzeniach Ministra Skarbu,określających ceny hurtowe i detaliczne wódek czystych,zawsze jest mowa tylko o prawie podwyższenia o 10% ceny d e t a l i c z n e j wódek czystych,więc jasnem jest,że ustalone ceny hurtowe nie mogą być przez prywatne fabryki podwyższane.

W art.21 w punktach "a" i "b" jest mowa o tem,że przy oznaczaniu ceny hurtowej wódek monopolowych czystych do kalkulacji bierze się cenę opłaty skarbowej od spirytusu i cenę kosztów własnych spirytusu oczyszczonego. Art. zaś 22 w punkcie 3-im mówi,iż spirytus na wódki czyste sprzedaje się fabrykom wódek po cenie o 10% wyższej od sumy opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego.

Z zestawień powyższych wypada,że D.P.M.S.przy kalkulacji cen swych wyrobów brać była obowiązana cenę spirytusu za litr.100%-wy:

W okresie od I/I do I/IX 1925 r..... zł.5-15
" od I/IX do 31/XII 1925 r..... " 5-35
" od I/I 1926 r. ..... " 6-60.

Fabryki zaś wódek czystych musiały płacić w tych okresach za spirytus ceny:

5-67 :..... 5-89 ..... i 7-26 zł.

Prócz tego D.P.M.S. w cenach swych nie uwzględniała zupełnie:ceny patentu od przerobu,który stanowi 15 gr.od litrea spirytusu i podatku obrotowego,który wynosi 2½ ceny sprzedażnej hurtowej wódki czystej i który stanowił na litr spirytusu zawartego w wódkach czystych w okresach wyżej wymienionych.

17 gr. ..... 18 gr. i 21 gr.

Fabrykant więc przy kalkulacji ceny wódki czystej musiał brać ceny spirytusu:

5-99 zł.... 6-22 zł. i 7-62 zł.za litr 100%-wy t.j.

wyższe od cen,przy których kalkulował ceny wódek monopol,odpowiednio

0-84 .....0-87 i 1-02 zł.za litr.spirytusu 100%-wego.

Rozumie się więc samo przez się,iż w tych warunkach ceny hurtowe,ogłaszane przez D.P.M.S. na wódki czyste i obowiązujące dla fabryk wódek prywatnych,były dla tych ostatnich d e f i c y t o w e, jak to stwierdzam wyraźnie tablica 3-a

Ceny na wódki czyste w ciągu roku 1925 były kilkakrotnie zmieniane, a zmiana /tablica Nr.3/ była w każdym wypadku coraz niedogodniejsza dla fabryk prywatnych.Rekord zniżki cen osiągnęła D.P.M.S. w rozporządzeniu z dn.23 grudnia 1925 r. w którem były wyznaczone ceny,obowiązujące od d 1 stycznia 1926 r.wywołane podwyższeniem opłaty skarbowej od spirytusu.Ceny te były takie,że prawie wszystkie fabryki wstrzymały wyrób wódek czystych,a te które wyrób tych wódek kontynuowały,puszczały je na rynek po cenie znacznie wyższej,niż to było w rozporządzeniu t.j.zignorowały zupełnie wydane rozporządzenie p.Ministra Skarbu.

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

39

Już w dniu 5 stycznia 1926 r. z tego tytułu wpłynęły podania Związku zawodowego fabrykantów wódek do D.P.M.S. i M-stwa Skarbu, ale dopiero w końcu stycznia r.b. wydano rozporządzenie, w którem ceny wódek czystych były podwyższone o 4 - 5%. Gdy i ta podwyżka nie mogła zadowolnić fabrykantów, w Ministerstwie wyjaśniono u s t n i e, iż fabryki mogą zastosować do swych wyrobów 10%-wą zwyżkę i do cen hurtowych, chociaż w rozporządzeniu mówi się tylko o zastosowaniu takiej zwyżki wyłącznie dla cen detalicznych. Uciekniętо się do takiego niewłaściwego interpretowania rozporządzenia Ministra Skarbu, bo niewiadziano jak wybrnąć z sytuacji, w jakiej znalazło się M-stwo dzięki ustawie monopolowej.

Wspomniane wyżej rozporządzenie M-stra Skarbu z dn. 23/XII 1925 r. zawiera w sobie jeszcze jeden b. charakterystyczny szczegół, a mianowicie: cena hurtowa jednego litra spirytusu na wódki gatunkowe oznaczonę została na 8-25 zł. za litr 100%-wy, a litr wódki czystej w hurcie mocy 45 stopni w butelce kosztował 3-50 zł. Po przeliczeniu ostatniej ceny na spirytus 100%-wy wypada, że litr spirytusu 100%-go, zawartego w wódce 45%-ej kosztował razem z butelkami 7-78 zł. a odliczając wartość butelek na 35 gr. wypada, że litr spirytusu w wódce czystej monopolowej jest o 82 gr. tańszy, niż litr spirytusu sprzedawanego fabrykom wódek przez D.P.M.S. Nawet spirytus w wódce monopolowej kupowanej w detalu, po potrąceniu wartości butelek, wypadał taniej, niż spirytus na wódki gatunkowe w hurcie. Rozumie się, że przy takiem oznaczeniu cen wódek monopolowych, każdy osobnik prywatny mógł sobie robić w domu wódki gatunkowe taniej, niż fabrykant, który za spirytus musiał płacić drożej Monopolowi, niż każdy przygodny nabywca. Cóż dziwnego, że przy takiej polityce Monopolu każda restauracja, każdy szynk stał się fabryką wódek. Przytoczony przykład stanowi taką ilustrację ustawy monopolowej, która żadnych komentarzy nie wymaga.

Na tablicy Nr. 4 są zestawione dane kalkulacyjne D.P.M.S. dla wódek czystych przedawanych w butelkach jedno i półlitrowych dla okresów czasu: od I/I do 15/III /A/, od 15/III do I/IX /B/ i od I/IX do 31/XII /C/ 1925 r. Na tablicy zaś Nr. 5 też same dane dla wódek i spirytusu 95%-go dla okresów: od I/I do I/II /D/ i od I/II /E/ 1926 r. Kalkulacje te, dokonane przez D.P.M.S. i uprzejmie dane nam do dyspozycji wymagają kilku uwag.

W r. 1925 D.P.M.S. liczyła hurtownikom prowizji 8% od ceny fabrycznej, co stanowi 7,4% hurtowej ceny sprzedażnej wyrobów monopolowych. W roku zaś bieżącym prowizja ta wynosi: dla wódek czystych maximum 5,7% ceny sprzedażnej a dla spirytusu 6,5%.

W cenach wódek monopolowych w okresie od 1 stycznia do 15 marca 1925 /tab. 4 rubryka A/ rzuca się w oczy matematycznie ścisła proporcjonalność cen pojemności butelek, co jest zupełnie niesłuszne. We wszystkich zaś kalkulacjach cen wódek i spirytusu, dokonanych przez D.P.M.S. /tab. 4 i 5/ rubryka t.z. kosztów produkcji i handlowych podlega zmianom, które żadnemi racjami usprawiedliwić się nie dadzą. Ta rubryka kosztów pg. informacji, udzielonych nam przez D.P.M.S. składa się z 28 pozycji, które bezwzględnie powinny być podzielone na dwie odrębne kategorje, a mianowicie: na koszty, które są jednakowe dla każdej butelki tej samej pojemności, niezależnie od tego, czy w butelce jest wódka, czy spirytus /np. robocizna, etykieta, korek, lak, kroclwal etc./ i b/ na koszty, które inne są dla butelki x, a inne dla butelki spirytusu /np. amortyzacja budynków i urządzeń, oprocentowanie kapitału obrotowego, zaniki spirytusu i t.p./ a które trzeba przy kalkulacji obliczać w stosunku do litra 100% spirytusu, zużytego w rozlewni. Analiza więc rubryki "koszty produkcji i handlowe" figurującej w kalkulacji cen wyrobów monopolowych, może w tych warunkach iść po linji tylko obliczenia czysto arytmetycznego. Wzór takiego obliczenia podajemy na tablicy 7-ej. Przytoczone na tej tablicy przykłady ilustrują w sposób najbardziej jaskrawy, że w tej kategorji rozchodów panuje w D.P.M.S. zupełny chaos i że niema tam żadnej linji konsekwentnego postępowania. Rubryka ta nosi wszelkie cechy obliczań zupełnie dowolnych, które były robione ad hoc dla podkomisji i obliczającemu szło tylko o to, by w serezultacie otrzymać ceny identyczne z temi, jakie były już poprzednio opublikowane w Dzienniku Ustaw przez p. Ministra Skarbu. A jeżeli spojrzymy na rubrykę, o jakiej mowa, przy kalkulacji ceny spirytusu "tab. 5/, to widzimy jasno, że liczby tej rubryki są zupełnie nierealne. Porównanie zaś cen dla miesiąca stycznia 1926 r. /tab. 5 rubryka D/ z cenami dla innych okresów stwierdza, że D.P.M.S. w tym wypadku z własnej inicjatywy zaostrzyła atak na byt polskiego przemysłu wódczanego i tak już w swych podstawach podważonego przez ustawę monopolową.

Z tablic kalkulacyjnych D.P.M.S. widać /tab. 5 wiersz ostatni/, że

x wódki

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

Skarb za litr 100% spirytusu,użytego w rozlewniach monopolowych,otrzymuje obecnie wpływu 6,60 zł.Tymczasem tenże spirytus w rozlewniach prywatnych daje Skarbowi: w cenie spirytusu zł.7,26 , w patencie od przerobu 0,15 i w podatku obrotowym 0,21 razem zł.7,62 t.j. dochód Skarbu /razem z podatki komunalnym/ z każdego litra 100% spirytusu,użytego na wódki czyste jest o 1,02 zł. mniejszy w okręgach objętych pełnych monopolem,niż w okręgach w których pełnego monopolu niema.Objęcie więc pełnego monopolu przez D.P.M.S. w całem państwie odbędzie się kosztem przeszło 40.000.000 złotych r o c z n i e .

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

TABLICA N. I.

Koszty fabryczne przy rozlewie.

	Pojemność butelki 1.00	0.6 lt
Butelka z dostawą i przeminrem	16.00	8.00 gr
Korek,klej,lak,etykieta,wata etc.	3.00	3.00 "
Robocizna przy myciu,rozlewie,magazynowaniu i exped.	8.00	6.50 "
Przewóz spirytusu i wódki	4.50	2.75
Manco na szkle i wódce	1.00	0.75
Koszty handlowe i administracyjne	5.50	4.00 "
Straty na kredytach	5.00	3.00 "
razem	43.00	28.00 "

TABLICA N. 2.

Koszt jednego litra 100% spirytusu.

A. Przy monopolu

Spirytus na wódki czyste	7,26
Patent	0,15
razem	7,41

B. Przy wolnym handlu

Akcyza od spirytusu 100%	6.00
Patent	0,15
Cena litra 100% rektyfikatu	1.00
razem	7.15

Koszt butelki litrowej wódki 45% mocy / w hurcie/

Litr wódki 45%	3,3345
Koszty rozlwu /Tab.N.1/	0,4300
Amortyzacja urządzeń oprocentowanie kapitału i zysk fabrykanta	0,4300
Podatek obrotowy 2½%	0,1165
Agent 1%	0,0435
razem	4.3545

hurtowa cena sprzedażna 4,35 zł.

Litr wódki 45%	3,22
Koszty rozlewu	0,43
Amortyzacja urządzeń,oprocentowanie kapitału i zysk	0,42
Podatek obrotowy	0,105
Agent	0,042
razem	4.217

hurtowa cena sprzedażna 4,22 zł.

Cena butelki spirytusu 95% jednolitrowej

Cena oznaczona przez D.P.M.S. od dnia 1 lutego 1926 r. 8,30

Litr spirytusu 95%	6,79
Koszty rozlewu	0,43
Amortyzacja,oprocentowanie kapitału i zysk	0,83
Podatek obrotowy	0,21
Agent	0,08
razem	8,34

hurtowa cena sprzedażna 8,35

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

TABLICA N. 3.

Ceny hurtowe wódki czystej 45% w butelce jednolitrowej obowiązujące dla hurtowników i stosunek tych cen do kosztów własnych rozlewni prywatnych.

Obliczenie zrobione dla 10 litr. spirytusu t.j. 22,22 butelek wódki 45%-ej.

	Od 1/I do 15/III-go 1925 r.	Od 15/III do 1/IX 1925 r.	Od 1/IX do 31/XII 1925 r.	Od 1/I do 31/I-1926	Od 1/II 1926 r.
Koszt 10 litr. spirytusu 100% zł.	56-70	56-70	58-90	72-60	72-60
Patent od 10 litr. spirytusu 100%-go	1-50	1-50	1-50	1-50	1-50
2½ % podatku obrotowego	1-72	1-69	1-75	1-94	2-04
Agent 1% ceny sprzedażnej	0,69	0,68	0,70	0-78	0-82
razem	60-61	60-57	62-95	76-82	76-96
Obowiązująca cena hurtowa 22,22 butelek jednolitrowych wódki 45%	68-66	67-77	69-99	77-77	81-55
Na opłacenie więc szkła korków, etykiet, robocizny i wszelkich kosztów na handlowych pozostaje na 22,22 butelek	6,05	7-20	7-14	0-95	4-59
t.j. na jedną butelkę pozostaje groszy	36,2	32,4	32,1	4,28	20,65
Ponieważ koszty fabryczne przy rozlewie wynoszą na butelkę groszy	43,0	43,0	43,0	43,0	43,0
Więc strata fabryki na powyższej pozycji kosztów wynosi na każdą butelkę nie licząc amortyzacji urządzeń i oprocentowania włożonego w przedsiębiorstwo kapitału.	6,8 gr.	10,6 gr.	10,9 gr.	38,72 gr.	22,35 gr.

Hurtowe i detaliczne ceny wódki czystej 45% i spirytusu 95% w butelkach ltr.

Wódka 45%-wa	hurt	3,09	3,05	3,15	3,50	3,67
	detal	3,56	3,50	3,62	3,80	4,00
Spirytus 95%	hurt		6,71	6,95	7,52	7,80
	detal		7,50	7,72	8,00	8,30

TABLICA 4

Kalkulacja cen wódek p/g Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w roku 1925.

	A				B				C			
	od d.1/I do d.15/III 1925 r.				od 15/III do d.1/IX 1925 r.				od d.1/IX do d.31/XII 1925 r.			
Moc	40°		45°		40°		45°		40°		45°	
Pojemność butelki	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 ltr.
Cena spirytusu	2,06	1,03	2,31	1,16	2,06	1,03	2,32	1,16	2,14	1,07	2,41	1,20
Koszty produkcji i handlow.	0,33	0,16	0,40	0,19	0,32	0,17	0,35	0,20	0,32	0,17	0,35	0,20
Butelka	0,15	0,08	0,15	0,08	0,15	0,08	0,15	0,08	0,15	0,08	0,15	0,08
Cena fabryczna	2,54	1,27	2,86	1,43	2,53	1,28	2,82	1,44	2,61	1,32	2,91	1,48
Prowzja hurtownika 8%	0,21	0,11	0,23	0,12	0,20	0,10	0,23	0,12	0,21	0,11	0,24	0,12
Cena hurtowa	2,75	1,38	3,09	1,55	2,73	1,38	3,05	1,56	2,82	1,43	3.15	1,60
Prowizja detalisty 15%	0,41	0,20	0,47	0,23	0,41	0,21	0,45	0,23	0,42	0,22	0,47	0,24
Cena detaliczna	3,16	1,58	3,56	1,78	3,14	1,59	3,50	1,79	3,24	1,65	3,62	1,84
Kalkulacja przy cenie spirytusu za 1tr.100%-wy	5-15				5-15				5-35			

S. K. Drewnowski 43
Inżynier-Technolog

T A B L I C A 5

Kalkulacja cen wódek i spirytusu p/g Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w r.1926.

	D						E					
	Od dn.1 do dn.31 stycznia 1926 r.						Od dn.1 lutego 1926 roku					
Moc	Wódka 40°		Wódka 45°		Spirytus 95°		Wódka 40°		Wódka 45°		Spirytus 95o	
Pojemność butelki	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.	1,0 lt.	0,5 lt.
Cena spirytusu	2,64	1,32	2,97	1,49	6,27	3,135	2,64	1,32	2,97	1,49	6,27	3,135
Koszty produkcji i handlowe	0,17	0,09	0,18	0,11	0,62	0,365	0,36	0,18	0,34	0,19	0,93	0,515
Butelka	0,15	0,10	0,15	0,10	0,15	0,100	0,15	0,10	0,15	0,10	0,15	0,100
Cena fabryczna	2,96	1,51	3,30	1,70	7,04	3,60	3,15	1,60	3,46	1,78	7,35	3,75
Najwyższa prowizja dla hurtownika i koszty przewozu	0,18	0,09	0,20	0,10	0,48	0,25	0,17	0,10	0,21	0,10	0,45	0,25
Cena hurtowa	3,14	1,60	3,50	1,80	7,52	3,85	3,32	1,70	3,67	1,88	7,80	4.00
Prowizja dla detalisty	0,26	0,15	0,30	0,15	0,48	0,25	0,28	0,15	0,33	0,17	0,50	0,25
Cena detaliczna	3,40	1,75	3,80	1,95	8,00	4,10	3,60	1,85	4,00	2,05	8,30	4,25
Kalkulacja przy cenie spirytusu za ltr.100%-wy	6-60 zł.						6-60 zł.					

S.K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

44

S. K. Drewnowski
Jnżynier-Technolog

TABLICA Nr. 6.

Tablica porównawcza cen spirytusu: opodatkowanego, nieopodatkowanego i skażonego wynośiła / przy kursie dolara u nas 7,30 zł./. Ceny oznaczone w centach amerykańskich.

	Rektyfikat		Spirytus
	Opodatkowany za 1 litr. 100% - wy	Nieopodatkowany	skażony
Austrja	68,8	34,1	12,7
Czechosłowacja	103,5	38,1	12,3
Węgry	72,3	39,0	16,8
Jugosławja	91,4	26,3	19,3
Rumunja	21,5	10,1	10,9
Niemcy	102,7	--	7,0
Polska	99,5	--	9,3

S.K. Drewnowski
Jnżynier-Technolog

T A B L I C A Nr.7

do rubryki "kosztów produkcji i handlowych" D.P.M.S. przy kalkulacji ceny wódek i spirytusu w butelkach.

Przyjmuje się,że koszty,obciążające każdą butelkę jednej i tej samej pojemności,wódki lub spirytusu wyrażają się literą X,a koszty,obciążające każdy 100%-wy litr spirytusu,zawartego w butelce wódki,czy spirytusu,wyrażają się literą Y. Przy takiem założeniu koszty produkcji i handlowe w każdym wypadku mogą być wyrażone następującymi równaniami:

a/ dla butelek jednolitrowych /tab.5 rubryka E/

wódka 40%-wa:	X + 0,4Y = 36	/1/
" 45%-wa:	X + 0,45Y = 34	/2/
spirytus 95%-wy	X + 0,95Y = 93	/3/

Jest oczywistem,że równanie /I/ i /2/ zupełnie sobie nie odpowiadają.

Z zestawienia równań /I/ i /3/ wypada, że Y = 103,6 a X = 46,6

" " /2/ i /3/ " że X = 118 a X = -19

b/ dla butelek 0,5 ltr. /tab.5 rubryka E/

Wódka 40%-wa:	X + 0,2Y = 18	/1/
" 45% "	X + 0,225Y = 19	/2/
spirytus 95%	X + 0,475Y = 51,5	/3/

Zestawienie równań /1/ i /2/ daje dla Y liczbę 40,a dla X liczbę 10.
" " /1/ i /3/ " " Y " 121 " X " -6,4
" " /2/ i /3/ " " Y " 130 " X " -10,25

c/ dla butelek jednolitrowych /tab.4 rubryka C/

Wódka 40%-wa:	X + 0,4Y = 32
" 45% "	X + 0,45Y = 35

Z tego Y = 60 a X = 8.

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

MONOPOL a REKTYFIKACJE SPIRYTUSU

We wrześniu 1924 r.rozpoczęła D.P.M.S.pertraktacje z rektyfikacjami spirytusu o zawarcie umowy na rektyfikowanie okowity dla monopolu w roku 1925, Umowa,ułożona przez (D.P.M.S.) była umową jednostronną.Rektyfikacjom spirytusu narzucono np.obowiązek dostarczania gorzelniom beczek do wożenia okowity t.j. kazano im zajmować się przedsiębiorstwem transportowem i to na warunkach deficytowych dla rektyfikacji; zmuszono do zajęcia się bezpłatnie wydawaniem rektyfikatu i okowity wszelkiego rodzaju odbiorcom; odmawiano prawa apelowania do sądu w wypadkach nakładania kar przez D.P.M.S. etc.Za to wszystko wyznaczono płacę za rektyfikowanie okowity,płacę zwaną "odszkodowaniem" albo "premją rektyfikacyjną" tak niską,że żadna rektyfikacja przy tej ilości spirytusu,jaką jej dawano do rektyfikowania,końca z końcem związać nie mogła.

Umowy Rektyfikacyjne na rok 1926 ułożone zostały jeszcze bardziej niekorzystnie niż na rok 1925 dla fabryk rektyfikujących spirytus.Cechą charakterystyczną tej umowy było,że tak zwana "kwota rektyfikacyjna" była wyznaczaną fabrykom pg.dowolnie sporządzonego klucza,dzięki któremu przemysł rektyfikacyjny b.zaboru rosyjskiego - najlepiej pod względem technicznym postawiony - został specjalnie i celowo upośledzony. P.Dyrektor monopolu spirytusowego na posiedzeniu Komisji skarbowej przyznał,że przemysł rektyfikacyjn u nas jest w sytuacji b.ciężkiej i że jest nieuniknionem zamknięcie całego szeregu rektyfikacji.Jest jednak rzeczą znamienną,że D.P.M.S. zrobiła umowy takie z niektóremi rektyfikacjami,że ostatnim t.z."premja rektyfikacyjna" nie starczy na pokrycie kosztów administracyjnych.Załączone anexy A i B wyjaśniają że D.P.M.S. prowadziła politykę rujnowania wszystkich rektyfikacji,prócz rektyfikacji rządowych i być może - fabryk T-wa AKWAWIT. Jest rzeczą wiadomą,że b.dyrektor departamentu akcyz i monopolów zmarły M.Głowacki chciał koniecznie objąć monopolem i rektyfikacje spirytusu.Ponieważ tego przemysłu nie udało się mu objąć ustawą monopolową,więc obmyślił sobie plan osiągnięcia tego celu inną drogą: doprowadzić do ruiny cały przemysł rektyfikacyjny,by następnie wykupić przez skarb za półdarmo kilka większych rektyfikacji.Widocznie,że plan t ten chce teraz wprowadzić w życie D.P.M.S.

Uważam za rzecz zbyteczną analizować ze stanowiska prawnego i handlowego oddzielne artykuły "umowy rektyfikacyjnej".Sądze,że niema takiego państwa konstytucyjnego,którego rząd zdecydowałby się tego rodzaju umowę zaproponować obywatelom państwa do podpisu.

Anexy

S. K. Drewnowski
Jnżynier-Technolog

A n e x A.

D.P.M.S. obliczyła,że płaca rektyfikacji za otrzymanie jednego litra rektyfikatu powinna wynosić:

przy	rocznej	produkcji	fabryki	4.500.000	ltr.	po 8,6 gr.	od litra
"	"	"	"	3.000.000	"	po 9,87 "	" "
"	"	"	"	2.000.000	"	po10,16 "	" "
"	"	"	"	1.000.000	"	poll,29 "	" "

Powyższe normy płac obliczone zostały przy założeniu,że fabryka pracuje całą siłą swej produkcyjności.

Ponieważ dla rektyfikacji utrzymano powyższe normy płac,a dawano do przerektyfikowania 25% do 30% ich siły produkcyjnej,więc jasnem jest,że rektyfikacja spirytusu w takich warunkach była dla każdej fabryki d e f i c y t o w a . Aby wykazać słuszność tego twierdzenia przytoczę następujący przykład.

Fabryka,która może produkować 3.000.000 ltr.rektyfikatu,gdyby produkowała taką ilość miałaby dochód brutto 296.000 zł. Jeżeli jednak taka fabryka produkować będzie tylko 1.000.000 litrów rektyfikatu,to jej dochód brutto wyniesie zaledwie 112.900 zł. I chociaż w stosunku do 3.000.000 ltr.produkcji fabryka zaoszczędzi na opale,patencie i innych kosztach około 36.000 zł.to jednak bilans jej musi być deficytowy,bo z dochodu brutto 112.900 zł,nie będzie w stanie pokryć tych kosztów administracji,robocizny,amortyzacji,asekuracji etc. które miała pokryć /pg.obliczenia D.P.M.S./ z dochodu brutto 296.000 zł.

Jeszcze bardziej rażąco przedstawia się bilans fabryki,która mając możność wyprodukowania 1.000.000 ltr.rektyfikatu,otrzymała pg.umowy tylko produkcję 400.000 ltr.Pg.obliczenia D.P.M.S.w fabryce urządzonej na produkcję jednego miljona ltr.rektyfikatu koszty administracji wyniosą 27.900 zł.robocizny 13.080 zł.,a opał przy produkcji 400.000 ltr.kosztować winien 6.600 zł. /kosztować będzie faktycznie o 50% więcej/.Te trzy pozycje rozchodowe wyniosą już 47.580 zł. wtedy,gdy cały dochód brutto za wyprodukowanie 400.000 ltr.wyniesie 45.160 zł.t.j.fabryka mieć będzie już deficyt w kwocie 2,420 zł.,a przecież będzie musiała ponieść jeszcze koszty na podatki,remont,asekurację, światło,smary etc.

W wykazie rektyfikacji,które zawarły umowę z D.P.M.S. jest jedna fabryka której cała produkcja roczna ma stanowić 94.100 ltr.rektyfikatu. Dochód brutto tej fabryki wyniesie zaledwie 10.624 zł.t.j.sumę,która nie wystarczy nawet na opłacenie 5-ciu robotników:palacza,aparatowego i 3-ch przy odbiorze i wydawaniu spirytusu.

W jaki sposób D.P.M.S. wyznaczała "kewoty rafinacyjne"pokazuje wykaz rektyfikacji,z któremi podpisano umowy.

v e r t e

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

A n e x D.

Spożycie p a r y na otrzymanie z aparatu rektyfikacyjnego p e r j o d y c z n e g o /kubowego/ jednego litra rektyfikatu stanowi od 4,04 do 3,12 kg. przy wydatku rektyfikatu z nabicia w granicach 65% do 75%.

W przeliczeniu na węgiel spożycie to wyrazi się:

a/ przy węglu, dającym odparowanie 6-krotne od 0,67 do 0,52 kg.
b/ " " " " 5 " od 0,81 do 0,62 "

D.P.M.S. liczy tylko 0,5 kg. węgla na litr rektyfikatu i nie bierze zupełnie pod uwagę w i e l k o ś c i produkcji dziennej, co ma na spożycie węgla wpływ bardzo znaczny. Fabryka produkująca rocznie 1.000.000 ltr. rektyfikatu niema żadnej racji pracować całą dobę, przy dzisiejszej cenie robocizny. W takiej fabryce trzeba unikać robót nocnych i robót świątecznych, jako zbyt kosztownych. A w tych warunkach rozchód opału na litr wyprodukowanego rektyfikatu wyniesie minimum 0,8 kg. węgla.

Inne pozycje kosztów rektyfikacji spirytusu są przez D.P.M.S. obliczone zbyt skąpo, a do takich w pierwszej linji należy koszt remontu fabryki i stopa amortyzacji. Gdy stopa procentowa banków rządowych stanowi oficjalnie 15% rocznie, jest rzeczą rażącą liczyć na remont fabryki i amortyzację jej budowli i urządzeń 6%. Na sam remont przed wojną fabryka wydawała niemniej 2% rocznie, a dziś przy ogromnym wzroście robocizny i przy małej wydajności pracy ta odsetka co najmniej się podwoi.

Powyższe liczby świadczą, że koszty produkcji rektyfikatu, wyprowadzone przez D.P.M.S. są zbyt małe i rektyfikacje spirytusu, otrzymujące takie płace za rektyfikowanie okowity, nawet przy pełnem wyzyskaniu ich zdolności produkcyjnej, koniec z końcem nie zwiążą. A ponieważ wyzyskanie siły produkcyjnej fabryk wynosi, za wyjątkiem fabryk rządowych, około 30%, więc jasnem jest, że fabryki te, prócz strat nic innego przynosić swym posiadaczom nie mogą. -

S. K. Drewnowski
Jnżynier-Technolog

80

MONOPOL SPIRYTUSOWY CZY WOLNY HANDEL SPIRYTUSEM

Twórcy polskiego monopolu spirytusowego nie taili się z tem, że szło im o osiągnięcie przez monopol największych wpływów skarbowych. Apoteozując monopol, jako pewny środek do zdobycia maximum dochodów skarbowych, nie zastanawiali się wcale nad tem, że monopol, jako źródło dochodów skarbowych, staje w zasadniczej sprzeczności z dbałością o zmniejszenie pijaństwa, że ustawa o monopolu spirytusowym nie może się pogodzić z ustawą antialkoholową. Następnie twórcy naszego monopolu spirytusowego wpatrzeni z uporem w wymaiginowane wielkie zyski monopolu, nie liczyli się zupełnie z potrzebami gospodarczemi kraju. Prócz tego skupili oni cały swój wysiłek na punkcie, który p. Dyr. Podkomorski w swym artykule o "Zasadniczych zadaniach monpolu spirytusowego" streszcza w słowach: "by w cenie, którą płaci konsument, stosunek opłaty podatkowej do kosztów produkcji i pośrednictwa był słuszny". Kto przeczyta to zdanie, ten musi sobie zadać pytanie:, a kiedy ten stosunek jest słuszny i kto tę słuszność będzie określał ? Na żadne z tych pytań autor wyżej przytoczonych słów odpowiedzi nie daje i dlatego pozbawia tę swoją opinję wewnętrznej treści.

Aby odpowiedzieć na pytanie postawione w zagłówku niniejszego referatu, uważam za konieczne w pierwszej linji zbadać, jak się przedstawia dochodowość monopolu spirytusowego przy dzisiejszych cenach na spirytus i na wódki czyste, a jak przedstawiałaby się dochodowość skarbu przy istniejącej teraz opłacie skarbowej /obliczonej pg. ceny spirytusu na wódki czyste/ i przy powrocie do wolnego handlu spirytusem? W pierwszej więc linji musimy zdać sobie sprawę z zadania f i s k a l n e g o, które najbardziej interesuje D.P.M.S., a dopiero po otrzymaniu odpowiedzi na to pytanie można będzie zastanowić się nad tem: czy i o ile monopol spirytusowy odpowiada potrzebom gospodarczym Polski.

Proszę zwrócić uwagę na przedstawione PP dwie tablice A i B, na który wykazane są dochody netto przy wolnym handlu i przy monopolu spirytusowym.

Z liczb tych tablic widać, że różnica w dochodach skarbu wynosi na korzyść wolnego handlu prawie 11% /przeszło 31 miljonów/. Jest to suma taka że gdyby wolny handel żadnej innej korzyści skarbowej nie dawał, to możnaby sprawę monopolu spirytusowego uważać za rzecz drugorzędną. Ale tak nie jest. Przy wolnym handlu bowiem i skarb i państwo osiągną tę przedewszystkiem korzyść, że nie będzie istniał zupełnie jeden urząd, który stanowi tyleż, co całe Ministerstwo.

Następnie musimy to stwierdzić z całym naciskiem, że państwowy rozlew wódek i spirytusu - to nieunikniony i stały szereg licznych nadużyć, których D.P.M.S. nigdy unikać nie będzie w stanie, a które bardzo drogo kosztować będą i skarb państwa i konsumentów. W świetnie zorganizowanym monopolu rosyjskim nadużycia koncentrowały się prawie wyłącznie w rozlewniach i nie było takiej siły, któraby je stamtąd mogła wyplenić.

Ale są jeszcze inne ujemne strony naszego monopolu spirytusowego.

Ustawa monopolowa jest tak skonstruowana, że dochody swe monopol spirytusowy czerpie z tego, że: a/ rujnuje gorzelnictwo, zmuszając je do deficytowego produkowania okowity; b/ ruhnuje w ten sposób rektyfikacje spirytusu i c/ niszczy doszczętnie przemysł wódczany, powtarzam, n i s z c z y, zamiast go reformować.

W ten sposób dochody monopolu spirytusowego oparte są na r ui n i e c a ł e g o p r z e m y s ł u s p i r y t u s o w e g o, a ruina tego przemysłu pociągnąć musi za sobą ujemne skutki w zakresie: chodowli inwentarza, w sferze produkcji rolnej i w dziedzinie naszego handlu exportowego, a więc i bilansu płatniczego, co ze swej strony musi odbić się na wzroście cen na najważniejsze produkty spożywcze.

A cóżnam dać może wolny handel spirytusem? Da nam: a/uproszczenie aparatu rządowego - to, o czem dziś myśleć musi każdy rozumny mąż stanu; b/zabezpieczy byt całego wytwórczego i przetwórczego przemysłu spirytusowego: wpłynie dodatnio na produkcję rolną i na przemysł rolny, a więc wzmoże nasz export i wywrze wpływ dodatni na nasz bilans płatniczy.

Wywody powyższe siłą rzeczy wysuwają na porządek dzienny pytanie: co więc należy zrobić z monopolem spirytusowym? Pytanie to jest tak poważne, dotyczy ono tak ważnych dziedzin naszego życia gospodarczego że dawanie na to pytanie odpowiedzi odręcznej jest wyłączone. Ta sprawa musi być przedmiotem oddzielnych rozważań.

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

D O C H O D Y S K A R B U

A. Przy monopolu.

Brany jest w rachubę tylko spirytus trunkowy w ilości 50.000.000 ltr.100%.

	Dochód
100.000.000 butelek wódki 45%-ej w butelkach litrowych po 3,67 za butelkę	367.000.000 zł.
2.500.000 ltr.100% spirytusu na wódki gatunk.po 8,25	20.625.000 "
2.500.000 " " " na cele domowo-lecznicze mocy 95% sprzedanego w butelkach litrowych t.j.2.631,579 butelek po cenie 7,80	20.526.316."
razem brutto zł.	408.151.316. -

	Rozchód
50.000.000 ltr.spirytusu z kosztami rektyfikacji przeowzu licząc po 75 gr.za litr.	37,500.000 zł.
Koszty nalania:100.000.000 butelek litr.wódki a 45° po 49 gr. od butelki	49.000.000 "
2.631.579 butelek litrowych spirytusu a 95° po 1,08 zł.od butelki	2.842.105 "
Zaniki rektyfikacyjne w ilości 750.000 ltr.po 60 gr.	450.000 "
" magazynowane w ilości 250.000 ltr.po 70 gr. /rektyf./	175.000 "
6% prowizji hurtownikom od wódki i spirytusu t.j.od zł.387.526.316	23.251.579 "
razem	113.218.684 "

Dochód netto bez amortyzacji urządzeń i bez oprocentowania kapitału wyniesie Zł.294.932.632. -

razem z dochodem na rzecz miast i komun. -

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

D O C H O D Y S K A R B U

B. Wolny handel

Akcyza od 50.000.000 ltr.spirytusu po 6 zł.	300.000.000	zł.
Patent od 50.000.000 " po 15 gr.	7.500.000	"
Podatek obrotowy od hurtowników:		
a/ od 100.000.000 butelek wódek czystych po 10,50 gr.	10.500.000	"
b/ od wódek gatunkowych podatku nie liczymy,bo jest on taki sam,jak przy monopolu,a tam go w rachubę nie braliśmy.	-------	
c/ od 2.631.579. butelek spirytusu 95% po 8,35 za butelkę	5.493.342	"

Podatek dochodowy:

a/ od zysku gorzelników i rektyfikatorów otrzymujących w zysku ogółem po 25 gr.od litra spirytusu t.j. razem	zł.12.500.000.-	
b/ od zysku fabrykantów wódek czystych po 20 gr.od butelki	" 20.000.000.-	
c/ od zysku tychże od 2.631.579. butelek spirytusu po 40 gr. od butelki	" 1.052.631.-	
razem od dochodu	" 33.552.631. -	
10% tytułem podatku dochodowego	3.355.263	"
razem dochód netto	zł.336.848.605. -	

razem z dochodem na rzecz miast i komun.ale bez podatku stemplowego. -

53

S. K. Drewnowski
Jnżynier-Technolog

SPIRYTUS SKAŻONY

Publiczność narzeka na brak spirytusu skażonego. Narzekania są słuszne; monopol jednak nie jest w możności zadość uczynić wymaganiom rynku dla powodów bardzo zrozumiałych.

Okowita w gorzelniach otrzymuje się mocy nie wyżej 90 stopni, a w ogromnej większości wypadków znacznie słabsza: 85 - 86 stopni. Tymczasem spirytus skażony winien mieć 92 lub 95 mocy. Okowity więc na cele skażenia brać nie można. Pozostaje się więc: albo brać na skażenie t.z. poślednie gatunki, otrzymywane przy rektyfikacji okowity, albo specjalnie wzmacniać okowitę przez dystylowanie jej na aparatach rektyfikacyjnych.

Co do poślednich gatunków, to tych można wogóle otrzymać nie więcej, niż 12% wziętej na rektyfikację okowity. Gdyby cała ta ilość gatunków poślednich była użytą na cele techniczne w postaci spirytusu skażonego, to przy spożyciu spirytusu trunkowe w ilości 43.000.000 ltr./spożycie roku 1925/, owe poślednie gatunki stanowiły by 6.250.000 litrów po 92 stopnie lub 6.000.000 ltr. po 95 st. Ilość ta stanowi zaledwie 0,2 ltr. na głowę ludności, A trzeba zaznaczyć, że na cele techniczne niema racji brać więcej niż 1/3 część otrzymywanych przy rektyfikacji okowity gatunków poślednich. Widzimy więc, że gatunki poślednie otrzymywane przy rektyfikacji okowity nie mogą pokryć zapotrzebowania na spirytus skażony. Faktycznie więc, chcąc zaspokoić zapotrzebowanie na spirytus skażony, wypadałoby w tym celu okowitę poddawać dystylacji, co z żadnego punktu widzenia nie wytrzymuje krytyki.

Rozwiązanie jednak tego zagadnienia jest bardzo proste, a mianowicie, tu trzeba, aby okowita w gorzelniach była otrzymywana mocy przynajmniej 93 i taka okowitą możnaby było brać wprost na cele skażenia. Rozumie się, że dla otrzymania takiej okowity trzeba mieć w wielu wypadkach inne aparaty dystylacyjne niż aparaty znajdujące się w naszych gorzelniach. Następnie trzeba liczyć się z tem, że otrzymanie m o c n e j okowity wymaga większego spożycia opału, niż przy otrzymaniu okowity słabej. Dlatego sądzę, że trzeba tylko płacić gorzelniom za okowitę, mającą moc nie niżej 93 stopni Trallesa o 3-4 grosze na litr więcej, niż za okowitę kontygentową i brać ją z produkcji ponad kontyngent zakupu. Wtedy napewno znajdzie się cały szereg gorzelni, które okowitę taką produkować będą. Skażanie takiej okowity winno się odbywać w miejscu jej produkcji, a więc w samej gorzelni.

Przy takiem postawieniu sprawy i przy racjonalnem zorganizowaniu sprzedaży spirytusu skażonego, na brak ostatniego publiczność nigdy narzekać nie będzie. -

S. K. Drewnowski
Inżynier-Technolog

REKTYFIKACJE RZĄDOWE w STAROGARDZIE i w TORUNIU

/b.zakłady Winkelhausena/

Obie te fabryki posiadają jednakową zdolność produkcyjną. Zaopatrzone są w aparaty rektyfikacyjne p e r j o d y c z n e /kubowe/.

Każda z tych fabryk przy d o b r e j okowicie może wyprodukować dziennie do 15.000 ltr. rektyfikatu t.j. przez 10 miesięcy /każda fabryka musi mieć 2 miesiące czasu na remont/ do 4.000.000 ltr. Jeżeli jednak okowity będą tego rodzaju, jak w roku ubiegłym, to produkcja fabryki każdej będzie mniejszą. Nadmienimy mimochodem, że w roku 1925 rektyfikat ze Starogarda był przesłany do Warszawy i tu został przez D.P.M.S. zabrakowany i oddany do ponownej rektyfikacji.

Monopol zapłacił za obie fabryki Winkelhausena 2,700.000 zł. Czy fabryki te były dla Monopolu potrzebne? - w tym punkcie zdania Podkomisji Skarbowej i Dyrekcji Monopolu są rozbieżne. Ale zapewne Dyrekcja Monopolu zgodzi się z tem, że nabycie tych fabryk przez Rząd nie stanowiło konieczności państwowej. Pieniądze więc wydane na kupno tych fabryk, gdyby były dane któremu z banków rządowych, przynosiłyby minimum 12% rocznie; włożone więc w przedsiębiorstwo przemysłowe, nie stanowiące konieczności państwowej, winny być oprocentowane w tejże stopie, co złożone w banku t.j. w stosunku 12% rocznie więc sumą 324.000 zł. Jeżeli przyjmiemy produkcję obu fabryk równą nawet 8.000.000 ltr. rektyfikatu, to otrzymamy obciążenie jednego litra z tytułu oprocentowania kapitału kwotę 4,05 groszy. Jeżeli do kalkulacji kosztów rektyfikacji spirytusu, zrobionej przez D.P.M.S. dla fabryki produkcyjnej 4.500.000 ltr. wprowadzimy odpowiednie poprawki w pozycjach: asekuracji /zamiast 0,0444 - 0,0675/, remontu i amortyzacji /zamiast 1,4222 - 1,9200/, oraz oprocentowania kapitału zamiast 1,3333 - 4,0500/, to otrzymamy, że litr. rektyfikatu obciążony jest sumą kosztów własnych nie w kwocie 7,7687 gr. lecz 11,0061 gr. A jeżeli - jak to zupełnie słusznie robi D.P.M.S. - dodamy do tego 8% kosztów, jako zysk przemysłowy i następnie 2½% podatku obrotowego, to otrzymamy, że rektyfikacja jednego litra kalkulować się powinna w każdej z wyżej wymienionych fabryk nie 8,6 gr. lecz 12,19 gr. Takiej sumy za rektyfikowanie Monopol nikomu nie płaci. -

Монополія на спирт ма безглузде
їй виконання (Monopol spirytusowy
i bzedne jego wykonanie) –
[виступ] Т. Дзиковеда
в Палаті депутатів

Копія.

MONOPOL SPIRYTUSOWY I BŁĘDNE JEGO WYKONANIE.-

W ostatnich czasach coraz częściej spotykamy się z ostrą krytyką monopolu spirytusowego,zmierzającą do obalenia takowego i przelania go w ręce prywatnego konsorcjum lub ograniczenia się przez Rząd tylko do pobierania akcyzy,pozostawiając wolną rękę producentom.-

Ta ostatnia forma najbardziej by dogadzała gorzelnikom,rektyfikatorom i fabrykantom wódek,jeżeli wziąć pod uwagę obecną gospodarkę spirytusową w Polsce. Jednakże jeżeliby tą gospodarkę zreformować,uzgodnić z interesami producentów i fabrykantów,to obok dużych dochodów,jakie Rząd winien mieć z monopolu spirytusowego,mógłby się rozwijać pomyślnie przemysł spirytusowy.-

To też wszelkie krytyki przeważnie słuszne,nie powinny być kierowane do obalenia monopolu spirytusowego,a li tylko do poprawy gospodarki rządowej przy realizacji tego monopolu.-

Mieliśmy już monopol spirytusowy przez dwa lata i zawieszono go; oczywiście i Rząd i Przemysł Spirytusowy przy tej próbie,ponieśli duże straty. Po paru latach wolnego handlu Rząd stawia wniosek i otrzymuje od Sejmu aprobatę monopolu. Tego już nie można nazwać próbą,bo próba była,to już jest chyba koniecznością ekonomiczną.-

Dwukrotne zawieszenie w tak krótkim czasie monopolu spirytusowego zachwiało by pod względem polityki ekonomicznej powagę Rządu i Sejmu. To przedewszystkiem winni wziąć pod uwagę przeciwnicy monopolu spirytusowego i dojść do przekonania,że o ile pożytecznem będzie słuszna i rzeczowa krytyka gospodarki spirytusowej,o tyle zwalczania samego monopolu może przynieść Państwu nieprzewidziane straty natury ekonomicznej w głębszem tego słowa znaczeniu.-

Do organizacji gospodarki spirytusowej należy przystępować z wielką ostrożnością i fachową znajomością przedsiębiorstwa,zawsze mając na względzie,obok zysków dla Państwa,interesy poszczególnych gałęzi tego przemysłu.-

Przy wprowadzeniu monopolu spirytusowego prodent,rektyfikator,fabrykant wódek i cały zastęp oficjalistów i robotników nie powinien pozostać bez pracy i powiększać grono bezrobotnych.-

Wzorowanie się na rosyjskim monopolu spirytusowym narazie nie jest dla nas wskazane. Bogate olbrzymie państwo mogło sobie pozwolić na ogromne inwestycje,na co nas,znajdujących się na dorobku niestać.-

Handlowe traktowanie sprawy,oszczędność,wiedza fachowa i unikanie zbędnego biurokratyzmu powinno być zasadniczą ideą przy wprowadzeniu monopolu.-

Spieszne wydawanie pieniędzy,przewidzianych w budżecie na urządzenie monopolu,nie zawsze będzie celowe. Zakupy drogich nieruchomości,bez wyraźnej potrzeby,pokrycie kilku dachów blachą ocynkowaną,niszcząc dachówki zamiast je poprawić będą nieprodukcyjnymi wydatkami.-

Przy budowie państwa naszego nigdy nie należy wydawać pieniędzy na rzeczy przyjemne lub żadne,a tylko na najpotrzebniejsze.-

Głównym błędem organizacji monopolowej jest centralizacja.-

Dyrekcja zamiast ograniczyć swoją działalność do wydawania zarządzeń delegaturom i kontrolowanie ich czynności,jest organem wykonawczym. Wszelkie sprawy załatwiają się w Warszawie przez Oddziały, których jest osiem,a pracuje w nich około 300 urzędników. Oddziały rozrzucone są po całem mieście,stąd każdy Wydział jest jednostką w swoim zakresie arbitralną,niekoordynowaną przez Dyrekcję z innymi Oddziałami.-

Dyrektor nie jest w stanie trzymać ręki na pulsie interesu i uzgadniać całokształt jego,a musi polegać na naczelnikach tych Wydziałów,którzy oczywiście interesują się nie ogólną sprawą,a swoimi Wydziałami. Stąd często się zdarza,że w danym punkcie są butelki,korki,etykiety i lak,a brakuje spirytusu - w innym atoli miejscu bywa odwrotnie.-

Stwarza się chaos,Wydziały są zapracowane,Dyrekcja nie może ich uzgodnić,uwięziony jest większy niż należy kapitał obroto- - - -

Dlaczego by nie wziąć żywego przykładu z Wydziału Akcyzowego przy Departamencie Akcyz i Monopoli. Jest to instytucja nie mniej skomplikowana od monopolu, a funkcjonuje sprawnie i szybko, zatrudnia w Centrali kilkunastu zaledwie urzędników, cały zaś aparat wykonawczy skoncentrowany jest przy Izbach Skarbowych w Wydziałach IV., Centrala zaś daje dyrektywy i kontroluje wykonanie przez rewizorów ministerjalnych.-

Wzorując się na tym przykładzie należałoby zorganizować D.P.M.S. w ten sposób: aparat wykonawczy przerzucić do Delegatur D.P.M.S., Delegat do prokurent Dyrekcji, który załatwia na miejscu wszystkie sprawy monopolowe, będąc w kontakcie z akcyzą. Oczywiście takie stanowisko obsadzone być musi przez siłę fachową, obznajmioną z handlem i techniką spirytusową.-

W Centrali D.P.M.S. pozostawić egzystujące Wydziały, możo ich zmniejszyć do 5,6-ciu, ale tak, aby zrównoważyć pracę. W Oddziałach, zwolnionych od funkcji wykonawczych, z niektórymi wyjątkami, wystarczy najwyżej kilkudziesięciu urzędników, reszta winna być przeniesiona do Delegatur.-

Naczelnicy Wydziałów nie ingerują w zarządach delegatur, a cała ich praca przechodzi przez kontrolę Dyrektora lub jego zastępców.-

Zastępcy Dyrektora powinni być fachowcami spirytusowymi w całym tego słowa znaczeniu, pod względem technicznym i handlowym. Oni też kontrolują osobiście delegatury.-

Przy tej konstrukcji D.P.M.S. łatwo znaleźć odpowiedni lokal, któryby zmieścił kilkudziesięciu pracowników i praca ich byłaby skoordynowana.-

Przy wprowadzeniu od 1-go stycznia r.b. rozlewu białych wódek z ramienia D.P.M.S. na krosnach, prawie wszystkie fabryki wódek zawiesiły swoje czynności, z wyjątkiem paru firm, które otrzymały rozlew rządowy. D.P.M.S. zamiast podzielić obstalunek rządowy pomiędzy fabrykantów wódek, oczywiście zasługujących na zaufanie, oddała rozlew w poszczególnych miejscowościach w jedne ręce. Takie faworyzowanie jednostek na

niekorzyść fabryk,które z wprowadzeniem monopolu tracą zarobek i zmuszone są wydalić pracowników i robotników,nie powinno się praktykować w gospodarce rządowej.-

Centralizacja przemysłu rektyfikacyjnego,w myśl polityki spirytusowej D.P.M.S. jest błędną. Zasadą przy zaopatrywaniu danych miejscowości w spirytus musi być minimum przewozu. Najbliższe do rozlewni rządowej gorzelnie i rektyfikacje powinny obsługiwać tą rozlewnię. Wszelkie zbędne transportowanie spirytusu,jak się to teraz praktykuje jest jawną stratą dla Skarbu.-

Opracowanie racjonalnego schematu zaopatrywania w spirytus i wódki poszczególnych miejscowości musi być jaknajskrupulatniej sprecyzowane i dla centralizacji przemysłu rektyfikacyjnego zasady tu żadnej niema.-

Najważniejszą gałęzią przemysłu rolnego jest u nas gorzelnictwo i przy wprowadzeniu monopolu spirytusowego należy baczną uwagę zwracać,aby tego przemysłu nie zachwiać,a tym samym nie narazić na upadek rolnictwa. Taki wypadek w roku zeszłym miał miejsce na kresach. D.P.M.S. przeprowadziła nieprawidłową kalkulację,dając stratną cenę za surówkę,a skutek jest taki,że gorzelnictwo na kresach zanika. Z nim razem upada i rolnictwo przy piaszczystej glebie i ogólnym zniszczeniu kraju przez wojnę. To też nieuzasadnione obniżanie ceny za surówkę będzie jednocześnie dużą stratą dla kraju.-

Poważną kwestję przemysłu spirytusowego,a tem samem i związanego z nim rolnictwa jest eksport spirytusu i zastosowanie jego do celów technicznych. Ograniczanie produkcji i zmniejszenie kontyngentu w stosunku do spożycia wyrobów spirytusowych w kraju,nie rozwiązuje kwestji. D.P.M.S. łącznie z Ministerstwem Przemysłu i Handlu i Przedstawicielami Gorzelników winna pomyśleć o rynkach eksportowych dla nadprodukcji,jeżeliby z tego powodu Rząd poniósł pewne ofiary materjalne w formie premji od wywozu spirytusu zagranicę,to nie byłby stratnym,biorąc pod uwagę ogólne podniesienie się przemysłu rolnego w kraju.-

Monopol spirytusowy rozumnie prowadzony nie może korzyści oddać może krajowi. Widzimy już,że na tle monopolu zaczęło się roz-

wijać hutnictwo polskie. Kilkanaście hut szklanych,złożonych z kooperatyw robotniczych,uruchomiło się i dostarcza butelki do D.P.M.S. Kilkadziesiąt tysięcy robotników,współwłaścicieli kooperatyw,znalazło pracę, A jest to element lojalny dla Państwa i mogący służyć przykładem dla innych ugrupowań robotniczych.-

Starałem się wykazać pewne błędy i niedomagania D.P.M.S. bijące w oczy w ogólnych zarysach. Przy bliższym badaniu poszczególnych oddziałów pewno wypłyną większe lub mniejsze usterki.-

W każdem przedsiębiorstwie początek jest trudny. Wszędzie są błędy,bo gdzie jest praca tam są omyłki. Nie należy się tem zrażać,a pracować i tworzyć zawsze mając na względzie obok zysków dla Państwa,rozwój oddzielnych gałęzi przemysłu spirytusowego,związanych z nim przedsiębiorstw i jednostek pracujących.-

U Z A S A D N I E N I E .

Zadaniem ustawy z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie rozbudowy miast /D.U.R.P. N. 89 poz. 811/ było stworzenie warunków dla normalnego rozwoju ruchu budowlano-mieszkaniowego.

Okres inflacji marki polskiej wykluczał jednak możność uzyskania środków potrzebnych na akcję budowlaną, zmieniające się nadto ustawicznie stosunki gospodarcze nie zezwalały wogóle na oparcie zamierzonej akcji na postanowieniach wymienionej ustawy.

Postanowienia te w znacznej mierze obecnie nierealne uniemożliwiają wykonywanie całej ustawy.

Zachodzi zatem konieczność wprowadzenia takich przepisów, któreby ujmując całokształt spraw związanych z kredytem budowlanym w sposób realny, dostosowany do zmienionych stosunków mogły stworzyć dostateczne warunki dla ożywienia ruchu budowlanego-mieszkaniowego.

Sprawa natychmiastowego ożywienia ruchu budowlanego wydaje się tembardziej konieczną, że nie można nie liczyć się z ewentualną rewizją postanowień ustawy z dn. 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów, w chwili gdy przewidziane w niej normy czynszów dojdą do wysokości przedwojennej.

Przedłożony projekt ustawy przewiduje:

1/ gwarancję Skarbu Państwa dla obligacji wydawanych na cele budowlano-mieszkaniowe,

2/ wypłatę pożyczek w gotówce,

3/ utworzenie funduszu budowlanego, przeznaczonego na zmniejszanie kosztów budowy mieszkań,

4/ ustanowienie podatku od lokali i placów budowlanych, jako głównych źródeł dochodów funduszu budowlanego,

5/ szereg ulg podatkowych dla nowowznoszonych budowli,

6/ możność odstępowania gruntów na cele budowlane nietylko gminom lecz i osobom fizycznym i prawnym,

7/ utworzenie w gminach miejskich komitetów budowlanych.

Ramowe ujęcie poszczególnych postanowień ma na celu umożliwienie Rządowi dostosowywania ich do ewentualnie zmieniających się konjunktur gospodarczych i rozwoju akcji budowlanej

MINISTER SKARBU
/-/ Wł. Grabski

od wszelkiego rodzaju lokali wynajętych za czynszem a podlegających ustawie z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów /D.U.R.P. N. 39 poz. 406/.

b/ Od podatku wolne są lokale wymienione w ustępie b i d art. 23 ustawy z dn. 17 grudnia 1921 r. /D.U.R.P. N. 2 z roku 1922 poz. 6/.

c/ Podstawę podatku stanowi przedwojenne komorne, płacone w czerwcu 1914 roku, a przerachowane na złote stosownie do postanowienia art. 6 p.4. wyżej powołanej ustawy o ochronie lokatorów, względnie wartość czynszowa z czerwca 1914 r. lokali nieoddanych w najem lub odstąpionych do bezpłatnego użytku, w ten sam sposób przerachowana.

d/ Stopa państwowego podatku od lokali wynosi 10% podstawy wymiaru.

e/ Stopa podatku od lokali na rzecz gmin miejskich, przewidzianego w art. 7. ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych /D.U.R.P N. 94, poz. 747/ nie może przewyższać 5% tej podstawy wymiaru, o której mowa w punkcie c/ artykułu niniejszego.

f/ Państwowy podatek od lokali płatny jest w ciągu miesięcy: stycznia, kwietnia, lipca i października każdego roku.

g/ Do zapłaty tego podatku obowiązane są osoby fizyczne i prawne, zajmujące lokal podlegający opodatkowaniu.

h/ Państwowy podatek od lokali obowiązane są wymierzać i ściągać organa związków komunalnych miejskich i wpływy z tego źródła wnosić do Kas skarbowych co miesiąc w ciągu 10-iu pierwszych dni każdego miesiąca. W razie niewypełnienia przez miejskie związki komunalne obowiązków, wynikających z niniejszego przepisu /punkt h/ przysługuje Ministrowi Skarbu prawo wstrzymania wypłaty tym związkom ich udziału w podatkach państwowych lub należnych im dodatków do podatków państwowych.

Art. 6.-

Państwowy podatek od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, w wysokości do 2 % wartości szacunkowej tych placów, pobierany będzie do czasu wprowadzenia podatku od przyrostu wartości.

Od podatku są wolne place stanowiące własność Skarbu Państwa lub terytorjalnych związków samorządowych.

Państwowy podatek od placów budowlanych wymierzają i ściągają

U S T A W A .-

z dnia..... 1925 r. o popieraniu budowy domów mieszkalnych w miastach.-

Art. 1.-

Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielenia gwarancji Skarbu Państwa dla obligacji, które będą wydawane przez instytucje finansowe wskazane przez Ministra Skarbu wyłącznie na cele budowy, nadbudowy domów mieszkalnych w miastach, do wysokości nominalnej sumy 500 miljonów złotych.

Art. 2.-

Z funduszów , które będą osiągnięte drogą realizacji obligacji /art.1/ udzielane będą zrzeszeniom budowlanym, osobom fizycznym i prawnym i terytorjalnym związkom samorządowym pożyczki długoterminowe na cele wskazane w art. 1.

Pożyczki będą wydawane w okresie czasu od chwili wejscia w zycie ustawy niniejszej do 31 grudnia 1932 r. lub do chwili wcześniejszego wyczerpania sumy wskazanej w art. 1.

Pożyczki będą amortyzacyjne i nie mogą przewyższać 80% ceny kosztorysowej budynku łącznie z wartością placu.

Podział pożyczek pomiędzy poszczególne miejscowości, okresy i stopę amortyzacji, stopę oprocentowania, sposoby i warunki zabezpieczenia, sposoby i warunki spłaty i wypłaty pozyczek dla różnych kategorj domów mieszkalnych określi rozporządzenie Ministar Skarbu. Rozporządzenie to winno jednak przewidzieć największe uprzywilejowanie na budowę domów z małemi i taniemi mieszkaniami.

Art. 3.-

Dla udzielenia takich ulg przy budowie domów mieszkalnych, któreby się przyczyniły do potanienia komornego utworzony będzie osobny fundusz budowlany.-

Art. 4.-

Jako główne źródła dochodów funduszu budowlanego ustanawia się państwowy podatek od lokali i państwowy podatek od placów budowlanych, niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych.

Art. 5.-

a/ Państwowy podatek od lokali pobiera się na obszarze gmin miejskich

organa związków komunalnych w trybie przewidzianym w art. 5. p.f/ i h/ niniejszej ustawy.

Stopa podatku od placów budowlanych na rzecz gmin miejskich, przewidzianego w art. 4 p.5 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych /D.U.R.P. N. 94 poz. 747/ nie może przewyższać 1% wartości szacunkowej tychże placów.

Art. 7.-

Szczegółowe przepisy o wymiarze, poborze i przymusowem ściąganiu państwowego podatku od lokali oraz podatku od placów niezabudowanych, jakoteż o wysokości stawek podatku od placów- tudzież o ulgach i odwołaniach, wreszcie o tem jakie place należy uważać jako niedostatecznie zabudowane,- poda rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych.

Art. 8.-

Oprócz podatku od lokali i podatku od placów budowlanych do funduszu budowlanego wpływać będą także spłaty pożyczek udzielonych z funduszów Skarbu Państwa na cele budowlano-mieszkaniowe.

Art. 9.-

Dla domów mieszkalnych lub ich części nowozbudowanych albo wykończonych w sposób czyniący dom zdatnym do zamieszkania, przyznaje się niezależnie od ulg przewidzianych w ustawie z dn. 22 września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli /D.U.R.P. N. 88 poz. 786/ :

a/ zwolnienie dochodów , płynących z domu nowozbudowanego, względnie wykończonego, lub z jego części nowozbudowanej lub wykończonej, od obciążenia podatkiem dochodowym na okres czasu od chwili ukończenia budowy do końca dziesiątego roku podatkowego po jej ukończeniu,

b/ prawo potrącania z ogólnego dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu osobom tak fizycznym jak i prawnym, które w okresie 1925 i 1930 wybudują domy mieszkalne kosztów budowy z wyłączeniem jednak pożyczek przewidzianych w niniejszej ustawie; potrącenia te mogą być uskutecznione, zależnie od życzenia płatnika, jednorazowo lub najdłużej w ciągu 5 lat, poczynając od roku następnego po ukończeniu budowy;

c/ zwolnienie od opłat stemplowych: obligacji budowlanych /art.1/ obligów, stwierdzających otrzymanie pożyczki /art. 2/ oraz innych

dokumentów, tyczących się zabezpieczenia lub wykreślenia pożyczek budowlanych;

d/ zwolnienie od opłat stemplowych i samorządowych umów, na mocy których Państwo lub gmina odstępuje grunty na cele budowy domów mieszkalnych /art. 11 i 12/.-

Art. 10.-

Zwalnia się od podatku na rzecz gmin miejskich przewidzianego w art. 12 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych /D.U.R.P. N. 94 poz. 747/ podstawowe materjały budowlane; drzewo budulcowe, cegłę, dachówkę, wapno, cement, żwir i piasek.

Art. 11.-

Upoważnia się Radę Ministrów:

a/ do bezpłatnego odstępowania gminom miejskim gruntów zbędnych dla potrzeb państwowych a niezbędnych na ogólne potrzeby miasta,

b/ do odstępowania zrzeszeniom budowlanym osobom fizycznym i prawnym i gminom miejskim zbędnych dla potrzeb państwowych gruntów, położonych w obrębie miasta tudzież w sferze jego interesów na cele budowy domów mieszkalnych, drogą sprzedaży, oddanie w wieczystą albo czasową dzierżawę lub na podstawie prawa zabudowy /prawa budowli dziedzicznego prawa do budowy/ na warunkach ulgowych.

Art. 12.-

Zezwala się gminom miejskim na odstępowanie na zasadach art. 11 p. b. należących do nich gruntów na cele budowy domów mieszkalnych.

Art. 13.-

W gminach miejskich mają być utworzone komitety budowlane, złożone z 4 do 12 członków, wybranych przez Radę miejską z liczby osób posiadających odpowiednie wiadomości fachowe, z prezydenta /burmistrza/ lub jego zastępcy, jako przewodniczącego i z jednego lub więcej przedstawicieli Rządu.-

Zadaniem komitetów budowlanych będzie:

a/ inicjowanie i przeprowadzanie akcji budowy domów mieszkalnych przez gminę miejską;

b/ obmyślanie i realizowanie środków, mających na celu ułatwienie osobom prywatnym, zrzeszeniom i instytucjom budowy domów mieszkalnych;

c/ opinjowanie co do potrzeby i rozmiarów akcji budowlanej, podejmowanej przez osoby prywatne i zrzeszenia budowlane;

d/ udzielanie właścicielom domów zniszczonych lub zapuszczonych na ich remont pożyczek z sum, przyznanych gminom miejskim zgodnie z art. 2 niniejszej ustawy, jako też przeprowadzanie przymusowego remontu na koszt właściciela w granicach, zapewniających gminie zwrot wyłożonych kosztów.

Rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Robót Publicznych ustali wykaz miast, w których mają być utworzone komitety budowlane i określi szczegółowo tok ich urzędowania.

Art. 14.-

Pożyczki udzielone z funduszów państwowych na cele budowlano-mieszkaniowe, będą zamienione na pożyczki długoterminowe, z zastosowaniem do nich postanowień niniejszej ustawy.

Art. 15.-

Uchyla się moc obowiązującą ustawy z dn. 1 sierpnia 1919 r. w przedmiocie utworzenia państwowego funduszu mieszkaniowego /D.U.R.P. N. 72 Poz.424/ i art. 1-4,12-25,27,28 i 32 ustawy z dn.26 września 1922 r. w przedmiocie rozbudowy miast /D.U.R.P. N. 89 poz. 811/.

Art. 16.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzplitej z tem, że na obszarze Woj. Śląskiego postanowienia niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie. Art. 4,5 i 6 mają moc obowiązującą od 1 stycznia 1925 r.

Art. 17.-

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.-

b/ wyłączenie na przeciąg lat 15-tu z podstaw do opodatkowania podatkiem dochodowym, dochodów z domów nowowybudowanych i części nadbudowanych w czasie do 31 grudnia 1930 r.

c/ rozszerzenie przewidzianych w art.2.ustawy z dnia 22 września o ulgach dla nowoznoszonych budowli /Dz.U.Nr.88.poz. 786/ zwolnień od opłat na wszelkie akty i umowy, dotyczące dalszych przeniesień prawa własności pod tytułem odpłatnym budowli wykończonych,

d/ skasowanie samorządowych podatków od ładunków, stanowiących podstawowe materjały budowlane,

6/ Odstępowanie gminom miejskim, współdzielczym stowarzyszeniom mieszkaniowym, instytucjom społecznym i osobom prywatnym, zbędnych dla potrzeb państwowych gruntów, leżących w obrębie miasta i w sferze jego interesów, na cele budowlane mieszkaniowe drogą sprzedaży, wieczystej lub czasowej dzierżawy lub na prawie zabudowy/prawie budowli, dziedzicznego prawa do budowy/,

7/ Utworzenie w każdej gminie miejskiej Komitetu rozbudowy miasta dla zużytkowania funduszu budowlanego, a działającego na prawach gminy w zakresie czynności zleconych w celu ożywienia ruchu budowlanego mieszkaniowego.

8/ Przeprowadzenie przez gminy remontu domów na koszt ich właścicieli w wypadkach, w których właściwa władza techniczna uzna to za konieczne.-

PROJEKT POSTANOWIEŃ ZASADNICZYCH

w sprawie ożywienia ruchu budowlanego mieszkaniowego. -

Celem ożywienia ruchu budowlanego mieszkaniowego postanawia się w uzupełnieniu ustawy z dnia 26 września 1922 r."O rozbudowie miast" /Dz.U.Nr.89.poz.811. / co następuje :

1/ Udzielenie gwarancji Skarbu Państwa do łącznej sumy 500 miljonów złotych, dla miejskich obligacji budowlanych.

2/ Ustanowienie państwowego podatku od lokali w wysokości 15 % komornego , płaconego w czerwcu 1914 r., przeznaczonego na utworzenie Państwowego Funduszu Budowlanego.

3/ Ustanowienie na rzecz Państwowego Funduszu Budowlanego państwowego podatku od miejskich placów budowlanych, nie zabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych w wysokości 2 % od sta oszacowanej każdorocznie wartości nieruchomości.

4/ Utworzenie funduszu budowlanego, który służyć będzie dla potanienia budowy i dokończenia rozpoczętej budowy:

a/ domów mieszkalnych jednopokojowych, stawianych przez Skarb Państwa, instytucje państwowe, miasta lub kooperatywy mieszkaniowe

b/ domów mieszkalnych jednopokojowych, stawianych przez osoby prywatne lub spółki akcyjne,

c/ domów mieszkalnych 2 do 3 pokojowych ,stawianych przez Skarb Państwa, instytucje Państwowe, miata lub kooperatywy mieszkaniowe-

d/ domów mieszkalnych 2 do 3 pokojowych,stawianych przez osoby prywatne lub spółki akcyjne

e/ domów mieszkalnych 4 do 5 pokojowych,stawianych przez kooperatywy mieszkaniowe; ze świadczeń Funduszu Budowlanego nie mogą korzystać domy przeznaczone na hotele.

Stopnie świadczenia Funduszu budowlanego na rzecz budowy domów stosowane będą według wymienionej wyzej kolejności. -

5/ - a/ zwolnienie na przeciąg lat 15-u listów zastawnych towarzystw kredytowych miejskich oraz miejskich obligacji mieszkaniowych,wszelkich pism,dokumentów,wpisów hipotecznych i czynności prawnych,dotyczących zobowiązań pieniężnych, zaciągniętych na cele budowy domów mieszkalnych, które powstaną w okresie do 31 grudnia 1930 r. od należności stempli i podatków od kapitału i rent.

Sąd Izby Lekarskiej
Lubelskiej

L: 50.

Odpis!

Lwów, dnia 27 marca 1926 r.

D o

Pana Mirona N i ż a n k o w s k i e g o

w K i w a r c a c h

Na zasadzie ustępu II. art. 38 ustawy z dnia 2. XII 1921r. o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich / Dz. Ust. nr. 105 poz. 763 / Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej przesyła odpis swego wyroku ogłoszonego dnia 22 marca 1926 r. w sprawie Mirona Niżankowskiego z Kiwerc, wraz z motywami.

Od powyższego wyroku w myśl ~~xxxxxx~~ ustępu 3 cytowanego art. 38 Ustawy, przysługuje Panu Doktorowi w ciągu dni 14 prawo odwołania do Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej z zastosowaniem przepisów i formalności, przewidzianych w odnośnych paragrafach Rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dn. 16 marca 1925 r. /Monitor Polski, rok 1925 Nr. 115, poz. 105/.

1 załącznik!

Dr. C. Czerwieński /-/
Przewodniczący Sądu

Podpis nieczytelny /-/
Jeneralny pisarz Sądu.

P R O T O K Ó Ł

Posiedzenia Sądu Izby Lekarskiej Lubelskiej

Dnia 21 marca 1926 roku Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej w składzie następ:

Przewodniczący: Dr. Czesław Czerwiński

Sekretarz: Dr.Jan Skibiński

Członkowie: Dr.Biskupski Antoni, Dr.Bencjan Bejlin
Dr.Dziemski Bolesław, Dr.Garbaczewski Marcin
Dr.Kozuchowski Tomasz, Dr.Kubaszewski Marjan
Dr.Łuczkowski Edward Dr.Łopott Stefan
Dr.Mandelbaum Hersch Dr.Nepomucki Florjan
Dr.Polikowski Mikołaj Dr.Ryttlówna Marja
Dr.Ramlau Walerjan Dr.Radwański Ludwig
Dr.Serdąkowski Bronisław
Dr.Tumiński Aleksander Dr.Wojnicz Adam
Dr.Woskowski Aleksander,
Dr.Mikiciński Miron

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego, rozpoznawał sprawę Dra Mirona Nizankowskiego, wszczętą na skutek skargi Łuckiego Obwodu Związku Lekarzy P.P. Na rozprawę stawili się:

Oskarżony: Dr.Nizankowski Miron, świadek: Dr.Miłaszewski,

oskarżony zrzekł się obrońcy, wyznaczonego mu przez Sąd, prosząc jednocześnie o zaprotokołowanie, że Sąd odmowił mu korzystania z obrońcy zawodowego adwokata Wyżykowskiego. Sprawę referował Przewodniczący Dr.Czesław Czerwiński.- Po wysłuchaniu długich demagogicznych wywodów oskarżonego na temat ideowej pracy w Kasach Chorych, sprzecznych z rzeczywistym stanem rzeczy, po wyjaśnieniach świadka Dra Miłaszewskiego, zabrał głos Rzecznik Dyscyplinarny, który stwierdza, że po przeprowadzeniu śledztwa na przewodzie sądowym na zasadzie komentarza do § 43 Regulaminu Izby Lekar.Lub, oskarża Dra Mirona Nizankowskiego o następujące nieetyczne i niekoleżeńskie czyny:

1/. zeskorzystał ze zwykłych zatargów systematycznie wywoływanych taktyką Komisarzy Kasy Chorych, jak w danym razie, Pow.Kasy Chorych w Łucku i objął posadę.bojkotowaną przez ogół Lekarzy miejscowych.

2/. na ostrzeżenie Kolegów zgrupowanych w Związku Lekarzy P.P.Obw.Łuckiego nie zwrócił zadnej uwagi- przeciwnie wyłamał się z obowiązującej etyki lekarskiej i solidarności koleżeńskiej,

3/. że czyny powyższe popełnił z całą świadomością, wbrew interesom materjalnym i moralnym ogołu lekarzy Łuckich, po uprzedniem zaznajomieniu się ze sprawą.

Winy wymienione w oskrzeniu zostały na przewodzie sądowym udowodnione, wobec czego proszę Sąd Izby Lekarskiej o zastosowanie do oskarżonego kary według p.D:art:33 Ustawy z dnia 2.XII 1921 roku o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z obostrzeniami, wymienionymi w p.1 i 2 t.j.o pozbawienie Dra Mirona Nizankowskiego prawa wykonywania praktyki lekarskiej na przeciąg 6-ciu miesięcy i ogłoszenia o tem w urzędowym organie Izby z pozbawieniem prawa czynnego i biernego wyboru do Izby, wreszcie prosi o umieszczenie w protokole protestu przeciw stylowi satyrycznemu listu jego, przeznaczonego jako odpowiedz dla Sądu Izby.- Na tem rozprawa została zakonczoną i Sąd udał się na naradę, na której przez Przewodniczącego zostały postawione następujące pytania:

1/. Czy Dr.Nizankowski wiedział, podpisując umowę, że posady w Kasie Chorych w Łucku są bojkotowane?

2/. Czy na przewodzie sądowym ujawnione zostały okoliczności, obciążające winę oskarżonego?

3/. A jeżeli tak, to jakie to są okoliczności?

4/. Czy całem swojem zachowaniem się nie wykazał braku elementarnych zasad etyki lekarskiej?

5/. Czy postępował świadomie wbrew moralnym i materjalnym interesom Lekarzy?

Sąd powyższe pytania zatwierdził i dał następującą odpowiedź:

Na pytanie pierwsze: Jednogłośnie "tak"!

" " drugie: ujawniono /jednogłośnie/

" " trzecie: a/ stanowcze,bezpodstawne inkryminowanie stanowi lekarskiemu działania na szkodę Państw

b/ zapowiedź kontynuowania na przyszłość dotychczasowych metod swojego działania

" " czwarte: jednogłośnie " tak"!

" " piąte: jednogłośnie "tak"!

Po ustaleniu i uchwaleniu wyżej wymienionych odpowiedzi Sąd ogłosił następującej treści

W Y R O K

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej na posiedzeniu dnia 21 marca 1926 r. w komplecie wyżej wymienionym,przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego,po rozpatrzeniu sprawy Drą Mirona Nizankowskiego,zamieszkałego w Kiwercach,a oskarzonego przez Obwod Łucki Związku Lekarzy P.P.o wykroczenie przeciw § 43 Regulaminu Izby Lekarskiej Lubelskiej,uznał,ze

Dr.Niżankowski Miron winien jest inkryminowanych mu zarzutów, a biorąc pod uwagę wyjątkowo obciążające go okoliczności, postanowił 18 głosami przeciw 2,zastosowac najwyzszy przewidziany w Ustawie xyx z dnia 2.XII.1921 r.o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich wymiar kary, a mianowicie p.o.art.33 t.j.

wykreślenie z listy lekarskiej członków Izby!

Stosownie do art.42 Ustawy koszty postępowania ponosi zasądzony!

Sekretarz: Przewodniczący:

/-/ Dr.J.Skibiński /-/ Dr.C.Czerwiński.

C z ł o n k o w i e:

Dr.Ryttlówna /-/, Dr.B.Bejlin /-/ ,Dr.Nepomucki /-/, Dr.A.Wojnicz /-/
Dr.B.Dziemski /-/, Dr.Kozuchowski/-/,Dr.Mikicinski,/-/Dr.Mandelbaum /-/
Dr.Łopott, /-/, Dr.Woskowski /-/,Dr.A.Biskupsku,/-/Dr.Radwański /-/
Dr.Garbaczewski/-/,Dr.Serdakowski/-/Dr.Tuminski /-/, Dr.Polikowski/-/
Dr.M.Kubaszewski/-/Dr.W.Ramlau /-/, Dr.Łuczkowski /-/.

MOTYWY W YRO K U

W lutym 1925 roku pomiędzy Związkiem Lekarzy P.P.Obw.Łuckiego,a miejscową Kasą Chorych została zawartą umowa,okreslającawzajemny stosunek lekarzy-pracowników Kasy do Zarządu tejze.

Ponieważ umową ta okazała się w następstwie niedogodną dla stron obu w lipcu tego roku opracowano wspólnie nowy projekt umowy,nie uzyskał on jednak aprobaty Okręgowego Urzędu Ubezpiedzeń we Lwowie,ktory to Urząd nie zgodził się na postawioną przez Łuckich Lekarzy zasadę "wolnego wyboru lekarza".- Wowczas to,a było to w początkach sierpnia roku ubiegłego,umowa pomiędzy Związkiem a Kasą Chorych została zerwaną,a posady lekarskie w Łuckiej Kasie eo ipso znalazły się pod bojkotem.

Studja lekarskie Dr.Niżankowski rozpoczął w roku 1912 i przerwał je z powodu wojny:od roku 1914 do 1920 służył wojskowo /częściowo w armji ukrainskiej/ i dopiero w zeszłym roku otrzymał dyplom lekarski.Posadę w Powiatowej Kasie Chorych łuckiej zaproponowanoDrowi Niżankowskiemu we Lwowie 20.X.1925 r. Ponieważ "słyszał on",ze posady w Kasie Chorych w Łucku są bojkotowane,udał się do Łucka,aby osobiscie na miejscu przekonac się o strejku lekarzy i jego przyczynach. Tu w Zarządzie Kasy Chorych przekonał się.ze "cała historja" nastąpiła zdaniem jego z winy lekarzy,ktorych postępowanie piętnuje mianem "oryginalnej etyki lekarskiej".

Po zasięgnięciu informacji Dr.Niżankowski wrócił do Lwowa, gdzie rozmawiał z kolegami o tym bojkocie i jego przyczynach i jak pisze w wyjaśnieniu "do Sądu Izby Lek.Lub." nie znalazł się taki,ktoryby ten oryginalny w swym rodzaju powod do strejku uznał za słuszny.-

Wobec tego w dniu 27.X.1925 r.Dr.Niżankowski wyjechał ponownie do Łucka i zwrócił się do Dra Franciszka Miłaszewskiego,Prezesa Związku L.P.P.w Łucku,a ponieważ "nie dowiedział się od niego niczego takiego,co nie zgadzałoby się z informacjami,zasięgniętymi w Zarządzie Pow.Kasy Ch.",w dniu 28.X.podpisał umowę w Zarządzie Pow.Kasy Ch.w Łucku na rejon kiwerce.

Dalsze długie wywody pisemne Dra Niżankowskiego zawierają hymny pochwalne na rzecz Kasy Chorych: "z dumą i zadowoleniem patrzyłem na rozwoj tak wspaniałej wzniosłej instytucji,instytucji którą bezprzecznie należy zaliczyc do najwznioslejszych zdobyczy ostatnich czasów". A jak na tę tak wzniosłą instytucję patrzą lekarze? Z początku były "tylko" tarcia" kończyły się porozumieniem obustronnem: "strejk lekarzy" to nowosc u nas na szczęscie dosc swieza".Co zaś do strejku lekarzy w Łucku,to jest on "jedynym i oryginalnym dlatego,że za przyczyny strejku wziął Związek Lek.w Łucku zaprowadzenie systemu ambulatoryjnego,jakkolwiek w całej Polsce /procz Poznania/ w całym kulturalnym siwecię, system ambulatoryjny jest zaprowadzony". "zaś Związki Lekarzy pojedynczych miast do tego rodzaju.zasadniczych i waznych zmian nie są powołane". Nieomal za zbrodnię uwaza Dr.Niżankowski strejk w danym momencie,kiedy "rząd wydaje miljony,złotych na ratunek bezrobotnych,niema prawa pod żadnym warunkiem pojedynczy Związek Lekarzy P.P.odmawiac leczenie nawet na przeciąg paru dni" i dalej: "Powtarzam jeszcze raz,że dzisiaj nie powiem podkopywanie,ale niepomaganie tak waznej i wzniosłej instytucji jak Kasa Chorych uwazam z gruntu za czyn niepatrjotyczny,na zmianę i reorganizację Kas Chorych dzisiej nie pora,a zwłaszcza na Wołyniu,gdzię Kasa Chorych pierwsze stawia kroki". W zakończeniu listu swojego Dr.Niżankowski grozi,że tę swoją odpowiedź ma zamiar w dziennikach ogłosić.

Na rozprawie ustnej oskarżony zachowywał się wobec Sądu lekceważąco i arogancko,pragnąc swojemi demagogicznemimwywodami przekonać Sąd o słuszności swoich poglądów na Kasy Chorych,na stosunek do nich lekarzy,na znaczenie strejku lekarzy w Łucku i t.d.Opublikowanie wyżej cytowanego listu uzależnia od wyroku,jaki w tej sprawie zapadnie.
Na podstawie danych przewodu sądowego,Sąd doszedł do przekonania,że:

1/Dr.Miron Niżankowski dla względów czysto osobistych i materjalnych, swiadomie przyjąwszy posadę,bojkotowaną przez ogół lekarzy w Łucku, złamał zasadę solidarnosci kolezenskiej w momencie,kiedy na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej powstał cały szereg zatargów pomiędzy Kasami Chorych,a lekarzami,którzy podjęli narzuconą im walkę nietylko w imię materjalnych interesow stanu lekarskiego,ale i to głównie,w obronie godnosci lekarza i interesów ubezpieczonych.

2/Dr.Miron Niżankowski z całą świadomością ignoruje zasadnicze od lat utrwalone pojęcia stanu lekarskiego o etyce lekarskiej i godności stanu lekarskiego.

3/Dr.Miron Niżankowski,broniąc siebie,insynuuje stanowi lekarskiemu czyny niepatrjotyczne,dążące w krytycznym momendie do podkopania bytu Państwowego.

4/ Dr.Miron Niżankowski,jak jasno wynika z danych,ustalonych na przewodzie sądowym,w jawnej zmowie z innymi współoskarżonymi,posługiwał się systemem obrony,mającym na celu zdekompletowanie pełnego składu Sądu i utrudnienie procedury sądowej.

5/Dr.Miron Niżankowski,nie zdając sobie pozornie,sprawy z istoty popełnionego przez się wykroczenia,stara się znaleśc wyjscie z przykrej dla siebie sytuacji w drodze wysukiwania nieformalnosci w postępowaniu Izby i Sądu.

6/Dr.Miron Niżankowski,mianując wrogą dziś stanowi lekarskiemu Kasę Chorych "instytucją wspaniałą i największą zdobyczą czasów ostatnich" jednoczesnie odmawia lekarzom prawa obrony swoich interesów,stara się obniżyc znaczenie i godnośc Izby Lekarskiej i Sądu tejże,-tych instytucji,które w rozumieniu przeciętnego członka stanu lekarskiego naprawdę są wielką dla nas zdobyczą.

7/Dr.Miron Niżankowski nie wacha się grozić ogłoszeniem swego listu w prasie niefachowej,a tem samem chce zdyskredytowac stan lekarski wobec nieswiadomego istoty rzeczy społeczeństwa.

Wszystkie przytoczone wyżej okoliczności dowodzą,że Dr. Niżankowski jest tak wrogo usposobiony względem stanu lekarskiego i jego instytucji,tak mało orjentuje się w obowiązujących każdego lekarza postulatach etyki zawodowej a jednocześnie tak bardzo jest pewnym słuszności swoich demagogicznych przekonań,że obecnośc jego w społeczeństwie lekarskiem musi byc uznaną za niezwykle szkodliwą: jednostek takich Lekarze w gronie swojem tolerowac nie mogą i dlatego Sąd wyniósł po wyczerpujących debatach tak wyjątkowo surową decyzję.

Dr. Czerwiński /-/
Przewodniczący Sądu.

Pieczęć okrągła: Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej.

Sąd Izby Lekarskiej
Lubelskiej

L: 50

O d p i s !

Lublin, dnia 27 marca 1926 r. 69

D o

Pana Doktora Antoniego Hryniewieckiego

w Łucku

Na zasadzie ustępu II art. 38 Ustawy z dnia 2.XII.1921 r. o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich /Dz.Ust.Nr.105 poz.763/, Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej przesyła odpis swego wyroku, ogłoszonego dnia 22 marca 1926 r. w sprawie Antoniego Hryniewieckiego z Łucka wraz z motywami.

Od powyższego wyroku, w myśl ustępu 3 cytowanego art. 38 Ustawy przysługuje Panu Doktorowi w ciągu dnia 14 prawo odwołania do Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej z zastosowaniem przepisów i formalności, przewidzianych w odnośnych paragrafach Rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dn. 16 marca 1925 roku /Monitor Polski rok 1925 Nr.115 poz.105 /

Dr. Czerwiński /-/
Przewodniczący Sądu

/-/ podpis nieczytelny!
Jeneralny pisarz Sądu!

O d p i s!

P r o t o k ó ł

Posiedzenia Sądu Izby Lekarskiej Lubelskiej.

Dnia 21 marca 1926 roku Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej w składzie następuj.

Przewodniczący: Dr.Czesław Czerwiński Sekretarz: Dr.Jan Skibiński

Członkowie: Dr.Biskupski Antoni, Dr.Cynberg Jakób, Dr.Dziemski Bolesław, Dr.Garbaczewski Marcin, Dr.Kozuchowski Tomasz, Dr.Kowaliński Kazimierz, Dr.Popott Stefan, Dr.Łuczkowski Edward, Dr.Mandelbaum Hersz, Dr.Nepomucki Florjan, Dr.Ryttlówna Marja Dr.Ramlau Walerjan, Dr.Serdakowski ~~xxxxxx~~ Bronisław, Dr.Tuminski Aleksander, Dr.Woskowski Aleksander, Dr.Kubaszewski Marjan.

przy udziale,Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wasowskiego,rozpoznawał sprawę Dra Antoniego Hryniewieckiego,wszczętą na skutek skargi Łuckiego Obwodu Związku Lekarzy Państwa Polskiego. Na rozprawę stawili się:oskarżony Dr.Antoni Hryniewiecki,swiadkowie Dr.Franciszek Miłaszewski,Komisarz Pow. Kasy Chorych w Łucku p.Zathey, Dr.Fridman Pemow, Dr.Sebastjusz Abramski, Dr.Ludwig Radwański i lekarz-dentysta Korczemny.- Sprawę referował Przewodniczący Dr.Czesław Czerwiński.

Po przesłuchaniu świadków,przemówieniu Rzecznika Dyscyplinarnego i obronie samego oskarżonego,który zrzekł sie obrońcy z urzędu,rozprawa sądowa została ukończona i Sąd udał sie na naradę,na której przez Przewodniczącego zostały postawione następujące pytania:

1/ Czy Dr.Antoni Hryniewiecki wiedział o zatargu Związku z Kasą Chorych w momencie pbjecia przez się posady w Kasie Chorych w Łucku?

2/ Co skłoniło Dra Hryniewieckiego do objecia posady w Kasie Chorych?

3/ Jeżeli wiedział o zatargu,to czy winien jest złamaniu w danych warunkach solidarności koleżeńskiej?

4/ Czy winien jest,że list jego dostał się do druku w prasie niezawodowej?

5/ Czy winien jest,że nieresgował na umieszczony w prasie reklamowy artykuł?

6/ Czy reklamował się w sposób ubliżający godności lekarskiej?

7/ Czy w postępowani jego odnośnie do poszczególnych Kolegów i chorych, stwierdzonym został brak etyki?

8/ Czy całem postępowaniem swojem działał na szkodę moralną i materjalna ogółu lekarzy i społeczeństwa?

9/ Czy są w danej sprawie okoliczności łagodzące?

Sąd powyższe pytania zatwierdził i dał następująca odpowiedź:

Na pytanie 1 Sąd jednogłośnie odpowiedział twierdząco!
" " 2 Względy materjalne i osobiste!
" " 3 Bezwzględnie winien
" " 4 Winien
" " 5 Nie -winien!
" " 6 Nie -winien!
" " 7 Tak!
" " 8 Tak!
" " 9 Żadnych!

Po ustaleniu i uchwaleniu wyżej wymienionych odpowiedzi Sąd ogłosił następującej treści

W y r o k

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej na posiedzeniu w dniu 21 marca 1926 roku w komplecie jak wyżej,przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego,po rozpatrzeniu sprawy Dra Antoniego Hryniewieckiego,zamieszkałego w Łucku,oskarżonego przez Obwod Łucki Zw.L.P.P.w przesłanej skardze do Izby Lekarskiej Lubelskiej z dnia 21 listopada 1925 r.uznał,że

Dr Antoni Hryniewiecki, winien jest

wykroczeń,wynikających z obowiązków lekarza względem stanu lekarskiego, z wzajemnych stosunków lekarzy,oraz stosunku lekarzy do społeczeństwa /Regulamin Izby Lek.Lub.§ 45 punkt A/ postanowił zastosować /stosownie do art 38 Ustawy z dnia 2.XII 1921 r.o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich/ karę odjęcia mu prawa wykonywania praktyki lekarskiej na przeciąg jednego roku z obostrzeniem tej kary przez ogłoszenie wyroku w Dzienniku Urzędowym z podaniem imienia i nazwiska zasądzonego i odebraniem mu czynnego i biernego prawa wyborczego na okres jednego roku. Na żądanie Rzecznika Dyscyplinarnego w protokole niniejszym umieszcza się protest jego przeciw niewłaściwemu wyrażaniu się i tonowi ostatniego pisma Dra Antoniego Hryniewieckiego,skierowanego do Sądu Izby,a wymierzonym przeciw Rzecznikowi Dyscyplinarnemu w związku z pełnieniem czynności urzędowych.

Na żądanie oskarżonego protokołuje się:

1/ że wbrew art.14 Regulaminu Sądu Izby Lekarskiej Lubelskiej nie otrzymał odpisu skargi Związku Lekarzy Obwodu Łuckiego,

2/ że nie otrzymał do wglądu aktów przeprowadzonego śledztwa,

3/ że pomimo prośby,nie otrzymał odpisów aktów sprawy.

Koszty postępowania sądowego stosownie do art.42 Ustawy o zakresie działania Izb Lekarskich,ponosi ~~xxxxxxxx~~ zasądzony.

Sekretarz;

Dr.Jan Skibiński /-/

Przewodniczący:

Dr.Czesław Czerwiński /-/

Członkowie

Dr.Garbaczewski /-/ Dr.Mandelbaum /-/ Dr.Cynberg /-/ Dr.Kazuchowski
Dr.M.Ryttlówna /-/ Dr.Tumiński /-/ Dr.B.Dziemski /-/ Dr.A.Woskowski
Dr.Łopott /-/ Dr.Mikiciński /-/ Dr.F.Nepomucki /-/ Dr.Kowaliński ppłk.
Dr.A.Wojnicz /-/ Dr.Serdakowski /-/ Dr.Polikowski /-/ Dr.A.Biskupski
Dr.M.Kubaszewski /-/ Dr.W.Remlau /-/ Dr.Łuczkowski Edward /-/

Motywy wyroku

W lutym 1925 roku pomiędzy Związkiem Lekarzy P.P.Obwodu Łuckiego,a tamtejszą Powiatową Kasą Chorych została zawarta umowa,określająca wzajemny stosunek lekarzy-pracowników Kasy do Zarządu tejże. Ponieważ umowa ta okazała się w następstwie niedogodną dla obu stron, W lipcu tegoż roku opracowano wspólnie nowy projekt umowy; nie uzyskał on jednak aprobaty Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie,który to urząd nie zgodził się na postawioną przez lekarzy Łuckich zasadę "wolnego wyboru lekarza",wówczas,a było to na początku sierpnia roku ub.umowa pomiędzy Związkiem a Kasą Chorych została zerwana,a posady lekarskie w Łuckiej Kasie eo ipso znalazły się pod bojkotem.

W tym czasie do Łucka przybył Dr.Antoni Hryniewiecki wkrótce po przybyciu /24 sierpnia/ podpisał umowę z Kasą Chorych.Jakkolwiek ostrzeżenie Związku Lekarzy o nieprzyjmowanie posad w Powiatowej Kasie Chorych w Łucku, było wydrukowane w Nowinach Lekarskich i Polskiej Gazecie Lekarskiej,dopiero w dniach 30 sierpnia,1 września 1925 roku, to jednak na podstawie zeznań świadków Dra Franciszka Miłaszewskiego,Prezesa Związku Lekarzy,Pana Zatheya Komisarza Kasy Chorych w Łucku, Dra Fridmana Pomowa i dentysty Korczemnego, Sąd ustalił na rozprawie ustnej niezbicie,że Dr.Hryniewiecki był przez nich uprzednio dokładnie poinformowany o istotnym stanie rzeczy.

W wyjaśnieniu zaś pisemnem,nadesłanem na żądanie Sądu Izby Lekarskiej Lubelskiej w dniu 2.I.1926 r.wbrew tym faktom pisze: "nie wiedziałe że posady w Kasie Chorych w Łucku były obłożone pod bojkotem".

Kiedy Związek Lekarzy Obwodu Łuckiego zwrócił się wkońcu sierpnia do Doktora Hryniewieckiego,aby porzucił posadę w Kasie Chorych, jako bojkotowaną przez ogół lekarzy,Dr.Hryniewiecki odpowiedział na to,wezwanie listem,datowanym dnia 31 sierpnia 1925 roku,w którym poucza Związek, że "bojkot przez lekarzy świętej sprawy Kasy Chorych wydaje mi się zupełnie niedopuszczalnym","polska Kasa Chorych to wspaniała,wybornie obmyślana i zaszczyt Polsce czyniąca instytucja społeczna,a jako taka,musi być ona ukochanem i drogiem dzieckiem dla Związku Lekarzy P.P." i kończy "zróbcie kroki dla zawarcia pokoju z Kasą Chorych,która potrzebuje naszej pomocy i niemiejcie mnie bardzo za złe,że nie mogę pozwolić sobie w danym wypadku solidaryzować się z wami".-

4/ List powyższy Dr.Hryniewiecki w całości zakomunikował Komisarzowi Kasy Chorych w Łucku panu Zateyowi,który podał takowy do publicznej wiadomości w miejscowym Przeglądzie Wołyńskim,skąd przedrukowano go w piśmie żydowskim "Wołyner Woch",a egzemplarze tych pism były rozdawane ubezpieczonym w Kasie Chorych,o tem wszystkiem Dr.Hryniewiecki nie mógł nie wiedzieć,a wiedząc,nie starał się temu przeszkodzić.

4/ Świadkowie Dr.Ludwig Radwański i Dr.Sabatjusz Abramski stwierdzili, że Dr.Hryniewiecki niejednokrotnie w obecności chorych i osób postronnych w niedopuszczalny sposób krytykował dyjagnozy kolegów i stosowne przez nich zabiegi lekarskie.

Z powyższych danych Sąd doszedł do przekonania, że:

a/ Dr.Hryniewiecki dla względów czysto osobistych i materjalnych, świadomie przyjąwszy posadę bojkotowaną przez ogół miejscowych lekarzy, złamał zasadę solidarności koleżeńskiej w momencie, kiedy na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej powstał szereg zatargów pomiędzy Kasami Chorych, a lekarzami, którzy podjęli narzuconą im walkę, nietylko w imię obrony materjalnych interesów stanu lekarskiego, ale, i to głównie, w obronie godności lekarza i interesów ubezpieczonych.

b/ Postąpił w najwyższym stopniu nieetycznie w stosunku do ogółu lekarzy, dopuszczając do umieszczenia w prasie niefachowej listu swojego, w którym poddaje ostrej krytyce postępowanie lekarzy przy zatargach z Kasami Chorych, a równocześnie z całą perfidją oskarża swoich poprzedników lekarzy Kasy Chorych w Łucku o złą organizację pomocy lekarskiej wiedząc, że takowa nie była od nich zależną.

Biorąc więc pod uwagę, iż Dr.Hryniewiecki całkowicie lekceważy sobie ogólnie przyjęte zasady etyki lekarskiej, solidarności koleżeńskiej, godności stanu lekarskiego, stając na stanowisku obrońcy interesów Kasy Chorych. - Sąd Izby Lekarskiej uznał za konieczne zastosować do Dra Antoniego Hryniewieckiego taki wymiar kary, który odpowiedziałby moralnej i materjalnej krzywdzie, wyrządzonej przez niego ogółowi lekarzy, a jednocześnie przekonałby Dra Hryniewieckiego, że stan lekarski Polski, korzystając z nadanych mu ustawowo praw ma obowiązek i możność nietylko karcić, ale i unieszkodliwić wrogie mu jednostki.

Pieczęć okrągła:

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej.

Przewodniczący Sądu:

Dr.Czerwiński /-/

O d p i s !

S ą d Izby Lekarskiej Lubelskiej Łuck, dnia 27 marca 1926 r.

L. 50.

D o

Pana Doktora Kazimierza Zawadzkiego

w Ł u c k u

Na zasadzie ustępu II. art. 38 ustawy z dnia 2.XII. 1921 r. o ustroju i zakresie działalności Izb Lekarskich /Dz. Ust. Nr. 105 poz. 736/ Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej przesyła odpis swego wyroku, ogłoszonego dnia 22 marca 1926 roku w sprawie Kazimierza Zawadzkiego z Łucka wraz z motywami.

Od powyższego wyroku w myśl ustępu 3 cytowanego art. 38 Ustawy przysługuje Panu Doktorowi w ciągu dni 14 prawo odwołania do Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej z zastosowaniem przepisów i formalności, przewidzianych w odnośnych paragrafach Rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dnia 13 marca 1925 r. /Monitor Polski rok 1925 Nr. 115 poz. 105/.

1 załącznik ! Dr. C. Czerwiński /-/

Podpis nieczytelny /-/ Przewodniczący Sądu .

Jeneralny Pisarz Sądu!

O D P I S !

P r o t o k ó ł

Posiedzenia Sądu Izby Lekarskiej Lubelskiej.

Dnia 21 marca 1926 r. Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej w składzie następującym:

Przewodniczący: Dr Nepomucki Florjan

Sekretarz: Dr. Skibiński Jan

Członkowie: Dr. Bencjon Bejlin, Dr. Antoni Biskupski, Dr. Jakób Cynberg
Dr. Bolesław Dziemski, Dr. Marcin Garbaczewski,
Dr. Tomasz Kozuchowski, Dr. Kazimierz Kowaliński,
Dr. Marjan Kubaszewski, Dr. Edward Łuczkowski,
Dr. Stefan Łopott, Dr. Hersz Mandelbaum, Dr. Miron Mikiciński
Dr. Mikołaj Polikowski, Dr. Marja Ryttlówna,
Dr. Ludwik Radwański, Dr. Walerjan Ramlau,
Dr. Bronisław Serdakowski, Dr. Aleksander Tumiński
Dr. Aleksander Woskowski.-

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego,

rozpoznawał sprawę Dra Kazimierza Zawadzkiego, wszczętą na skutek skargi Obwodu Łuckiego Związku Lekarzy Państwa Polskiego.

Na rozprawę stawili się oskarżony Dr. Zawadzki, Kazimierz, który zrzekł się urzędowego obrońcy. Sprawę referował Dr. Jan Skibiński. Po wysłuchaniu wyjaśnień ze strony oskarżonego, Rzecznik Dyscyplinarny zażądał przesłuchania świadka Dra Franciszka Miłaszewskiego. Sąd przychylił się do tego żądania. Po przesłuchaniu wezwanego świadka Rzecznik Dyscyplinarny postawił wniosek następującej treści: Na zasadzie danych śledztwa i przewodu sądowego, mając na uwadze komentarz do § 45 Regulaminu Izby Lekarskiej Lubelskiej, oskarża wyżej wymienionego o następujące nieetyczne i niekoleżeńskie czyny:

1/ że skorzystał z zatargu pomiędzy Związkiem Lekarzy Obwodu Łuckiego i Komisarzem Kasy Chorych w Łucku i objął posadę lekarską w Kasie, bojkotowaną przez ogół lekarzy miejscowych.

2/ że czyn powyższy popełnił z całą świadomością wbrew interesom moralnym i materjalnym ogółu lekarzy Łuckich, po uprzedniem zaznajomieniu się ze sprawą.

Winy wymienione pod powyższymi punktami zostały na przewodzie sądowym udowodnione, wobec czego proszę Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej o zastosowanie do oskarżonego Dra Kazimierza Zawadzkiego kary według punktu D. art. 33 ustawy z dnia 2.XII 1921 roku o ustroju i zakresie działalności Izby Lekarskiej t.j. o odjęcie mu prawa praktyki na przeciąg 6 miesięcy z zaostrzeniami według p.I i II przez ogłoszenie w organie Urzędowym Izby ~~x~~ i odebranie prawa wyborczego czynnego i biernego do Izby na przeciąg 1 roku, Po wysłuchaniu ostatniego słowa oskarżonego, Sąd udał się na naradę, na której przez Przewodniczącego zostały postawione następujące pytania:

1/. Czy Dr. Zawadzki winien pozostawania na posadzie w Kasie Ch. w Łucku, która to posada znajdowała się pod bojkotem Związku Lekarzy?

2/. Jeżeli tak, to czy winien jest świadomego złamania solidarności lekarskiej i działania na moralną i materjalną szkodę stanu Lekarskiego?

3/. Czy w danej sprawie są okoliczności łagodzące?

Sąd powyższe pytania zatwierdził i dał następującą odpowiedź:

na pytanie pierwsze – winien ! na pytanie drugie – winien!
" " trzecie – niema żadnych!

Po ustaleniu i uchwaleniu wyżej wymienionych odpowiedzi Sąd ogłosił następującej treści

W y r o k :

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej na posiedzeniu dnia 21 marca 1926 r. w kom-

plecie wyżej wymienionym przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego, po rozpatrzeniu sprawy Dra Kazimierza Zawadzkiego, zamieszkałego w Łucku, oskarżonego przez Obwód Łucki Związku Lekarzy Państwa Polskiego o to że pozostawał na bojkotowanej przez Związek Lekarzy posadzie, uznał, że

Dr.Kazimierz Zawadzki jest winien przekroczenia przeciwko §,45 Regulaminu Izby Lekarskiej Lubelskiej pkt.12 b. i postanowił zastosowac jako karę odjęcia prawa wykonywania praktyki lekarskiej na 9 miesięcy z zaostrzeniem,przez ogłoszenie wyroku w Dzienniku Urzędowym z podaniem imienia i nazwiska zasądzonego i przez odebranie mu czynnego i biernego prawa wyborczego na przeciąg jednego roku. Koszty postępowania w danej sprawie ponosi zasądzony.-

Sekretarz: Przewodniczący:

/-/ Dr.Skibiński C z ł o n k o w i e: /-/ Dr.F.Nepomucki

Dr.B.Dziemski /-/ Dr.Garbaczewski /-/, Dr.Mandelbaum,/-/ Dr.Cynberg /-/ Dr.Kożuchowski /-/ Dr.Marja Ryttlówna /-/ Dr.Woskowski /-/ Dr.Radwanski /-/ Dr.Bejlin /-/ Dr.Kowalinski /-/ Dr.Mikicinski /-/ ppłk.Dr.Łopott /-/ Dr.Serdakowski /-/ Dr.Polikowski /-/ Dr.W.Ramlau Dr.Kubaszewski /-/ Dr.A.Tuminski /-/ Dr.Łuczkowski /-/

M o t y w y W y r o k u !

W lutym 1925 roku pomiędzy Związkiem Lekarzy P.P.Obw.Łuckiego,a miejscowa Kasą Chorych została zawarta umowa,okreslająca wzajemny stosunek lekarzy-pracowników Kasy do Zarządu tejże.

Ponieważ umowa ta okazała się w następstwie niedogodna dla obu stron,w lipcu tego roku opracowano wspólnie nowy projekt umowy,nie uzyskał on jednak aprobaty Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie,ktory to Urząd nie zgodził się na postawioną przez Łuckich lekarzy zasady "wolnego wyboru lekarza". Wówczas to,a było to w początkach sierpnia roku ubiegłego umowa pomiędzy Związkiem a Kasą Chorych została zerwaną,a posady lekarskie w Łuckiej Kasie eo ipso znalazły się pod bojkotem.

Dr.Kazimierz Zawadzki,jak sam podaje otrzymał dyplom lekarski w roku 1921 szym. W końcu sierpnia 1925 r.w czasie bytności swojej we Lwowie zawarł umowę tamże z Komisarzem Powiatowej Kasy Chorych w Łucku,podaje że o bojkocie obejmowanej posady wówczas nic nie wiedział,posadę przyjął z pobudek materjalnych i ideowych. Po przyjeździe do Łucku i objęciu posady dnia 19.IX. dowiedział się,że takowa jest pod "bojkotem",wówczas xxxxxxxxx zaznajomił się z przyczynami z "niektorych" aktów,dostarczonych mu przez Komisarza Kasy,co wystarczyło mu w zupełności do przeswiadczenia,że miejscowi lekarze niesłusznie kasę bojkotują. Dr.Zawadzki na rozprawie ustnej oswiadczył że nie uważał za potrzebne dodatkowo zasięgać informacji u miejscowych lekarzy,do Związku nie należał,a uchwał jego nie uważał dla siebie za obowiązujące,jako instytucji o charakterze "prywatnym",zresztą uważa siebie za specjalistę - akuszera i chirurga i sądząc,że jest w Łucku jako taki niezbędnym uważa,że posadę zajmuje słusznie.

Parokrotnie Dr.Zawadzki w przemówieniu,swojem zaznacza,że stanowisko lekarza Kasy Chorych objął w tym celu,by nieść pomoc ludziom najbiedniejszym,a jak obecnie bezrobotnym. W ogóle uważa wytoczenie mu sprawy przez Izbę za nieuzasadnione,gdyż zgodnie ze swoim Regulaminem Izba obowiązaną była wcześniej i zatarg jego ze Związkiem na drodze polubownej zlikwidować. Jednocześnie Dr.Zawadzki protestujęc przeciwko niedopuszczeniu adwokata do obrony,co zdaniem jego jest pogwałceniem Regulaminu xxxx Sądu Izby.

1/.Dr.Zawadzki,zawierając we Lwowie umowę z Komisarzem Kasy Chorych mógł nie wiedzieć o zatargu istniejącym miedzy lekarzami,a Kasą Chorych w Łucku,trudnom jednakże mniemać,aby nigdy nie słyszał o istniejących w tych sprawach stosunkach,niezrozumiałem przeto wydaje się,że nie interesował się stanem rzeczy w Łucku.

2/.Po przybyciu do Łucka dowiedziawszy,jednostronnie o zatargu i bojkocie, wydaje sąd apodyktyczny na niekorzyść Związku Lekarzy,jako lekarz obdarza większem zaufaniem Komisarza Kasy,niż ogół lekarzy-kolegów.

3/.Twierdzi bez zastrzeżeń,że postąpił w danym razie całkiem słusznie,przecenia wartość swoją jako lekarza,a bezzasadnie lekceważy kwalifikacje miejscowych specjalistów.

4/.Z perfidją zapewnia o swoich ideowych pobudkach,któremi się kierował, obejmując posadę w kasie Chorych,jako instytucji "filantropijnej" wpadając tu w sprzeczność z oświadczeniem,że "szukał oparcia w posadzie".

5/.Nie zdając sobie pozornie sprawy z istoty popełnionych przez się wykroczeń stara się znaleść wyjście z przekrej dla siebie sytuacji w drodze wyszukiwania nieformalności w postępowaniu w danej sprawie,Izby i Sądu.

6/.Z danych ustalonych na przewodzie sądowym wynika,że Dr.Zawadzki w jawnej zmowie z innymi współoskarżonymi posługiwał się systemem obrony,mającym na celu zdekompletowanie pełnego składu sądu do utrudnienia procedury sądowej,a z drugiej do obniżenia powagi Izby i Sądu. Zważywszy,że Dr.Zawadzki świadomie działał na szkodę interesów moralnych i materjalnych stanu lekarskiego,że dopuścił się wykroczeń przeciwko godności stanu lekarskiego i wogóle pogwałcił obowiązujące zasady etyki lekarskiej,a ponieważ przytem

nie ujawnił w najmniejszej mierze zrozumienia krzywdy, jaką swojem postępowaniem wyrządził ogółowi kolegów i interesom ubezpieczonych zwalczaniem zasady "wolnego wyboru lekarzy", Sąd, powołując się na przytoczone wyżej okoliczności obciążające winę oskarżonego zastosował do niego wysoki wymiar kary.

Dr. C. Czerwiński /-/

Przewodniczący Sądu.

Pieczęć okrągła:

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej.

O d p i s !

Sąd
Izby Lekarskiej Lubelskiej

L: 50

Lwów, dnia 7 marca 1926 r.

D o

Pana Doktora Oskara S e g a ł a

w Ł u c k u

Na zasadzie ustępu II art. 38 Ustawy z dnia 2.XII.1921 roku.o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich / Dz.Ust.Nr.105 poz.763/ Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej przesyła odpis swego wyroku,ogłoszonego dnia 22 marca 1926 roku w sprawie Oskara Segała z Łucka wraz z motywami.

Od powyższego wyroku w myśl ustępu 3 cytowanego art. 38 Ustawy,przysługuje Panu Doktorowi w ciągu dni 14, prawo odwołania do Sądu Naczelnej Izby Lekarskiej z zastosowaniem przepisów i formalności,przewidzianych w odnośnych paragrafach Rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dnia 6 Marca 1925 r. / Monitor Polski rok 1925 Nr.115 poz.105./

Przewodniczący Sądu:
Dr. C. Czerwiński /-/

Jeneralny Pisarz Sądu:
podpis nieczytelny /-/

O d p i s !

W y r o k !

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej w komplecie następującym:

Przewodniczący: Dr.Czesław Czerwiński, Sekretarz: Dr.Jan Skibiński

Członkowie: Dr.Benojan Bejlin,Dr.Antoni Biskupski,Dr.Jakób Cynberg Dr.Bolesław Dziemski, Dr.Marcin Garbaczewski, Dr.Tomasz Kożuchowski,Dr.Kazimierz Kowaliński,Dr.Marjan Łubaczewski, Dr.Edward Łuczkowski, Dr.Hersz Mandelbaum,Dr.Stefan Łopott, Dr.Miron Mikiciński, Dr.Florjan Nepomucki, Dr.Mikołaj Polikowski, Dr.Ludwig Radwański, Dr.Walerjan Ramlau, Dr.Marja Ryttlówna, Dr.Bronisław Serdakowski,Dr.Adam Wojnicz, Dr.Aleksander Woskowki.

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego,rozpoznawał sprawę Dra Oskara Segała,wszczętą na skutek skargi Obwodu Łuckiego Związku Lekarzy Państwa Polskiego, Na rozprawę stawili się oskarżony Dr.Segał,świadkowie Dr.Włodzimierz Lipiński,Dr.Józef Mininzen. Oskarżony zrzekł się obrońcy,wyznaczonego mu przez Sąd. Sprawę referował Przewodniczący Dr.Czesław Czerwiński.-

Po przesłuchaniu świadków i wysłuchaniu wyjaśnień oskarżonego zabrał głos Rzecznik Dyscyplinarny,który postawił wniosek zastosowania do oskarżonego kary,wymienionej w punkcie D § 33nUstawy z dnia 2.XII 1921 roku o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z obostrzeniem w punktach 1 i 2, t.j.odjęcie mu prawa praktyki na przeciąg 6 miesięcy,ogłoszenia wyroku w Urzędowym Dzienniku i pozbawienia go prawa czynnego i biernego wyborczego na przeciąg jednego roku. Po wysłuchaniu ostatniego słowa oskarżonego,rozprawa została zakończoną i Sąd udał się na naradę,na której przez Przewodniczącego zostały postawione następujące pytania:

1/ Czy Dr Ozjasz/Oskar/ Segał winien jest świadomego pozostawania na bojkotowanej przez Związek posadzie?

2/ Jeżeli tak,to czy winien jest działania na moralną i materjalną szkodę stanu lekarskiego?

3/ Czy na przewodzie sądowym w danej sprawie ujawniono okoliczności łagodzące?

Sąd powyższe pytania zatwierdził i dał następującą odpowiedź:

Na pytanie pierwsze: "Winien" na drugie: "Winien" na trzecie:nie ujawniono!

Po uchwaleniu i ustaleniu wyżej wymienionych odpowiedzi Sąd ogłosił następującej treści

W y r o k

Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej na posiedzeniu w dniu 21 marca 1926 r. w komplecie wymienionym w nagłówku,przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Dra Stefana Wąsowskiego,po rozpatrzeniu sprawy Dra Ozjasza Segała,zamieszkałego w Łucku,oskarżonego przez Związek Lekarzy P.P.Obwód Łucki,o wykroczenie przeciwko § 43 Regulaminu Izby Lekarskiej Lubelskiej w punkcie 12-stym,uznał że Dr.Ozjasz/Oskar/ Segał jest winien inkryminowanych mu zarzutów i postanowił zastosować jako karę /zgodnie z art.33 punkt d Ustawy z dn.2.XII.1921 o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich/ odjęcie prawa praktyki na przeciąg 6 miesięcy z zaostrzeniem tej kary w punktach 1 i 2 przez ogłoszenie w Urzędowym Organie Izby z podaniem imienia i nazwiska i przez odebranie mu czynnego i biernego prawa wyborczego na jeden rok. Koszty postępowania sądowego ponosi zasądzony!

Sekretarz: Przewodniczący:

Dr.Skibiński J /-/ Członkowie! Dr.Czerwiński /-/

Dr.Garbaczewski/-/ Dr.Mandelbaum/-/ Dr.Cynberg/-/ Dr.Kożuchowski /-/
Dr.Ryttlówna/-/ Dr.A.Woskowski/-/ Dr.W.Ramlau/-/ Dr.Kowaliński /-/
Dr.B.Dziemski/-/ Dr.A.Biskupski/-/ Dr.Łopott/-/ Dr.Mikiciński/-/
Dr.Nepomucki/-/ Dr.Serdakowski/-/ Dr.Polikowski/-/ Dr.L.Radwański /-/
Dr.A.Wojnicz/-/ B.Bejlin/-/ M.Łubaszewski/-/ Ed.Łuczkowski /-/

M o t y w y W y r o k u !

W lutym 1925 roku pomiędzy Związkiem Lekarzy PaństwaPolskiego Obwodu Łuckiego,a miejscową Kasą Chorych została zawartą umowa,określająca wzajemny stosunek Lekarzy-pracowników Kasy Chorych do Zarządu tejże.

Ponieważ umowa ta okazała się w następstwie niedogodną dla obu stron,w lipcu tegoż roku opracowano wspólnie nowy projek umowy,nie uzyskał on jednak aprobaty Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie,ktory to Urząd nie zgodził się na postawioną przez lekarzy Łuckich zasadę "wolenego wyboru lekarza" wowdzas, a było to w początku sierpnia ub.roku,umowa pomiędzy Związkiem a Kasą Chorych została zerwaną.a posady lekarskie w Łuckiej Kasie eo ipso znalazły się pod bojkotem.

Dr.Ozjasz Segał ukończył uniwersytet we Wiedniu w roku 1921 prawo praktyki na terenie Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał w r.1923.Będąc osobistym znajomym Komisarza Kasy Chorych w Łucku,otrzymał od tego propozycję objęcia posady w Kasie,propozycję tę przyjął i w dniu 19 sierpnia 1925 r umowę podpisał. W piśmie swoim do Izby Lekarskiej Lubelskiej twierdzi on,że o bojkocie zajętej przez się posady nie wiedział,a takową "przyjął jako nowokreowaną" w charakterze specjalisty otolaryngologa. Po przybyciu do Łucka nie informował się o stanie rzeczy w Związku Lekarzy. Otrzymawszy w dniu 28 sierpnia wezwanie Związku do porzucenia ~~xxxx~~ posady w Kasię Chorych,odpowiedział na takowe odmownie,motywując swe stanowisko zależnością od Kasy.

Na rozprawie ustnej świadkowie Dr.Lipiński i Dr.Mininzon stwierdzili,że w rozmowie z Drem Segałem odradzali mu pozostanie na stanowisku lekarza Kasowego w Łucku,zapewniając go zarazem,że porzuciwszy pracę w Kasie,może liczyć na zapewnienie sobie egzystencji w Łucku,jako jedyny specjalista chorób usznych i gardła. Oskarżony początkowo przeczył tym zeznaniom,przy konfrontacji z Drem Mininzonem - ten ostatnipotwierdził swoje pierwotne twierdzenie. Interpelowany przez Rzecznika Dyscyplinarnego co do oceny postępowania Dr.Segał oświadczył,że "ze stanowiska ogólnego czyn jego nie może być uważanym za etyczny w stosunku do kolegów," ale na kresach są inne stosunki i tu nie obowiązuje etyka koleżeńska w takim stopniu,jak n.p. w Drohobyczu-rodzinnem jego mieście,wobec tego uważa,że jest w porządku w stosunku do swego obecnego otoczenia,to też posadę w Łucku przyjął dla zabezpieczenia sobie bytu. Obronę swoją Dr.Segał rozpoczął zdaniem: "że Sąd jest niedojrzały do sądzenia",że posada jego jest "nawpół urzędową" i.że do złożonych uprzednio zeznań nie ma nic do dodania.Z przewodu sądowego wynika,że:

1/ obejmując posadę Dr.Segał mógł nie wiedzieć dokładnie o stanie zatargu między Związkiem Lekarzy a Kasą Chorych w Łucku,jakkolwiek trudno przypuścić,ażeby dawny jego znajomy,angażujący go na posadę nie poinformował go o tem,

2/ otrzymawszy wezwanie do opuszczenia posady,takowej nie porzucił,aczkolwiek miał widoki powodzenianw prywatnej praktyce /zeznanie świdka Mininzona./

3/ posady w Kasie opuścić nie chciał,powodując się wyłącznie względami materjalnemi,a nie licząc się z wymaganiami etyki koleżeńskiej,

4/ wykazał skłonność naginania etyki do okoliczności życiowych /inna etyka w Drohobyczu - inna na Wołyniu/ wymogów

5/ nie zdając sobie pozornie sprawy z istoty popełnionych wykroczeń,stara się znaleść wyjście z przykrej dla siebie sytuacji,na drodze wyszukiwania nieformalności w postępowaniu Sądu i Izby,

6/ z danych ustalonych na przewodzie sądowym wynika,że Dr.Segał w jawnej zmowie z innymi współoskarżonymi posługiwał się systemem obrony,mającej na celu zdekompletowaniu pełnego składu Sądu i utrudnienie procedury sądowej,a z drugiej do obniżenia powagi Izby i Sądu.

Zważywszy to wszystko,Sąd stwierdził,że Dr.Segał świadomie działał na szkodę interesów moralnych i materjalnych stanu lekarskiego,że nie ma ustalonych zasad etycznych,że nie ujawnił chęci zejścia z zajętego stanowiska,i znajdując w punktach 5 i 6 okoliczności obciążające winę,zastował do oskarżonego wyżej przytoczony wymiar kary.

Dr. C. Czerwiński /-/

Przewodniczący Sądu!

Pieczęć okrągła:
Sąd Izby Lekarskiej Lubelskiej.

Wy mienieni członkowie Grona nauczycielskiego byłego miejskiego gimnazjum realnego im. Król. Jadwigi we Lwowie / przekształconego z 6 kl. szkoły wydziałowej i Liceum miejskiego tegoż imienia/ :

1. Chobrzyńska Janina
2. Dianni Jadwiga
3. Harlandowa Anna
4. z Kadyjów Dr. Jaworska Myrja
5. z Robakowskich Jorkaschowa Aleksandra
6. Koczyndyk Jan Kazimierz
7. Kostecka Helena
8. z Maniaków Dr. Lehnertowa Janina
9. Lenkiewicz Adam
10. Mikulecka Wanda
11. Napadiewicz Zofja

przeniesieni zostali z dniam 1 kwietnia 1920r. na etat państwowy wskutek upaństwowienia tegoż Zakładu i otrzymali dekraty policzalności do wysługi lat w których zaliczono im wszystkie lata dotychczasowej służby w szkolnictwie, przyznając im odpowiedni do tego stopień służbowy.

Z końcem października 1924 r. w myśl rozp. Kuratorjum Okręgu szkolnego Lwowskiego wnieśli wymienieni podania o zaliczenie im odbytych lat służby do wysługi emerytalnej dołączając jako główny załącznik dekraty wyżej wymienione. W myśl art. 97 ustawy emerytalnej / ustęp końcowy/ miały być tego rodzaju podania załatwione do końca grudnia 1924 r.

Ponieważ podań dotychczas nie załatwiono informowali się wymienieni w Ministerstwie W.R. i O.P.

gdzie powiedziano im, że po załatwieniu tego rodzaju podań dla nauczycieli b. zaboru rosyjskiego stosownie do polecenia Ministerstwa Skarbu wstrzymano dalsze załatwianie tych spraw dla nauczycieli z pod innych zaborów.

Skoro podania nie zostały załatwione w terminie przepisanym ustawą, a tem samem wymienionym stała się niesprawiedliwość wskutek nierównomiernego traktowania podań z różnych dzielnic Polski, należy załatwić tę sprawę przed uchwaleniem nowelli do ustawy emerytalnej t.zn. zaliczyć wymienionym do emerytury wszystkie te lata służby, które są policzone do wysługi lat w odnośnych dekretach.

Wymienieni służyli w szkole nie prywatnej lecz miejskiej t.zn. utrzymywanej z tego samego funduszu co szkoły powszechne miejskie i z tago tytułu stałym nauczycielom strącano z pensji wkładki emerytalne częściowo na rzecz funduszu gminy, a częściowo do kasy rządowej na rzecz emer. funduszu krajowego. -

Szkół handlowych istnieje w Galicyi 2, w krajach sudeckich 14, w Niższej Austryi 4, wraz z kursami uzupełniającymi uczniów w Galicyi 1347, w krajach sudeckich 19.623, w Niższej Austryi 14.568.

	w Galicyi	w krajach sudeckich	w Niższej Austryi
Państwowych szkół przemysłowych mamy	2	14	6
Szkoły przemysłowe i uzupełniające	162	944	238
W tych szkołach i kursach uczniów	14.754	110.765	54.071
W stosunku do całej Austryi uczniów przemysłowych	7%	52%	25%

W stosunku do ilości ludności mamy uczniów przemysłowych za mało o 21%, podczas gdy kraje sudeckie mają o 17%, a Niższa Austrya o 13% więcej aniżeli według ilości ludności na nich przypada.

W szkolnictwie ludowem powinno być lepiej, mamy ustawowy przymus szkoły, powinien kraj dostarczyć dostateczną ilość szkół, a obywateli zniewolić by swe dzieci do szkół tych posyłali: Jak jednak wygląda rzeczywistość?

Szkół wydziałowych mają kraje sudeckie dziewięć razy, a Niższa Austrya dwa razy tyle co my.

	w Galicyi	w krajach sudeckich	w Niższej Austryi
Szkoły wydziałowe	109	978	213
do nich uczęszcza uczni	25.069	143.705	63.643
Szkół ludowych istnieje	5.559	9.067	1.917
w nich klas	13.992	28.068	7.917
uczniów uczęszczających	1,189.906	1,548.038	417.363
przypada uczniów na klasę	85	55	52
ilość sił nauczycielskich	10.400	33.377	8.624

Analfabetyzm w Galicyi jest zawstydzający, na 177.568 analfabetów w Austryi, mieszka w Galicyi 153.738. Więcej jak cztery piąte bo 87% analfabetów austryackich przypada na Galicyę.

W szkolnictwie ludowem nędza najstraszniejsza. Podług budżetu krajowego na rok 1912 znacznie już ulepszonego, wydaje fundusz krajowy galicyjski na oświatę 3·28 K, od głowy. Morawa wydaje 7·7 K, Śląsk 7·64 K a niższa Austrya po potrąceniu mieszkańców Wiednia, opłacających swe potrzeby oświatowe z funduszów gminnych, wydaje na cele oświatowe, licząc na głowę mieszkańca, 8 kor. 79 hal. rocznie.

Tak wygląda bilans gospodarstwa kraju w pięćdziesiąt lat po objęciu rządów przez dzisiejszych jego włodarzy. Po 50 latach absolutyzmu austryackiego, 50 lat rządów obszarniczych bez zrozumienia dla najistotniejszych potrzeb społeczeństwa musiały wydać taki wynik.

Wszystko, co żyje, zdobywa sobie miejsce w słońcu, narody podnoszą swą wytwórczość do niebywałych wyżyn, gromadzą skarby gospodarcze i kulturalne a my dzięki zastarzałemu ustrojowi przy najstraszniejszych wysiłkach zdobywamy po 85 halerzy na zdrowotność i 3 kor. 28 hal. na szkolnictwo. Tak żyjemy w Galicyi!

Ciężar ten, mający źródło swe w nędzy kraju i po części w nieumiejętności gospodarowania, trafia wyłącznie prawie ubogą ludność nie mogącą zdobyć się na terminowe płacenie podatku.

Jak zwyczajnie w krajach ubogich ciężary są dotkliwsze niż w krajach bogatych. Podatki państwowe opłacamy w tej samej mierze jak wszystkie kraje austryackie, dodatki krajowe świadczymy jednak wyższe. Dodatki do podatków państwowych, realnych i osobowych wynoszą w Galicyi 72—78%, podczas gdy w Austryi niższej 23—30%, w Austryi 43%, Czechy 55%, Morawa 57—63%.

Podatków konsumcyjnych płacimy w Galicyi bez porównania więcej niż w innych krajach.

Krajowy podatek od piwa nie przekracza nigdzie 4 kor. od hektolitra, Wydział krajowy w Galicyi pobiera ośm koron dodatku krajowego od hektolitra piwa. Podatek od wódki ustawa państwowa nakładać krajom zabrania, sejm nasz za zgodą ówczesnego ministra finansów obszedł tę ustawę i nałożył w formie podatku szynkarskiego podatek w wysokości 30—90 kor. od hektolitra spirytusu.

Mimo to świadczenia kraju na potrzeby najważniejsze ludności są niewystarczające, mniejsze niż w krajach, pobierających znacznie niższe dodatki i podatki krajowe.

Na szpitalnictwo wydaje niższa Austrya 3·76 K. na głowę ludności, Morawa 3·44 K. a Galicya 85 halerzy. To też na 10.000 mieszkańców ma łóżek szpitalnych niższa Austrya 22, Czechy 16, Morawa 14 a Galicya 6 łóżek. Na dzień leczenia wydaje niższa Austrya 4·01 K, Czechy 2·45 K, Morawa 2·54 K a Galicya 1 kor. 69 hal.

Podobnie jak gospodarstwo, jest po macoszemu traktowane szkolnictwo państwowe i krajowe. Szkół średnich gimnazyalnych różnego typu i realnych ma Austrya 420 z tego Galicya 79, kraje sudeckie 183, Niższa Austrya 58. Wynosi to dla Galicyi 18·8%, dla krajów sudeckich 41·2%, dla Niższej Austryi 14% ogółu szkół średnich w Austryi, ludności jednak Galicya ma 28%, kraje sudeckie 35·6% a Niższa Austrya 12%. Mamy więc o 10% mniej szkół średnich, aniżeli wedle ludności na nas wypada. Kraje sudeckie mają o 5·6% a Niższa Austrya o 2% więcej. U nas wypada szkoła średnia na około 100.000 mieszkańców, w krajach sudeckich na 40.000, a w Niższej Austryi na 60·000 mieszkańców. Seminaryum nauczycielskie mamy w Galicyi jedno na 308.000 mieszkańców, w krajach czeskich jedno na 200.000, a w Niższej Austryi jedno na 185.000

Nauczycieli w szkołach średnich mają:

Rzeczywistych	Galicya 842	kraje sudeckie 2112	Niższa Austrya 677
Suplentów .	„ 800	„ 697	„ „ 218

Znamienne jest dla niedorozwoju gospodarczego Galicyi, że wszystko pcha się do gimnazyów.

Do szkół gimnazyalnych chodzi chłopców:

	w Galicyi 35.602	w krajach sudeckich 28.575	w Niższej Austryi 12.418
do realnych	„ „ 4.014	„ „ „ 26.159	„ „ „ 10.303
Razem	39.616	54.734	22.721

Do jednego zakładu uczęszcza przeciętnie w krajach sudeckich 300 w Niższej Austryi 400, a w Galicyi 500 chłopców.

Dziewczęta mają prócz liceów tylko gimnazya do nauki i to wyłącznie zdaje się prywatne. Uczęszcza dziewcząt do gimnazyów; w Galicyi 2,243, w krajach sudeckich 900, w Niższej Austryi 412.

Nietylko szkoły realne u nas są zaniedbane ale i handlowe i przemysłowe.

17.4.26

17 kwietnia 6 r.

„Polski Lloyd" 81

Do
Banku Polskiego
w miejscu

Powołując się na (osobistą) konferencję rozmowę członków naszej Rady Nadzorczej, Prezesa Aleksandra Lednickiego i Dyrektora Jenna Bjbola z Panem Dyrektorem Odżakowskim, mamy zaszczyt przedłożyć przy niniejszem zestawienie naszych obrotów brutto za rok 1925.)

~~Korzystamy ze sposobności, aby~~ dodatkowo zakomunikować WPanom następujące dane, dotyczące naszej Spółki, a zasługujące, zdaniem naszem, na szczególną uwagę WPanów.

Głównymi akcjonarjuszami Sp.Akc."Polski Lloyd" są:

Bank Handlowy w Warszawie,
Bank Małopolski,
Bergenske Baltic Transports Ltd.,w Gdańsku,
Aleksander Lednicki,
Lloyd Triestino w Trjeście.

Grupa ta stanowi związany umową syndykat i reprezentuje ponad 80% kapitału akcyjnego Spółki.

Głównym terenem działalności Spółki jest Warszawa. Interes spedycyjny koncentruje się tu przedewszystkiem wokoło kompleksu p części własnych, po części wynajętych składów kolejowych przy Dworcu Wschodnim. Prowadzimy tu składy wolnocłowe oraz zwyczajne, mając na względzie głównie operacje importowe. Potrzebom eksportu służy natomiast osobno urządzony skład, w którym magazynowane są przeważnie futra i skóry.

Składy miejskie Spółki mieszczą się przy ulicy Długiej nr.27. Prowadzimy jednakże pertraktacje z Bankiem Handlowym w Warszawie, zmierzające ku ustaleniu zasad ściślejszej współpracy z tą instytucją, aby wykorzystać dla magazynowania naszych towarów obszerne i mieszczące się w śródmieściu /Ceglana 8/ składy tego Banku.

Z przedstawicielstw zagranicznych zasługuje na wzmiankę "LLOYD TRIESTINO" i "BERGENSKE BALTIC TRANSPORTS Ltd.", poważna angielska firma transportowa "LEP TRANSPORT & DEPOSITORY"Ltd." w Londynie. Cenną zdobyczą jest powierzona Spółce ajentura "SERVICE RAPIDE de la COMPAGNIE INTERNATIONALE des WAGONS-LITS et des Grands Express Européens", obsługująca ruch przesyłek pospiesznych Paryż - Warszawa i vice versa.

./.

We wszystkich większych miastach prowincji posiadamy własne doskonale zorganizowane oddziały. W Poznaniu i Łodzi mieszczą się one w nieruchomościach, będących własnością Spółki i mają własne składy. Oddział w Łodzi związany jest nader korzystną długoletnią umową z jednym z największych składów miejskich, który w taki sposób może być poniekąd uważany za własność Spółki. We Lwowie i Krakowie korzystamy ze składów wynajętych, jednakże i w miastach tych, szczególnie zaś w Krakowie, interes rozwija się zupełnie zadowalająco. W Wilnie zawarliśmy przed rokiem korzystną umowę z Bankiem Rolniczym, który objął nasze zastępstwo w tem mieście. Wobec upadku Banku Rolniczego zmuszeni jesteśmy do czasu wyjaśnienia sytuacji prowadzić narazie w Wilnie oddział na własny rachunek. Założony w roku ubiegłym oddział w Katowicach nie stoi jeszcze na należytym poziomie i wymaga reorganizacji, która zostanie niebawem przeprowadzona.

Mając na względzie potrzeby ruchu tranzytowego, posiadamy przedstawicielstwa we wszystkich punktach granicznych. W zakresie ruchu tranzytowego pomiędzy Niemcami a Rosją intensywnie pracuje połączona z nami firma "[illegible]", której powierzyło zastępstwo na Polskę nawpół państwowe Towarzystwo rosyjsko-niemieckie "Derutra".

W roku ubiegłym przeprowadzona została bezwzględna sanacja wewnętrznej organizacji Spółki przy doborze nowych kierowników oddziałów znacznie decydujące miał względ na solidność kandydatów. W ciągu ostatnich miesięcy gruntownie zreorganizowaną została Centrala Spółki w Warszawie. Zmuszeni byliśmy, między innemi, do zrezygnowania ze współpracy p. von Hauenschielda, wobec czego kierownictwo Spółki odtąd spoczywać będzie w ręku wieloletniego współpracownika i Dyrektora naszego, p. Lucjana [illegible]olskiego, z którym wspólnie pracować będzie nowowstępujący Dyrektor, p. Roman Dobronoki, dotychczasowy wieloletni kierownik Warszawskiej Warrantowej Spółki Akcyjnej.

Cele przewodnie Sp. Akc. "Polski Lloyd" wyobrażamy sobie jak następuje:

1. Stworzenie możliwie sprawnej i sprężystej organizacji i pozyskanie dla niej zasłużonego zaufania wewnątrz kraju i zagranicą.

2. Szczególne uwzględnienie rozbudowy eksportu w drodze zorganizowania biura taryfowego i opracowania stawek przewozowych do wszystkich części świata, na zasadzie których eksporterzy polscy będą mogli składać zagranicą "oferty c.i.f.".

Ścisły stosunek, wiążący nas z towarzystwami okrętowemi "Bergenske Baltic Transports Ltd.", "Worms &Cie" i "Lloyd Triestino" stwarza dla Spółki położenie uprzywilejowane pośród polskich firm transportowych. W związku z tem powstaje rozbudowa naszego oddziału w Gdańsku, polegająca na tem, iż "Bergenske Baltic Transports Ltd." oddaje do naszej dyspozycji część swego świetnego aparatu technicznego. Pozatem w stadjum organizacji znajduje się nowy oddział w Gdyni, przeznaczony wyłącznie dla eksportu.

Należycie oceniając znaczenie żeglugi rzecznej, nabyliśmy już w pierwszych latach istnienia Spółki 16% akcji S.A. "LLOYD BYDGOSKI". Pan Prezes Aleksander Lednicki jest pozatem właścicielem 5%, a z bliskiemi sobie osobami 8% akcji tejże Spółki i wieloletnim członkiem jej Rady Nadzorczej, to też przed dwoma laty przeszedł do "Lloydu Bydgoskiego" były nasz Dyrektor p. Karol Tomczycki, dzięki czemu coraz bardziej się zacieśnia współpraca obydwu firm. Wicedyrektor nasz, p. Władysław Szczyt, jest jednocześnie Delegatem Rady Nadzorczej "Lloydu Bydgoskiego" w Warszawie. Niestety, zmuszeni byliśmy ostatnio celem pokrycia długu, do ustąpienia f-mie "British Trade Corporation" swego pakietu akcji "Lloydu Bydgoskiego", zastrzegliśmy sobie jednak prawo odkupienia tych akcji i mamy nadzieję, iż w bliskiej przyszłości będziemy mieli możność odzyskania tego tak cennego udziału. Myślimy nawet o jego powiększeniu w drodze sprzedaży nieruchomości w Białymstoku. Konjunktura dnia dzisiejszego nie sprzyja jednak urzeczywistnieniu tego planu.

Powracając do bilansu Spółki pozwalamy sobie zaznaczyć, iż nie ciąży na nim żadne poważniejsze zadłużenie poza długoterminową pożyczką "Bergenske Baltic Transports Ltd." . Firma ta wyraziła zresztą swą zgodę na ustalenie długu tego w złotych w pierwotnej wysokości, tak że zadłużenie firmy w walucie zagranicznej jest wprost znikome. Oprocentowanie pożyczki "Bergenske Baltic Transports Ltd." wynosiło dotąd 10% w stosunku rocznym, lecz i pod tym względem firma ta gotowa jest na daleko idące ustępstwa. Obecnie prowadzone są rokowania, mające na celu ewentualne zrzeczenie się przez "Bergenske" stałego oprocentowania pożyczki wzamian za kompensatę w postaci akcji nowej emisji..

Zechcę więc Panowie zauważyć, iż stosunek pomiędzy aktywami a pasywami Spółki oparty jest na nader zdrowych podstawach i może być określony jako dość pomyślny. Niezadawalającym jest natomiast narazie stosunek pomiędzy pozostającemi do naszej dyspozycji płynnemi środkami obrotowemi a rozmiarami interesu i bieżącemi kosztami handlowemi, których sanacja w okresie poinflacyjnym nie była przeprowadzona z należytą energją. Jednakże w ostatnich miesiącach przedsięwzięte zostały w kierunku tym kroki decydujące, co natychmiast wykazują następujące dane cyfrowe:

Koszty handlowe

	wysokość przeciętna w r.1925	marzec 1926 r.
Warszawa	29.000	22.500
Łódź	8.350	3.500
Poznań	4.100	3.000
Białystok	2.000	1.080
Kraków	4.750	4.500
Lwów	3.600	2.600
	51.750	37.180

W związku z powszechnem przesileniem ekonomicznem w Polsce i gwałtownym spadkiem importu interes spedycyjny przechodzi obecnie przez okres dotkliwego kryzysu, z którym usilnie walczymy, dążąc przedewszystkiem do zredukowania wszelkich zbędnych kosztów i niepotrzebnego personelu. Zaznaczyć tu należy, iż członkowie naszej Rady Nadzorczej nie mają żadnych stałych poborów i zadawalniają się tantjemami od czystego zysku.

Poza intensywnością i zwiększeniem wydajności pracy, staramy się przeciwdziałać niepomyślnej dla interesu spedycyjnego sytuacji przejmując likwidujące się oddziały innych firm spedycyjnych, jak to miało miejsce z "Polbalem" we Lwowie.

Stosunek na większą skalę zakrojony i, jak już wykazało doświadczenie, dla Polskiego Lloydu korzystnej współpracy, łączy nas ze Sp.Akc."Wawel", której agendę przejęliśmy w Warszawie, Krakowie i Lwowie, zaznaczyć zaś należy, że firma ta jest szczególnie dobrze ustosunkowana w Austrji, Węgrzech, na Bałkanach i w krajach śródziemnomorskich.

Prowadzone są do tegoż celu zmierzające pertraktacje z niektóremi innemi firmami spedycyjnemi. We wszystkich jednakże wypadkach - dotyczy to również firmy "WAWEL", S.A." - nie przejmujemy aktywów ani pasywów firm, z któremi zamierzamy się połączyć, lecz jedynie aktualne sprawy bieżące.

Zdrową jest bez wątpienia nasza główna zasada stworzenia mniej licznych, lecz mocno ugruntowanych pod względem technicznym i finansowym przedsiębiorstw transportowych. Nie ulega przecież

wątpliwości, iż ekspedytorzy właśnie są narówni z bankami tymi pośrednikami, których sumienna i fachowa praca urabia opinję zagranicy o danym kraju.

Reasumując niniejsze wywody, które, mamy nadzieję, nie wydadzą się WPanom rozwlekłe, pozwalamy sobie stwierdzić, iż przedsięwzięta przez nas reorganizacja spółki, polegająca na redukcji wydatków i rozbudowie interesu ekspedycyjnego, wydaje już dodatnie rezultaty, co wynika już z faktu, iż zarówno Centrala, jak i wszystkie oddziały /oprócz Katowic/ zaczynają pracować z zyskiem.

Przekonani jesteśmy, iż miarodajne instytucje kredytowe przez udzielenie należytego poparcia naszej powyżej opisanej działalności zechcą się przyczynić do urzeczywistnienia naszych zamierzeń, mając na celu dalszy pomyślny rozwój Spółki.

Z poważaniem

p. Słowacki

Ministerstwo Skarbu.
Departament Podatków i Opłat.

Sprawozdanie
z działalności Departamentu Podatków i Opłat
za rok 1924.

MINISTERSTWO SKARBU

Departament Podatków i Opłat

S P R A W O Z D A N I E

z działalności Departamentu Podatków i Opłat za rok 1 9 2 4.-

T r e ś ć :

I. PODATKI BEZPOSREDNIE.

A. Z w y c z a j n e

1. Wykonanie budżetu

a/ w podatkach gruntowych. 3

b/ podatek przemysłowy 3

c/ podatek dochodowy. 4

d/ podatek od nieruchomości 5

2. Czynności wymiarowe

a/ gruntowy 7

b/ od nieruchomości 9

c/ przemysłowy 9

d/ dochodowy 10

3. Pobór podatku 11

4. Prace legislatywne 12

B. N a d z w y c z a j n e

Podatek majątkowy 15

II. OPŁATY STEMPLOWE I PODATEK SPADKOWY. 16

--------ooooo-------

Z a ł ą c z n i k i :

1/ 29. tablic

2/ 7. mapek

3/ wykresy

I.

PODATKI BEZPOSREDNIE.

A. Z w y c z a j n e.

1. Wykonanie budżetu.

Budżet w dziedzinie podatków bezpośrednich zwyczajnych roku 1924 zamknięto kwotą 291.891.243 zł.,co stanowi 98% kwot preliminowanych z tych podatków. Wynik ten w naszych dotychczasowych warunkach należy uważać za bardzo korzystny,jeżeli się uwzględni wykonanie budżetów z lat ubiegłych. W roku 1922 wynosiła bowiem przeliczona na walutę złotą kwota preliminowanych wpływów z podatków bezpośrednich około 54.000.000 zł. /a 600 mk.1 zł./ z czego rzeczywiście wpłynęło około 29.000.000 zł.; w roku 1923 preliminowano z tych podatków 264.413.000 zł. /a 3.821 mk.1 zł./,a faktycznie osiągnięty wpływ wynosił 52.321.640 zł., tj. około 19,8%. Przyczyny tak niepomyślnego wyniku w latach ubiegłych leżą przedewszystkiem w braku stałej waluty i w szybkiem tempie spadku marki polskiej.

W związku z deprecjacją obiegowego pieniądza redukował się bez przerwy ciężar podatkowy i dochody Skarbu z tytułu podatków bezpośrednich, których wymiar i pobór wymaga dłuższego czasu.

Dlatego też już w końcu roku 1922 zaczęto szukać środków zabezpieczenia Skarbu Państwa od ujemnego wpływu spadku pieniądza na dochody. Za ideał uważano możliwe dostosowanie wysokości wpływów bieżących z podatków bezpośrednich do normy wpływów przedwojennych, które w roku 1913 na terytorjum całego Państwa Polskiego przedstawiały się w kwocie 144.054.646 zł.

Konferencja b.Ministrów Skarbu odbyta w Belwederze w początkach 1923r., celem wypowiedzenia się o środkach zaradczych przyjęła jednomyślnie następującą zasadę:

" Podniesienie wydajności danin publicznych do skali przedwojennej jest możliwe,wymaga jednak takiego wymiaru i sposobu poboru, któryby podnosił stawki automatycznie,proporcjonalnie do spadku siły nabywczej marki,aż do jej stabilizacji".

Idea ta wywarła decydujący wpływ na ustawodawstwo Skarbowe

w pierwszej połowie r.1923.

W rozwinięciu powyższej zasady zastosowano do stawek podatkowych poszczególnych podatków system t.zw. wskaźników, opierając się na indekseie cen hurtowych. Wprowadzenie tych wskaźników niezapobiegło stratom Skarbu, a to wskutek tego, że system wskaźników nie był dostatecznie elastycznym.

Dopiero ustawa waloryzacyjna z dnia 6 grudnia 1923r./Dz.U. R.P .Nr.127 poz.1044/, a następnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924r. /Dz.U.R.P.Nr.34 poz. 351/ o zmianie ustroju pieniężnego umożliwiły preliminowanie realnego budżetu. Aczkolwiek podczas dyskusji nad preliminarzem budżetowym na rok 1924 w Komisji Budżetowej poddana była w wątpliwość realność oczekiwanych wpływów z podatków bezpośrednich i naogół stawiane były pesymistyczne horoskopy, to jednak, jak zaznaczono wyżej, osiągnięte wpływy stanowiły 98% kwot preliminowanych w dziale podatków bezpośrednich, nie zważając na klęskę nieurodzaju i stagnację w przemyśle.

Wpływy poszczególnych podatków osiągnięte w r.1924.przedstawia następujące zestawienie:

Wyszczególnienie.	Budżet na rok 1924.	Wpływy w roku 1924. x/	Preliminarz na 1925 rok	Uchwały Komisji Budżetowej Sejmu
	w tysiącach złotych			
Podatki gruntowe	55.000	48.086	55.000	55.000
Podatek od nieruch. miejsk.i niektórych wiejskich	4.000	8.037	18.000	18.000
Podatek przemysłowy	150.000	175.461	165.000	165.000
" od skrzynek depozytowych	100	69	75	75
" dochodowy	77.000	40.125	75.000	75.000
" od kapitałów i rent	1.600	2.834	2.000	2.000
Zaległości podatków zniesionych	90	177	10	10
Odsetki zwłoki, kary należyt.egzek.i grzyw.	10.000	17.102	10.000	10.000
R a z e m	297.790	291.891	325.085	325.085

x/ według wyciągów z ogólnych ksiąg przychodów budżetowych.

Odnośnie do poszczególnych podatków stosunek wpływu do kwot preliminowanych przedstawia się:

a/ w podatkach gruntowych

Z tego tytułu preliminowano na rok 1924 kwotę 55.000.000 zł., jednak wskutek klęski nieurodzaju osiągnięte wpływy dały 48.085.848 zł., co stanowi 87,7% kwot preliminowanych.

Na rok 1925 preliminowano również 55.000.000 zł; kwota ta, o ile stan urodzajów będzie normalny, wpłynie z pewnością, a to tembardziej, że w roku 1925 niezależnie od bieżących rat podatku będą ściągane zaległości z roku 1924, stanowiące przeszło 10.000.000 zł.

b/ Podatek przemysłowy

Preliminarz na rok 1924 przewidywał z tego źródła 150.000.000 zł. Osiągnięte wpływy przewyższają jednak znacznie przewidywania budżetowe i wynosze 175.460.823

Należy zaznaczyć, że Skarb Państwa w roku 1924 poniósł znaczne straty przy wymiarze podatku obrotowego za II półrocze 1923 r., płatnego w terminie 15/IV 1924 r., a mianowicie: podstawa wymiaru /obrót za II półrocze 1923 r./ nie była zwaloryzowana i wymierzony od tej podstawy w markach podatek był przerachowany na walutę złotą według kursu na dzień 1 stycznia 1924 r. wynoszącego 1.220.000 mk. za 1 fr.zł., podczas, gdy przeciętny kurs II półrocza 1923 r. stanowił około 270.000 mk. Wskutek tego wynik finansowy obniżył się prawie pięciokrotnie i stanowił zaledwie 24,2 miljona zł. Do jakiego stopnia powyższa cyfra jest niedostateczna świadczy wymiar za I półrocze 1924 r. uskuteczniony od normalnej podstawy opodatkowania, wyrażający się w kwocie 102,2 miljona zł.

Na rok 1925 Ministerstwo Skarbu preliminuje 165.000.000 zł.

Na podatek przemysłowy składają się: a/ceny świadectw przemysłowych i b/podatek od obrotu.

Wpływ ze świadectw przemysłowych będzie stanowił conajmniej 30.000.000 zł. i w ten sposób z tytułu podatku od obrotu preliminuje się 135.000.000 zł.

Że przewidywania te są ostrożne, świadczą następujące cyfry:

Obrót przedsiębiorstw przemysłowych przy wymiarze podatku za I półrocze 1924 r. ustalono w kwocie 1931 miljonów zł.

./.

Wobec tego,że obrót przedsiębiorstw przemysłowych z wyjątkiem drobnych został określony na podstawie ksiąg handlowych, można twierdzić,że wartość wytwórczości przemysłowej za cały rok 1924 stanowi około czterech miljardów zł.

Wartość przywozu w r.1924 wynosi około 1,5 miljarda zł. /za jedenaście miesięcy 1.300.283.000 zł.; cyfry te nie obejmują jednak wszystkich artykułów i przedstawiają wartość 88% przywozu/.-

Wartość produktów rolniczych,spożywanych przez ludność miejską/obliczona na podstawie ilości mieszkańców w miastach i urzędowych norm konsumpcyjnych/, wyraża się kwotą około 900.000.000 zł.

Biorąc pod uwagę, że wytwory przemysłowe i produkty kopalniane,artykuły przywożone z zagranicy,oraz produkty rolnicze,konsumowane przez ludność miejską, przechodzą kilkakrotnie przez ręce pośredników i winny znaleźć swoje odzwierciadlenie w obrotach handlowych, powinniśmy dojść do wniosku, że dotychczasowe opodatkowanie handlu nie tylko nie było wygórowane, lecz odwrotnie nie dosięgało rzeczywistej wysokości, albowiem przy opodatkowaniu za rok 1924 ustalono ogólną sumę obrotów przedsiębiorstw handlowych na 2.961 miljonów zł., co w stosunku rocznym wynosi 5,9 miljarda zł., tymczasem,jak widzimy z podanych wyżej cyfr,jednokrotne tylko przejście w handlu produktów przemysłowych,artykułów przywożonych i produktów rolniczych wyraża się w sumie 6,4 miljarda zł.

c/ podatek dochodowy

Wpływy z tego podatku w roku 1924 nie osiągnęły preliminowanej kwoty 77.000.000 zł. i wyraziły się w sumie 40.125.197

Przyczyn niepomyślnego wyniku wpływów dopatrywać się należy w tej okoliczności,że jakkolwiek znaczna większość Urzędów skarbowych zakończyła wymiar podatku w terminie,to jednak władze wymiarowe w większych centrach obarczone intensywną pracą przy wymiarach podatku majątkowego, nie mogły w terminie podołać zadaniu i wymiar podatku w tego rodzaju urzędach /Łódz,Sosnowiec,Poznań,Bydgoszcz etc./,wymagający uprzedniego żmudnego badania ksiąg,zakończony został dopiero w grudniu 1924 r.

Na rok 1925 wpływy z tytułu podatku dochodowego preliminuje się w kwocie 75.000.000 zł. i tę kwotę należy uważać za realną,albowiem

./.

w roku 1925 będzie do pobrania niezależnie od podatku wymierzonego na rok 1925 jeszcze znaczna zaległość z r.1924.

Prawda,że podstawę opodatkowania na rok 1925 stanowić będą dochody osiągnięte w r.1924, na których wysokości odbije się ujemnie stagnacja w życiu gospodarczem i zeszłoroczny nieurodzaj, z drugiej jednak strony należy się liczyć z tem, że w dochodach uzyskanych w r.1924 odzwierciadlić się musi wydatnie wzrost cen,stanowiących w stosunku do roku ubiegłego około 100%.

Wreszcie zaznaczyć należy,że wymiar na rok 1924 połączony był z nadzwyczajnymi trudnościami technicznemi,w związku z waloryzacją. Trudności te w roku 1925 odpadną, na czem zyska bezsprzecznie technika podatkowa,co przyczyni się do osiągnięcia lepszych wyników.

d/podatek od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

Na rok 1924 preliminowano kwotę 4.000.000 zł.,podczas gdy rzeczywiście wpłynęło w tym roku 8.037.243 zł. Wpływ ten powinien był być znacznie większy,gdyby płatnicy byli w możności uiszczenia należności za IV kwartał 1924 r. w terminie płatności t.j. w grudniu 1924 r.,bowiem komorne za I kwartał 1925 r., z którego pokryć mogli należność za IV kwartał 1924 r. pobrane zostało dopiero w r.1925.

Na rok 1925 preliminuje się z tego podatku kwotę 18.000.000 zł.,która niezawodnie wpłynie z dość znaczną przewyżką, a to z uwagi,że kwota wymierzona za okres od 4/VI do 31/XII 1924 r. wynosi 18.673.000 zł. ,podstawa zaś wymiaru za rok podatkowy 1925 znacznie się zwiększy i obejmie cały rok.

2. Czynności wymiarowe.

Nie da się zaprzeczyć,że technika wymiaru podatków bezpośrednich w pierwszych latach organizowania władz i urzędów skarbowych wykazywała, bo wykazywać musiała, liczne wadliwości i braki. Przyczyną tego był z jednej strony brak wykwalifikowanego personelu, z drugiej zaś strony częste zmiany w ustawodawstwie.

Na ogólną ilość 267 urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych /Inspektoratów skarbowych/ przypada zaledwie 218 funkcjonarjuszy z wykształceniem akademickiem, przyczem na cały zabór rosyjski i b.dzielnicę pruską zaledwie 69. Niezależnie od tego

.//.

pozostały personel w tych dzielnicach nieposiadający wyższego wykształcenia, składa się w przeważnej części z nowozaciężnych niewyszkolonych elementów. Polepszenie tego stanu rzeczy napotyka na nieprzezwyciężone trudności, albowiem nadmierna praca i przykre warunki urzędowania odstręczają kandydatów z wyższem wykształceniem i w ciągu dłuższego okresu czasu nie było wypadków wstąpienia takich kandydatów do służby skarbowej.

W związku z częstemi zmianami w ustawodawstwie podatkowym, licznemi terminami wymiaru i poboru podatków /np. w podatku przemysłowym w. 1924 roku 17 terminów, w podatku majątkowym wymiar i pobór 2-ch zaliczek i 2-ch rat i t.p./ urzędy skarbowe były do takiego stopnia przeciążone, że z reguły pracowały po 12 godzin na dobę, a kierownicy urzędów mieli zbyt mało czasu do badania stosunków majątkowych i gospodarczych płatników.

W związku z ujawnionemi niedomaganiami aparatu wykonawczego Ministerstwo Skarbu, poczynając od drugiej połowy 1923 roku zaczęło rozciągać ścisły nadzór nad działalnością władz skarbowych I i II instancji. W roku 1923 przeprowadzono generalną lustrację wszystkich urzędów skarbowych I i II instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego i pruskiego.

Z końcem roku 1923 utworzono przy Ministerstwie Skarbu specjalny dział inspekcyjny, przyczem niezależnie od normalnych lustracji /w roku 1924 zlustrowano 123 władz podatkowych I instancji i wydziały II podatków bezpośrednich wszystkich Izb skarbowych oraz Wydział Skarbowy w Katowicach, niektóre zaś kilkakrotnie/ przeprowadzało Ministerstwo Skarbu specjalne dochodzenia we wszystkich wypadkach, gdy były podnoszone poważniejsze zarzuty przez posłów lub senatorów, jak również przez organizacje i zrzeszenia płatników.

Wskutek narzekań na wymiar podatku przemysłowego od obrotu za I półrocze 1924 została zarządzona rewizja wymiarów przed rozpoczęciem kroków egzekucyjnych, a to w tym celu, aby zapobiedz ściąganiu kwot niesłusznie lub nieoględnie wymierzonych. Analogiczne zarządzenia zostały wydane odnośnie do podatku dochodowego, aczkolwiek w myśl obowiązujących przepisów ustawowych, wniesienie odwołania od wymiaru nie wstrzymuje obowiązku zapłaty

./.

podatku.-

Wymiar poszczególnych podatków przedstawia się następująco:

a/ gruntowy.

Stawki podatków gruntowych oraz oddzielnego dodatku progresyjnego zostały rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 18 grudnia 1923 /Dz.U.R.P.Nr.134 poz.1117/ zwaloryzowane w stosunku 1 zł.= 11.369 mk., zaś na obszarze województw:wileńskiego,nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów:białostockiego,bielskiego, sokólskiego,grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.8 poz.77/ zostały ustanowione we frankach złotych.

Stawki te zostały następnie rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.33 poz.339/ podwyższone o 100%, która to podwyższa nie służy za podstawę do obliczenia dodatków na rzecz związków samorządowych.

Wymiar podatków gruntowych wraz z oddzielnym dodatkiem na rok podatkowy 1924 od średnich i większych posiadłości ziemskich, po uwzględnieniu zniżek dla posiadaczy mniejszej własności ziemskiej w myśl ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. /Dz.U.R.P.Nr.65 poz.505/ w sumie 7.738.622. zł. wynosi 69.655.972 zł.

W związku z rozporządzeniami Ministra Skarbu z dnia 29 października 1923 r. /Dz.U.R.P.Nr.101 poz.797/ upoważnione zostały władze podatkowe I i II instancji w miejscowościach, w których nieurodzaj miał miejsce do odraczania terminów płatności: co do większej własności na skutek próśb indywidualnych, zaś co do mniejszej własności, na skutek wniosków zarządów gminnych.

/Wymiar podatku gruntowego brutto na rok 1924 ilustruje załączona tablica - patrz Nr.I, str.19/

Podnoszone od dłuższego czasu zarzuty większego obciążenia Małopolski w porównaniu z Kongresówką wymagają wyjaśnień.

W związku więc z tem nadmienia się, że po wprowadzeniu podwyżek podatku gruntowego przez ustawy polskie z dnia 14 i 16 lipca 1920 r.,z 17 czerwca 1921 r. i 15 czerwca 1923 r. obciążenie podatkowe bez 100% podwyżki tak w b.dzielnicy rosyjskiej,jak i w Małopolsce pokrywa się z wysokością obciążenia przedwojennego,przyczem

.//.

po zwaloryzowaniu stawek podatku w b.Królestwie Kongresowem stawki podatkowe są identyczne z przedwojennemi w Małopolsce zaś wymiar podatku /bez progresji i degresji/ stanowi 20,5% dochodu katastralnego,podczas gdy przed wojną stosunek ten wynosił 22,7%.

Porównując wymiar podatku gruntowego w Małopolsce i Kongresówce widzimy, że przeciętne obciążenie 1 ha w Małopolsce stanowi 2,5 zł., gdy w Kongresówce 2,7 zł.

Nie może być więc mowy o gorszem traktowaniu Małopolski.

Zaprzeczyć jednak nie można,że zachodzi rażąca nierównomierność opodatkowania poszczególnych posiadłości gruntowych,położonych w różnych dzielnicach,lecz wynika to z niejednolitej konstrukcji podatku.

Nie należy zapominać,że system opodatkowania katastralnego jest elastyczny i daje możność zróżniczkowania ciężaru podatkowego, zależnie od jakości gleby,podczas gdy w b.Kongresówce na skutek braku katastru zróżniczkowanie takie jest niemożliwe na czem zyskują właściciele gruntów lepszych, a tracą właściciele gruntów najgorszych.

Wadliwości opodatkowania stanowią sukcesję po zaborcach i nie można winić ani Sejmu,ani Rządu,że dotychczas nie został sporządzony kataster dla całego Państwa,albowiem prace katastralne trwać muszą dziesiątki lat /we Francji 43 lata,w Austrji przeszło 40 lat/.

Co do progresji i degresji,wprowadzonych ustawą z dnia 15 czerwca 1923 r. /Dz.U.R.P.Nr.65 poz.505/, płatnicy,od których przypada podatek w wysokości do 8 zł.80 gr.rocznie płacą 50% przypadającego do zapłaty podatku.Podlegający podatkowi w wysokości ponad 8 zł.80 gr. do 35 zł.20 gr. korzystają z 20% zniżki. Natomiast znaczniejsi płatnicy,od których przypada tytułem podatku kwota ponad 106 zł.podlegają oddzielnemu dodatkowi,którego wysokość dosięga 100% przy stawce 8,796 zł. Wyniki fiskalne,stosowania progresji i degresji na rok podatkowy 1924 są następujące: zniżki z tytułu degresji wynoszą 7.738.622 zł., a zwyżki z tytułu progresji wyrażają się kwotą 11.037.096 zł.

b/ Od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich.

Stawka podatkowa tego podatku wprowadzonego od 1 czerwca 1924 r. rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.51 poz.523/ wynosi 20% sumy, stanowiącej podstawę wymiaru /przychodu brutto, względnie wartości czynszowej budynków niewynajętych/. Kwota wymiaru za okres 7-mio miesięczny roku podatkowego 1924 wynosi 18.204.000 zł.

Podatek ten nie obciąża budynków, położonych w gminach wiejskich, o ile są związane z produkcją rolniczą. Wymiar dokonywany jest przez organa samorządowe.

/Tabela zawierająca podstawę wymiaru za poszczególne lata podatkowe przylega - patrz nr. II, str. 20 i 21/.

c/ przemysłowy.

Podatek pobierany jest w formie: a/wykupna świadectw przemysłowych, b/wpłat miesięcznych od obrotu przedsiębiorstw wyższych kategorji handlowych i przemysłowych, c/dopłat z nakazu płatniczego od obrotu przedsiębiorstw wyższych kategorji i wpłat półrocznych z nakazu płatniczego od obrotu przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych niższych kategorji.

Stawka podatku od obrotu wynosi 2%, od szeregu artykułów wywozu zagranicę 0,75%, zaś dla instytucji kredytowych, domów bankowych i kantorów wymiany 5% sumy obrotu.

/Ilość świadectw i kart rejestracyjnych, wydanych na rok podatkowy 1924 w okręgach izb skarbowych ilustrują załączone tabele - patrz nr. nr. III, IV, V, VI, str. 22-25/

Odnośnie do podatku od obrotu, wymierzonego za II półrocze 1923 r. i pierwsze półrocze 1924 zauważa się, że wymiary za II półrocze 1923 r. cechowała znaczna nierównomierność, tak w stosunku do poszczególnych przedsiębiorstw, jakoteż w stosunku między poszczególnemi okręgami wymiarowemi, a której przyczyn szukać należy w niedocenianiu zjawiska spadku waluty i nieuchwycenia właściwych obrotów.

Jednakże dzięki wysiłkom Ministerstwa Skarbu nierównomierność ta została w znacznej mierze usuniętą przy wymiarze podatku za I półrocze 1924 r., o czem świadczy następujące zestawienie porównawcze:

//.

/Tabele zawierające zestawienie porównawcze przylegają - patrz Nr.Nr.VII,VIII,IX,X, str.25-33/

Dążąc do osiągnięcia równomierności i prawidłowego uchwycenia obrotu wydało Ministerstwo Skarbu szereg zarządzeń i wskazówek i między innemi opracowało specjalną instrukcję dla określania obrotów przedsiębiorstw przemysłowych. Jednocześnie polecono inspektorom ministerjalnym zwracać specjalną uwagę na prawidłowe ustalanie obrotów w drodze bezpośredniego badania przedsiębiorstw.

d/ dochodowy

W myśl ustawy waloryzacyjnej z dnia 6 grudnia 1923 r. /Dz.U. R.P.Nr.127 poz.1044/ i wydanych do niej rozporządzeń, tudzież ustawy z dn.10 stycznia 1924 r./Dz.U.R.P.Nr.13 poz.110/ podstawę wymiaru podatku na rok podatkowy 1924 stanowił dochód obliczony w markach polskich i przerachowany na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z okresu pochodzenia dochodu, podległego podatkowi.-

Podatek dzieli się na dwa działy:

a/ od dochodów fundowanych, wymierzanych przez władze wymiarowe

b/ od uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, uiszczanych drogą potrącenia przy wypłacie.

Wymiar podatku za rok 1924 ilustrują przyległe tablice - patrz Nr.Nr. XI,XII,XIII,XIV,XV,XVI,XVII,XVIII,XIX, str.34-43/

Wymiar podatku dochodowego za rok 1924 wywołał liczne narzekania i zarzuty, które w dużej mierze są uzasadnione. Dopuszczone nieprawidłowości znajdują jednak usprawiedliwienie w trudnościach technicznych, połączonych z przepisami waloryzacyjnemi, które to trudności nastręczały najwięcej komplikacji przy opodatkowaniu dochodowem.

Prawidłowość wymiaru podatków wogóle jest ściśle uzależniona od poziomu moralności podatkowej społeczeństwa. Na obszarze Państwa Polskiego w szczególności w b.zaborze rosyjskim i austrjackim deklaracje płatników w rzadkich tylko wypadkach odpowiadają rzeczywistemu stanowi rzeczy; księgi obrotowe, przewidziane w ustawie o podatku przemysłowym najzupełniej chybiły swego celu; płatnicy uciekają się do rozmaitych wybiegów celem wprowadzenia w błąd

władz wymiarowych i t.p. /w jednym z okręgów miasta Warszawy w ciągu 6-ciu tygodni ujawniono 104 wypadki prowadzenia podwójnych ksiąg, jednych dla Skarbu, a drugich dla siebie/; częste są wypadki nielojalnego stanowiska Komisji Szacunkowych, które nie liczą się nieraz nawet z faktycznemi dowodami /wyciągami z ksiąg kolejowych, biur ekspedycyjnych, urzędów celnych i t.d./, a nawet obniżają podane w zeznaniach przez płatników podstawy opodatkowania.

Działalność urzędów skarbowych ogromnie utrudnia przybierająca coraz szersze rozmiary agitacja antipodatkowa. Agitację tę niezależnie od rozmaitych ciemnych elementów uprawiają też niektóre zrzeszenia i związki dążące do skaptowania sobie w ten sposób nowych członków i zdobycia popularności. Spowodowało to liczne i nieuzasadnione memorjały, wysyłanie delegacji do Ministerstwa Skarbu i władz skarbowych II instancji, tudzież masowe składanie odwołań, których rozpatrzenie wymaga nadludzkich wysiłków władz wymiarowych. Ilość odwołań nie zależy od prawidłowości wymiaru, lecz wyłącznie od ekspansywności miejscowych związków. Dla ilustracji przytacza się kilka cyfrowych danych: w II Urzędzie Skarbowym w Warszawie ilość odwołań wynosiła 52% ilości płatników, w Sochaczewie 66%, w Radzyminie 62%, w Makowie 70%, w okręgu Izby Skarbowej we Lwowie 58% i t.p. W niektórych okręgach ilość odwołań wynosi od 100 do 120 % /miasta: Lublin, Sanok, Jasło, Koło okręgu Łódzkiego i Równe/. Pochodzi to z tej przyczyny, że niezależnie od odwołań samych płatników, związki odbierały od swych członków nakazy płatnicze i wnosiły liczne odwołania w ich imieniu, nieinformując się nawet czy płatnicy sobie tego życzyli.

3. Pobór podatku.

W związku z narzekaniami na bezwzględność przy ściąganiu podatków w roku 1924 i stosowanie surowych środków egzekucyjnych, zaznacza się, że surowość postanowień ustawowych łagodziło Ministerstwo Skarbu wyjątkowemi zarządzeniami, a ogólna ilość licytacji majątku ruchomego płatników za nieuiszczenie należności w podatkach bezpośrednich i opłatach skarbowych w r. 1924 wyraża się cyfrą około 1.800. Stanowi to 0,02% w stosunku do ogólnej ilości płatników, czyli, że jedna licytacja przypada przeciętnie na 5.000 płatników. Ministerstwo Skarbu nie dysponuje danemi z okresu przedwojennego, jednakże na podstawie opinji fachowców ze wszystkich zaborów konsta-

.//.

tuje, że ilość wypadków przymusowej sprzedaży majątku ruchomego płatników w okresie przedwojennym była znacznie wyższa. Nadto w tym okresie stosowane było wystawianie na sprzedaż także majątków nieruchomych, co w praktyce skarbowej w r.1924 nie miało wcale zastosowania.

Zarządzenia Ministerstwa Skarbu miały ten skutek, że z powodu akcji egzekucyjnej nie doszło nigdzie do likwidacji przedsiębiorstw przemysłowych względnie do unieruchomienia warsztatów rolnych.

Ogólna suma ściągniętych przez sekwestratorów skarbowych w drodze przymusowej podatków /w drodze upomnień i zajęcia ruchomości względnie dochodów/ w okresie od 1 stycznia do końca grudnia 1924 r. /z wyjątkiem b.zaboru pruskiego, gdzie ściąganie podatków uskuteczniają samorządy/ wynosiła 51,839,191 zł co stanowi 13,4% wszystkich wpływów osiągniętych na tymże terytorjum w tym okresie. /Stan akcji egzekucyjnej uwidacznia tablica XX, str.44-45/

4.Prace legislatywne.

Szły one w kierunkach: a/unifikacji ustawodawstwa podatkowego, b/dostosowania ustawodawstwa do zmienionych wskutek wprowadzenia waluty złotowej warunków.

a/ Unifikacja.

Dalszy postęp w kierunku zapoczątkowanej w latach ubiegłych unifikacji stanowią:

1/ ustawa z dnia 9/VII 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.69 poz.670/ o rozciągnięciu mocy obowiązującej: a/ustawy z dnia 14/V 1923 r. w przedmiocie powyższego podatku /Dz.U.R.P.Nr.58 poz.412/, b/ustawy z dnia 16/VII 1920 r. o opłacie stemplowej od sprzedaży przedmiotów zbytku /Dz.U.R.P.Nr.79 poz.528/ na górnośląską część województwa śląskiego.

2/ ustawa z dnia 10/I 1924 r. w przedmiocie przepisów o państwowym podatku dochodowym obowiązujących na całym obszarze Rzeczypospolitej /Dz.U.R.P.Nr.13 poz.110/.

b/ w związku z wprowadzeniem waluty złotej i konieczności zasilenia Skarbu w okresie sanacji, przeprowadzono następujące zmiany:

w podatku gruntowym:

1/ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12/IV 1924 r. o podwyższeniu podatków gruntowych /Dz.U.R.P.Nr.33 poz.340/.

./.

2/ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14/I 1924 r. w przedmiocie wymiaru i poboru podatku gruntowego od gruntów użytkowych i lasów na ziemiach wschodnich /Dz.U.R.P.Nr.8 poz.77/.

W podatku przemysłowym:

1/ Rpzporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31/I 1924 r. w przedmiocie niezaliczania na podatek przemysłowy przedpłat, uiszczonych na poczet tegoż podatku w postaci świadectw przemysłowych /Dz.U.R.P.Nr.12 poz.102/.

2/ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16/II 1924 r. o podniesieniu stawek podatków bezpośrednich /Dz.U.R.P.Nr.16 poz.151/, które podwyższyło stawki podatków nieuiszczonych w przepisanych terminach o ½% /pół procent/ za każdy dzień zwłoki.

3/ Rozporzędzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12/IV 1924 o podwyższeniu ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych /Dz.U.R.P.Nr.33 poz.340/.

Nadto opracowało Ministerstwo Skarbu projekt noweli do ustawy z dnia 14 maja 1923 r. o państowym podatku przemysłowym, zawierający szereg zmian w kierunku przystosowania przepisów tej ustawy do obecnych warunków gospodarczych.

Najpoważniejszą z zaprojektowanych zmian jest zniesienie opodatkowania t.zw. obrotów wewnętrznych/art.2 część ostatnia/, powstających z tytułu przejścia towarów z jednego do drugiego oddziału wzgl. z jednego do drugiego zakładu tego samego przedsiębiorstwa.

Następnie przewiduje projekt upoważnienie dla Ministra Skarbu co do obniżania w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu stawek podatku dla przedsiębiorstw handlu hurtowego, skupu zawodowego oraz przedsiębiorstw wykonywania dostaw, a w szczególności dla obrotów artykułami pierwszej potrzeby; do tych ostatnich obrotów mogą mieć zastosowanie obniżone stawki nawet w handlu detalicznym i drobnym.

Obniżoną do 1% stopę podatku stosuje projekt do obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe celem dalszej przeróbki względnie zużycia w przemyśle. Przepis ten posiada poważne znaczenie dla rozwoju przemysłu, obniża bowiem koszty produkcji. Jednocześnie w ten sposób złagodzone zostanie obciążenie mniejszych przed-

./.

siębiorstw przemysłowych, nie posiadających działów pomocniczych.

Mając na względzie rozwój kredytu, projekt wprowadza znaczne ulgi dla instytucji kredytowych: zwalnia mianowicie od podatku instytucje kredytu długoterminowego, dla instytucji zaś kredytu krótkoterminowego przy ustalaniu podstawy opodatkowania przyjmuje pod uwagę straty, których przed tem nie uwzglmdniano.

Projekt przewiduje również znaczną ulgę dla Centralnej Kasy Spółek rolniczych, w której do opodatkowania przyjmuje się tylko połowę normalnej podstawy opodatkowania.

Pozatem projekt bierze w opiekę rzemiosła i rękodzieła, oraz przemysł ludowy, zwalniając zupełnie od podatku pracownie i zajęcia rzemieślnicze, dorożkarstwo, furmaństwo i t.p., o ile są prowadzone bez pomocy robotników najemnych.

Celem wzmocnienia naszego wywozu projekt rozszerza ulgi wywozowe

Projekt znosi ustawę z dnia 16 lipca 1920 r. o opłacie stemplowej od przedmiotów zbytku, jako nieodpowiadającą wymaganiom życia, zbyt uciążliwą dla władz i płatników, a przedstawiającą przytem nader wdzięczne pole dla nadużyć ze strony niesumiennych płatników; wprowadza się natomiast wyższe stawki podatku obrotowego dla handlu artykułami zbytku.

W podatku dochodowym.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. podniesiono stawki podatku dochodowego od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę /Dz.U.R.P.Nr.34 poz.250/.

Wobec ustalenia waluty okazało się koniecznem dostosowanie skali podatkowej do zmienionych stosunków gospodarczych. Czyni temu zadość wniesiony do Sejmu projekt noweli do przepisów o państwowym podatku dochodowym, w którym to projekcie przewiduje się, poczynając od roku podatkowego 1925, podwyższenie minimum egzystencji do 1.500 zł. oraz zmiany rozpięcia skali podatkowej.

Co do zaprojektowanego w noweli minimum egzystencji w kwocie 1.500 zł. zaznaczyć trzeba, że w związku ze wzrostem w roku 1924 kosztów utrzymania o 100% w porównaniu z r.1923 i o 34% /wskaźnik 134/ w porównaniu z rokiem 1913, siła nabywcza 1.500 zł. odpowiada 1.119 zł. fr. przedwojennym.

Uchwalenie tego minimum przywróci normy przedwojenne, gdyż minimum egzystencji w Austrji w r.1923 stanowiło 1.200 koron = 1.260 zł. a w Prusiech 900 mk. = 1.107 zł.

B. P o d a t k i b e z p o ś r e d n i e n a d z w y c z a j n e

Podatek majątkowy.

Z podatku tego, którego płatność obejmuje lata 1924 do 1926 włącznie, wpłynęła w roku 1924 kwota 198.383.016 zł, podczas gdy kwota preliminowana na rok 1924 wynosi 333.000.000 zł.

Cały szereg przyczyn złożył się na to, że przewidywania budżetowe w zakresie podatku majątkowego nie mogły być zrealizowane, a mianowicie: kryzys gospodarczy, nieurodzaj, umowy zawarte z wielkim przemysłem w końcu r.1923 i t.p.

Na rok 1925 preliminuje się również 333.000.000 zł., a uzyskanie tej sumy uzależnione jest od możności należytego sfinansowania podatku majątkowego.

Do realizacji podatku majątkowego przystąpiono jeszcze w końcu roku 1923 drogą poboru pierwszej zaliczki.

Wskutek dewaluacji marki zaliczka ta dała wyniki minimalne, około 2,5 miljonów zł.

Te znikome rezultaty zmusiły Rząd do układu z wielkim przemysłem w sprawie pobrania dobrowolnych znaczniejszych zaliczek w obcych walutach. Akcja ta prowadzona w ciągu listopada i grudnia 1923 r. dała już wyniki lepsze i przyniosła w gotówce i wekslach około 35.000.000 zł., które to kwoty zostały następnie zaliczone w r.1924 na drugą zaliczkę i prowizoryczne raty.

Pobór dobrowolnych zaliczek w obcych walutach miał ten dodatkowy skutek, że zapasy walutowe Skarbu Państwa zostały znacznie wzmocnione, co umożliwiło poniekąd energiczne wystąpienie byłej P.K.K.P. na rynku walutowym w styczniu 1924 r., a następnie całkowite opanowanie tego rynku.

Z początkiem 1924 r. dotychczasowe dosyć bezplanowe zamierzenia sanacyjne zostały ujęte w ściśle sprecyzowany program naprawy Skarbu i pobór podatku majątkowego przybrał również ściśle określony charakter.

W końcu stycznia 1924 r. zostało ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o poborze drugiej zaliczki w następnych mie-

.//.

siącach lutym, marcu i kwietniu cała energja władz skarbowych została skoncentrowana na zrealizowanie tej zaliczki.

Akcja ta niezawiodła i w najcięższych dla Skarbu miesiącach zaliczka na podatek majątkowy stanowiła główne źródło dochodu Państwa, przynosząc w pierwszem półroczu 1924 r. około 100.000.000 zł.

Po ściągnięciu drugiej zaliczki przystąpiono do poboru pierwszej prowizorycznej raty podatku w wysokości 1/6 części całego podatku, przypadającego od podanej przez płatników wartości majątków.-

Wreszcie na jesieni r.1924 przystąpiono do poboru drugiej raty w wysokości podwójnej pierwszej.

Pobór tak pierwszej jak i drugiej raty był połączony już z dużemi trudnościami i wymagał szeregu zarządzeń ulgowych, a to ze względu na przesilenie gospodarcze, trudności kredytowe oraz klęskę nieurodzaju. Nadto wskutek umów, zawartych z wielkim przemysłem przy uiszczaniu dobrowolnych zaliczek w obcych walutach pobór podatku majątkowego od tego przemysłu w r.1924 był ograniczony do kwot dobrowolnych zaliczek, wpłaconych przez przemysł, a stanowiących zaledwie 1/3 część kwot należących na podstawie wymiaru. Ogółem pierwsza i druga rata przyniosły

/Stan akcji wymiarowej i poborowej ilustrują dołączone tabele - patrz Nr.Nr.XXI, XXII, XXIII, str.46-48/

Równocześnie z poborem prowizorycznych rat przeprowadzano prace związane z definitywnym wymiarem podatku.

II.

OPŁATY STEMPLOWE I PODATEK SPADKOWY.

W dziale opłat stemplowych oraz podatku spadkowego i od darowizn wpływy osiągnięte w r.1924 przeszły oczekiwania.

Dochody z tego działu oceniło Ministerstwo Skarbu przy układaniu preliminarza budżetowego na 55.970.000 zł.; kwota ta została jeszcze obniżona przez ciała ustawodawcze na 48.930.000 złw, podczas gdy zestawienie wpływów, osiągniętych z tego działu w roku 1924 wykazują kwotę 79.760.042 zł., a zatem 163% sumy preliminowanej /tablica wpływów przylega - patrz Nr.XXIV str.49./

Wynik ten byłby jeszcze korzystniejszy, gdyby nie to, że obniżona zdolność płatnicza skłoniła Ministerstwo Skarbu do wydania szeregu zarządzeń, by płatnikom udzielano w szerokim zakresie ulg w pła-

ceniu przez odraczanie i rozkładanie na raty podatku spadkowgo w całem Państwie, aopłat aljenacyjnych przy parcelacjach w województach wschodnich. Wskutek udzielonych odroczeń zaległości podatku spadkowego na 1. stycznia 1925 roku stanowiły 8.083.398 zł., zaległe zaś opłaty aljenacyjne - 4.762.768 zł.

Korzystny, mimo odroczeń, rezultat wpływów był wynikiem ustawy waloryzacyjnej z dnia 6 grudnia 1923 r. /Dz.U.R.P.Nr.127 poz.1044/ i wzmożonej działalności władz skarbowych I i II instancji.

Wadą obecnych przepisów w dziedzinie opłat stemplowych jest ich mnogość, niejednolitosc i wynikająca stąd niejasność.

W poszczególnych dzielnicach obowiązują dotychczas zasadniczo ustawy państw zaborczych i władz okupacyjnych, jednak potrzeba stosowania tych przepisów do zmieniających się stosunków walutowych oraz potrzeba ujednostajnienia stawek opłat stemplowych, spowodowała cały szereg fragmentarycznych polskich ustaw i rozporządzeń, o charakterze tymczasowym; ta mnogość przepisów utrudnia w wysokim stopniu orjentowanie się nietylko podatnikom, lecz i władzom skarbowym. Stan ten odbija się ujemnie na wydajności opłat stemplowych, albowiem w tej dziedzinie, więcej niż w każdej innej potrzebne są jednolite dla całego Państwa i zrozumiałe dla szerszego ogółu przepisy podatkowe. Zdając sobie sprawę z potrzeby ogólno-państwowej ustawy stemplowej Rząd wniósł w r.1924 do ciał ustawodawczych odnośny projekt.

Szczególną uwagę poświęcono w r.1924 kontrolowaniui lustrowaniu władz skarbowych I i II instancji oraz kontroli nad uiszczaniem opłat stemplowych przez płatników. Władze skarbowe I instancji przeprowadzały, w większym rozmiarze, niż w latach poprzednich, rewizje stemplowe u specjalnych poborców tych opłat i w przedsiębiorstwach handlowo-przemysłowych. Ilość tych rewizji w czasie od 1 stycznia do końca września 1924 r. stanowiła 21.787.-

Oprócz doraźnego wyniku finansowego, który był dość znaczny, pedagogiczne znaczenie tych rewizji niewątpliwie ujawniło się w stopniowem wzrastaniu z miesiąca na miesiąc wpływów z opłat stemplowych, wpłaconych przez płatników bez urzędowego wymiaru.

Wpływy z 12 miesięcy 1924 r. w poszczególnych rodzajach podatków i opłat omawianego działu są uwidocznione w załączonej tablicy Nr.XXV. str.50 i 51. Wynika z niej, że:

.//.

a/ wpływy z podatku spadkowego i od darowizn zmniejszają się, począwszy od sierpnia 1924 r.; przyczyny tego szukać należy w odroczeniach, o których mowa wyżej. Aczkolwiek ustawa z 18 lipca 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.72 poz.699/ bardzo znacznie obniżyła stopę podatkową i powiększyła liczbę spadków i darowizn wolnych od podatku, to jednak spodziewać się należy, że wpływy z tego tytułu w przyszłości znacznie wzrosną;

b/ w podatku giełdowym zaznacza się, począwszy od kwietnia 1924 r. stałe zmniejszanie się wpływów, wywołane zastojem w tranzakcjach giełdowych;

c/ natomiast wpływy z innych ważniejszych opłat stemplowych, zwiększają się w roku 1924 stale z miesiąca na miesiąc; charakterystycznem jest, że opłaty aljenacyjne obniżone ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. /Dz.U.R.P.Nr.78 poz.720/ z 6 na 4 % dały w ostatnich miesiącach roku 1924 zwiększone wpływy; świadczy to o tem, że umiarkowane stawki są korzystniejsze dla Skarbu Państwa.

Ogólny stan akcji wymiarowej i poborowej za rok 1924 w dziedzinie opłat stemplowych ilustruje zamknięcie rachunkowe opłat stemplowych. /Patrz tablica Nr.XXVI, str.52 i 53/.

DYREKTOR DEPARTAMENTU:

/-/ G.Czechowicz

I. Wymiar podatku gruntowego brutto na rok 1924

Izby Skarbowe	Powierzchnia użyt.roln. podlegających pod.gruntow. w ha.	Kwota podatku grunt.bez zastosowania degres.i progresji	Wymiar podatku gruntu na 1 ha bez zastosowania degresji i progresji	Odliczono z tytułu degresji /art.3 Dz.U.Nr. 65 z 1923 roku/	Pozostaje do pobrania/4-5/.	Doliczа się z tytułu oddzielne. dod./art.3 Dz.U.Nr.65 z 1923 r./	Ostateczna kwota podatku przypada do pobrania /6+7/	Wymiar podat. gruntu na 1 ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Warszawa	2.391.531	8.538.496	3.57	571.424	7.967.072	1.360.452	9.327.524	3.90
Łódź	1.527.157	5.204.250	3.41	585.600	4.618.650	649.660	5.268.310	3.45
Kielce	2.094.283	5.696.520	2.72	902.648	4.793.872	602.824	5.396.696	2.58
Lublin	2.701.597	6.219.486	2.30	859.432	5.360.054	922.536	6.282.590	2.32
Białystok	2.352.463	3.451.420	1.47	181.184	3.270.236	180.936	3.451.172	1.47
Razem b.Król.Kongresowe	11.067.031	29.110.172	2.63	3.100.288	26.009.884	3.716.408	29.726.292	2.69
Brześć nad Bugiem	3.625.125	2.831.386	0.78	-	2.831.386	493.858	3.325.244	0.92
Łuck	1.921.888	3.373.160	1.75	-	3.373.160	324.954	3.698.114	1.92
Wilno	1.847.718	1.833.358	1.00	-	1.833.358	134.132	1.967.490	1.06
Razem Wojew.Wschodnie	7.394.731	8.037.904	1.08	-	8.037.904	952.944	8.990.848	1.21
Lwów	5.946.620	15.736.892	2.65	3.246.978	12.489.914	3.108.854	15.598.768	2.62
Kraków	1.627.477	4.186.518	2.57	962.220	3.224.298	615.860	3.840.158	2.36
Razem Małopolska	7.574.097	19.923.410	2.63	4.209.198	15.714.212	3.724.714	19.438.926	2.57
Poznań	2.330.000	6.674.452	2.86	276.702	6.397.770	2.108.812	8.506.562	3.65
Grudziądz	1.370.000	2.811.560	2.05	152.434	2.659.126	534.218	3.193.344	2.33
Razem b.Zabór Pruski	3.700.000	9.486.012	2.56	429.136	9.056.896	2.643.030	11.699.906	3.16
O g ó ł e m	29.735.859	66.557.498	2.24	7.738.622	58.818.896	11.037.096	69.855.972	2.35

II. Podstawy wymiaru podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za lata 1924, 1925, 1926, 1927 i 1928.

Izba Skarbowa	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości nie podl. ustawie o ochronie lokatorów	Podstawa rocznego wymiaru obliczona w wysokości 5% od wartości obiegowej nieruchomości /§ 6 Roz. Pr./	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów
lata	1914	1 9 2 4x/			1925
1	2	3	4	5	6
Białystok	10.045.620	1.162.113	229.600	431.995	3.673.651
Brześć n/B.	4.042.549	468.680	211.109	119.000	1.481.583
Grudziądz	21.639.141	2.507.687	308.129	808.366	7.927.257
Kielce	24.693.661	2.865.228	41.934	1.215.665	9.057.507
Kraków	17.496.000	2.029.944	35.672	630.000	6.417.024
Lublin	9.058.943	1.050.829	355.066	409.735	3.321.862
Lwów	59.816.880	7.630.504	78.730	61.555	24.121.400
Łódź	87.520.085	11.164.658	1.767.294	5.016.664	35.293.572
Łuck	8.324.203	965.564	443.962	253.165	3.052.324
Poznań	48.395.084	6.173.402	555.038	4.291.280	19.515.241
Warszawa	171.154.620	21.834.084	1.973.569	5.856.665	69.021.501
Wilno	19.848.726	2.531.686	440.093	102.665	8.003.123
Razem	482.035.512	60.384.379	6.440.196	19.196.755	190.886.045

x/ za siedem miesięcy

II. Podstawy wymiaru podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za lata 1924, 1925, 1926, 1927 i 1928.

Izba Skarbowa	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości nie podl. ustawie o ochronie lokatorów	Podstawa rocznego wymiaru obliczona w wysokości 5% od wartości obiegowej nieruchomości /§ 6 Roz.B/	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów	Wysokość rocznego komornego od nieruchomości podl. ustawie o ochronie lokatorów
lata	1925		1926xx/	1927xx/	1928xx/
	7	8	9	10	11
Białystok	398.520	749.820	6.389.015	8.801.847	10.045.620
Brześć n/B.	366.425	206.550	2.571.060	3.542.027	4.042.549
Grudziądz	534.824	1.403.092	13.762.493	18.959.931	21.639.141
Kielce	72.783	2110.044	15.705.168	21.636.261	24.693.661
Kraków	61.916	1.093.500	11.127.456	15.329.766	17.496.000
Lublin	616.297	711.183	5.761.487	7.937.327	9.058.943
Lwów	136.653	106.842	38.043.536	52.410.767	59.816.880
Łódź	3.067.515	8.707.497	55.662.775	76.683.944	87.520.085
Łuck	770.592	439.422	5.294.193	7.293.557	8.324.203
Poznań	963.388	7.448.440	30.779.459	42.403.393	48.395.084
Warszawa	3.425.552	10.165.497	108.854.341	149.963.437	171.154.620
Wilno	763.875	178.197	12.623.789	17.391.193	19.848.726
Razem	11.178.340	33.320.084	306.574.772	422.353.450	482.035.510

xx/ Wysokość rocznego komornego od nieruchomości nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów oraz podstawę rocznego wymiaru obliczoną w wysokości 5% od wartości obiegowej nieruchomości przyjmuje się jak dla roku 1925 /rubryka 8 i 9/.

III. Wykaz świadectw przemysłowych wydanych na rok 1924 dla przedsiębiorstw handlowych

/świadectwa wykazano w formie ułamka, którego licznikiem są świadectwa roczne, a mianownikiem półroczne/

Izby Skarbowe	KATEGORJE						
	I	II	III	IV	Va	Vb	Razem
Warszawska	1143/39	8078/273	31757/1968	17824/3251	790 /230	1115/299	60702/6060
Łódzka	226	4683/161	21229/1319	14782/3550	549/109	3723/1127	45192/6266
Kielecka	121/2	2899/158	18513/1094	14023/2954	66/54	1206/383	36822/4645
Lubelska	122/1	2108/104	16383/1159	8232/2042	414/72	728/212	27987/3590
Białostocka	109/5	2065/108	10432/686	3634/845	135/47	317/128	16692/1819
B.Kongresówka	1721/47	19822/804	98314/6226	58495/12642	1954/512	7089/2149	187395/22380
Poleska	50/2	1359/95	9252/731	4717/1039	100/27	37/3	15515/1897
Wołyńska	81/1	1360/114	9897/705	4657/690	410/155	620/175	17025/1840
Wileńska	66/5	1753/83	8084/705	2815/626	218/31	307/51	13243/1501
Wojew.Wschodnie	197/8	4472/292	27233/2141	12189/2355	728/213	964/229	45783/5238
Lwowska	288/6	5127/210	33474/1133	32287/2039	320/56	747/137	72243/3581
Krakowska	196/3	3192/141	14492/602	13407/1051	113/13	493/51	31893/1861
Małopolska	484/9	8319/351	47966/1735	45694/3090	433/69	1240/188	104136/5442
Wielkopolska	621/10	6059/206	17379/1122	5534/1081	217/44	1225/113	31035/2576
Pomorska	194/4	3052/171	6846/731	1377/360	78/31	458/105	12005/1402
B.Zabór Pruski	815/14	9111/377	24225/1853	6911/1441	295/75	1683/218	43040/3978
Ogółem	3217/78	41724/1824	197738/11955	123289/19528	3410/869	10976/2784	380354/37038
Wpływy za świadectwa /sporządzone na podstawie ilości i cen świadectw przemysłowych/	6.434.000 / 78.000	10.748.560 / 212.385	8.163.435 / 238.720	1.974.110 / 155.897,5	170.500 / 21.725	164.640 / 20.880	27.655.245 / 727.607,5

IV. Wykaz świadectw przemysłowych wydanych na rok 1924 dla przedsiębiorstw przemysłowych.

/Świadectwa wykazano w formie ułamka, którego licznikiem są świadectwa roczne, a mianownikiem półroczne/.

Izby Skarbowe	K A T E G O R J A								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Warszawska	28/1	16	62/2	425/8	689/19	1201/40	4216/134	25525/1945	32162/2149
Łódzka	39	37	78/2	452/3	664/20	1070/52	3486/122	15226/2238	21052/2437
Kielecka	15/1	20	45/1	189/4	369/14	654/18	1661/55	12636/1992	15589/2085
Lubelska	4	10	25	78/2	179/5	615/20	1837/86	11053/1314	13801/1427
Białostocka	1/1	8	24/1	123/1	175/10	246/18	756/38	7802/715	9135/784
B.Kongresówka	87/3	91	234/6	1267/18	2076/68	3786/148	11956/435	72242/8204	91739/8882
Poleska	--	3	16	70/3	164/14	491/28	1077/93	6005/1143	7826/1281
Wołyńska	2	2	11	42	137/5	591/12	1060/53	3393/755	5238/825
Wileńska	--	-	8/1	70/2	129/7	271/27	843/85	5419/959	6740/1081
Wojew.Wschodnie	2	5	35/1	182/5	430/26	1353/67	2980/231	14817/2857	19804/3187
Lwowska	8	10	36/1	265/5	794/46	1465/48	2557/98	29616/1222	34751/1420
Krakowska	15	21	39	218/4	390/9	474/9	1153/36	13977/500	16287/558
Małopolska	23	31	75/1	483/9	1184/55	1939/57	3710/134	43593/1722	51038/1978
Wielkopolska	30	19	78/1	406/5	774/10	1111/37	2632/102	16702/1219	21752/1374
Pomorska	9	5	28	130/3	311/8	550/14	834/45	7083/599	8952/669
B.Zabór Pruski	39	24	106/1	536/8	1085/18	1661/51	3466/147	23787/1818	30704/2043
O g ó ł e m	151/3	151	450/9	2468/40	4775/167	8739/323	22112/947	154439/14601	193285/16e90
Wpływy za świadectwa sporządzone na podstawie ilości i cen świadectw przemysłowych./	906,000 / 9.000	604000 / -	900.000 / 9.000	1.480.000 / 12.000	955.000 / 16.700	528.980 / 16.140	701.770 / 15.195	1.143.411 / 52.361	7.219.961 / 130.396

V. Wykaz świadectw przemysłowych wydanych na rok 1924 dla zajęć przemysłowych, handlu jarmarcznego i kart rejestracyjnych

/Świadectwa przemysłowe wykazano w formie ułamka, którego licznikiem są świadectwa roczne, a mianownikiem półroczne

1	2					3		4
Izby Skarbowe	Kategorja					Handel jarmarczny		Ilość kart rejestracyjnych
	I	II	III	IV	Razem	Hurt	Detal	
Warszawska	3	660/48	43/3	95/12	801/63	-	-	2781/54
Łódzka	2	195/18	26/8	19/4	242/30	-	-	1684/141
Kielecka	1	141/18	14/1	4/1	160/20	-	-	676/31
Lubelska	-	158/34	26/1	5	189/35	-	-	925/15
Białostocka	-	54/10	21/3	2/2	77/15	-	-	1068/44
B.Kongresówka	6	1208/128	130/16	125/19	1469/163	-	-	7134/285
Poleska	-	62/12	50/3	2/3	114/18	-	1/2	512/55
Wołyńska	-	18/9	25/5	5	48/14	-	-	453/39
Wileńska	-	179/38	17/9	/8	196/55	-	-	673/65
Woj.Wschodnie	-	259/59	92/17	7/11	358/87	-	1/2	1638/159
Lwowska	2	409/22	11/5	23	545/27	1	165	2113/32
Krakowska	3	261/28	23	21	308/28	-	14	796/23
Małopolska	5	670/50	134/5	44	853/55	1	179	2909/55
Wielkopolska	1	216/48	77/13	92/25	386/86	*	5/2	1365/58
Pomorska	/2	144/33	41/2	41/72	226/109	-	-	382/20
B.Zabór Pruski	1/2	360/81	118/15	133/97	612/195	-	5/2	1747/78
Ogółem	12/2	2497/318	474/53	309/127	3292/500	1	185/4	13428/577
Wpływy za świadectwa /sporządzone na podstawie ilości i cen świadectw przemysłowych/	4250 / 275	268870 / 13360	14350 / 950	61800 / 12700	349270 / 27285	100 / -	5120 / 80	134280 / 2885

VI. Ogólne zestawienie świadectw przemysłowych, wydanych na r.1924 /Świadectwa wykazano w formie ułamka, którego licznikiem są świadectwa roczne, a mianownikiem - półroczne./.

IZBA SKARBOWA	Przedsiębiorstwo handlowe	Przedsiębiorstwo przemysłowe	Razem przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.	Zajęcia przemysłowe	Handel jarmarczny hurt	Handel jarmarczny detal	Karty rejestracyjne	Ogólna ilość wydanych świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.
Warszawska	60702/6060	32162/2149	92864/8209	801/63	-	-	2781/ 54	96446/8326
Łódzka	45192/6266	21052/2437	66244/8703	242/30	-	-	1684/141	68170/8874
Kielecka	36822/4645	15589/2085	52411/6730	160/20	-	-	676/31	53247/6781
Lubelska	27987/3590	13801/1427	41788/5017	189/35	-	-	925/15	42902/5067
Białostocka	16692/1819	9135/784	25827/2603	77/15	-	-	1068/44	28972/2662
B.Kongresówka	187395/22380	91739/8882	279134/31262	1469/163	-	-	7134/285	287737/31710
Poleska	15515/1897	7826/1281	23341/3178	114/18	-	1/2	512/55	23968/3253
Wołyńska	17025/1840	5238/825	22263/3665	48/14	-	-	453/39	22764/2718
Wileńska	13243/1501	6740/1081	19983/2582	196/55	-	-	673/65	20852/2702
Wojew.Wschodnie	45783/5238	19804/3187	65587/8425	358/87	-	1/2	1638/159	67584/8673
Lwowska	72243/3581	34751/1420	106994/5001	545/27	1	165	2113/32	109818/5060
Krakowska	31893/1861	16287/558	48180/2419	308/28	-	14	796/23	49298/2470
Małopolska	104136/5442	51038/1978	155174/7420	853/55	1	179	2909/55	159116/7530
Wielkopolska	31035/2576	21752/1374	52787/3950	386/86	-	5/2	1365/58	54543/4096
Pomorska	12005/1402	8952/669	20957/2071	226/109	-	-	382/20	21565/2200
B.Zabór Pruski	43040/3978	30704/2043	73744/6021	612/195	-	5/2	1747/78	76108/6296
O g ó ł e m	380.354/37038	193285/16090	573639/53128	3292/500	1	185/4	13428/577	590545/54209
Wpływy za świadectwa /sporządzone na podstawie ilości i cen świadectw przemysłowych/.	27.655.245 / 727.607,5	7.219.961 / 130.396	34.875.206 / 858.003,5	349.270 / 27.285	100 / -	5.120 / 50	134.280 / 2.885	35.363.876 / 888.223,5

VII. Wymiar podatku przemysłowego /od

dla przedsiębiorstw

Izba Skarbowa	Przedsiębiorstwa handlowe w II półroczu 1923 r.				
	Ilość przedsiębiorstw	Ogólna suma ustalonego obrotu w miljonach marek	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada na jednego płatnika podatku	Stos.% wymierz. podatku w poszcz. Izb.Sk. do ogóln. kwoty podatku
Białostocka	17.310	72.781.190	1.193.132.3	68.9	7.1
Poleska	16.425	24.924.267	408.595.5	24.9	2.4
Pomorska	11.924	31.913.152	523.166.3	43.9	3.1
Kielecka	41.032	75.743.634	1.241.698.6	30.3	7.4
Krakowska	34.143	73.747.368	1.208.973.2	35.4	7.2
Lubelska	30.291	45.604.353	747.612.3	24.7	4.4
Lwowska	79.129	262.350.501	4.300.827.9	54.3	25.6
Łódzka	44.593	112.943.423	1.851.531.6	23.6	11.
Wołyńska	17.527	19.120.201	313.445.9	17.9	1.8
Poznańska	30.553	62.856.419	1.030.433.1	33.8	6.1
Warszawska	63.207	214.445.400	3.515.498.2	55.6	20.9
Wileńska	14.108	30.401.701	498.388.7	35.3	3.-
Razem:	400.242	1.026.831.609	16.833.303.6	42.05	100

obrotu/ za II półrocze 1923 i I półrocze 1924 r.

handlowych.

Przedsiębiorstwa handlowe w I półroczu 1924r.					Ogólna suma podatku wymierzonego w II półroczu 1923r i w I półroczu 1924r.w złotych
Ilość przedsiębiorstw	Ogólna suma ustalonego obrotu w złotych	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada na jednego płatnika podatku	Stos.% wymierz. podatku w poszcz. Izb.Sk. do ogóln. kwoty podatku	
15.948	85.323.222	1.708.027	107.1	2.7	2.901.159.3
15.311	59.754.366	1.195.878	78.1	1.9	1.604.473.5
12.078	96.067.911	1.945.259	161.1	3.1	2.468.425.3
35.847	190.099.400	3.842.910	107.2	6.2	5.084.608.6
32.750	284.389.552	5.736.904	175.2	9.2	6.945.877.2
25.925	172.525.607	3.469.414	133.8	5.6	4.217.026.3
76.705	384.191.627	7.888.967	102.8	12.7	12.189.794.9
39.001	406.805.893	8.243.640	211.4	13.2	10.095.171.6
15.514	86.455.059	1.729.107	111.5	2.8	2.042.552.9
28.885	311.524.649	6.741.264	233.4	10.8	7.771.697.1
58.958	856.585.823	17.974.006	304.9	28.9	21.489.504.2
12.080	89.060.558	1.819.926	150.7	2.9	2.318.314.7
369.002	3.022.783.667	62.295.302	168.8	100	79.128.605.6

VIII. Wymiar podatku
/od obrotu/ za II półrocze
dla przedsiębiorstw

Izba Skarbowa	Przedsiębiorstwa przemysłowe w II półroczu 1923 r.				
	Ilość przedsiębiorstw	Ogólna suma ustalonego obrotu w miljonach marek	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada od jednego płatnika podatku	Stos.% wymierzonego podatku w poszczeg. Izb.Sk. do ogólnej kwoty podatku
Białostocka	7.546	31.328.282	513.578.4	68.1	7.2
Poleska	6.915	10.198.733	167.192.3	24.1	2.3
Pomorska	7.440	14.635.493	239.986.0	32.2	3.4
Kielecka	13.527	36.698.764	601.619.1	44.5	8.5
Krakowska	15.656	30.503.876	500.063.5	31.9	7. 5
Lubelska	14.713	20.211.564	331.337.1	22.5	4.6
Lwowska	38.771	78.181.472	1.281.663.4	33.1	18.-
Łódzka	20.858	60.901.833	998.390.6	47.9	14.-
Wołyńska	5.346	7.206.471	118.138.8	22.1	1.7
Poznańska	17.157	18.986.643	311.256.4	18.1	4.3
Warszawska	28.359	117.356.199	1.923.872.1	67.8	27.-
Wileńska	6.580	8.678.540	142.271.1	21.6	2.-
Razem:	182.868	434.887.870	7.129.308.8	39.-	100

dochodowego
23 r. i I półrocze 1924 r.
przemysłowych

Przedsiębiorstwa przemysłowe w I półroczu 1924 r.					Ogólna suma
Ilość przedsiębiorstw	Ogólna suma ustalonego obrotu w złotych	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada na jednego płatnika podatku	Stos.% wymierz. podatku w poszczególnych Izbach Skarb. do ogóln. sumy podatku	ustalonego obrotu w II półroczu 1923 r. w I półroczu 1924 r. w złotych
9.055	65.326.648	1.304.740	144. -	3.4	1.818.318.4
7.447	28.982.517	579.650	77.8	1.5	746.842.3
8.880	59.592.258	1.191.845	134.2	3.1	1.431.771.-
16.273	151.494.675	3.029.893	176.1	7.8	3.631.512.1
15.774	139.269.580	2.785.391	176.5	7.3	3.285.454.5
14.021	71.464.973	1.429.299	101.9	3.7	1.760.636.1
39.938	181.259.962	3.625.199	90.7	9.4	4.906.862.4
21.875	440.403.914	8.808.078	402.6	22.8	9.806.468.6
5.384	23.886.528	477.731	88.7	1.2	595.869.8
20.510	181.935.599	3.638.712	177.4	9.4	3.949.968.4
31.971	554.376.954	11.087.539	345.3	28.7	13.011.411.1
6.624	32.931.300	658.626	99.4	1.7	800.897.1
197.752	1.930.924.908	38.616.703	195.2	100	45.746.011.8

IX. Wymiar podatku

/od obrotu/ za II półrocze

dla zajęć przemysłowych i samodzielnych

Izba Skarbowa	Zajęcia przemysłowe oraz samodzielne wolne zajęcia zawodowe w II półroczu 1923 r.				
	Ilość zajęć	Ogólna suma ustalonego obrotu w miljonach marek	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada na jednego płatnika podatku	Stos.% wymierzonego podatku w poszczeg. Izbach Sk. do ogóln. kwoty podatku
Białostocka	700	508.744	8.340	11.9	2.9
Poleska	690	383.394	6.285.1	9.1	2.2
Pomorska	640	595.143	9.756.4	15.2	3.4
Kielecka	1.198	764.728	12.536.4	10.5	4.3
Krakowska	2.366	1.469.462	17.492.5	7.4	6.1
Lubelska	1.056	694.870	11.391.3	10.8	3.9
Lwowska	4.326	7.270.106	119.182.-	27.6	41.1
Łódzka	1.480	1.024.630	16.797.3	11.3	5.8
Wołyńska	890	487.852	7.997.5	9.-	2.8
Poznańska	1.124	850.990	13.950.6	12.4	4.8
Warszawska	4.531	3.351.868	54.948.6	12.1	19.-
Wileńska	961	652.194	10.691.7	11.1	3.7
Razem	19.962	18.053.981	289.369.4	14.5	100

Zajęcia przemysłowe oraz samodzielne wolne zajęcia zawodowe w I półr.1924 r.					Ogólna suma wymierzonego podatku w II półr.23r. i w I półr. 1924r. w złotych.
Ilość zajęć	Ogólna suma ustalonego obrotu w złotych	Ogólna suma wymierzonego podatku w złotych	Przypada na jednego płatnika podatku	Stos.% wymierz. podatku w poszczególn. Izb.Sk. do ogóln kwoty podatku	
744	1.467.147	29.343	39.4	2.2	37.683
730	1.247.397	24.948	34.2	1.8	31.233.1
536	2.738.444	54.768	102.3	4.-	64.524.4
1.004	2.579.589	51.592	51.4	3.8	64.128.4
1.870	11.142.722	222.853	119.3	16.4	240.345.5
960	2.972.325	59.446	61.6	4.4	70.837.3
4.275	12.680.907	253.618	59.3	18.7	372.800.-
1.285	5.331.040	106.621	82.6	7.9	123.418.3
561	1.346.385	26.928	48.-	2.-	34.925.5
1.641	7.303.874	146.077	89.-	10.8	160.027.6
3.942	17.157.129	343.143	87.-	25.3	398.091.6
693	1.811.292	36.226	52.2	2.7	46.917.7
18.241	67.778.251	1.355.563	74.3	100	1.644.932.4

I. Ogólny Wymiar podatku przemysłowego /od obrotu/ za II

Izba Skarbowa	Ogólna ilość ludności	Ilość ludności miejsk.	Przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i zajęcia przemysłowe oraz samodzielne wolne zawody za II półrocze 1923 r.					
			Ilość płatników	Ogólna suma ustalonego obrotu w milj. marek	Ogólna suma wymierz. podatku przem. w złotych	Przypada na jednego płatn.	Przypada na jednego mieszk. ludn. miej.	Stos. % wymierzon. podat. w poszcz. Izb. Sk. do ogóln. kwoty podatn.
Białystok	1.303.437	308.852	25.556	104.618.216	1.715.050.7	67.1	5.5	7.1
Brześć	1.702.031	249.656	24.030	35.506.394	582.072.9	24.2	2.3	2.4
Grudziądz	939.495	226.618	20.004	47.143.788	772.848.7	38.6	3.4	3.2
Kielce	2.535.730	567.155	55.757	113.207.126	1.855.854.1	33.2	3.2	7.7
Kraków	1.990.399	457.227	52.165	105.720.706	1.726.529.2	33.1	3.8	7.1
Lublin	2.087.907	347.060	46.060	66.510.787	1.090.340.7	23.7	3.1	4.5
Lwów	5.495.086	1.043.657	122.226	347.802.079	5.701.673.3	46.6	5.4	23.5
Łódź	2.250.534	832.137	66.931	174.869.886	2.886.719.5	42.8	3.4	11.8
Łuck	1.437.907	204.571	23.763	26.814.524	439.582.2	18.5	2.1	1.8
Poznań	1.974.057	676.044	48.834	82.694.052	1.355.640.1	27.7	2.	5.6
Warszawa	3.048.452	1.378.703	96.097	335.153.467	5.494,318.9	57.2	4.	22.6
Wilno	983.659	165.825	21.649	39.732.435	651.351.5	29.7	3.9	2.7
	25.748.694	6.457.505	603.072	1.479.773.460	24.251.981.8	40.2	3.8	100

półrocze 1923 i I półrocze 1924 r.

Przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe, zajęcia przemysłowe oraz samodzielne wolne zawody przemysłowe za I półrocze 1924 r.

Ilość płatnik.	Ogólna suma ustalonego obrotu w złotych	Ogólna suma wymierz. podatk. w złotych	Przypada na jednego płatnika	Przypada na 1 mieszk. ludn. miejsk.	Stos. % wymierz. podatku w poszczególnych Izb. Sk. do ogóln. kwoty podatku	Ogólna suma wymierzonego podatku w II półr. 1923 r. i I półr. 1924 r. w złotych
25.747	152.117.017	3.042.110	118.1	9.8	2.9	4.757.160.7
23.488	89.984.280	1.800.476.	76.7	7.2	1.7	2.382.548.9
21.494	158.398.613	3.191.872*	148.5	14.1	3.1	3.964.720.7
53.124	344.173.664	6.924.395	130.3	12.2	6.8	8.780.249.1
50.394	434.801.854	8.745.148	173.5	19.1	8.6	10.471.677.2
40.906	246.962.905	4.958.159	121.4	14.3	4.8	6.048.499.7
120.918	578.132.496	11.767.784	97.3	11.3	11.5	17.469.457.3
62.161	852.540.847	17.158.339	276.	20.6	16.8	20.025.058.5
21.459	111.687.972	2.233.766	104	10.9	2.2	2.673.348.2
51.036	500.764.122	10.526.053	206.2	15.6	10.3	11.881.693.1
94.871	1.428.119.906	29.404.688	310	21.3	28.8	34.899.006.9
19.397	123.803.150	2.514.778	129.6	15.1	2.5	3.166.129.5
584.995	5.021.486.826	102.267.568	174.8	15.8	100	126.519.549.8

XI. Wymiar podatku dochodowego za r.1924 dla osób fizycznych, spadków wakujących i towarzystw sprawozdawczych ez 20% dodatku według b.zaborów

Stopień dochodu wg. skali art. 23	b. Królestwo Kongresowe					
	Osoby fizyczne i spadki wakujące		Towarzystwa sprawozdawcze		Razem	
	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku
1	54.689	1.854.314.58	100	3.556.05	54.789	1857870.63
2	25.940	1.243.755.84	73	3.541.23	26.013	1247297.07
3	13.372	808.304.51	77	4.829.35	13.449	813133.86
4	12.762	965.109.99	58	4.560.15	12.820	969670.14
5	6.340	582.630.83	51	4.919.97	6.391	587550.80
6	6.148	675.910.14	76	9.112.40	6.224	685022.54
7	7.422	946.538.27	60	8.732.60	7.482	955270.87
8	5.935	943.957.36	48	8.322.24	5.983	952279.60
9	2.543	447.708.48	53	10.781.79	2.596	458490.27
10	3.702	773.760.61	32	7.423.92	3.734	781184.53
11	2.742	559.511.65	45	12.573.30	2.787	572084.95
12	2.914	991.635.75	52	17.693.26	2.966	1009329.01
13	2.149	874.243.57	40	16.208.	2.189	890451.57
14	827	393.401.62	32	15.203.92	859	408605.54
15	811	446.658.40	30	16.458.79	841	463117.19
16	1.956	1.296.501.65	39	25.656.32	1.995	1322157.97
17	485	383.154.67	29	22.789.68	514	405944.35
18	980	897.353.09	30	27.537.60	1.010	924890.69
19	386	413.836.17	35	37.144.10	421	450980.27
20	864	1.090.378.87	30	37.707.79	894	1128086.66
21	303	434.473.60	21	30.911.79	324	465385.39
22	188	323.364.79	18	30.638.70	206	354003.49
23	197	378.751.84	18	34.297.86	215	413049.70
24	455	974.948.34	17	36.199.97	472	1011148.31
25	115	268.768.55	13	30.565.88	128	299334.43
26	101	266.680.76	17	44.213.26	118	310894.02
27	72	206.627.87	13	37.089.	85	243716.87
28	207	645.891.88	15	46.743.75	222	692635.63
29	74	252.408.32	11	37.090.89	85	289499.21
30	76	291.051.50	13	49.308.54	89	340360.04
31	133	563.718.06	12	50.593.32	145	614311.38
32	39	181.316.23	9	41.939.19	48	223255.42
33	72	373.513.40	11	56.762.42	83	430275.82
34	38	215.367.54	6	34.112.04	44	249479.58
35	31	201.652.92	13	81.058.38	44	282711.30
36	72	504.140.13	31	215.895.47	103	720035.60
37	32	245.065.72	32	247.395.91	64	492461.63
38	26	220.795.41	4	34.153.40	30	254948.81
39	32	305.495.91	13	124.302.23	45	429798.14
40	26	276.424.68	19	202.163.80	45	478588.48
41	16	192.751.35	15	176.607.30	31	369358.65
42	21	283.728.29	3	38.701.65	24	322429.94
43	6	84.506.18	12	168.906.24	18	253412.42
44	13	177.065.79	4	61.194.92	17	238260.71
45	8	131.877.45	10	163.825.93	18	295703.38
46	7	126.324.92	9	161.008.83	16	287333.75
47	7	134.804.60	5	96.289.	12	231093.60
48	13	276.504.65	9	185.004.79	22	461509.44
ponad 48	38	1.450.922.53	104	11.021.773.06	142	12472695.59
Razem	155385	26.577.609.26	1467	13.833.499.98	156.852	40411109.24

XII. Wymiar podatku dochodowego za r.1924 dla osób fizycznych, spadków wakujących i towarzystw sprawozdawczych bez 20% dodatku według b.zaborów

Stopień dochodu wg. skali art.23	Województwa Wschodnie					
	Osoby fizyczne i spadki wakujące		Towarzystwa sprawozdawcze		Razem	
	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku
1	10.667	380.898.59	19	680.77	10.686	381.579.36
2	5.090	246.872.50	16	776.16	6:106	247.648.66
3	3.118	192.473.79	10	628.40	3.128	193.102.19
4	2.105	162.847.03	9	709.47	2.114	163.556.50
5	1.673	152.343.63	10	964.70	1.683	153.308.33
6	1.156	132.189.93	4	479.60	1.160	132.658.53
7	1.156	147.159.88	8	1.164.32	1.164	148.324.20
8	794	127.157.37	9	1.560.42	803	128.717.79
9	623	104.674.56	7	1.401.16	630	106.075.72
10	491	101.012.88	7	1.649.76	498	102.662.64
11	441	99.427.87	5	1.412.70	446	100.840.57
12	372	127.688.72	3	1.023.36	375	128.712.08
13	257	104.918.82	4	1.620.80	261	106.539.62
14	143	68.391.63	1	474.81	144	68.866.44
15	128	70.833.12	3	1.191.51	131	72.024.63
16	146	96.841.08	5	3.311.25	151	100.152.33
17	77	60.185.71	4	3.139.68	81	63.325.39
18	87	80.410.50	4	3.671.68	91	84.082.18
19	45	48.181.20	6	6.367.56	51	54.548.76
20	61	77.224.66	3	3.775.05	64	80.999.71
21	24	35.618.18	3	4.415.97	27	40.034.15
22	29	50.264.09	3	5.106.45	32	55.370.54
23	20	40.420.51	1	1.910.27	21	42.330.78
24	32	68.349.50	3	6.388.23	35	74.737.73
25	15	35.393.70	-	-	15	35.393.70
26	12	31.209.36	-	-	12	31.209.36
27	14	39.942.	1	2.606.42	15	42.548.42
28	8	24.984.33	1	3.116.25	9	28.100.58
29	6	20.107.90	-	-	6	20.107.90
30	7	26.550.86	2	7.585.96	9	34.136.82
31	4	16.864.44	1	4.216.11	5	21.080.55
32	9	41.939.19	1	4.659.91	10	46.599.10
33	4	20.640.88	-	-	4	20.640.88
34	5	29.563.77	1	5.685.34	6	35.249.11
35	4	24.941.04	-	-	4	24.941.04
36	11	78.060.94	1	6.964.37	12	85.025.31
37	2	15.464.12	-	-	2	15.464.12
38	5	46.107.09	-	-	5	46.107.09
39	-	-	2	19.123.42	2	19.123.42
40	2	21.280.40	-	-	2	21.280.40
41	-	-	-	-	-	-
42	-	-	-	-	-	-
43	-	-	-	-	-	-
44	-	-	1	15.298.73	1	15.298.73
45	-	-	-	-	-	-
46	-	-	-	-	-	-
47	-	-	-	-	-	-
48	1	20.435.62	-	-	1	20.435.62
ponad 48	6	373.643.18	2	102.508.05	8	476.151.23
Razem	28.850	3.643.503.57	160	225.588.64	29.010	3.869.092.21

XIII. Wymiar podatku dochodowego za r.1924 dla osób fizycznych, spadków wakujących i towarzystw sprawozdawczych bez 20% dodatku według b.zaborów.

Stopień dochodu wg. skali art.23	Małopolska					
	Osoby fizyczne i spadki wakujące		Towarzystwa sprawozdawcze		Razem	
	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku
1	37.616	1.192.722.79	224	8.025.92	37840	1.200748.71
2	14.189	682.667.79	111	5.384.61	14300	688052.40
3	9.214	550.515.74	66	4.147.44	9280	554663.18
4	7.065	533.105.44	44	3.468.52	7109	536573.96
5	6.061	528.794.70	47	4.534.09	6108	533328.79
6	4.500	499.345.02	41	4.915.90	4541	504260.92
7	4.238	519.044.88	44	6.403.76	4282	525448.64
8	3.241	497.770.95	32	5.548.16	3273	503319.11
9	2.065	338.097.41	44	8.950.92	2109	347048.33
10	2.226	429.062.95	31	7.306.08	2257	436369.03
11	1.815	362.966.95	32	9.041.28	1847	372008.23
12	1.684	560.745.86	21	7.163.52	1705	567909.38
13	1.134	456.358.78	32	12.966.40	1166	469325.18
14	510	240.383.95	18	8.546.58	528	248930.53
15	436	239.935.99	8	4.399.36	444	244335.35
16	859	568.078.27	22	14.569.50	881	582647.77
17	248	193.680.28	25	19.623.-	273	213303.28
18	571	527.759.19	17	15.604.64	588	543363.83
19	200	221.096.24	16	16.980.16	216	238076.40
20	431	545.112.32	22	27.683.70	453	572796.02
21	147	210.027.60	15	22.079.85	162	232107.45
22	120	206.537.69	15	24.832.25	135	231369.94
23	107	204.427.11	14	26.743.78	121	231170.89
24	185	420.057.47	21	23.423.51	206	443480.98
25	68	162.830.25	9	21.236.22	77	184066.47
26	130	341.922.21	12	31.209.36	142	373131.57
27	47	137.761.73	7	19.971	54	157732.73
28	75	235.579.02	4	12.465.-	79	248044.02
29	30	103.499.46	2	6.781.06	32	110280.52
30	87	330.747.86	7	26.550.86	94	357298.72
31	61	258.948.18	6	25.296.66	67	284244.84
32	26	122.711.73	8	37.279.28	34	159991.01
33	21	109.603.07	4	20.640.88	25	130243.95
34	14	82.064.67	5	28.426.70	19	110491.37
35	11	68.587.86	3	18.705.78	14	87293.64
36	22	153.219.14	7	48.750.59	29	201969.73
37	8	63.402.60	8	61.856.48	16	125259.08
38	12	97.714.83	6	51.230.10	18	148944.93
39	22	212.269.96	1	9.561.71	23	221831.67
40	12	131.938.50	7	74.481.40	19	206419.90
41	6	69.978.30	4	47.095.28	10	117073.58
42	12	146.739.78	5	64.502.75	17	211242.53
43	5	66.377.60	2	28.151.04	7	94528.64
44	4	60.603.71	4	61.194.92	8	121798.63
45	2	33.140.36	1	16.570.18	3	49710.54
46	3	52.720:92	2	35.779.74	5	88500.66
47	1	23.109.40	1	19.257.80	2	42367.20
48	4	94.541.04	2	41.347.94	6	135888.98
ponad 48	34	1.618.558.12	37	1.726.925.68	71	3.344483.80
Razem	99.579	15.505.865.67	1116	2.827.611.34	100695	18.333477.01

XIV. Wymiar podatku dochodowego za r.1924 dla osób fizycznych, spadków wakujących i towarzystw sprawozdawczych bez 20% dodatku według b.zaborów.

Stopień dochodu wg. skali art.23	b. Zabór Pruski					
	Osoby fizyczne i spadki wakujące		Towarzystwa sprawozdawcze		Razem	
	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku
1	14.367	476.323.67	32	1.105.68	14399	477.429.35
2	7.941	371.476.88	23	1.113.06	7964	372.589.94
3	4.920	286.180.69	27	1.696.68	4947	287.877.37
4	3.930	291.961.69	16	1.261.28	3946	293.222.97
5	2.432	202:400:75	15	1.445.31	2447	203.846.06
6	1.790	193.093.47	13	1.558.70	1803	194.652.17
7	2.209	269.096.87	17	2.454.54	2226	271.551.41
8	1.343	203.250.59	14	2.427.32	1357	205.677:91
9	808	135.078.36	10	2.017.75	818	137.096.11
10	928	187.419.45	7	1.649.76	935	189.069.21
11	642	136.092.23	8	2.235.56	650	138.327.79
12	641	216.564.53	9	3.070.08	650	219.634.61
13	627	251.332.74	10	3.951.28	637	255.284.02
14	265	125.449.31	11	4.985.50	276	130.434.81
15	271	152.684.23	11	6.022.52	282	158.706.75
16	461	307.858.03	14	9.217.17	475	317.075.20
17	189	150.424.87	12	9.419.04	201	159.843.91
18	291	270.051.33	4	3.671.68	295	273.723.01
19	152	164.467.56	11	11.513.60	163	175.981.16
20	240	301.859.27	8	10.066.80	248	311.926.07
21	121	181.063.56	10	14.713.46	131	195.777.02
22	138	239.592.64	5	8.282.59	143	247.875.23
23	112	214.534.06	5	9.443.23	117	223.977.29
24	112	246.021.29	7	14.786.24	119	260.807.53
25	74	175.497.08	8	18.876.64	82	194.373.72
26	55	146.555.07	3	7.610.33	58	153.165.40
27	54	155.860.34	9	25.319.96	63	181:180.30
28	61	190.696.70	4	10.387:50	65	201.084.20
29	36	129.194.60	3	10.171.59	39	139.366.19
30	62	233.774.78	1	3. 88.53	63	237.363.31
31	67	283.127.70	4	16.145.18	71	299.272.88
32	41	192.911.33	6	27.580.36	47	220.491.69
33	22	114.210.57	3	15.480.66	25	129.691.23
34	23	134.350.60	1	5.683.34	24	140.033.94
35	25	155.750.37	1	6.235.26	26	161.985.63
36	26	182.432.79	6	41.786.22	32	224.219.01
37	17	126.106.49	4	29.980.81	21	156.087.30
38	11	96:554.59	-	-	11	96.554.59
39	9	85.189.57	3	28.685.13	12	113.874.70
40	12	127.119.05	1	10.640.20	13	137.759.25
41	11	134.347.67	5	57.499.36	16	191.847.03
42	10	136.745.83	3	38.701.65	13	175.447.48
43	8	116.728.75	-	-	8	116.728.75
44	8	123.075.09	2	29.463.18	10	152.538.27
45	11	180.188.98	4	66.280.72	15	246.469.70
46	6	107.373.54	1	16.621.18	7	123.994.72
47	4	76.165.27	1	19.059.17	5	95:224.44
48	9	189.295.54	2	44.793.58	11	234.089.12
ponad 48	37	1.550.030.94	34	2.171.090.57	71	3.721.121.51
Razem	45.629	10.716.561.31	408	2.829.789.95	46037	13.546.351.26

XV. Wymiar podatku dochodowego za r.1924 dla osób fizycznych, spadków wakujących i towarzystw sprawozdawczych bez 20% dodatku według b.zaborów

Stopień dochodu wg. skali art.23	R a z e m					
	Osoby fizyczne i spadki wakujące		Towarzystwa sprawozdawcze		R a z e m	
	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku	Ilość płatników	Kwota podatku
1	117339	3.904.259.63	375	13.368.42	117714	3.917.628.05
2	53160	2.544.773.01	223	10.815.06	53383	2.555.588.07
3	30624	1.837.474.73	180	11.301.87	30804	1.848.776.60
4	25862	1.953.024.15	127	9.999:42	25989	1.963.023.57
5	16506	1.466.169.91	123	11.864.07	16629	1.478.033.98
6	13594	1.500.527.56	134	16.066.60	13728	1.516.594:16
7	15025	1.881.839.90	129	18.755.22	15154	1.900.595.12
8	11313	1.772.136.27	103	17.858.14	11416	1.789.994.41
9	6039	1.025.558.81	114	23.151.62	6153	1.048.710.43
10	7347	1.491.255.89	77	18.029.52	7424	1.509.285.41
11	5640	1.157.998.70	90	25.262.84	5730	1.183.261.54
12	5611	1.896.634.86	85	28.950.22	5696	1.925.585.08
13	4167	1.686:853.91	86	34.746.48	4253	1.721.600.39
14	1745	827.626.51	62	29.210.81	1807	856.837.32
15	1646	910.111.74	52	28.072.18	1698	938.183.92
16	3422	2.269.279.03	80	52.754.24	3502	2.322.033.27
17	999	787.445.53	70	54.971.40	1069	842.416.93
18	1929	1.775.574.11	55	50.485.60	1984	1.826.059.71
19	783	847.581.17	68	72.005.42	851	919.586.59
20	1596	2.014.575.12	63	79.233.34	1659	2.093.808.46
21	595	861.182.94	49	72.121.07	644	933.304.01
22	475	819.759.21	41	68.859.99	516	888.619.20
23	436	838.133.52	38	72.395.14	474	910.528.66
24	784	1.709.376.60	48	80.797.95	832	1.790.174.55
25	272	642.489.58	30	70.678.74	302	713.168.32
26	298	785.367.40	32	83.032.95	330	868.400.35
27	187	540.191.94	30	84.986.38	217	625.178.32
28	351	1.097.151.93	24	72.712.50	375	1.169.864.43
29	146	505.210.28	16	54,043.54	162	559.253.82
30	232	882.125.00	23	87.033.89	255	969.158.89
31	265	1.122.658.38	23	96.251.27	288	1.218.909.65
32	115	538.878:48	24	111.458.74	139	650.337.22
33	119	617.967.92	18	92.883.96	137	710.851.88
34	80	461.346.58	13	73.907.42	93	535.254.00
35	71	450.932.19	17	105.999.42	88	556.931.61
36	131	917.853.00	45	313.396.65	176	1.231.249.65
37	59	450.038.93	44	339.233.20	103	789.272.13
38	54	461.171.92	10	85.383.50	64	546.555.42
39	63	602.955.44	19	181.672.49	82	784.627.93
40	52	556.762.63	27	287.285.40	79	844.048.03
41	33	397.077.32	24	281.201.94	57	678.279.26
42	43	567.213.90	11	141.906.05	54	709.119.95
43	19	267.612.53	14	197.057.28	33	464.669.81
44	25	360.744.59	11	167.151.75	36	527.896.34
45	21	345.206.79	15	246.676.83	36	591.883.62
46	16	286.419.38	12	213.409.75	28	499.829.13
47	12	234.079.27	7	134.605.97	19	368.685.24
48	27	580.776.85	13	271.146.31	40	851.923.16
ponad 48	115	4.992.154.77	177	15.022.297.36	292	20.014.452.13
Razem	329443	56.443.539.81	3151	19.716.489.91	332594	76.160.029.72

XVI. Wymiar podatku dochodowego z 20% dodatkiem

według Okręgów Izb Skarbowych.

/bez towarzystw sprawozdawczych obowiąz.do publicznego składania rachunków/

Izby Skarbowe	Ilość mieszkańców	Ilość płatników	Kwota wymierzonego podatku z 20% dodatkiem	Przypada podatku na 1 płatn.	Przypada podatku na głowę ludności	Przypada płatników na 100 mieszk.	Stosunek % wymiaru wposzczeg. Izbach do ogółu kwoty wymiaru
Warszawska	3.048.452	59.595	15.796.504	265.1	5.2	1.95	24.1
Łódzka	2.250.534	32.427	5.609.997	173.-	2.5	1.44	8.5
Kielecka	2.535.730	29.143	5.226.048	179.3	2.1	1.14	8.-
Lubelska	2.087.907	20.841	3.288.481	157.8	1.6	1.-	5.-
Białostocka	1.303.437	13.379	1.972.101	147,4	1.5	1.02	3.-
Razem b.Król. Kongresowe	11.226.060	155.385	31.893.131	205.3	2.8	1.4	48.6
Poleska	1.702.031	9.753	1.901.488	195.-	1.1	0.57	2.9
Wołyńska	1.437.907	11.253	1.354.238	120.3	0.9	0.78	2,1
Wileńska	983.659	7.844	1.116.477	142.3	1.1	0.80	1.7
Razem Wojew. Wschod.	4.123.597	28.850	4.372.203	151.5	1.1	0.70	6.7
Krakowska	1.990.399	26.114	5.563.294	213.8	2.8	1.31	8.5
Lwowska	5.495.086	73.465	13.023.737	177.3	2.4	1.33	19.9
Razem Małopolska	7.485.485	99.579	18.607.031	186.9	2.5	1.33	28.4
Pomorska x/	939.495	13.531	2.410.134	178.1	2.6	1.44	3.7
Wielkopolska x/	1.974.057	32.098	8.306.426	258.8	4.2	1.62	12.6
Razem b.zabór pruski x/	2.913.552	45.629	10.716.560	234.9	3.7	1.56	16.3
O g ó ł e m	25.748.694	329.443	65.588.925	199.1	2.5	1.28	100.-

x/ w b.zaborze pruskim 20% dodatku państwowego nie pobiera się

XVII. Wpływy podatku dochodowego
od dochodów fundowanych i niefundowanych
w roku 1924 x/

L. p.	Izba skarbowa	od dochodów fundowanych	od dochodów z uposażeń służbowych, emerytur itp.	Razem /praedz.3:4/
1.	2.	3.	4.	5.
1	Białostocka	604.934	144.232	749.166
2	Kielecka	2.402.755	713.219	3.115.974
3	Krakowska	2.268.207	872.728	3.140.935
4	Lubelska	1.074.492	238.137	1.312.629
5	Lwowska	4.675.062	1.164.171	5.839.233
6	Łódzka	4.155.429	1.298.157	5.453.586
7	Poleska	591.413	92.969	684.382
8	Pomorska	1.175.719	226.740	1.402.459
9	Warszawska	8.166.604	3.106.212	11.272.816
10	Wielkopolska	4.934.846	793.355	5.728.201
11	Wileńska	477.598	258.349	735.947
12	Wołyńska	359.745	83.416	443.161
	Razem	30.886.804	8.991.685	39.878.489
13	Centralna Kasa Państwowa	-	339.861	339.861
	Ogółem	30.886.804	9.331.546	40.218.350

x/ według danych Wydziału II Izb skarbowych / wzór Nr.9 /

XVIII. Podstawa wymiaru podatku dochodowego

za rok 1924

według okręgów Izb Skarbowych.

/ bez towarzystw sprawozd.obowiąz.do publicznego składania rachunków/

Izby Skarbowe	Stosunek %-wy dochodu z nieruchomości gruntowych	budynków	przedsiębiorstw i zatrudnień	tantjem	kapitałów i praw majątk.	wszelkich innych źródeł
	do ogólnej sumy opodatkowanego dochodu					
1	2	3	4	5	6	7
Warszawska	13.2	0.7	83.8	0.1	0.4	1.8
Łódzka	17.4	0.7	80.7	0.1	0.5	0.6
Kielecka	9.3	0.6	89.4	0.03	0.3	0.4
Lubelska	30.5	2.5	65.4	0.01	0.2	1.4
Białostocka	18.8	3.1	76.9	0.04	0.3	0.8
Razem b.Kr.Kongr.	15.3	1.-	82.-	0.1	0.4	1.2
Poleska	25.-	2.5	71.3	0.0003	0.01	1.2
Wołyńska	19.3	3.5	76.-	0.05	0.02	1.2
Wileńska	27.7	1.3	69.1	0.1	0.1	1.7
Razem Wojew.Wsch.	23.7	2.5	72.4	0.04	0.1	1.3
Krakowska	7.1	1.8	84.6	0.3	3.3	2.9
Lwowska	12.5	2.3	79.3	0.1	1.3	4.5
Razem Małop.	10.9	2.2	80.9	0.1	1.9	4.-
Pomorska	45.8	2.2	51.-	0.1	0.3	0.6
Wielkopolska	45.9	2.3	49.8	0.2	0.4	1.4
Razem b.zabór pr.	45.9	2.3	50.2	0.1	0.3	1.2
O g ó ł e m	19.1	1.7	76.2	0.1	0.8	2.1

XIX. Podstawa wymiaru podatku dochodowego za rok

/bez towarzystw sprawozdawczych obowiązanych

Izby Skarbowe	Dochód ustalony przez władzę			
	z nieruchomości gruntowych	z budynków	z przedsiębiorstw i zatrudnień	z tantjem
1	2	3	4	5
Warszawska	32.276.686	1.709.067	205.107.494	295.882
Łódzka	17.940.716	693.837	83.024.182	60.837
Kielecka	9.624.323	535.625	92.528.850	30.718
Lubelska	15.905.019	1.297.385	34.168.099	4.081
Białostocka	7.815.821	1.296.611	31.918.359	18.334
Razem b.Kr.Kongr.	83.562.565	5.532.525	446.746.984	409.852
Poleska	8.203.754	824.169	23.375.859	118
Wołyńska	6.350.916	1.144.883	25.038.373	14.852
Wileńska	6.789.029	311.365	16.900.031	24.799
Razem Wojew.Wsch.	21.343.699	2.280.417	65.314.263	39.769
Krakowska	7.618.920	1.934.356	90.800.537	254.780
Lwowska	31.093.327	5.723.149	196.414.208	242.278
Razem Małop.	38.712.247	7.657.505	287.214.745	497.058
Pomorska	23.661.997	1.153.608	26.347.340	31.019
Wielkopolska	54.621.175	2.690.874	59.444.397	206.438
Razem b.zabór pr.	78.283.172	3.844.482	85.791.737	237.457
O g ó ł e m	221.901.683	19.314.929	885.067.729	1.184.136

1924 według okręgów Izb Skarbowych.

do publicznego składania rachunków/

wymiarową			
z kapitałów i praw majątkowych	z wszelkich innych źródeł	razem suma opodatkowanego dochodu /2-7/	z nadzwyczajnego wyrębu lasu
6	7	8	9
879.247	4.522.761	244.791.137	73.629
471.338	662.848	102.853.757	82.977
343.810	399.609	103.462.935	158.229
110.786	735.881	52.221.251	43.102
138.614	327.256	41.514.996	26.162
1.943.795	6.648.355	544.844.076	384.099
3.574	373.348	32.780.822	70.668
5.190	400.392	32.954.606	13.345
32.723	411.768	24.469.715	153.652
41.487	1.185.508	90.205.143	237.665
3.583.767	3.098.146	107.290.506	167.602
3.097.562	11.237.836	247.808.360	326.354
6.681.329	14.335.982	355.098.866	493.956
137.543	290.142	51.621.649	90.695
439.327	1.696.828	119.099.039	5.795
576.870	1.986.970	170.720.688	96.490
9.243.481	24.156.815	1.160.868.773	1.212.210

XX. Z E S T A W I E N I E

akcji egzekucyjnej z roku 1923 i 1924

OKREG Izby skarbowej	R O K 1 9 2 3					
	Ogólna kwota wpływów w tys.mkp.	Kwota pobrana przez sekwestratorów/poborców/ w tys.mkp.	Kwota kosztów egzekucyjnych w tys.mkp	Suma kosztów utrzymania poborców/sekwestratorów/ w tys.mkp	Stos.% kwot pobran. przez sekw. do og. kwoty wpływów.-	Stos.% koszt. utrzymania sekw.do kwoty koszt. egzek.
1	2	3	4	5	6	7
Białystok	396.974.671	40.794.082	1.302.457	3.931.354	10.2	302
Brześć n/ Bugiem	326.868.734	33.734.557	1.436.972	2.829.970	10.3	197
Kielce	1.025.069.678	39.648.672	1.540.993	5.681.645	3.9	369
Kraków	829.606.094	239.128.885	1.850.116	6.731.427	23.8	364
Lublin	605.425.550	69.154.609	1.858.055	4.927.279	11.4	268
Lwów	1.835.019.762	318.718.544	19.223.690	27.764.752	17.3	144
Łódź	2.672.539.765	235.385.541	6.108.829	3.922.131	8.8	64
Łuck	319.263.141	47.533.445	757.650	3.493.057	14.9	461
Warszawa	3.748.680.374	105.737.936	4.261.307	10.365.814	11.3	243
Wilno	307.041.144	26.958.454	896.264	1.540.796	8.8	171
	12.066.488.919	1.556.794.728	39.236.336	71.188.231	9.6	181

XX. Z E S T A W I E N I E

akcji egzekucyjnej z roku 1923 i 1924

Okręg Izby skarbowej	ROK 1924					
	Ogólna kwota wpływów w zł.	Kwota pobrana przez sekwestratorów, wzgl. poborców w zł.	Kwota kosztów egzekucyjnych w zł.	Suma kosztów utrzymania poborców /sekwestr./ w zł.	Stos. % kwot pobran. przez sekw. do og. kwoty wpływ.	Stos. % kosztów utrzym. sekwestrat. do kosztów egzekuc.
	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Białystok	13.654.571	2.344.845	120.660	113.506	17	94
Brześć n/ Bugiem	10.899.770	1.693.754	86.583	95.484	15.5	110
Kielce	33.809.330	3.493.497	177.567	151.932	10.3	85
Kraków	31.374.038	9.040.981	171.813	195.453	28.8	114
Lublin	24.422.733	3.115.538	174.963	148.818	12.7	85
Lwów	59.132.547	13.079.863	734.225	654.422	22.1	89
Łódź	67.568.642	9.375.606	332.970	111.347	13.9	33
Łuck	10.375.400	1.697.127	104.617	65.035	16.3	62
Warszawa	121.062.323	6.684.058	425.602	257.979	5.5	61
Wilno	11.821.494	1.313.922	69.507	3 .194	11.1	52
	384.120.848	51.839.191	2.398.507	1.830.170	13.4	76

XXI. Prowizoryczny wymiar podatku majątkowego.

L. p.	Izba Skarbowa	Ogólna ilość płatników	Ogólna wartość majątku w zł.	Ogólny wymiar podatku majątk. we fr.zł.	Z kwot wykazanych w kolumnach 4 i 5 przypada na kateg.majątku					
					I		II		III.	
					majątek	podatek	majątek	podatek	majątek	podatek
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.	Białystok	45.714	367144639	8311086	251502984	4984309	58551115	2031597	57090540	1295180
2.	Brześć n/B.	29.797	281774388	8679573	215178476	7361978	38818503	727733	27777409	589862
3.	Grudziądz	24.891	390175374	12357932	235705647	7131453	83045877	3328097	71423850	1898383
4.	Katowice	25.716	1781437784	183654708	84055755	4340413	1449211972	164445738	248170057	14868557
5.	Kielce	48.035	628984002	25371915	283118445	7450536	221469746	14853207	124395811	3068172
6.	Kraków	54.492	672382930	23279872	249177439	6279010	250008989	12273717	173196502	4727145
7.	Lublin	99.904	800643200	20554494	632635138	14886653	80804352	3296190	87203710	2371650
8.	Lwów	131.072	1250679473	39860016	770270907	19974159	271196804	14252429	209211762	5633429
9.	Łódź	60.771	1155512960	48335616	341329184	9023624	598419250	33345620	215764526	5966372
10.	Łuck	54.899	385365172	8373023	316612734	6723677	27987150	727271	40765288	922075
11.	Poznań	45.568	886137086	35139221	478905613	17745129	223564085	12341777	183667388	5052315
12.	Warszawa	95.450	1916045379	89298214	724821137	24433345	740190877	53095363	451033365	11759506
13.	Wilno	23863	235401674	5688905	145579649	3199155	44720473	1303123	45101552	1186626
	Ogółem	740.172	10751684061	508904575	4728893108	133533441	4087989193	316021862	1934801760	59349272

XXII. Wymiar i pobór podatku majątkowego w roku 1924

według stanu z dnia 31 grudnia 1924 r.

Izba Skarbowa.	Druga zaliczka na poczet podatku majątkowego		Pierwsza rata podatku majątkowego		Druga rata podatku majątkowego		Ogólna suma przypisu należności.	Ogólna suma wpływów	Stosunek % wpływów do wymiarów	Stosunek % wpływów w poszczególnych Izbach skarbowych do ogólnej kwoty wpływu.
	Suma przypisu należności w złotych	Suma wpływów w złotych	Suma przypisu należności. w złotych	Suma wpływów w złotych	Suma przypisu należności w złotych	Suma wpływów w złotych				
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Białystok	3.022.267	2.714.077	1.287.911	934.758	2.459.248	1.114.033	6.769.426	4.762.868	70,4	1,9
Brześć n/B.	2.309.017	2.081.605	905.112	702.605	1.802.131	895.071	5.016.260	3.679.281	73,4	1,4
Grudziądz	5.275.610	4.657.200	1.829.807	1.585.442	3.648.197	2.184.593	10.753.614	8.427.235	78,4	3,-
Katowice	26.183.334	12.002.195	26.434.285	6.539.271	56.885.023	4.742.627	109.502.642	23.284.093	21,3	30,4
Kielce	8.094.937	6.963.688	4.140.697	3.245.444	8.272.015	2.711.605	20.507.649	12.920.737	63,-	5,7
Kraków	4.950.592	4.763.800	3.401.564	2.397.991	6.310.919	2.568.010	14.663.075	9.729.801	66,3	4,1
Lublin	6.677.038	5.212.138	3.216.409	2.574.780	6.245.061	3.415.345	16.138.508	11.202.263	69,4	4,5
Lwów	13.116.024	11.286.795	5.928.397	3.567.036	11.696.520	3.469.461	30.740.941	18.323.292	59,6	8,5
Łódź	19.386.697	15.393.899	7.292.631	6.165.464	14.385.644	6.159.861	41.064.972	27.719.224	67,5	11,4
Łuck	2.550.456	2.032.549	1.313.702	941.284	2.670.260	942.585	6.534.418	3.916.418	59,9	1,8
Poznań	15.202.221	15.803.671	5.244.437	4.456.718	10.602.753	6.746.931	31.049.411	27.007.320	87,-	8,6
Warszawa	22.082.483	19.792.710	13.985.759	13.942.234	26.967.303	9.901.432	63.035.545	43.636.376	69,2	17,5
Wilno	2.106.550	1.975.800	771.034	726.496	1.559.167	1.071.812	4.436.751	3.774.108	85,1	1,2
Razem	130.957.226	104.680.127	75.751.745	47.779.523	153.504.241	45.923.366	360.213.212	198.383.016	55,1	100.-

XXIII. W p ł y w y
z podatku majątkowego według poszczególnych kategorji majątku w roku 1924.

Liczby względne

L. p.	IZBA SKARBOWA	Ogółem	K a t e g o r j a m a j ą t k u		
			Grupa I.	Grupa II.	Grupa III.
1.	Białystok	100	60.6	28.-	11.4
2.	Brześć n/Bugiem	100	69.5	17.3	13.2
3.	Grudziądz	100	64.-	19.9	16.1
4.	Katowice	100	7.1	79.7	13.2
5.	Kielce	100	40.1	47.4	12.5
6.	Kraków	100	32.5	55.-	12.5
7.	Lublin	100	65.1	26.1	8.8
8.	Lwów	100	54.1	30.8	15.1
9.	Łódź	100	24.7	59.4	15.9
10.	Łuck	100	71.-	16.-	13.-
11.	Poznań	100	55.6	33.5	10.9
12.	Warszawa	100	34.4	57.2	8.4
13.	Wilno	100	55.4	25.9	18.7
	R a z e m	100	40.2	47.6	12.2

XXIV. Wpływy z opłat stemplowych /należytości/ w 1924 r. w porównaniu z preliminarzem na 1925 r.

Wyszczególnienie	Budżet na rok 1924	Wpływy x/ w 1924 r.	Preliminarz na rok 1925	Uchwała Komisji Budżetowej Sejmu
	w złotych			
Podatek spadkowy	3.000.000	3.064.455	4.000.000	4.000.000
" od darowizn	1.000.000	913.050	1.000.000	1.000.000
Opłaty od ubezpieczeń	300.000	1.532.233	2.000.000	2.000.000
" " weksli	8.000.000	13.232.541	13.000.000	17.000.000
" " sprzedaży przedmiotów zbytku	1.000.000	2.368.187	2.000.000	2.000.000
Podatek giełdowy	1.000.000	1.482.407	2.000.000	1.200.000
Opłaty od dokumentów przewozowych	500.000	2.181.014	2.000.000	3.000.000
" " kart do gry	40.000	250.708	40.000	40.000
" " rachunków i poświadczeń odbioru	6.000.000	7.767.162	6.460.000	9.260.000
Należytości sądowe	80.000	552.520	500.000	500.000
Koszty postępowania przed Najw.Tryb.Admin.	10.000	620	-	-
Opłaty aljenacyjne	5.000.000	8.815.147	8.000.000	10.000.000
Opłaty stemplowe, należytości stempl.i bezpośrednie wyżej niewymienione	10.000.000	15.743.753	20.000.000	20.000.000
Sprzedaż znaczków stemplowych	12.000.000	19.802.836	23.000.000	28.000.000
Grzywny, koszty załatwień adm.i odsetki za zwłokę	1.000.000	2.053.409	1.000.000	2.000.000
R a z e m	48.930.000	79.760.042	85.000.000	100.000.000

x/ według danych Centralnej Księgowości.

XXV. Wpływy z opłat stemplowych w całem Państwie w r.1924. x/

	Preliminowano na r.1924.	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Podatek spadkowy	3.000.000	193.405	197.104	275.560	312.451	334.329	350.953
" od darowizn	1.000.000	87.307	45.835	75.772	73.423	109.743	108.054
Opłaty od ubezpieczeń	300.000	4.203	25.356	94.827	175.061	93.376	240.827
" " weksli	8.000.000	275.276	571.421	892.198	826.182	898.503	836.645
" " sprzedaży przedm. zbytku	1.000.000	64.193	102.075	167.897	202.546	151.260	180.534
Podatek giełdowy	1.000.000	117.976	193.199	264.674	184.269	121.979	84.038
Opłaty od dokumentów przewozowych	500.000	3.976	16.558	12.319	24.861	44.390	148.440
" " kart do gry	40.000	744	1.982	2.238	6.170	5.184	630
" " rach i pośw.odb.	6.000.000	340.980	502.220	689.301	670.524	539.023	510.162
Należytości sądowe	80.000	6.437	11.963	45.907	54.659	52.915	79.563
Koszty post.przed N.Tryb. Administracyjnym	10.000	-	-	70	341	14	45
Opłaty aljenacyjne	5.000.000	90.557	310.649	676.708	717.758	667.260	674.369
" wyż niewymienione	10.000.000	816.298	880.994	1.198.486	1.228.988	1.504.475	1.215.895
Sprzedaż znaczków stempl.	12.000.000	508.834	1.016.668	1.461.946	1.447.107	1.689.577	1.631.837
Grzywny i koszty załatw. administr. i t.d.	1.000.000	28.135	40.583	87.669	98.189	148.707	182.022
R a z e m	48.930.000	2.538.321	3.916.607	5.945.572	6.022.529	6.360.735	6.244.014
Stosunek % wpływów w poszczególnych miesiącach do ogólnej kwoty wpływów	161,8	3,2	5 -	7,5	7,6	8, -	7,9

x/ Według danych tymczasowych Wydziałów 6 i 7 Departamentu Podatków i Opłat.

XXV. Wpływy z opłat stemplowych w całem Państwie w r.1924. x/

	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem	Stosunek % wpływów do kwot prelim.
Podatek spadkowy	353.172	217.263	215.545	208.925	183.910	226.505	3.069.122	102,3
" od darowizn	116.685	90.836	62.685	48.622	50.488	49.298	918.708	91,9
Opłaty od ubezpieczeń	97.847	198.540	173.465	175.517	98.959	178.563	1.556.541	518,8
" " weksli	1.339.741	1.183.900	1.453.588	1.608.481	1.653.683	1.647.714	13.187.332	164,8
" " sprzed.przedm. zbytku	161.180	182.334	228.332	262.291	386.087	291.414	2.380.143	238,-
Podatek giełdowy	92.924	109.757	96.691	70.630	84.462	63.251	1.483.850	148,4
Opłaty od dokumentów przewozowych	184.737	227.627	376.108	275.699	279.842	418.864	2.013.421	402,7
" od kart do gry	6.383	9.659	5.128	7.205	4.266	184.668	234.257	585,6
" " rach.i pośw.ods.	564.710	603.672	631.716	794.704	873.582	895.912	7.616.506	126,9
Należytości sądowe	60.517	49.022	42.636	49.062	41.027	60.034	553.742	692,1
Koszty post.przed N.Tryb. Administracyjnym	6	6	-	-	1	7	490	4,9
Opłaty aljenacyjne	815.449	747.671	906.642	983.724	955.267	1.156.853	8.702.907	174,-
wyż.niewymienione	1.588.355	1.539.143	1.381.487	1.568.598	1.432.815	1.383.389	15.738.923	157,4
Sprzedaż znaczków stempl.	1.838.727	1.596.433	1.889.087	2.375.534	2.071.328	2.118.581	19.645.659	163,7
Grzywny i koszty załatw. admin. i t.d.	223.183	210.005	234.150	257.894	245.237	302.473	2.058.247	205,8
R a z e m	7.443.616	6.965.868	7.697.260	8.686.886	8.360.954	8.977.486	79.159.848	161,8
Stosunek % wpływów w poszczególnych miesiącach do ogólnej kwoty wpływów	9,4	8,8	9,7	11,-	10,6	11,3	100,-	

x/ Według danych tymczasowych Wydziałów 6 i 7 Departamentu Podatków i Opłat.

XXVI. Zamknięcie rachunkowe

za rok 1 9

L. pozycji	1. Dział VI par.13-ty nazwa pozycji	2. Zaległość początkowa na d 1 stycznia 1924 r.	3. Przypis w roku sprawozdawczym.	4. Razem /przedz.2+3/
		złotych	złotych	złotych
1.	Podatek spadkowy	1.779.008. 05	12.127.056.03	13.906.064.08
2.	" od darowizn	161.003. 56	2.569.939.34	2.730.942.90
3.	Opłaty od ubezpieczeń	6. 90	1.656.664.45	1.656.671.35
4.	" " weksli	40. 90	13.191.446.23	13.191.487.13
5.	" " sprzedaży przedmiotów zbytku	1.952. 40	2.389.917.77	2.391.870.17
6.	Podatek giełdowy	355. 19	1.584.967.22	1.585.322.41
7.	Opłaty od dokumentów przewozowych	217. 20	2.089.813.34	2.090.030.54
8.	Opłaty od kart do gry	- -	52.132.07	52.132.07
9.	Opłaty od rachunków i poświadczeń odbioru	276. 20	7.741.648.18	7.741.924.38
10.	Należytości sądowe	19.428. 84	1.101.881.43	1.121.310.27
10a.	Koszty postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym	- -	183.65	183.65
11.	Opłaty aljenacyjne	145.227. 92	14.703.780.83	14.849.008.75
12.	Opłaty i należytości stemplowe, wyżej niewymienione	146.157.75	18.861.077.45	19.007.235.20
13.	Sprzedaż znaczków stemplowych	- -	19.891.382.88	19.891.382.88
14.	Grzywny odsetki za zwłokę i t.p.	167.461. 93	13.737.754.30	13.905.216.23
	Razem	2.421.136. 84	111.699.645.17	114.120.782.01

Opłat Stemplowych

2 4 - ty.

5.	6.	7.	8.	9
Odpisy w roku sprawozdawczym	Uiszczenia	R a zu e m /przedz. 5 + 6 /	Zaległość końcowa na d 1 stycznia 1925 r.	Nadpłaty
złotych	złotych	złotych	złotych	złotych
2.746.875.54	3.084.100.69	5.830.976.23	8.083.398.66	8.310.81
409.959.05	885.646.28	1.295.605.33	1.435.922.89	585.32
109.30	1.563.025.53	1.563.134.83	93.536.52	- -
3.159.96	13.117.896.56	13.121.056.52	70.496.56	65.95
11.732.06	2.212.589.11	2.224.321.17	167.580.10	31.10
3.601.06	1.514.615.87	1.518.216.93	67.203.79	98.31
1.20	2.010.045:25	2.010.046.45	79.984.28	0.19
25.00	52.044.37	52.069.37	62.70	- -
6.602.81	7.634.129.74	7.640.732.55	101.867.69	675.86
78.039.96	523.944.09	601.984.05	519.326.22	- -
- -	183.65	183.65	- -	- -
1.081.520.53	9,009.727.99	10.091.248.52	4.762.767.74	5.007.51
829.246.67	15.444.705.14	16.273.951.81	2.734.939.20	1.655.81
- -	19.891.382.88	19.891.382.88	- -	- -
2.405.852.19	2.079.716.73	4.485.568.92	9.444.549.83	24.902.52
7.576.725.33	79.023.753.88	86.600.479.21	27.561.636.18	41.333.38

XXVII. Wpływy z podatków bezpośrednich w r.1924.
/według wyciągów z ogólnych ksiąg przychodów budżetow./

Izba Skarbowa	Podatki gruntow. /poz.1./	Podatek od nieruchom. miejsk.i niektórych wiejsk./poz.2/	Podatek przemysł. /poz.3/	Podatek od skrzynek depozyt. /poz.4/	Podatek dochodowy /poz.5/	Podatek od kapitałów i rent /poz.6/
b.Królestwo Polskie i obw. Białostocki.		w z ł o t y c h				
Warszawska	7.030.696	2.497.180	52329.358	24.501	11.452.570	787.637
Łódzka	4.155.952	713.600	26908.542	11.573	5.453.080	90.848
Kielecka	3.569.171	496.813	12238.356	1.833	3.115.906	14.624
Lubelska	3.954.093	196.912	6694.935	1.984	1.310.749	9.516
Białostocka	2.194.575	244.175	4957.083	56	748.944	11.234
Razem	20.904.487	4.148.680	103128.274	39.947	22.081.249	913.859
Ziemie Wschodnie						
Poleska	2.131.657	80.089	3668.375	-	682.911	2.446
Wołyńska	2.142.985	85.071	3119.639	-	442.009	257
Wileńska	1.587.385	366.529	4776.086	793	736.382	34.941
Razem	5.862.027	531.689	11564.100	793	1.861.302	37.644
Małopolska						
Krakowska	2.822.143	515.440	13917.485	1.982	2.876.975	61.029
Lwowska	8.577.564	1.219.235	20160.996	6.869	5.843.076	1.435.861
Razem	11.399.707	1.734.675	34078.481	8.851	8.720.051	1.496.890
b.Dzielnica Pruska						
Pomorska	2.621.195	321.823	6310.695	3.330	1.390.804	62.001
Wielkopolska	7.298.432	1.300.376	20379.273	15.805	5.727.575	323.824
Razem	9.919.627	1.622.199	26689.968	19.135	7.118.379	385.825
Ogółem	48.085.848	8.037.243	175460.823	68.726	40.125.197[x]/	2834.218
Woj.Śląsk.	-	-	-	-	-	-
Ogółem łącznie z Woj.Śl.	48.085.848	8.037.243	175460.823	68.726	40.125.197[x]/	2834.218
Kwota preliminarna na 1924.	55.000.000	4.000.000	150000.000	100.000	77.000.000	1600.000
Stosunek wpływów w 1924 do kwot preliminowanych	87,4	200,9	117.-	68.7	52.1	177.1

[x]/W kwocie tej mieszczą się wpływy wpłacone do Urzędów celnych i do Centralnej Kasy Państwowej.

XXVII. Wpływy z podatków bezpośrednich w r. 1924. /według wyciągów z ogólnych ksiąg przychodów budżetow./

Izba Skarbowa	Zaległości podatków zniesion. /poz.7/	Odsetki wpadki, kary, należytości egzek. i grzywny /poz.8/	Razem poz.1-8	Podatek majątkowy /poz.9/	Ogółem /poz.1-9	Stos. wpływów z poszczeg. Izb Sk. do ogólnej kwoty wpływów
			w z l o t y c h			
b.Królestwo Polskie i obw. Białostocki.						
Warszawska	16.236	3.455.531	77.593.709	43636.376	121.230.085	26-
Łódzka	7.060	2.497.067	39.837.722	27719.224	67.556.946	14,5
Kielecka	3.611	1.232.082	20.672.396	12920.737	33.593.133	7.2
Lubelska	3.680	1.042.086	13.213.955	11202.263	24.416.218	5.2
Białostocka	1.622	682.896	8.840.585	4762.868	13.603.453	2.9
Razem	32.209	8.909.662	160.158.367	100241 468	260.399.835	55.8
Ziemie Wschodnie						
Poleska	78	678.215	7.243.771	3679.281	10.923.052	2.4
Wołyńska	270	667.532	6.457.763	3916.418	10.374.181	2.2
Wileńska	278	544.471	8.046.865	3774.108	11.820.973	2.5
Razem	626	1.890.218	21.748.399	11369.807	33.118.206	7.1
Małopolska						
Krakowska	53.234	1.036.127	21.284.415	9729.801	31.014.216	6.7
Lwowska	65.810	3.365.214	40.674.625	18323.292	58.997.917	12.6
Razem	119.044	4.401.341	61.959.040	28053.093	90.012.133	19.3
b.Dzielnica Pruska						
Pomorska	12.924	479.079	11.201.851	8427.235	19.629.086	4.2
Wielkopolska	12.625	1.103.517	36.161.427	27007.320	63.168.747	13.6
Razem	25.549	1.582.596	47.363.278	35434.555	82.797.833	17.8
			x/		x/	
Ogółem	177.428	16.783.817	291.573.300	175098.923	466672.223	100.-
Woj.Śląskie	-	317.943	317.943	23284.093	23.602.036	
Ogółem łącznie z Woj.Śl.	177.428	17.101.760	291.891.243	198383016	490.274.259	
			x/		x/	
Kwota preliminia na 1924.	90.000	10.000.000	297.790.000	333000000	630.790.000	
Stosunek wpływów w 1924 do kwot preliminowanych	197,1	171.-	98.-	59.6	77.7	

x/ W kwocie tej mieszczą się wpływy wpłacone do Urzędów celnych i do Centralnej Kasy Państwowej.

XXVIII. Obciążenie podatkami bezpośrednimi w 1924 r.

Izba Skarbowa	Podat. grunt.		Podat. przemysłowy na głowę ludności miejskiej	Podat. doch. na głowę ogóln. ludności.	Ogółem podat. bezp. zwyczajne na głowę ogóln. ludn.	Podat. mająt. na głowę ogóln. ludności.	Razem podatki zwyczajne i nadzwycz. na głowę ogóln. ludności
	na głowę ludności wiejskiej.	na 1 ha powierzchni użyt. roln. podl. podat. grunt.					
	w złotych						
b.Król.Polskie i obw.Białostocki:							
Warszawska	4.2	2.9	37.9	3.7	25.4	14.3	39.8
Łódzka	2.9	2.7	32.3	2.4	17.7	12.3	30.0
Kielecka	1.8	1.7	21.6	1.2	8.1	5.1	13.2
Lubelska	2.3	1.5	19.3	0.6	6.3	5.4	11.7
Białostocka	2.2	0.9	16.1	0.6	6.8	3.6	10.4
Razem	2.7	1.9	30.0	2.0	14.3	8.9	23.2
Ziemie Wschodnie							
Poleska	1.5	0.6	14.7	0.4	4.3	2.2	6.4
Wołyńska	1.7	1.1	15.2	0.3	4.5	2.7	7.2
Wileńska	1.9	0.9	23.9	0.7	7.9	3.7	11.6
Razem	1.7	0.8	17.7	0.4	5.2	2.7	8.0
Małopolska							
Krakowska	1.8	1.7	30.5	1.4	10.7	4.9	15.6
Lwowska	1.9	1.4	19.3	1.1	7.4	3.3	10.7
Razem	1.9	1.5	22.7	1.2	8.3	3.7	12.0
b.dzielnica pruska							
Pomorska	3.7	1.9	27.8	1.5	11.9	9.0	20.9
Wielkopolska	5.6	3.1	30.1	2.9	18.3	13.7	32.0
Razem	4.9	2.7	29.6	2.4	16.3	12.2	28.4
Ogółem	2.5	1.6	27.0	1.55	11.3	6.8	18.1
Województwo Śląskie	-	-	-	-	-	23.6	-
Ogółem łącznie z Wojew. Śląskiem	-	-	-	-	-	7.4	-
Kwota preliminowana na 1924 rok.	2.8	1.8	23.1	3.	11.5	12.3	-

XXIX. Wpływy z danin publicznych i monopolów w r.1924 w porównaniu z budżetem na r.1924 i z preliminarzem na 1925 rok.

w tysiącach złotych.

WYSZCZEGOLNIENIE	Budżet na rok 1924	Wpływy w roku 1924	Stos. % wpływów do kwot preliminowanych	Stos.% poszczególnych wpływów z danin i monopol. do ogólnej kwoty wpływów z tych danin i monopolów	Preliminowano na rok 1925 według przedłożenia rządowego	Uchwała Komisji Budżetowej Sejmu
Daniny publ.i monopole	1.072.053	1.197.399	111.6	100	1.358.227	1.454.419
Daniny publiczne /bez pod.majątk./	650.038	844.367	130.-	70.5	713.635	801.635
Pod.bezpośr.zwyczajne	297.790	292.849	98.3	24.4	325.085	333.085
Pod.gruntowe	55.000	48.229	87.7	4.	55.000	55.000
" od nieruchom. miejskich i niektórych wiejskich	4.000	8.114	202.8	0.7	18.000	18.000
" przemysłowy	150.000	176.667	117.8	14.7	165.000	165.000
" wojew.od trunków	-	106	-	-	8.000	8.000
" od skrzynek depozytowych	100	60	61.-	-	75	75
" dochodowy	77.000	40.147	52.1	3.4	75.000	75.000
" od kapitałów i rent	1.600	2.359	147.4	0.2	2.000	2.000
Zaległości pod. zniesionych	90	206	228.9	-	10	10
Odsetki zwłoki, kary,należ.egzek.	10.000	16.961	169.6	1.4	10.000	10.000
Podatki pośrednie	173.750	232.617	133.9	19.4	98.550	98.550
w tem podatek od spirytusu	100.000	132.626	132.6	11.1	-	-
Cło	120.000	228.396	190.3	19.1	205.000	270.000
Opłaty stemplowe	48.930	79.[illegible]	163.-	6.7	85.000	100.000
Opłaty wywozowe	9.568	10.[illegible]	112.3	0.9	-	-
Pod. bezpośrednie nadzwyczajne						
Podatek majątkowy	333.000	199.395	59.9	16.7	333.000	300.000
Monopole	89.015	153.637	172.6	12.8	311.592	352.784
w tem monopol tytoniowy	70.000	133.708	191.-	11.2	145.807	160.000
w tem monopol spirytusowy	-	-	-	-	135.000	160.000

Obciążenie podatkami bezpośredniemi w ~~1924~~ r.

/na podstawie rzeczywistych wpływów/

Podatek gruntowy

na 1 ha powierzchni użytków rolnych podlegających podatkowi gruntowemu

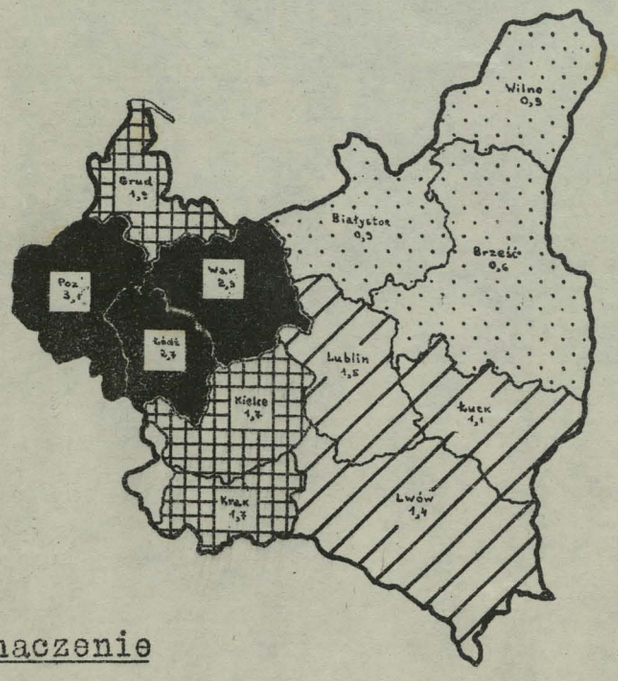

Oznaczenie

Podatek przemysłowy

na głowę ludności miejskiej

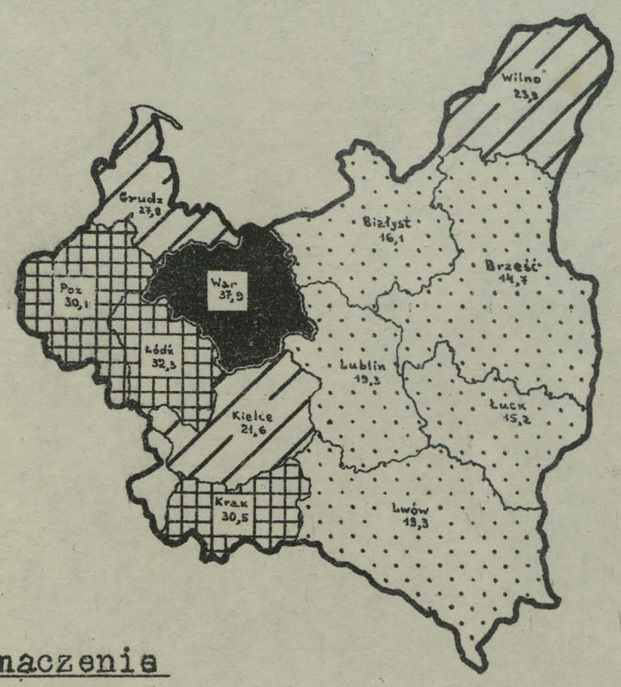

Oznaczenie

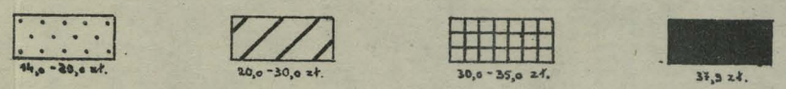

Podatek gruntowy

na głowę ludności wiejskiej

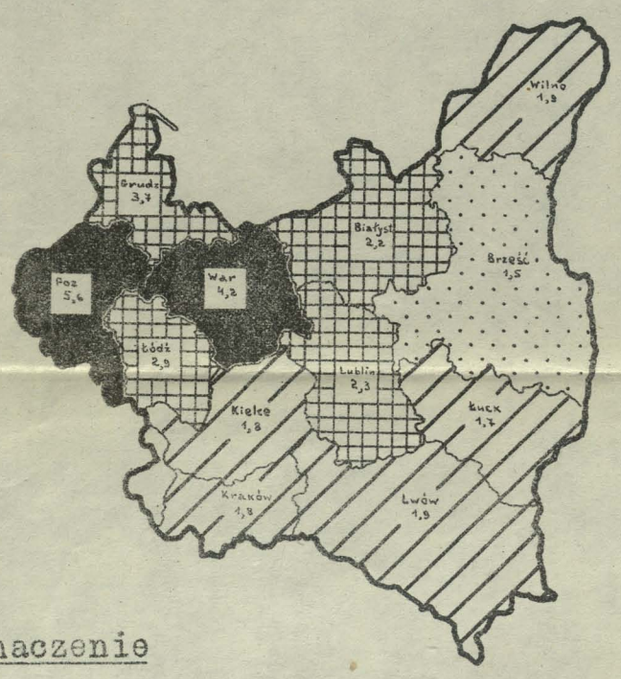

Oznaczenie

Podatek dochodowy

na głowę ogółu ludności

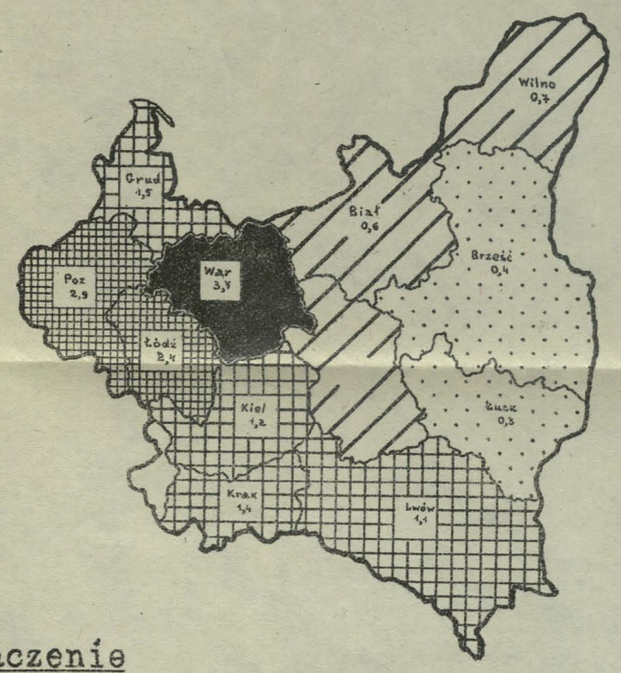

Oznaczenie

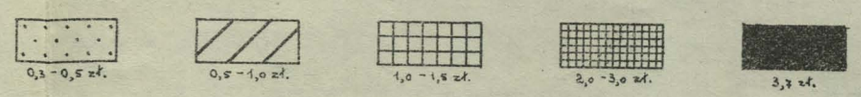

Obciążenie podatkami bezpośredniemi w 1924 r.

/na podstawie rzeczywistych wpływów/

Ogółem podatki bezpośrednie zwyczajne

na głowę ogółu ludności

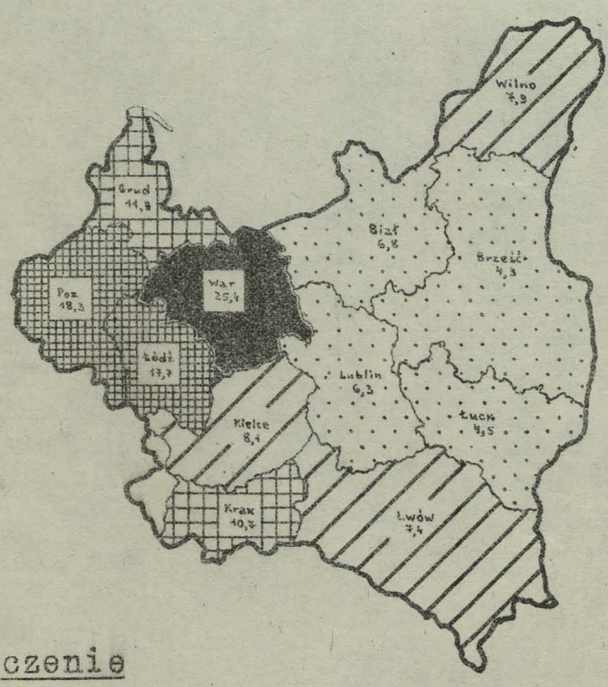

Oznaczenie

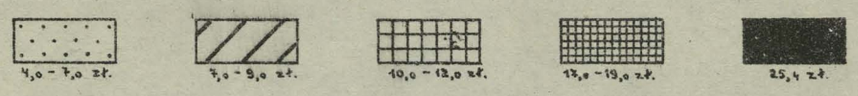

Podatek majątkowy

na głowę ogółu ludności

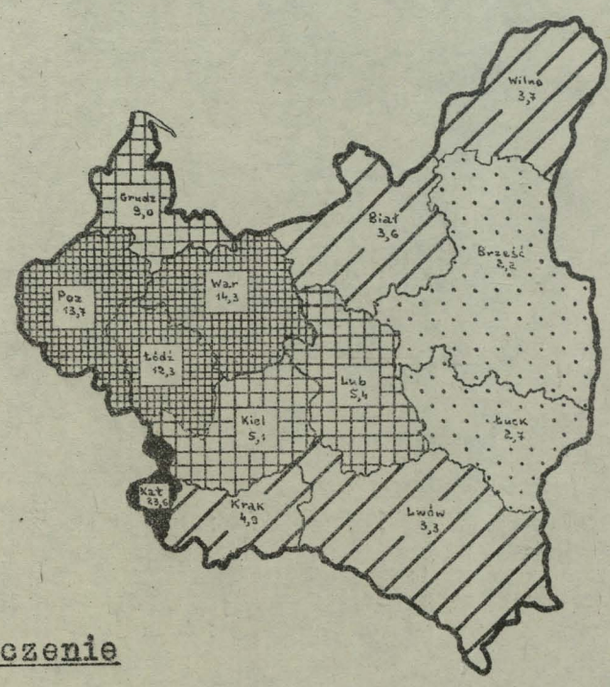

Oznaczenie

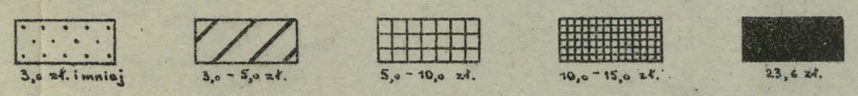

Razem podatki zwyczajne i nadzwyczajne

na głowę ogółu ludności

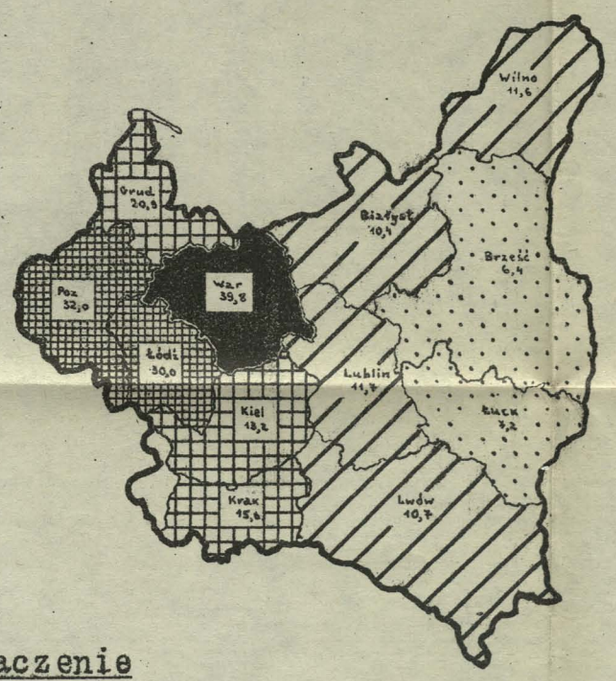

Oznaczenie

PODATKI BEZPOŚREDNIE I OPŁATY W DANINACH PUBLICZNYCH I MONOPOLACH

Budżet na 1924

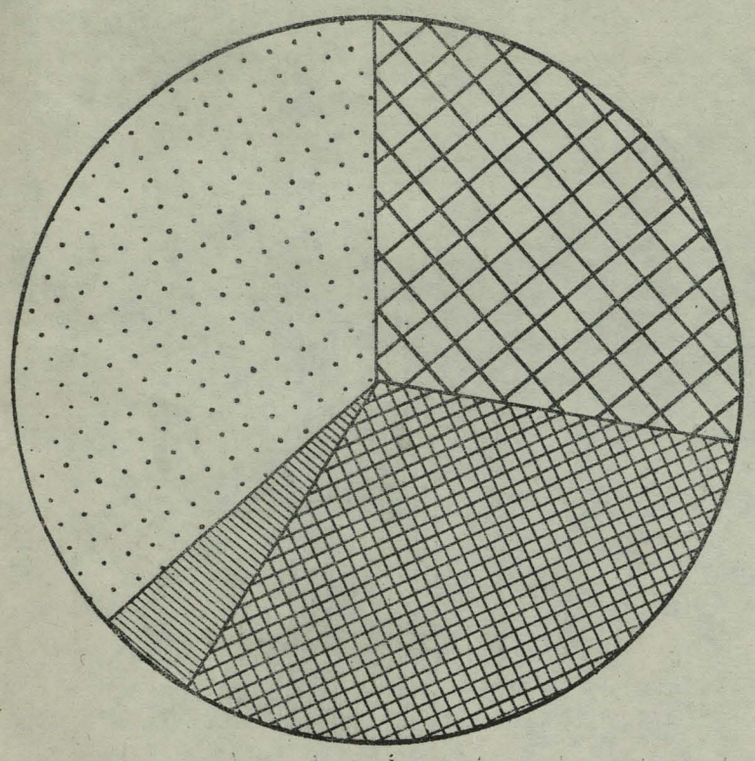

Wpływy w 1924

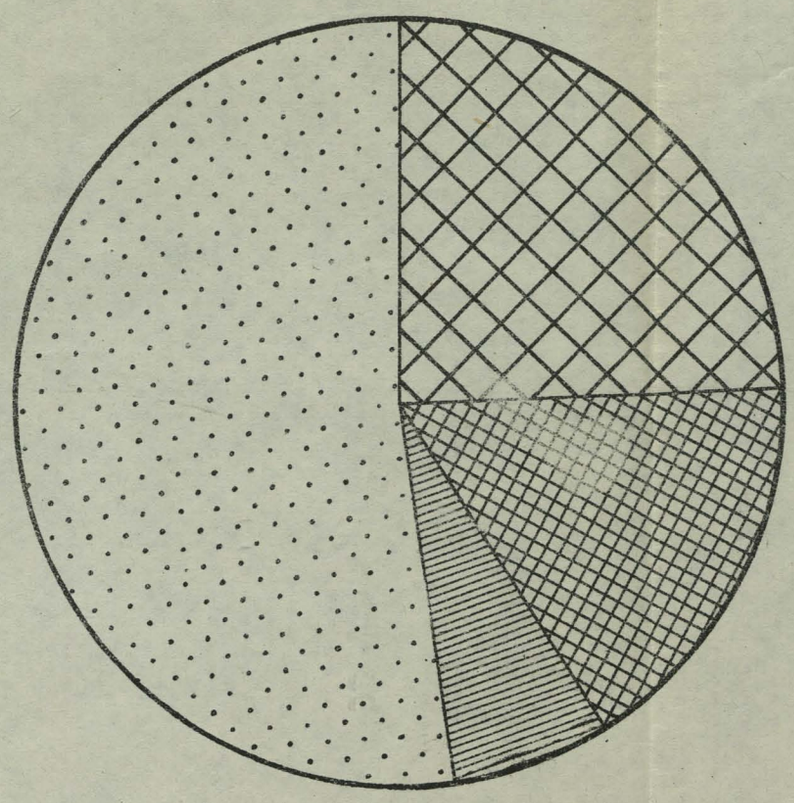

Preliminarz na 1925

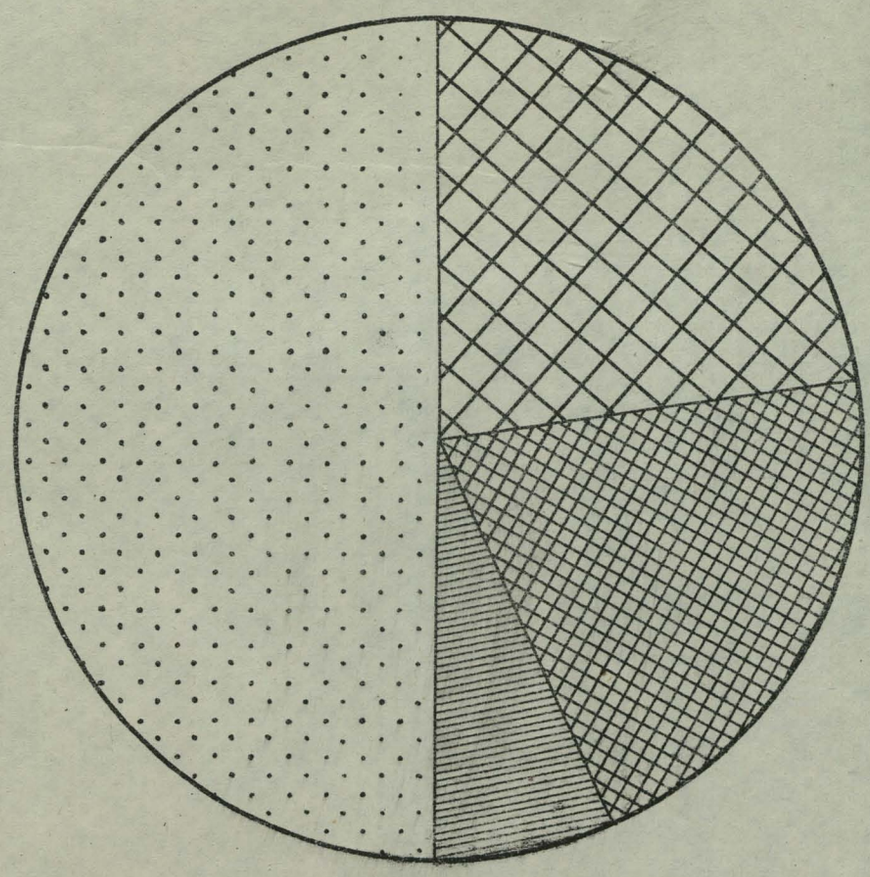

Oznaczenie

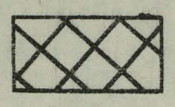

podatki bezpośrednie zwyczajne

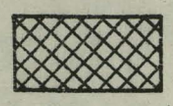

podatek majątkowy

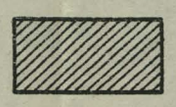

opłaty stemplowe

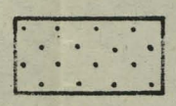

inne daniny publiczne oraz monopole

PODATKI BEZPOŚREDNIE ZWYCZAJNE

Budżet na 1924

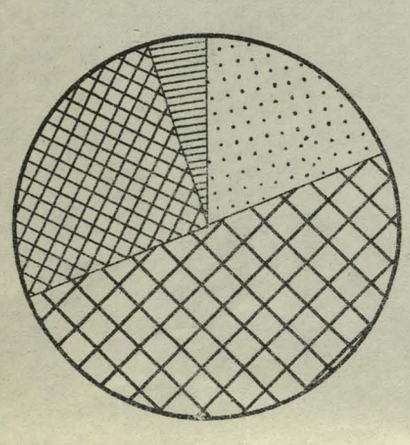

Wpływy w 1924

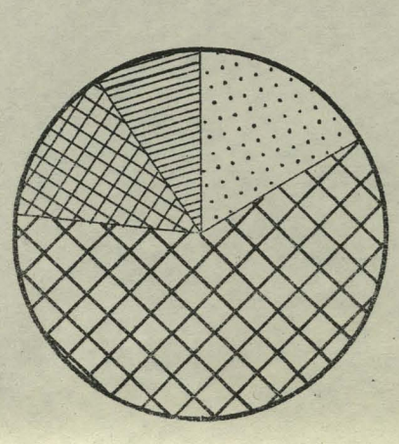

Preliminarz na 1925

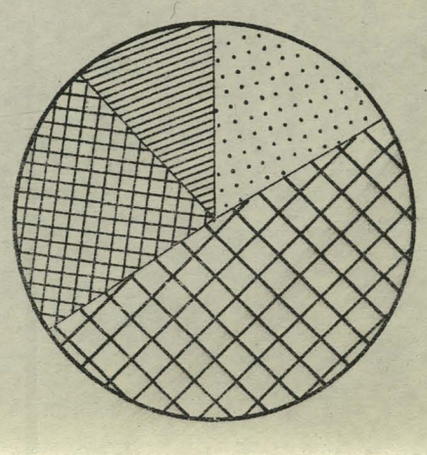

Oznaczenie

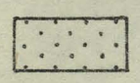

podatki gruntowe

pódatek przemysłowy

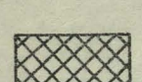

podatek dochodowy

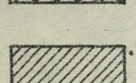

inne podatki bezpośrednie

OPŁATY STEMPLOWE

Budżet na 1924

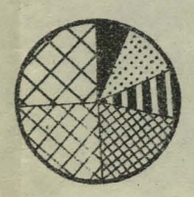

Wpływy w 1924

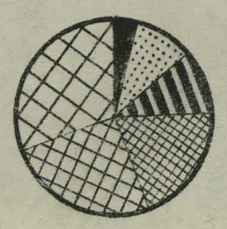

Preliminarz na 1925

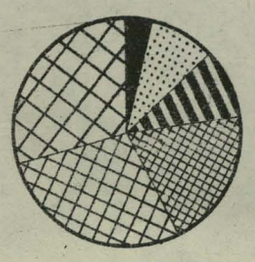

Oznaczenie

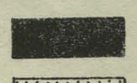

podatek spadkowy

opłaty od rachunków i poświadczeń odbioru

opłaty aljenacyjne

opłaty wyżej nie wymienione

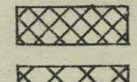

sprzedaż znaczków stemplowych

inne opłaty